

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO XUẤT BẢN
SÁCH XÃ, PHƯỜNG, THỊ TRẤN

GƯƠNG SÁNG HỌC SINH SINH VIÊN

NHÀ XUẤT BẢN
CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

NHÀ XUẤT BẢN
THANH NIÊN

Th.S NGUYỄN HẰNG THANH (Chủ biên)

GƯƠNG SÁNG HỌC SINH, SINH VIÊN

NHÀ XUẤT BẢN
CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

NHÀ XUẤT BẢN
THANH NIÊN

HÀ NỘI - 2013

CHÚ DẪN CỦA NHÀ XUẤT BẢN

Học sinh, sinh viên Việt Nam có vai trò quyết định trong việc thực hiện khát vọng của dân tộc. Trong tương lai, họ là những trí thức, những chuyên gia, những người lao động có đạo đức, có trình độ cao, nắm giữ những nhiệm vụ quan trọng trên khắp các lĩnh vực của đời sống xã hội. Chính vì vậy, ngay từ trên ghế nhà trường, học sinh, sinh viên phải tranh thủ mọi điều kiện, tận dụng mọi thời gian, ra sức học tập: "Rèn đức, luyện tài vì ngày mai lập nghiệp".

Trong thời đại khoa học và công nghệ phát triển như vũ bão, kinh tế tri thức ngày càng được coi trọng, học sinh, sinh viên phải phấn đấu trở thành những người kế thừa xuất sắc truyền thống yêu nước, truyền thống hiếu học, sáng tạo của lớp cha anh, đi tiên phong trong lĩnh vực khoa học công nghệ, kỹ thuật, khám phá và sáng tạo những tri thức mới. Đồng thời đem những tri thức mới ứng dụng vào thực tiễn ở Việt Nam.

Thế hệ học sinh, sinh viên Việt Nam hiện nay được đánh giá là năng động sáng tạo, có điều kiện học hành,

kế thừa được truyền thống của các thế hệ đi trước, chăm chỉ, chịu khó và có ý chí tiến thủ... Với những lợi thế đó, trong những năm qua, những tấm gương học sinh, sinh viên tiêu biểu luôn là hạt nhân của các phong trào thi đua sôi nổi ở các nhà trường trên toàn quốc và cả ở nước ngoài. Đó là những tấm gương sáng tiêu biểu trong học tập và lao động làm theo lời Bác dạy, xứng đáng cho các thế hệ học sinh, sinh viên Việt Nam noi theo. Đó là những học sinh, sinh viên nghèo vượt khó, vươn lên. Đó là những hạt giống được ươm mầm chăm sóc từ khi còn nhỏ tuổi đã vượt lên bằng sức mạnh của Phù Đổng đem những tấm huy chương về cho đất nước trong những cuộc thi tài với bạn bè quốc tế.

Là tương lai của đất nước, thế hệ thanh niên, học sinh, sinh viên ngày nay cần có trách nhiệm đi đầu trong học tập, đóng góp trí tuệ, sức lực của mình vào công cuộc đổi mới đất nước. Bên cạnh nhiệm vụ học tập, học sinh, sinh viên Việt Nam cần tham gia xây dựng môi trường văn hóa học đường, xung kích tình nguyện trên mọi lĩnh vực, sống có lý tưởng, luôn năng động và sáng tạo xứng đáng với lời dạy của Bác Hồ kính yêu.

Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật phối hợp với Nhà xuất bản Thanh niên xuất bản cuốn sách ***Gương sáng học sinh, sinh viên*** giới thiệu một số gương sáng học sinh, sinh viên cuối những năm 1990 đến năm 2012.

Hy vọng mỗi tấm gương sáng của học sinh, sinh viên trong cuốn sách này sẽ gợi mở và tiếp thêm sức mạnh cho các bạn học sinh, sinh viên trên con đường tương lai rộng mở.

Xin giới thiệu cuốn sách với bạn đọc.

Tháng 12 năm 2013

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

NHỮNG BƯỚC ĐI ĐẦU TIÊN

ĐỖ QUỐC ANH

Thành tích nổi bật:

- Năm 1996, đoạt Huy chương Đồng kỳ thi Olympic Toán quốc tế tổ chức tại Ấn Độ.

- Năm học 1996 - 1997, đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi Toán quốc gia.

- Năm 1997 là một trong năm học sinh trên thế giới đoạt Huy chương Vàng kỳ thi Olympic Toán quốc tế tổ chức tại Áchentina với số điểm tuyệt đối.

- Là Phó Bí thư Chi đoàn, có nhiều đóng góp cho phong trào Đoàn trường đại học.

*

*   *

Ngôi nhà nhỏ ấy quay mặt về phố Thái Hà. Nó khiêm nhường ẩn mình dưới những vòm lá xanh ngắt trong khuôn viên. Cánh cửa sắt nặng nề thường đóng im ỉm. Sáng sớm, bên ngoài cánh cửa sắt đã thấy có tiếng ồn ào, mấy bác xe ôm, xích lô dựng xe chờ khách, tụ tập quanh một "quán cóc"

gần đấy. Họ vừa uống nước xì xụp, nhả khói thuốc và thì thào với nhau về những nhân vật sống trong ngôi nhà ấy. "Ông bố làm gì "to" lắm. Bà mẹ trước kia cũng đỗ đạt cao. Cả bên nội, bên ngoại đều có tiếng. Nhà ấy đúng là quý tộc. Vậy mà họ có mỗi "thằng cu". Thằng bé lành thật. Đi đâu cũng chỉ còng cọc chiếc xe đạp. Mà nghe đâu nó học giỏi lắm đấy...".

Cậu bé lành hiền mà họ vừa nói đến là Đỗ Quốc Anh. Ngày dăm lần các bác xe ôm thấy cậu dắt xe đi, về. Mỗi lần như vậy, cậu bé lộc ngộc cao trên mét bảy lại chào bà giúp việc ra mở, đóng cửa cho cậu với câu chào của trẻ đi mẫu giáo - "Cháu chào bà ạ". Cậu có vẻ rất bận học, đôi mắt luôn đăm chiêu sau cặp kính trắng và đằng sau xe luôn gài chiếc túi đựng đầy sách. Các bác xe ôm cho rằng cậu bé hơi khó gần. Gặp họ, cậu chỉ nở nụ cười mà không trò chuyện. Họ nghĩ có lẽ cậu say học quá. Họ bảo nhau: "Thằng bé là con một, phải như nhà khác có điều kiện thế thì cứ gọi là "phá giời". Đằng này chỉ thấy nó đi học. Có con như thế sướng thật. Cần gì đẻ nhiều đâu, quan trọng là bố mẹ sống có nền nếp, con cái cứ thế mà theo".

Có thể nói Quốc Anh sinh ra trong một gia đình có truyền thống học hành đỗ đạt. Ông ngoại Quốc Anh là cụ Nguyễn Xiển, một nhà khoa học nổi tiếng, từng đoạt nhiều giải thưởng về khoa

học, trong đó có Giải thưởng Hồ Chí Minh về Khoa học kỹ thuật. Cụ từng giữ chức Phó Chủ tịch Quốc hội khóa VII. Ông nội là cụ Đỗ Ngọc Toại, cùng thời và là bạn thân cụ Ngô Tất Tố. Cụ Đỗ Ngọc Toại là một nhà nho, dạy học ở Đình Bảng (Bắc Ninh), sau cụ tham gia kháng chiến và sau này giữ trọng trách Chủ tịch Mặt trận Tổ quốc tỉnh Bắc Ninh. Bố của Quốc Anh, ông Đỗ Quốc Sam là con út cụ Đỗ Ngọc Toại. Ông Sam trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp đã tích cực tham gia dạy học ở các vùng kháng chiến. Hòa bình lập lại, ông làm Hiệu trưởng Trường Đại học Xây dựng Hà Nội, sau đó giữ chức Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư và hiện là Chủ tịch Hội đồng thẩm định quốc gia. Mẹ Quốc Anh, bà Nguyễn Phương Nhã, nguyên là Chủ nhiệm Khoa Tự nhiên, Trường Cao đẳng Sư phạm Hà Nội.

Bố mẹ Quốc Anh sinh Quốc Anh khá muộn. Ông Sam và bà Nhã làm lễ cưới từ năm 1961. Mãi gần hai chục năm sau ngày cưới, bà Nhã mới sinh hạ một cậu con trai khỏe mạnh, mặt mũi sáng sủa, khôi ngô. Hai vợ chồng mừng chảy nước mắt. Sau khi sinh, bà Nhã mấy đêm không ngủ, chỉ ngắm con cũng đủ thấy hạnh phúc, sung sướng. Bà chỉ mong con trai mình khỏe mạnh, chăm học trong căn nhà ấm cúng bên hai vợ chồng. Bà đâu dám nghĩ cậu con trai của bà sau

này sẽ đem lại vinh quang không chỉ cho gia đình, mà cho cả Tổ quốc.

Bà Nhã chăm giữ con rất cẩn thận. Bà tránh cả những lời nói hàm ý xấu, tránh những lời khen quá chỉ với mong muốn con mình được lớn lên bình thường. Tuy sinh con muộn và cũng chỉ sinh một lần nhưng ông Sam và bà Nhã không nuông chiều "cục vàng" của họ như đa số các gia đình có cùng hoàn cảnh ấy. Họ giáo dục cậu bé Quốc Anh nếp sống giản dị và nghiêm khắc ngay từ nhỏ. Gần như suốt những năm chưa đi học, bố mẹ Quốc Anh không hề sắm một bộ quần áo mới nào cho cậu bé. Quốc Anh chỉ "thừa kế" những bộ quần áo của những cậu em họ, anh họ nhà mình cũng đã đủ. Bà Nhã từng có thời gian học ở Đức và bà rất thích tác phong chỉn chu, tiết kiệm và thực tế của người Đức. Trong việc rèn giũa con cái, bà luôn tâm niệm một câu phương ngôn Đức: "Muốn có thói quen thì phải bắt buộc". Ví như việc rửa tay trước khi ăn, bà yêu cầu con phải thực hiện nghiêm ngặt. Bữa nào cũng nhắc con. Có bữa con không nghe, bà nhất định yêu cầu con phải rửa tay rồi mới được vào bàn ăn. Dần dần việc đó thành thói quen, cứ thấy mẹ dọn mâm là con xăng xái chạy đi rửa tay, không cần ai phải nhắc nữa. Bà Nhã nói: "Trong việc này, không được nhân nhượng với con bất cứ một lần nào, bởi nó sẽ không thể trở thành thói quen được".

Nhà có điều kiện kinh tế khá nhưng ông Sam rất chú ý đến việc dạy cho con đức tính khiêm tốn và cần kiệm. Ông cho Quốc Anh học ở trường tiểu học Văn Chương. Có người nói với ông: "ở cương vị của ông, làm gì chẳng xin cho cháu vào học ở một trường lớn và tốt nhất ở Hà Nội được, vậy mà lại để nó học ở cái trường nhỏ thế". Ông Sam quan niệm "biết nhỏ mới làm được cỗ to", ông không muốn sớm tạo cho Quốc Anh cái ý nghĩ mình là con ông này bà nọ hơn người, ông muốn nó hãy cứ sống bình thường như những đứa trẻ khác. Vì thế, Quốc Anh chẳng bao giờ đòi hỏi gì về vật chất. Cậu bé sớm hiểu, những trang bị vật chất đó chẳng nói lên được những gì tốt cho mình. Ở trường, không bạn nào biết Quốc Anh là con của một "ông to". Chúng bạn chỉ biết một Quốc Anh chăm học, hiền lành. Chẳng thiếu bạn thấy Quốc Anh hiền quá thì bắt nạt, chòng ghẹo cậu bé.

Quốc Anh hay tò mò và cậu thích tìm hiểu đến tận cùng, thấu đáo mọi chuyện xảy ra xung quanh. Ông Sam rất bận, thường vắng nhà luôn nhưng những khi có thời gian rảnh rỗi, ông kiên nhẫn giảng giải cho con "hàng núi" những câu hỏi, những thắc mắc khá thông minh của con trai. Ông cũng đặt ra những nguyên tắc để "hai người đàn ông" trong nhà cần tuân thủ. Bà Nhã thống nhất với chồng về phương pháp dạy con này. Muốn con làm điều gì đó thì trước hết bố mẹ

phải là một tấm gương. Muốn con chào mình thật lễ phép và không được quên một lần nào. Cho đến nay, Quốc Anh vẫn giữ thói quen chào hỏi rất đầy đủ và nghiêm túc. Và cũng nhờ những câu hỏi được bố mẹ giải thích đến nơi đến chốn ngay từ nhỏ nên Quốc Anh tỏ ra rất chững chạc và có được lối tư duy nghiên cứu từ rất sớm. Điều này có ảnh hưởng rất tích cực đến khả năng học tập của cậu bé.

Lên 4 tuổi, Quốc Anh đã được mẹ dạy cách đếm, dạy chữ. Bà Nhã tỏ ra rất kiên trì trong việc dạy con, một việc mà nhiều bà mẹ kết luận là cực kỳ khó thực hiện. Đã bắt đầu học là không dừng lại. Đều đặn hàng ngày, vào đúng giờ quy định, bà cùng Quốc Anh ngồi vào bàn học. Ngày đầu, cậu bé có vẻ háo hức. Cậu nghĩ chỉ cần học mấy ngày là có thể tự đọc những tập truyện tranh hấp dẫn kia mà chẳng phải nhờ đến ai. Sau buổi học đầu, cậu bé hiểu ngay việc đó không đơn giản như cậu tưởng. Buổi học thứ hai, thứ ba cậu tỏ ra hơi nản và muốn bỏ đi chơi. Bà Nhã cương quyết yêu cầu con ngồi vào bàn và giải thích hồi lâu với con về việc học hành. Và thế là Quốc Anh nhanh chóng hình thành nền nếp học tập. Chưa đến trường mà ngày nào cũng vậy, tới giờ học là cậu bé ngồi vào bàn giở sách ra học như một cậu học trò lớn. Chẳng bao lâu sau, Quốc Anh luôn tự giác học tập. Cậu bé thấy việc học còn thích thú hơn là các

trò chơi trẻ con khác. Phải nói Quốc Anh là một cậu bé có trí thông minh hơn người. Môn học nào cậu cũng nắm bắt rất nhanh và hiểu vấn đề khá tường tận. Giáo viên chủ nhiệm ở Trường phổ thông cơ sở Văn Chương nhận xét rằng cậu bé này chẳng bao giờ học vẹt. Những bài thơ, đoạn văn chỉ sau giờ học trên lớp là cậu thuộc ngay. Về nhà, khi học bài, Quốc Anh chẳng bao giờ phải đọc ra rả lên mới thuộc như nhiều học sinh khác cùng độ tuổi. Quốc Anh học giỏi đều các môn, nhưng môn toán vẫn được cậu bé ưu ái dành cho nhiều thời gian hơn cả. Thấy con trai học xuất sắc môn toán và quá say mê với toán, ông Sam và bà Nhã quyết định chuyển Quốc Anh sang học lớp chuyên toán của Trường phổ thông cơ sở Bế Văn Đàn.

Ở trường Bế Văn Đàn, Quốc Anh được thầy cô giáo và bạn bè dành nhiều ưu ái bởi cậu bé thông minh, nghiêm túc, học giỏi và không bao giờ nghịch phá. Có bốn môn Quốc Anh học nổi trội hơn cả là toán, văn, lý và Anh văn. Với bốn môn này, điểm tổng kết của cậu bao giờ cũng trên 9. Cứ đến kỳ thi học sinh giỏi của quận, thành phố là các thầy, cô giáo bốn bộ môn này lại có cuộc tranh luận khá căng bởi ai cũng muốn chọn Quốc Anh đi thi môn của mình dạy. Ở nhà, mẹ Quốc Anh cũng tổ chức một lớp học thêm cho Quốc Anh và các bạn trong cùng khu tập thể và mời giáo viên giỏi ở bốn bộ môn này đến phụ đạo. Liên tục

từ hồi lớp 5, Quốc Anh đi thi học sinh giỏi toán toàn quốc và cậu đoạt luôn giải Nhì. Sau giải này, Quốc Anh được chọn thi vào khối chuyên toán - tin Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội. Ngay năm đầu tiên học tại khối chuyên (lớp 10) Quốc Anh lại được cử đi thi học sinh giỏi toán toàn quốc năm 1995 và cậu cũng đoạt giải Nhì. Ngay sau đó, Quốc Anh được các thầy, cô trong trường coi là hạt giống để bồi dưỡng đi "đấu" với quốc tế. Bố, mẹ Quốc Anh cũng quyết định dừng các lớp học thêm lý, văn, Anh văn tại nhà để Quốc Anh tập trung thời gian ôn luyện môn toán.

Khối lượng bài vở của các học sinh khối chuyên toán - tin Trường Đại học Khoa học Tự nhiên rất nặng, đặc biệt đối với những em được coi là hạt giống đi thi quốc tế. Tuy nhiên, mọi người xung quanh thấy Quốc Anh học toán có vẻ rất nhẹ nhàng. Cậu học mà như là đang làm việc gì đó đầy hấp dẫn. Bố mẹ không cần nhắc nhở Quốc Anh học một câu nào. Cậu thích học lúc nào là tùy hứng. Cậu có thói quen vừa học vừa nghe nhạc. Mỗi khi đã ngồi vào bàn học, bật nhạc lên, cắm head phone là Quốc Anh không còn quan tâm gì đến chuyện xung quanh nữa. Lúc ấy, chỉ có mình cậu "thám hiểm" trong thế giới toán học. Mải miết "đi" quên cả thời gian, có hôm Quốc Anh học qua đêm tới sáng. Nhiều lần,

bà Nhã phải ép con đi ngủ, Quốc Anh mới rời bàn học. Kết quả học tập của Quốc Anh đã làm cho bố mẹ hài lòng. Bạn bè ở trường thường gọi đùa tên cậu là "Đỗ" bởi lý do Quốc Anh thi cuộc nào cũng... đỗ cả. Bố mẹ Quốc Anh, đặc biệt là mẹ rất mừng vui trước kết quả học tập của con mình. Tuy vậy, trong lòng bà Nhã vẫn luôn canh cánh một nỗi lo lắng chẳng bao giờ nói ra miệng. Dù cậu con trai đã lớn nhưng trái tim người mẹ ấy vẫn chẳng có phút nào đập bình yên.

Năm 1996, đang học lớp 11, Quốc Anh chính thức vào đội tuyển Việt Nam đi dự thi toán quốc tế tại Ấn Độ. Trong đội tuyển có Quốc Anh và một bạn là còn học lớp 11, các anh khác đều học lớp 12 và hơn Quốc Anh 2 tuổi (Quốc Anh bắt đầu đi học lúc mới 5 tuổi). Dù đã chuẩn bị kỹ càng nhưng “bé út” Quốc Anh vẫn không tránh khỏi hồi hộp. Hôm đi, cả nhà Quốc Anh ra sân bay tiễn. Bố, mẹ Quốc Anh không nói với cậu những điều to tát. Bố bắt tay Quốc Anh, mỉm cười khích lệ. Mẹ chỉ dặn cậu: “Con chú ý giữ gìn sức khỏe. Phải ăn đủ no con nhé”. Sang đến Ấn Độ, trời cứ mưa mãi như không bao giờ dứt, thời tiết ẩm đạm ấy làm Quốc Anh không được thoải mái. Đường sá lại hay bị tắc nghẽn. Sáng hôm đi thi, Quốc Anh chỉ ăn được một miếng bánh nhỏ và uống một cốc cà phê cho tỉnh táo. Lúc vào phòng thi, bị ngấm cà phê Quốc Anh càng thấy đói cồn cào và sợ, người càng thêm

rã rời. Do tinh thần không được tốt, Quốc Anh làm nhầm mất một bài. Và cậu cũng không cảm thấy bất ngờ khi mình chỉ đoạt giải Ba. Cậu buồn vì mình đã không thể cố gắng để bình tĩnh làm bài tốt hơn. Bố mẹ Quốc Anh rất vui khi đón cậu từ Ấn Độ trở về nhưng họ vẫn tỏ thái độ bình thường. Quốc Anh hiểu mình còn phải cố gắng về mọi mặt.

Năm 1997, Quốc Anh lại được chọn vào đội tuyển toán đi thi ở Áchentina. Lần này, cậu chuẩn bị tốt hơn cho mình về mặt tinh thần. Khi đi thi, Quốc Anh cũng rút được kinh nghiệm năm trước. Đêm cậu ngủ được, sáng ra chén thật no. Vào phòng thi cậu bình tĩnh suy nghĩ tìm ra cách giải tối ưu. Thi liền trong bốn tiếng rưỡi đồng hồ, nhưng Quốc Anh không còn bị cơn đói hành hạ như kỳ thi năm trước nữa. Nộp bài thi xong, cậu có thể mỉm cười. Kết quả được thông báo ngay về nước - Quốc Anh đoạt Huy chương Vàng giải Olympic Toán quốc tế năm 1997. Tưởng như bố mẹ Quốc Anh sẽ tổ chức một bữa tiệc để chào đón cậu con trai chiến thắng trở về, nhưng bữa ấy cả nhà vẫn chỉ quây quần bên mâm cơm giản đơn mà đầm ấm, cùng chạm cốc mừng Quốc Anh đã qua một đoạn đường tốt đẹp và chúc Quốc Anh sẽ vững bước hơn trên đường đời sắp tới.

Năm 1998, một niềm vui bất ngờ đến với Quốc Anh và gia đình. Nhờ thành tích học tập xuất sắc

của mình, Quốc Anh vinh dự được Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trao tặng giải thưởng “Gương mặt trẻ tiêu biểu nhất trong năm”. Bạn bè trêu “Quốc Anh trở thành người nổi tiếng rồi đấy”. Bà Nhã thì vừa mừng vừa lo. Bà chỉ một mực từ chối tiếp xúc với các nhà báo muốn viết về Quốc Anh. Bà nói: “Cháu nó còn trẻ, cháu chưa làm được gì xứng đáng để ca ngợi cả”. Thực ra trong thâm tâm bà vẫn còn nguyên nỗi lo như của một người mẹ mới sinh con đầu lòng, tránh cho con khỏi nắng, khỏi gió, tránh miệng tiếng, tránh vía van... Bà Nhã tâm sự: “Chúng tôi sinh cháu vất vả cơ cực lắm chứ không dễ dàng như người ta. Tôi sợ nói đến nhiều thì cháu nó “sái”. Vả lại Quốc Anh còn trẻ người non dạ, tôi lo nó sẽ chủ quan, ảo tưởng nếu người lớn cứ “nâng” nó lên”.

Với người mẹ Việt Nam, thì dù đứa con mình đã có hai thứ tóc bà vẫn không hết lo, hết quan tâm cho con từ điều nhỏ đến điều lớn. Một Quốc Anh như thế, người ngoài nhìn vào hẳn sẽ bảo: “Yên tâm quá còn gì”. 18 tuổi, cao lớn, sáng sủa và một nếp sống khá chỉn chu. Quốc Anh thích mặc giản dị, không thích đi nhờ xe ôtô của bố. Anh chàng mới được bố mẹ sắm cho một xe máy “đời 81” siêu bền để tiện đi học một ngày mấy chỗ. Thì giờ rảnh, Quốc Anh đi đá bóng, đi bơi và rủ bạn bè lên Tràng Tiền ăn kem cây. Anh cũng hay ghé sạp

báo mua tờ *Thể thao* và *Tuổi trẻ cười*. Rỗi rãi, Quốc Anh cũng chỉ loanh quanh ở nhà giúp bố mẹ sửa chữa những đồ hỏng hóc trong nhà. Mẹ Quốc Anh đã nghỉ hưu, ở nhà chăm lo cho gia đình. Quốc Anh luôn muốn gần mẹ, bởi anh biết mẹ sẽ yên tâm hơn khi nhìn thấy anh. Đôi khi anh còn "lười" làm việc nhà để nghe mẹ mắng yêu. Anh thừa biết nếu có muốn, mẹ cũng chẳng chịu để anh mất thời gian vào những việc vặt. Sáng ra, mẹ vẫn phải vào phòng gọi và cằn nhằn tý chút anh mới trở dậy. Và mẹ sẽ cảm thấy anh đang trong vòng tay chở che của mẹ. Giá như hồi bé thì anh đã chẳng dám phá cái nếp mà mẹ đã đặt ra...

Được hỏi Quốc Anh sẽ làm gì sau khi tốt nghiệp đại học, Quốc Anh trầm tư nói: "Có thể mình sẽ làm công việc nghiên cứu. Khả năng của mình thích hợp với loại hình công việc này. Nhưng từ nay tới khi tốt nghiệp, còn một quãng thời gian khá dài và biết đâu sẽ có nhiều thay đổi. Trước mắt, mục tiêu của mình vẫn là phải học thật tốt, học nhiều nữa...". Quốc Anh hiểu rõ việc tích lũy kiến thức trong thời gian đang theo học là vô cùng quan trọng. Những giải thưởng đoạt được đối với anh cũng chỉ đánh dấu một đoạn đường ngắn mới vượt qua. Những bước đi vào đoạn đường mới chắc chắn sẽ khó khăn hơn nhiều và anh cũng sẽ phải tự thân vận động như biết bao thanh niên thời nay. Quốc Anh thích tự mình làm

mọi việc. Nếp sống, nếp nghĩ ấy bố mẹ đã tạo cho anh từ nhỏ. Và bố, mẹ chính là nguồn động viên, khích lệ tinh thần cho anh tự vượt qua từng đoạn đường đời. “Trong thế giới này, phải vươn lên, bay cao bằng đôi cánh của mình” - chàng thanh niên ấy đã sớm gói ghém được điều đó trong hành trang vào đời.

Kiều Bích Hậu

NHỮNG GÌ ĐẠT ĐƯỢC ĐỀU TỪ SỰ PHẤN ĐẤU

TRỊNH KIM CHI

Thành tích nổi bật:

- Bốn lần đoạt giải trong các kỳ thi học sinh giỏi quốc gia.

- Đoạt giải Ba kỳ thi học sinh giỏi Toán quốc gia lớp 9 khi đang học lớp 8.

- Đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi Toán quốc gia lớp 9.

- Đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi Toán quốc gia lớp 12 khi đang học lớp 11.

- Đoạt giải Nhất kỳ thi học sinh giỏi Toán quốc gia lớp 12.

- Được nhận Bằng khen của Tạp chí Toán học và tuổi trẻ, Quỹ Hỗ trợ Tài năng trẻ Việt Nam, Bộ Giáo dục và Đào tạo.

- Năm 1998 đoạt 2 Huy chương Vàng (1 cá nhân, 1 đồng đội) trong cuộc thi giỏi toán Đông Nam Á tổ chức tại Malaixia.

*

*   *

Nắng chiều đã nhạt, một màu vàng mơ phết lên khoảng trời phía tây dãy Trường Sơn trông lung linh, ảo mờ lấp lánh những đường rẻ quạt đẹp mắt.

Phòng đọc thư viện tỉnh yên lặng không một tiếng động. Thỉnh thoảng có tiếng con thạch sùng kêu chíp chíp trên nền trần quét sơn trắng loá.

Cuối góc phòng bên cái bàn gụ bóng loáng có một cô bé mặc áo sơ mi trắng, tóc buộc gọn sau vai đang ngồi chăm chú viết lách và tính toán. Cô gái độ mười sáu, mười bảy tuổi, dáng thanh mảnh, ánh mắt sáng thông minh hiền hậu. Cô gái tập trung cao độ vào công việc và hầu như không để ý đến chung quanh, những người đọc khác và mấy chị thủ thư đi qua đi lại.

Mãi đến khi có tiếng chuông, cô gái mới giật mình biết là thư viện đã hết giờ đọc. Cô nhanh nhẹn đóng bút, gập sách xếp vào cặp rồi nhẹ nhàng rời phòng đọc.

Cô gái ấy là Trịnh Kim Chi, học sinh lớp 12 trường năng khiếu Hà Tĩnh. Nhìn bề ngoài Chi giống như trăm nghìn cô gái dịu dàng, duyên dáng khác. Chỉ có ánh mắt sáng đẹp là nổi trội, ánh mắt của người đầy quyết tâm, nghị lực và thông minh.

Ấy vậy mà cô gái mười sáu, mười bảy tuổi ấy có một bảng vàng thành tích mà ai cũng phải ước ao.

Từ lớp 1 đến lớp 12, Trịnh Kim Chi luôn luôn

đạt học sinh tiên tiến xuất sắc hoặc học sinh giỏi toàn diện. Bảy lần đoạt giải đứng đầu giải toán trong các kỳ thi học sinh giỏi của tỉnh. Năm học 1989-1990 đứng đầu toán lớp 4 tỉnh Nghệ Tĩnh (chưa tách tỉnh); năm học 1991 - 1992: đứng đầu toán lớp 6 tỉnh Hà Tĩnh, năm học 1993 - 1994 đứng đầu toán lớp 8 tỉnh Hà Tĩnh, năm học 1994 - 1995 đứng đầu toán lớp 9 tỉnh Hà Tĩnh, năm học 1996 - 1997: đang là học sinh lớp 11 Chi đoạt hai giải Nhất: Nhất toán lớp 11 Hà Tĩnh, Nhất toán lớp 12 Hà Tĩnh.

Bốn lần đoạt giải học sinh giỏi Toán Quốc gia: Năm học 1993-1994: đang học lớp 8 đoạt giải Ba toán lớp 9, năm 1994-1995: giải Nhì toán lớp 9, năm học 1996-1997 đang học lớp 11 đoạt giải Nhì toán lớp 12, năm 1997-1998 đoạt giải Nhì toán lớp 12.

Bốn lần đoạt các giải thưởng khác: Năm 1994, được Tạp chí *Toán học và Tuổi trẻ* tặng giải Ba và Bằng khen danh dự về cuộc thi giải toán của báo, được Quỹ Hỗ trợ Tài năng trẻ Việt Nam tặng Bằng khen về thành tích học giỏi trong cuộc liên hoan tài năng trẻ toàn quốc lần thứ hai.

Ngày 17-5-1997, Chi được Bộ Giáo dục và Đào tạo trao giải thưởng mang tên Cora Ratto De Sadosky cho 4 học sinh nữ giỏi toán của Việt Nam. Năm 1998 đoạt 2 Huy chương Vàng (một cá nhân, một đồng đội), trong cuộc thi giỏi toán

Đông Nam Á do Trung tâm Khoa học và Toán học thuộc tổ chức Bộ trưởng Giáo dục các nước Đông Nam Á (Sea meo recsam) tổ chức lần thứ nhất tại Malaixia.

Một thành tích có chiều sâu, có bề dày của Chi không riêng bản thân, gia đình, thầy bạn mà cả thị xã, tỉnh nhà đều tự hào.

Kim Chi có năng khiếu về toán. Mới ba bốn tuổi đầu Kim Chi nhớ vanh vách hàng chục số điện thoại của cơ quan và của bạn bè bố mẹ.

Thấy con gái của mình có năng khiếu về toán bố mẹ của Chi vừa sung sướng, vui mừng vừa lo lắng. Bố Chi là Trịnh Minh Hoài, mẹ Chi là Nguyễn Thị Hoà đều là thầy, cô giáo nên niềm vui và nỗi lo là tất nhiên. Bởi vì họ biết từ xưa đến nay, phụ nữ Việt Nam từ nhỏ tuổi đã nổi tiếng về văn chương và ngành nghề khác có nhiều như Hồ Xuân Hương, Bà Trưng, Bà Triệu, Bùi Thị Xuân, nhưng phụ nữ xuất sắc về toán lưu danh sử sách thì hầu như rất ít. Ngay cả đấng nam nhi tài năng toán học chỉ đếm trên đầu ngón tay như Vũ Hựu, Lương Thế Vinh, Nguyễn An nói chi đến nữ giới.

Tuy vậy, hai vợ chồng chăm lo cho con gái rất kỹ lưỡng, dạy từng cách viết con số, đặt lời giải cho đến mua sách tham khảo toán, sách danh nhân toán học cho con học mà hai vợ chồng vẫn lo cho con gái mình không đi được xa, không lâu

bền. Riêng Chi chỉ nghĩ là học và học. Ông nội, ông ngoại Chi hay dạy con cháu: "Ấu bất học, lão hà vi" (Trẻ không chịu học, già không biết gì mà làm), nên từ bé Chi đã chăm học lắm. Trong nhà có bố mẹ là thầy giáo càng tạo điều kiện cho Chi học được nhiều thứ: toán, văn, họa, nhạc Chi đều chăm chỉ, chuyên cần làm bài, viết bài. Mới học lớp 1 Chi đã làm bốn phép tính cộng, trừ, nhân, chia trăm số đầu một cách thành thạo.

Một lần, ba Chi kể chuyện nhà toán học siêu việt người Đức là Gauxơ say mê toán học đến mức quên cả ăn cơm thường bữa đến nỗi ba, mẹ nhắc mãi mới đến bàn ăn. Chi thích nhất là đoạn Gauxơ hăng say giải toán mà khỏi bệnh. Đến trường Gauxơ nổi trội hơn hẳn bạn cùng lớp "mấy cái đầu". Rồi một lần thầy giáo ra đề toán: Hãy tính tổng một trăm số đầu. Học sinh trong lớp loay hoay giải gần tiếng đồng hồ mà tính không đúng. Còn Gauxơ chưa đầy nửa phút đã tính ra nó là 5050. Thầy hỏi Gauxơ: "Ai giải hộ cho trò đó!" Gauxơ thật thà đáp: "Em tự tính thầy ạ". "Em tính bằng cách nào?" Gauxơ trả lời: "Em nhóm số đầu với số cuối (1+100), (2+99) và được 50 nhóm. Em lấy 50x101 được 5050 ạ! Thầy giáo há hốc mồm sửng sốt biết đó là một thiên tài toán học.

Suốt cả tuổi thơ, Kim Chi ám ảnh hình ảnh của các nhà toán học xuất sắc trên thế giới và ước ao được

như: Gauxơ, Lôbasépxki, Lépnít, Ơle, Galoa, Vũ Hựu, Lương Thế Vinh, Nguyễn An, Kôvalépxkaia.

Đặc biệt Kim Chi coi Côvalépxkaia là thần tượng của mình. Nhà toán học biệt tài này của Nga là một phụ nữ. Côvalépxkaia cũng là con gái như Kim Chi. Con gái vẫn có thể trở thành nhà toán học nổi tiếng. Đọc tiểu sử của Côvalépxkaia, Kim Chi càng phục bà hơn. Bà tuy là con gái nhà quý tộc Nga, được ăn sung mặc sướng, sống trong nhung lụa gấp triệu lần cuộc sống của Kim Chi trong một gia đình nhà giáo nghèo, ấy thế mà Côvalépxkaia cũng rất bất hạnh. Cô rất yêu toán nhưng không được học toán, không được tự do giải toán như Kim Chi bây giờ. Gia đình quý tộc Nga cấm con gái học toán. Côvalépxkaia phải giấu bố mẹ học trộm toán. Và rồi bà trở thành nhà toán học lớn, Chính phủ Nga hoàng phải công nhận.

Người thân của Kim Chi cũng có lần khuyên:

- Cháu nên học văn hoặc ngoại ngữ. Con gái học những thứ này hợp hơn. Toán học chỉ dành cho đàn ông. Cháu học, để biết cộng, trừ, nhân chia là đủ. Các chú, bác đây học đại học toán mà ra đời sử dụng chưa hết bốn phép tính cộng, trừ, nhân, chia.

Kim Chi chỉ vâng dạ thôi, cô bé vẫn yêu môn toán hết mực.

Kim Chi học xuất sắc toán và khá đều các môn. Vì đang học tiểu học nên mọi người chưa chú ý

Kim Chi là mấy. Bỗng kỳ thi học sinh giỏi toán lớp 4 toàn tỉnh Nghệ Tĩnh, năm học 1989-1990, Kim Chi đứng đầu. Liên tục mấy năm: lớp 6, lớp 8, lớp 9, lớp 11, lớp 12 Kim Chi vẫn đứng đầu thì bố mẹ và thầy, cô giáo của Kim Chi biết Kim Chi có năng khiếu về môn toán.

Tên tuổi Trịnh Kim Chi không chỉ nổi danh trong trường mà còn nổi danh toàn tỉnh và cả nước. Người ta hỏi nhau: Đó có phải thần đồng không?

Kim Chi thì chẳng biết mình có tài năng và thần đồng như thế nào? Kim Chi chỉ biết mình được đi học, được giải toán là niềm vui của đời mình là niềm tự hào cho bố mẹ và quê hương.

Quê gốc của Chi ở tại xã Đức Tùng, huyện Đức Thọ, tỉnh Hà Tĩnh. Mỗi lần theo bố mẹ về thăm quê, Kim Chi đều thích thú và có ấn tượng mạnh về làng quê. Quê bố mẹ của Chi đồng đất bạc màu, người nông dân một sương hai nắng mới kiếm đủ miếng ăn. Ông bà Chi phải cày sâu cuốc bẫm, bán mặt cho đất, bán lưng cho trời mới kiếm nổi bát cơm nuôi con ăn học. Người ở quê của Kim Chi ham học lắm. Đói, khổ đến đâu nhà nhà đều cho con đến trường, đều tầm sư học đạo, tìm thầy giáo giỏi dạy cho con cái.

Nhờ thế mà từ nghìn xưa đến nay Hà Tĩnh có nhiều bậc đại danh lưu truyền sử sách như Cao Xuân Dục, Cao Xuân Hạo, Huy Cận, Xuân Diệu và nhất là Trần Phú ở xã Tùng Ảnh, huyện Đức

Thọ - Tổng Bí thư đầu tiên của Đảng Cộng sản Việt Nam

Có thể là từ truyền thống quê hương, từ truyền thống gia đình, sự dày công chăm sóc của bố mẹ mà Kim Chi đã đạt được thành tích xuất sắc như vậy.

Một điều cần nói về Kim Chi là ngay từ bé Kim Chi đã ham học, chăm làm. Nhiều lần đi học bị gió mùa đông bắc, Kim Chi bị cảm. Bố mẹ tưởng Kim Chi ốm sẽ nghỉ học một vài ngày, nhưng Kim Chi giở sách toán ra giải, giải mãi như Gauxơ vĩ đại, nhờ giải toán Kim Chi lành bệnh. Người ta nói "thiên tài là 1% do năng khiếu bẩm sinh, còn 99% là do lao động" thật đúng với Kim Chi.

Vốn có tư chất thông minh, được bố mẹ dìu dắt, hướng dẫn lại có tính cần mẫn như con ong, con tằm nên năm này qua năm khác Kim Chi đều đạt kết quả xuất sắc.

Ngay trên lớp học, Kim Chi có những phát kiến, lời giải hết sức sáng tạo bất ngờ mà nhiều thầy giáo dạy toán rất khâm phục.

Hồi học lớp 6, trước khi đi thi toán toàn tỉnh, thầy dạy toán đưa ra một đề toán trong giáo học pháp cho học sinh năng khiếu toán để giải.

Đề ra như thế này: Em hãy chứng minh tổng 3 góc trong 1 tam giác bằng 180^0 hay 2V.

Chi đáp ngay nó bằng 1 góc bẹt (180^0).

Thầy hỏi: Vì sao em tính được?

Chi đáp: Chỉ cần kéo dài 1 cạnh của tam giác và vẽ đường thẳng song song với cạnh kia, do tính chất các góc so le trong và đồng vị ta tính được tổng 3 góc trong 1 tam giác = 2V.

Thầy hỏi thêm:

- Ba mẹ dạy em trước phải không?

Kim Chi thẳng thắn đáp:

- Thưa thầy, ba mẹ em không bao giờ gà toán cho con cái. Ba mẹ em chỉ hướng dẫn những chỗ nào khó, còn con cái tự tìm lấy cách giải.

Phần chứng minh tổng ba góc trong 1 tam giác bằng 180^0 hay giao điểm 3 đường trung trực gặp nhau tại 1 điểm em tự nghiên cứu và giải được.

Thầy giáo toán nhìn Kim Chi với ánh mắt đầy tin phục. Thầy buột lời:

- Xin lỗi Kim Chi, em rất giỏi. Sau này em sẽ vượt xa thầy.

Kim Chi không bao giờ lấy thành tích đạt được của mình để lên mặt với mọi người.

Ba mẹ Chi thường dạy:

- Khiêm tốn làm cho người ta tiến bộ, kiêu ngạo làm cho người ta lạc hậu.

Bản tính hiền lành, Kim Chi cũng như em của Kim Chi là Trịnh Thị Cẩm Ly không phải vì học giỏi mà ỷ thần, ỷ thế với bạn bè, người lớn.

Biết Kim Chi giỏi toán và học giỏi toàn diện các môn học khác, bạn học hay đến hỏi bài, Chi đều ân cần hướng dẫn, chỉ bảo cho các bạn.

Nhiều bạn thấy Chi cởi mở, nhóm học đến lớp bảo Chi giải hộ toán. Chi cười độ lượng:

- Toán là bạn phải tự làm lấy mới giỏi, mình giải cho bạn được 1 lần, lần sau ai giải cho?

Nghe lời nói thẳng của Kim Chi, lúc đầu nhiều bạn giận Kim Chi, nhưng sau các bạn hiểu ra lại yêu Kim Chi hơn.

Kim Chi học giỏi, dành tất cả tâm sức, thời giờ cho việc học hành nhưng không vì thế mà Kim Chi sao nhãng việc gia đình.

Là người chị lớn, Kim Chi còn giúp em út học tập, nhất là Cẩm Ly em gái của Kim Chi. Cẩm Ly sinh năm 1987 học Trường Tiểu học Bắc Hà (Hà Tĩnh) cũng là một học sinh giỏi. Nhờ chị Kim Chi kèm cặp, Cẩm Ly học ngày càng tiến bộ. Hai chị em học giỏi có tiếng vang khắp thị xã.

Bố mẹ Kim Chi bận dạy học ở trường, khi tan học Chi về tự lo nấu nướng. Chi làm bếp núc rất giỏi và gọn gàng, nhiều lần được bố mẹ và bà con hàng phố khen ngợi.

*

*   *

Đạt nhiều thành tích xuất sắc nhưng Kim Chi không tự mãn. Chi vẫn miệt mài chăm học. Nhiều bài toán Chi không chỉ giải 1 cách mà tìm nhiều cách như Lê Bá Khánh Trình đạt điểm kỳ thi toán quốc tế 42/42 ở nước Anh năm nào.

Rất may mắn, nhà Kim Chi lại gần thư viện

tỉnh nên Kim Chi đến đọc thường xuyên. Nếu không đến đọc sách, Kim Chi cùng Cẩm Ly đến đây để học tập. Vì thư viện tỉnh rất yên lặng.

Các cô chú ở thư viện biết tiếng hai chị em Kim Chi nên dành cho một góc phòng yên tĩnh nhất, sáng sủa nhất cho hai chị em học tập.

*

* *

Chi còn rất trẻ. Con đường khoa học đầy vinh quang, hấp dẫn còn dài. Tương lai Chi và bạn bè thật xán lạn. Chi đang dấn bước. Ta hãy chờ đợi những thành tích mới của Chi.

Đỗ Hoàng

MỘT TÀI NĂNG TOÁN HỌC

ĐỖ QUANG YÊN

Thành tích nổi bật:

- Năm học 1991-1992, đoạt giải Ba kỳ thi học sinh giỏi Toán quốc gia lớp 5.

- Năm học 1995-1996, đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi Toán quốc gia lớp 9.

- Năm học 1997-1998, đoạt giải Nhất kỳ thi học sinh giỏi Toán quốc gia lớp 12; Huy chương Bạc kỳ thi Olympic Toán quốc tế tại Đài Loan.

- Năm học 1998-1999, đoạt giải Nhất Toán quốc gia lớp 12, Huy chương Vàng kỳ thi Olympic Toán quốc tế tại Rumani.

*

*   *

Đỗ Quang Yên - một trong 10 gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu năm 1999 không cao lớn và sôi động như tôi đã hình dung. Đó là một cậu sinh viên nhỏ thó, gương mặt thông minh, đôi mắt rợp mi rất sáng và nói năng thì cực kỳ từ tốn, khúc

chiết. Sinh ngày 8-2-1981 tại thành phố Thanh Hoá trong một gia đình có bố làm kiến trúc sư và mẹ làm kỹ sư ngành dệt, ngay từ nhỏ Đỗ Quang Yên đã tỏ ra say mê và có năng khiếu đặc biệt về môn toán. Khi phát hiện ra cậu con trai nhỏ yêu thích các phép toán, các con số, người cha của Yên đã quan tâm khích lệ con bằng cách đưa con vào trường năng khiếu. Năm học 1991-1992, Yên đoạt giải Ba Toán quốc gia lớp 5. Năm học 1995-1996, Yên đoạt giải Nhì Toán quốc gia lớp 9. Năm học 1997-1998, khi đang là học sinh lớp 11 Trường chuyên Lam Sơn, Đỗ Quang Yên đã đoạt giải Nhất Toán quốc gia lớp 12 và ngay lập tức được chọn vào Đội tuyển học sinh giỏi tham dự Olympic Toán quốc tế tại Đài Loan. Và chàng trai nhỏ nhắn xứ Thanh này đã "ẵm" ngon một Huy chương Bạc về cho đất nước. Năm học 1998-1999, Đỗ Quang Yên lại giành giải Nhất quốc gia môn toán và tiếp tục tham dự Olympic Toán quốc tế tại Rumani. Một Huy chương Vàng là điều không ngạc nhiên nhưng là phần thưởng xứng đáng cho tài năng và sự học tập không ngừng nghỉ của mình. Giờ đây chàng trai trẻ có bề dày thành tích. Thông minh, giản dị và nhiệt tình trong công việc, Đỗ Quang Yên, lớp trưởng lớp Viễn thông D99, luôn được thầy cô và bạn bè khoa Viễn thông Học viện Công nghệ bưu chính viễn thông Việt Nam quý mến. Khi được hỏi về những kỷ niệm khó

quên trong hai lần đi thi ở nước ngoài, Yên nói: "Ở Đài Loan đường sá giao thông đi lại rất thuận tiện. Còn thiếu nữ Rumani thì rất xinh".

+ Em có nhiều bạn bè quốc tế sau những chuyến "đem chuông đi đánh xứ người" không?

- Dạ có, bọn em có thể làm quen nhau bằng tiếng Anh. Nhưng nói chung học sinh Việt Nam lành hơn học sinh các nước khác.

+ Bạn trẻ các nước quan tâm nhiều nhất đến vấn đề gì ở Việt Nam?

- Có một thành viên trong đội tuyển Toán Việt Nam "bị" một số bạn các nước hỏi rằng Việt Nam bây giờ đã hết chiến tranh chưa. Điều đó cho thấy tuổi trẻ nhiều nước có rất ít thông tin về Việt Nam. Chúng em đã phải giải thích cho họ hiểu về công cuộc đổi mới đất nước ta. Có bạn còn hỏi em rất "hóc", rằng cuộc chiến tranh chống Mỹ ở Việt Nam có gì khác cuộc chiến ở Côxôvô.

+ Có vẻ như

- Vâng, hầu hết bạn bè cứ nói đến hình ảnh Việt Nam là gắn liền với chiến tranh. Bây giờ đã là thời điểm kết thúc thế kỷ XX và chiến tranh đã chấm dứt được một phần tư thế kỷ rồi. Quả là điều đáng buồn trước những câu hỏi này.

+ Vậy vai trò của tuổi trẻ Việt Nam trong việc xoá những "khoảng trống" về thông tin kia sẽ là gì?

- Em nghĩ, điều cốt tử là tuổi trẻ Việt Nam cần phải vươn cao hơn, xa hơn trên mọi lĩnh vực

học tập, văn hoá văn nghệ. Chỉ có như vậy mới khiến cho thế giới hiểu biết nhanh hơn về một Việt Nam phát triển, một Việt Nam trí tuệ và tràn đầy sức trẻ.

+ Một cách chủ quan, hãy nói suy nghĩ của em về tuổi trẻ học đường ngày hôm nay, những thuận lợi và khó khăn?

- Ngày nay có nhiều cơ hội cho bạn trẻ giành những đỉnh cao tri thức. Song khó khăn ở chỗ cơ sở vật chất cho học tập thực hành còn nghèo nàn lạc hậu. Rất nhiều sinh viên ngành kỹ thuật phải học suông lý thuyết mà thiếu dụng cụ thực hành. Chi phí cho học tập rất lớn mà sinh viên đa số là con nhà lao động. Nhiều bạn sinh viên rất thông minh nhưng đôi khi vẫn phải "đứt gánh giữa đường", vì không có tiền.

+ Nói thế có vẻ không công bằng lắm. Cả xã hội đang đặc biệt quan tâm đến những bạn trẻ có tài năng?

- Đúng là như vậy. Nhưng mọi sự giúp đỡ đều có hạn. Cần phải ghi nhận sự nỗ lực cá nhân vượt bậc của nhiều bạn trẻ hôm nay.

Câu chuyện của chúng tôi xoay quanh những chủ đề như vậy, có vẻ đi quá xa so với một bài "khắc họa" chân dung "nhà vô địch" môn toán. Song ít nhiều nó cũng giúp ta hiểu thêm về những suy nghĩ nghiêm túc và đầy trách nhiệm của chàng trai 19 tuổi.

Thời gian biểu của Yên kín mít trong suốt cả ngày. Cậu hoàn toàn xa lạ với quán cà phê, với những trò vui vô bổ vì "chẳng để làm gì lại tốn thời gian". "Thế không sợ bị chê là con mọt sách à?". "Tại sao lại sợ? Học hành mãi mãi không là thừa đối với bất kỳ ai, huống chi mình còn trẻ". Về bản thân, Yên nói thật khiêm tốn: "Những thành công mà em đạt được hôm nay là nhờ công sức của cha mẹ, thầy, cô - những người đã hết lòng nuôi nấng và dạy dỗ em. Là một đứa con, một học trò, trách nhiệm của em là phải học giỏi xứng đáng với sự chăm lo ấy". Yên luôn luôn biết ơn cha mẹ vì trong suốt bao nhiêu năm ăn học cha mẹ đã dành dụm, chắt bóp những đồng lương ít ỏi của mình để "phục vụ" cho việc học của Yên. Sách vở, tài liệu rất đắt đỏ, nhưng gia đình chưa bao giờ để cho Yên thiếu thốn. Yên tự hào vì mình đã được cha mẹ quan tâm một cách đầy đủ nhất". Khi được hỏi về bí quyết học giỏi môn toán, Đỗ Quang Yên dè dặt: "Chẳng có bí quyết gì ghê gớm đâu chị ạ. Em nghĩ mình được trời phú cho chút ít khả năng về môn toán và thành công nhờ vào sự nỗ lực rèn luyện từ nhỏ. Để học giỏi toán, ngoài sự thông minh ra, em nghĩ sự chăm chỉ cũng đặc biệt cần thiết".

Được biết nhà vô địch Olympic Toán này còn là một cán bộ lớp, cán bộ Đoàn xuất sắc. Ba năm học phổ thông trung học tại Trường chuyên Lam Sơn,

Thanh Hoá, Đỗ Quang Yên luôn giữ chức vụ Bí thư Chi đoàn. Về hoạt động Đoàn, Yên tâm sự: "Công tác Đoàn mang đến cho em nhiều niềm vui và nhiều vốn sống. Nó cũng chứng minh rằng em đâu chỉ là một "con mọt sách". Tham gia vào công tác Đoàn, mình sẽ trở nên yêu đời hơn, năng động hơn". "Nhưng thời gian, đối với em, có lẽ rất gò bó?". "Không đâu, em không hề cảm thấy mình quá bận rộn, quá "tối mặt, tối mũi". Vấn đề là biết sắp xếp thời gian khoa học và hợp lý ta sẽ làm được nhiều việc".

Vũ Quỳnh Trang

TÀI NĂNG KHÔNG ĐỢI TUỔI

NGUYỄN NGỌC TRƯỜNG SƠN

Thành tích nổi bật:

Là vận động viên trẻ tuổi nhất trong danh sách các vận động viên tiêu biểu từ trước tới nay (11 tuổi) nhưng đã đạt được các thành tích cao. Đoạt hạng Ba giải Cờ vua trẻ châu Á; Vô địch Cờ vua thế giới hạng trẻ tuổi (U10); Huy chương Vàng giải Cờ vua trẻ Đông Nam Á.

*

* *

19 giờ 15, Hội trường Cung Văn hóa hữu nghị Việt - Xô chật ních. Chỉ còn những dãy ghế dành cho đại biểu và "10 gương mặt trẻ tiêu biểu Việt Nam 2000". Hai mươi phút nữa sẽ diễn ra Lễ kỷ niệm 70 năm ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và lễ trao giải 10 gương mặt xuất sắc... Trường Sơn đang ngồi một mình. Cậu bé lọt thỏm trong chiếc ghế bành bọc nhung đỏ. Thấy Sơn, như vớ được vàng, tôi lao vào:

"Chào Kasparov Việt Nam!". Sau phút ngỡ ngàng, Sơn nhoẻn miệng cười - cái cười của một "cô bé". "Con chưa được vậy đâu! Mà thần tượng của con là A. Karpov cơ!".

À ra vậy! Thần tượng của "Vua cờ nhí" Việt Nam không phải là G.Kasparov mà là A.Karpov - Vua cờ triều đại thứ 12 thế giới, người đã thống trị làng cờ vua thế giới tròn một thập kỷ (1975 - 1985). Tôi cứ thắc mắc tại sao Sơn lại chọn Karpov - vị "vua" đã bị Kasparov hạ bệ năm 1985. Lúc đó trên đời chưa có Sơn. Phải chăng, Sơn chọn Karpov bởi ông là người Nga? Và không chọn Kasparov vì vị "vua" này đã bị hạ bệ bởi V.Kramnic? Hoặc ngay từ nhỏ Sơn đã được nghe bố hay thầy Cường, thầy Dân nói nhiều, bàn nhiều về Karpov? Hỏi nguyên do Sơn chỉ cười. Còn tôi chỉ biết đoán mò vậy.

Trong 20 phút chờ đợi buổi lễ chính thức, cậu bé đã hồn nhiên kể cho tôi nghe khối chuyện về cờ vua, về những chuyến du đấu và về gia đình cậu. Giọng con trẻ cùng đại từ "con" và cái cười rất con gái của Sơn làm tôi "chết mê"...

Ngẫm ra, trên đất nước mình cái đáng lo không phải là lo thiếu tài năng mà là phát hiện, bồi dưỡng tài năng như thế nào. Vùng đất nào trên đất nước hình chữ S này đều có thể xuất hiện tài năng. Kiên Giang không phải là đất cờ. Trước khi phát hiện ra Sơn thì các ông thầy ở

Trường Năng khiếu Thể dục thể thao Kiên Giang còn ngày đêm mơ ước trong tỉnh có được những vua cờ như Đào Thiện Hải (Đồng Tháp), Từ Hoàng Thông, Lê Kiều Thiên Kim (Thành phố Hồ Chí Minh)... Thế rồi không hiểu có phải do long mạch mà "trạng cờ" xuất hiện ở Rạch Giá? Dân Rạch Giá xôn xao. Họ kể rằng, từ lúc 3 tuổi cậu bé Sơn đã lân la "chầu rìa" xem ba đánh cờ. Chỉ xem một vài ván mà cậu đã nhớ hết mặt quân và lại còn tranh bày cờ cho ba. Ba cậu ngớ người. Ông không thể tin nổi cậu bé 3 tuổi đã xếp đúng vị trí của các quân cờ. Thế là cậu bé được thưởng luôn bộ cờ mới và được thọ giáo bởi ba cậu. Nhưng chỉ được hơn tháng sau thì chính ông đã trở thành "bại tướng" của cậu con trai.

Những lời đồn đại bay đến Trường Năng khiếu Thể dục thể thao. Huấn luyện viên Trịnh Hoàng Cường đã tìm đến nhà Sơn để thử sức. Anh thực sự ngạc nhiên. Cậu bé đi nhiều nước cờ không có trong sách vở. Những thông số khả quan hiện ra trước mắt vị huấn luyện viên - người luôn mơ ước tìm được "trạng cờ" cho tỉnh nhà. Lập tức huấn luyện viên Trịnh Hoàng Cường trao đổi với gia đình và nhận tài năng bẩm sinh mới chỉ 3 tuổi rưỡi vào Trường Năng khiếu Thể dục thể thao Kiên Giang. Đấy là cái mốc đầu tiên. Cái mốc đánh dấu sự khởi nguồn của một "thần đồng cờ vua".

Cây măng khỏe bắt đầu được uốn nắn. Đích thân huấn luyện viên Trịnh Hoàng Cường (nay là Hiệu trưởng Trường Năng khiếu Thể dục thể thao Kiên Giang) trực tiếp huấn luyện cho Sơn. Thầy nhiệt huyết, trò thông minh. Tất yếu sẽ cho kết quả khả quan! Và rồi mới chỉ 7 tuổi, cậu bé có cái trán dô đã được thử sức tại giải cờ vua U9 toàn quốc. Sau giải, lần đầu tiên Kiên Giang có Huy chương Bạc - chiếc huy chương do một "cậu bé con" mang về...

Tám tuổi, Sơn xuất ngoại. Đấy là chuyến du đấu tại giải cờ vua trẻ thế giới tổ chức ở Tây Ban Nha. Chuyến đi không làm Sơn vui bởi cậu chỉ xếp hạng 12. Nhưng phải thừa nhận rằng đấy là chuyến đi bổ ích. Có thành công nào không khởi nguồn từ những bước đi chập chững đầy cam go. Cậu bé tám tuổi đã bắt đầu ý thức được điều đó. Được cọ xát, Sơn càng tiến bộ. Những nước cờ của cậu "độc" và "hiểm" lên rất nhiều. Thành công ban đầu đã giúp Sơn có mặt trong đội tuyển cờ vua trẻ quốc gia. Một cậu bé "tỉnh lẻ" được đứng trong đội tuyển cờ vua trẻ của quốc gia hơn 70 triệu dân, kể cũng vinh dự thật. Không phụ lòng ba mẹ, các thầy và người hâm mộ, Sơn đã đoạt hạng Ba giải Cờ vua trẻ châu Á. Lúc đó cậu mới chín tuổi!

Chắc chắn, trong suốt cuộc đời mình, kể cả sau này Sơn có trở thành một Karpov đi nữa thì cậu

cũng không thể quên tuổi lên mười - cái tuổi có quá nhiều dấu ấn...

Tuổi thơ tràn ngập thành công và vinh quang, Sơn có nghĩ mình là người nổi tiếng? Vẫn cái cười con gái: “Con rất vui. Nhưng con cũng thấy bình thường. Ngoài giờ học và tập cờ con cũng đá banh, cũng lê la bắn bi với các bạn ở khu tập thể. Con có thấy gì đâu!”. May quá! Sơn không nghĩ mình là “thần đồng”, là người nổi tiếng. Sơn thấy rất vui. Thế là được rồi. Lên bục nhận giải, được khán giả cổ vũ nhiều nhất, cậu chỉ cười, cầm tay chị Hiếu Ngân tung tăng trên sân khấu. Tài năng, nhiều thành công mà vẫn giữ được cái hồn của tuổi - Sơn còn tiến xa nhờ đức tính ấy, tâm hồn ấy...

Tháng 10 năm 2000, được tin chú bé Kiên Giang đoạt Huy chương Vàng cờ vua hạng U10 thế giới, tôi thực sự hạnh phúc. Thế là sau 7 năm kể từ ngày Đào Thiện Hải đoạt Huy chương Vàng Cờ vua thế giới hạng U16, lại xuất hiện một “trạng cờ” mới, còn ít tuổi hơn. Thi đấu 11 ván với các kỳ thủ của Ácmênia, Canađa, Niu Dilân, Adécbaigian, Trung Quốc, Ucraina, Nga và Anh, Sơn đã xuất sắc giành 9,5 điểm - số điểm đủ để đưa cậu bé “tỉnh lẻ” Việt Nam lên bục cao nhất. Đấy là Huy chương Vàng cao nhất. Đấy là chiếc Huy chương Vàng Sơn thích nhất! Có nhiều chuyện thú vị không? Sơn cười tít mắt: “Nhiều lắm. Vui nhất là ván thứ tám. Con xin hòa vì thế

cờ bạn và con đều không thể thắng. Nhưng bạn không chịu, cố thắng và không hiểu sao đi nhầm nước. Thế là con chộp được quân...".

Tháng 12 năm 2000, lại được tin Sơn đăng quang ở giải U10 Đông Nam Á. Nhiều người bảo, đó là lẽ dĩ nhiên, "vua cờ nhí" thế giới ắt phải thắng ở Đông Nam Á. Tôi nghĩ khác. Phải nhìn nhận ở góc độ sự ổn định trong lối đánh của một tay cờ mới 10 tuổi. Không thiếu gì những tay vợt, những võ sĩ, những vận động viên cờ vua thành công ở giải thế giới nhưng thất bại ở giải khu vực. Mà đấy lại là những vận động viên kỳ cựu. Còn Sơn, mới 10 tuổi, còn trẻ con lắm, mới biết ăn, biết ngủ, học hành... Được cọ xát ở các giải lớn, với các đấu thủ lớn, Sơn trưởng thành vượt bậc. Ngoài tố chất cờ vua bẩm sinh, cái đáng chú ý nhất ở Sơn là ý chí, là bản lĩnh. Cái ý chí và bản lĩnh ấy xuất phát từ lòng yêu cờ của Sơn và sự rèn cặp của các thầy. Thi đấu từ khi còn chưa biết chữ để ký vào biên bản trận đấu, đến khi mới 11 tuổi đời mà đã trải 7 năm "tuổi cờ". Điều đó lý giải tại sao mỗi khi ngồi trước một đấu thủ, Sơn không hề lúng túng, cậu cứ ngỡ rằng đấy cũng chỉ là một buổi lê la bắn bi ve với các bạn trong khu tập thể. Hình như Sơn không nghĩ đó là thi đấu mà cậu nghĩ đơn giản hơn nhiều: chơi cờ. Tôi thích hai từ "chơi cờ" - nó phù hợp với tuổi của Sơn. Nhưng điều đó không có nghĩa là Sơn không muốn chiến thắng.

Sơn nói: "Cứ ngồi vào bàn là con muốn thắng bạn liền". Có một chút hiếu thắng của trẻ con. Nhưng cũng thầm mừng, cậu bé đã manh nha cái ý thức của một đấu thủ lớn. Đấu thủ lớn là phải biết chiến thắng, chiếm đỉnh cao nhất cuộc đua.

Sự ổn định về tâm lý dẫn đến sự ổn định về cách đánh - đấy là một tất yếu. Điều cốt tử đó đã giúp "cậu bé Vàng" Việt Nam tiếp tục duy trì chuỗi bất bại trong các giải lớn. Tháng 1 năm 2001, Sơn tiếp tục đăng quang ở giải Cờ vua châu Á. Còn một tháng nữa mới tròn 11 tuổi, vậy mà cậu đã "vượt mặt" các bậc đàn anh ở châu Á để giành Huy chương Vàng U12.

Cuộc sống của "thần tượng cờ vua" như thế nào? Đấy là câu hỏi của không ít người hâm mộ. Có người lặn lội từ Đồng Tháp xuống tận thị xã Rạch Giá với mục đích chiêm ngưỡng và xem cuộc sống của "vua cờ nhí" ra sao. Lại nhớ, trong "Chân dung và đối thoại", Trần Đăng Khoa kể: Ngày xưa hai bác Xuân Diệu và Huy Cận lặn lội xuống tận quê Khoa, ra vườn lật từng lá trầu, từng quả na, để xem chúng có gì đặc biệt mà "thần đồng thơ" viết hay đến thế.

Cuộc sống của Sơn - nó cũng giống như bao bạn bè cùng trang lứa - chả có gì đặc biệt. Cậu cũng từng bị ba mẹ la mắng nhiều lần vì cái tội mải chơi. Mọi người trong khu tập thể cũng đã quá quen với hình ảnh cậu bé Sơn đẫm mồ hôi

trên sân bóng hay xách túi đi mua cho mẹ mấy thứ lặt vặt. Trước hôm sang Inđônêxia để thi đấu giao hữu, Sơn nói với ba mẹ: "Nếu con thắng, ba mẹ cho con ít tiền mua quà về tặng bạn bè...".

Nhân đây xin nói một chút về chuyến du đấu của Sơn ở Inđônêxia và Xingapo từ ngày mồng 8 đến 20-3-2001. Thực ra sang Inđônêxia là để nhận lời thách đấu của bạn - Kỳ thủ Andrean Susilodinata - vô địch U10 Inđônêxia. Trận đấu được làng cờ vua Inđônêxia rất coi trọng. Phía bạn khá tự tin. Phát biểu với báo chí, Đại kiện tướng Adianto - huấn luyện viên của bạn cho rằng cơ hội của Andrean nhiều hơn Sơn. Thậm chí ông Chủ tịch Hội cờ Inđônêxia còn cho rằng Andrean sẽ thắng áp đảo?... Cuộc họp báo trước trận đấu có cả trăm phóng viên, họ đặt nhiều câu hỏi cho Sơn. Báo chí đưa tin hằng ngày. Truyền hình mỗi tối bình luận mười lăm phút, Sơn kể: "Con thấy lạ lắm. Ngay cả hồi dự giải cờ vua thế giới con cũng không thấy ầm ĩ vậy...". Mặc dù đội bạn chọn thể thức thi đấu có lợi cho Andrean, nhưng Sơn vẫn chiến thắng áp đảo: 3,5 - 0,5. Báo chí Inđônêxia gọi "Cậu bé Vàng" Việt Nam là tài năng của cả châu Á. Mới có 10 tuổi mà Sơn đã thể hiện phong cách của nhà vô địch thế giới. Trên đường về qua Xingapo, Sơn thi đấu giao hữu với 5 kỳ thủ giỏi nhất của bạn, 10 trận thắng cả 10...

Không tự phụ là nhà vô địch thế giới, hàng ngày Sơn vẫn miệt mài ba, bốn giờ với các quân cờ. Và càng nể phục hơn, từ lớp 1 đến lớp 5 cậu luôn là học sinh giỏi. Học và cờ. Sơn yêu thích cả hai. Có phải vì quá bận mà Sơn không viết thư trả lời các bạn nhỏ cả nước? Cậu lắc đầu: "Dạ không! Con viết thư dở lắm nên sợ các bạn cười...". Tôi biết, hằng tuần cậu nhận được thư của rất nhiều bạn nhỏ trong cả nước. Có những cánh thư đến với Sơn từ Cao Bằng, Bắc Kạn, Quảng Ninh, Hải Phòng, Hà Nội.

Nguyễn Ngọc Trường Sơn đã tạo nên nhiều kỳ tích. Với Sơn - quả là *tài năng không đợi tuổi.* Hãy chăm lo, rèn giũa cho búp măng khỏe này. Hãy đặt niềm tin vào Sơn.

Văn Song

NIỀM TỰ HÀO CỦA ÂM NHẠC VIỆT NAM

NGUYỄN BÍCH TRÀ

Thành tích nổi bật:

- Năm 1999, đoạt giải thưởng Christlan Carpenper và Walter Macparren, giải thưởng cao nhất trong cuộc thi tốt nghiệp độc tấu pianô.

- Tháng 3-2000, vào chung kết cuộc thi quốc tế Dualey tổ chức tại Anh.

- Tháng 6-2000, đoạt giải Nhất cuộc thi pianô quốc tế tổ chức tại Anh.

*

*   *

Trước mắt tôi là nữ diễn viên điện ảnh, Nghệ sĩ Nhân dân Trà Giang. Vẫn nụ cười đằm thắm, vẫn ánh nhìn thăm thẳm như biết nói, chị kể về những thăng trầm, buồn vui trong cuộc đời nghệ sĩ của mình. Rồi nghẹn ngào... chị kể về anh - cố Giáo sư, Nghệ sĩ Ưu tú Nguyễn Bích Ngọc: "Ngày đóng phim *Vĩ tuyến 17*... ảnh bơi hàng giờ dưới nước, ảnh dạy tôi cách bơi thuyền thúng... ảnh lo cho tôi... Khi

tôi có bầu cháu Bích Trà, ảnh chăm ghê lắm... Mới đó mà... sao anh đã vội đi...". Cả không gian như ngưng lại... lặng im. Tôi san sẻ cùng chị nỗi đau không thể cất thành lời... Để không đi quá xa với nhân vật chính trong bài viết nhỏ này, tôi rụt rè: "Thưa chị!... Cháu Bích Trà bây giờ...". Gương mặt chị bỗng sáng bừng và rạng rỡ: "Bích Trà! Nguyễn Bích Trà của chúng tôi. Giờ này cháu đang du học ở Anh quốc. Khóa thạc sĩ rồi tiến sĩ chuyên ngành biểu diễn pianô tại Nhạc viện Hoàng gia Luân Đôn...". "Và năm 2000, Bích Trà đã được bình chọn là một trong "10 gương mặt trẻ tiêu biểu" của Việt Nam, sau hàng loạt các giải thưởng cao trong những cuộc thi pianô quốc tế...". Tôi bất chợt dừng lại, ngượng nghịu vì nhận ra mình đã ngắt ngang lời chị. Cả hai chúng tôi cùng cười...

Đâu đó trong không gian bỗng vang lên những âm thanh thật kỳ lạ. Tiếng ào ào như sóng vỗ, tiếng thì thầm như gió thoảng, rồi vút nhẹ, chơi vơi, chơi vơi... Tôi nhớ đến những tiếng xuýt xoa, những lời khen ngợi đầy cảm phục của khán giả, đặc biệt là bài viết của nhà báo Trần Thị Trường: "Trên sân khấu, Nguyễn Bích Trà đang thăng hoa bên cây đàn Steinway, bản concerto số 1 đánh cho pianô của Brahms vang lên dưới đôi bàn tay tuyệt đẹp và đầy chất nhà nghề, hút hồn khán giả... Người xem nín thở, nhìn và nghe, cái đẹp lay động đến tận mái vòm...".

Tôi hình dung thấy một Bích Trà trẻ trung, mái tóc xõa ngang vai, đang nghiêng nghiêng đam mê theo từng ngón tay ấn lướt như múa trên phím đàn và âm thanh... dòng suối âm thanh như giông bão, như tiếng nức nở và có cả tiếng chim, điệu ru con... Và khán trường chật ních người nghe, lặng im phăng phắc... rồi ào lên những đợt sóng vỗ tay không dứt, rồi náo nhiệt những hoa là hoa...

Nguyễn Bích Trà sinh ngày 22 tháng 3 năm 1973 tại Hà Nội. Ba má là những nghệ sĩ có tên tuổi. Bích Trà là sự hội tụ những tinh hoa, tài năng và nhân cách của ba - cố Giáo sư, Nghệ sĩ Ưu tú Nguyễn Bích Ngọc và má - Nghệ sĩ Nhân dân, diễn viên điện ảnh Trà Giang. Là con một, Bích Trà được ba má và ông bà cưng lắm. Nhưng ngay từ lúc còn bé xíu, Trà đã sớm bộc lộ tính cách tự lập. Năm 1980 - mới 7 tuổi, Trà đã vào học ở Nhạc viện Hà Nội, dưới sự dìu dắt của các thầy cô Thu Hà, Nguyễn Hữu Tuấn, Nhật Ánh...

Tài năng của Bích Trà nảy nở từ rất sớm, ngay từ khi Trà mới hai, ba tuổi, bé đã mở tròn xoe đôi mắt, háo hức như uống từng giọt âm thanh rung lên từ cây đàn violon của ba... Vào Nhạc viện Hà Nội, Bích Trà luôn làm hài lòng các thầy, cô bởi thái độ học tập tự giác, nghiêm túc, nhất là niềm đam mê không gì cưỡng nổi với pianô.

Năm 1987, sau 7 năm miệt mài ở Nhạc viện Hà Nội, Bích Trà được chọn sang du học tại Liên Xô theo chương trình hợp tác đào tạo tài năng. Ba má lo cho Trà nhiều lắm, cứ động viên hoài. Mới 14 tuổi, Trà đâu có hình dung nổi sự cách xa sẽ khủng khiếp đến nhường nào. Buổi chia tay với thầy cô, bè bạn ở Nhạc viện, Trà òa khóc, nhưng rồi lại cười ngay được, tuổi thần tiên mà.

Lúc chia tay ông bà, ba má, sao bịn rịn quá. Ba trầm tư hẳn đi. Má thì chỉ lặng lẽ ngắm nhìn Trà nhưng Trà biết là má đang cố giấu những giọt nước mắt. Trà cũng muốn khóc lắm, nhưng cố bặm môi tự nhủ: “Mình đang làm người lớn kia mà...”. Nhưng rồi nhiều khi, giữa bao la tuyết trắng Mátxcơva, Trà đã khóc thầm vì nhớ ông bà, nhớ ba má đến không chịu nổi.

Trong Trường Sư phạm Âm nhạc quốc gia mang tên Gnhexenức (Liên Xô) Nguyễn Bích Trà được sống trong vòng tay yêu thương, nhân hậu của thầy cô, bạn bè được tiếp tục khơi mở, phát triển tài năng. Tâm hồn nghệ sĩ của người con duy nhất trong gia đình nghệ sĩ Bích Ngọc - Trà Giang, những nét Á Đông vốn có, được bồi đắp thêm phong cách Âu châu. Sự hài hòa tuyệt vời ấy đã cất cánh thăng hoa trong bài thi tốt nghiệp điểm ưu - bằng đỏ, tại Trường Sư phạm Âm nhạc quốc gia Gnhenxenức - năm 1992. Cũng ngay

năm đó, Nguyễn Bích Trà thi đỗ vào Nhạc viện Quốc gia Traicốpxky (Liên bang Nga), học chương trình thạc sĩ về biểu diễn và giảng dạy.

Với Bích Trà, được học ở đất nước Lênin vĩ đại là một niềm hạnh phúc lớn. Bích Trà đã bao lần đứng lặng, say mê ngắm nhìn rừng bạch dương Nga và nín thở lặng nghe những âm điệu du dương cất lên từ đó. Cũng không ít lần, Trà bần thần trước dòng sông Vônga để rồi nôn nao nhớ dòng sông Hồng tha thiết chảy nơi quê nhà... Kìa ông bà, kìa ba má, thầy cô, bạn bè... tất cả đang ngóng trông, đang dõi theo từng bước tiến của Trà... Thế là nỗi nhớ, tình yêu và niềm tin đã chắp cánh cho tài năng Nguyễn Bích Trà tốt nghiệp thạc sĩ loại ưu (năm 1997) tại Nhạc viện Quốc gia Traicốpxky.

Cuộc hành trình về học vấn và niềm đam mê bất tận với pianô đã đưa Bích Trà đến với vương quốc của sương mù. Từ năm 1998 đến năm 1999, Bích Trà du học ở Anh - khóa sau đại học về chuyên ngành biểu diễn pianô, Nhạc viện Hoàng gia Luân Đôn.

Tại thành phố sương mù thơ mộng này, tài năng Bích Trà bước vào độ chín. Chỉ trong năm 1999, Trà liên tiếp giành giải thưởng Christlan Carpenper và Walter Macparren (giải thưởng cao nhất trong cuộc thi tốt nghiệp và độc tấu pianô hay nhất).

Tiếp đến tháng 3 năm 2000, Bích Trà lọt vào vòng chung kết cuộc thi pianô quốc tế tổ chức tại Anh.

Tháng 3 năm 2000, vòng nguyệt quế giải Nhất cuộc thi pianô quốc tế mang tên: Robert William và Amyplorencerpant tổ chức tại Birmingham lại được trao cho nghệ sĩ trẻ tài năng Bích Trà.

Nghệ thuật và sáng tạo, tài năng và nhân cách, niềm đam mê cùng những nỗ lực miệt mài, truyền thống gia đình và quê hương... đã kết dệt nên những giải thưởng quốc tế của Bích Trà, làm rạng danh non sông đất Việt.

Sau khi tốt nghiệp cao cấp chuyên ngành biểu diễn pianô tại Anh, Bích Trà tiếp tục học thêm để lấy bằng tiến sĩ.

Tài năng của Bích Trà vẫn tiếp tục nở rộ. Bích Trà đã đạt nhiều giải thưởng, đã biểu diễn ở nhiều nước: Nga, Anh, Thụy Điển, Mỹ, Na Uy, Ba Lan... Cuối năm 2000, Bích Trà được mời về biểu diễn trong chương trình hòa nhạc của dàn nhạc giao hưởng quốc gia Việt Nam.

Tôi lại như nghe thấy, vang vọng trong không gian - dòng suối âm thanh trầm bổng, ào ào, thì thào, thánh thót, chơi vơi... Khán trường lặng im phăng phắc "người xem nín thở, nhìn và nghe, cái đẹp lay động đến tận mái vòm...".

Và chị - Nghệ sĩ Nhân dân, diễn viên điện ảnh Trà Giang - gương mặt rạng ngời niềm vui, ánh

nhìn thiết tha, trìu mến và cả nét nhíu mày thanh tú, nhè nhẹ, như động viên, khuyến khích lại như chưa hài lòng: "Con đường nghệ thuật, sáng tạo của Bích Trà còn đang ở phía trước".

Và anh - Cố Giáo sư, Nghệ sĩ Ưu tú Nguyễn Bích Ngọc - nơi suối vàng nghìn thu, hẳn anh đang mỉm cười thanh thản.

Xin chúc cho nghệ sĩ pianô tài năng, Tiến sĩ Nguyễn Bích Trà trong tương lai sẽ tiếp tục đem lại nhiều vinh quang cho Tổ quốc.

Th.S Nguyễn Hằng Thanh

TẤT CẢ BẮT ĐẦU BẰNG NỤ CƯỜI

VŨ NGỌC MINH

Thành tích nổi bật:

- Năm lớp 11, đoạt giải Ba kỳ thi học sinh giỏi Toán quốc gia lớp 12.

- Năm 2001, đoạt Huy chương Vàng kỳ thi Toán Olympic quốc tế.

- 4 lần nhận Bằng Danh dự của báo "Toán học và tuổi trẻ".

- Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ; Bộ Giáo dục và Đào tạo; của Đoàn Trường Đại học Sư phạm I về thành tích hoạt động Đoàn.

*

* *

Lâu lắm rồi Vũ Ngọc Minh mới lại có một buổi chiều rảnh rỗi. Cậu lôi cây đàn ghita ra dạo một vài đoạn. Minh đàn còn chưa hay lắm bởi cậu mới chỉ làm quen với cây đàn này và những bản nhạc cổ điển chưa đến chục tuần. Thế nhưng, chẳng hiểu sao, cậu thấy yêu và gắn bó với nó đến lạ

lùng. Nhiều lúc, ngẫm lại những lời của thầy Hà Huy Khoái - Viện trưởng Viện Toán học - về sự liên quan giữa toán học và âm nhạc, Minh thấy sao mà đúng thế. Giả sử bây giờ có ai hỏi liệu Minh thích giải những bài toán hóc búa hơn hay thích lướt ngón tay trên phím đàn ghita hơn, chắc chắn cậu sẽ phải suy nghĩ lâu đấy.

Vừa thả hồn bay bổng với những nốt nhạc, Minh vừa dõi mắt ra xa. Khi âm thanh cuối cùng tan biến cũng là lúc đôi mắt cậu dừng lại ở một bằng khen nhỏ treo trên tường. Minh đặt cây đàn xuống giường, bước lại gần và khẽ miết những đầu ngón tay lên từng dòng chữ. Đó là một tấm bằng khen có nội dung tóm tắt: "Em Vũ Ngọc Minh, học sinh lớp 11 khối Phổ thông Chuyên Toán - Tin Trường Đại học Sư phạm Hà Nội năm 2000 - 2001, đã đoạt Huy chương Vàng trong kỳ thi Olympic Toán quốc tế lần thứ 42 năm 2001". Cảm xúc vui mừng, sung sướng đến nghẹt thở lại ùa về, hệt như khi cậu bước lên nhận giải.

Căn nhà chật chội trong Khu tập thể Trường Đại học Hàng Hải (Hải Phòng) là nơi ghi dấu tuổi ấu thơ của Minh. Hàng cây hai bên đường trước cổng trường đã chứng kiến những bước chân chập chững tới toán học của cậu. Ngày ấy, những lúc bố mẹ đi làm, Minh thường theo bà nội dạo chơi trên con đường đó. Đôi chân nhỏ chốc chốc dừng lại, nhặt những quả bàng rơi để cùng bà... tập đếm.

Cả bố và mẹ Minh đều là giảng viên đại học, lại cùng dạy toán. Lòng say mê các con số, các thuật toán của họ đã truyền sang đứa con đầu lòng từ lúc nào chẳng rõ. Chỉ biết rằng, khi mới học lớp hai, trong lúc các bạn cùng lứa say sưa bắn bi, gảy chun, trốn tìm... thì cậu bé Minh lại nằng nặc đòi mẹ dạy toán. Thấy con trai cứ khăng khăng đòi học, mẹ Minh không nỡ chối từ. Và thế là, tối tối, dù có bận bịu đến mấy đi nữa, mẹ cũng dành thời gian giúp Minh làm quen với phép nhân, phép chia. Chả mấy chốc, bốn phép tính với số tự nhiên đã trở thành "trò giải trí" của cậu bé. Hai mẹ con lại tiếp tục với những bài toán phân số và số thập phân. Những người hàng xóm trong khu tập thể thường thử tài cậu bé bằng một vài phép tính ngẫu nhiên mà họ chợt nghĩ ra, để rồi, sau đó, quay sang bảo nhau rằng: "Cái thằng bé này thông minh thật! Đúng là con nhà nòi có khác. Nhìn xem, mắt nó sáng thế kia cơ mà!". Mà quả thật, tuy chẳng bao giờ nói ra, nhưng trong lòng, bố mẹ rất vui vì thấy thằng cu "Khoai Bi" của mình có một trí nhớ rất tốt và dường như cũng có "duyên" với toán học như bố mẹ. Tháng hè đầu tiên trôi qua, những phép tính cộng, trừ, nhân, chia xem ra không còn hấp dẫn "Khoai Bi" như hồi đầu nữa bởi chúng đã trở nên quá ư đơn giản.

Một hôm, bố Minh đi dạy mãi mà chưa về. Cậu bé sốt ruột hết đi ra rồi lại đi vào. Mẹ thì

đang bận chăm em bé nên chả có ai chơi cùng Minh. Ơ, có tiếng xe đầu ngõ! Đúng là xe của bố rồi. Minh chạy ào ra, cái mặt vốn nổi tiếng là "lì" mà bây giờ cũng xị xuống như chực khóc. Minh chưa kịp "bắt đền" thì bố đã giơ cao chiếc túi trên tay, hồ hởi nói: "Khoai ơi, bố có quà cho con này!". Hóa ra, quà của bố là một chồng toàn các loại sách toán nâng cao. Nào là toán lớp ba, lớp bốn, lớp năm, lại thêm cả "Tuyển tập đề thi học sinh giỏi toán toàn quốc" nữa mới tuyệt chứ! Bao hờn giận định "ăn vạ" bố, giờ Minh đã quên sạch sành sanh. Cậu vội giở từng cuốn sách ra đọc ngấu nghiến. Ồ, có nhiều bài toán lạ lắm, Minh chưa gặp bao giờ. Sau một hồi ngồi ngắm nhìn cậu con trai đầu lòng bé bỏng một cách trìu mến loay hoay với những cuốn sách, lúc này, bố Tuyển của Minh mới lên tiếng:

- Minh à, trong những cuốn sách này có rất nhiều bài toán đố hay. Bố sẽ dạy con cách giải toán đố nhé. Con có thích không nào?

- Có ạ, có ạ! Bắt đầu từ bây giờ luôn, bố nhé! - Minh sung sướng nhảy lên ôm chặt cổ bố.

- Nhưng mà bây giờ bố đói lắm rồi, mà con cũng chưa ăn, đúng không? Cả nhà mình đi ăn cơm đã, xong xuôi rồi học cũng chưa muộn cơ mà. Nào bây giờ kể bố nghe xem từ sáng đến giờ con làm gì nào! - Vừa xoa xoa cái đầu tròn vo của Minh, bố vừa dẫn cậu tới bên bàn ăn.

Trên bàn, một mâm cơm đơn giản nhưng thật ngon lành đã được bày sẵn. Chà, sao mà đói thế! Với Minh, tất cả các món mẹ nấu đều ngon tuyệt.

Ba tháng hè trôi qua thật nhanh. Cậu bé Minh đã giải được rất nhiều bài toán khó trong những cuốn sách mà bố mang về dạo nào.

Một tối nọ, nhà Minh có khách - Một người đồng nghiệp của bố mẹ. Vị khách tỏ ra ngạc nhiên khi thấy dưới gầm bàn có một ống bơ to chứa toàn những mẩu giấy vụn. Mắt Minh sáng lên, cậu mon men tới gần, cầm ống bơ lên và giơ ra trước mặt người khách.

- Bác ơi, bác chơi với cháu nhé! - Minh nói.

- Ừ, nhưng cháu muốn chơi trò gì? Thấy cậu bé có vẻ rất hào hứng, vị khách liền mỉm cười, gật đầu.

- Chơi trò đố toán ấy! - Minh đáp.

Sợ khách không hiểu ý, bố Minh vội giải thích:

- Ở nhà, tôi cứ chép những đề toàn khó trong sách vào những mảnh giấy nhỏ này, gập lại rồi thả vào ống bơ để cháu nó tự bốc, tự giải. Vừa chơi, vừa học cho nó đỡ chóng chán ấy mà.

Hiểu ra, người khách vui vẻ cầm ống bơ lên, xóc xóc mấy cái cho các mẩu giấy đảo chỗ rồi đưa cho Minh. Cậu bé nhắm chặt mắt lại, thò tay nhón một mẩu giấy. Giữ chặt đề tài trong nắm tay bé xíu, cậu chạy ào lại góc bàn học của mình và cặm cụi viết.

- Bố ơi, con giải xong rồi này!

Người khách còn chưa kịp uống cạn chén trà thì đã thấy Minh ùa lại, khoe rối rít. Ông liếc qua tờ giấy trên tay cậu bé rồi mỉm cười, xoa xoa đầu cậu:

- Ái chà, con bố Tuyển, mẹ Huyền giỏi ghê!

- Cháu còn biết một cách giải khác nữa cơ, như thế này này... - Thế rồi, cậu bé hãnh diện khoe với bố và người khách một cách giải khác mà cậu vừa nghĩ ra.

Đôi khi, Minh cảm thấy, đối với mình, con đường đến với toán học dường như đã được định trước. Trò chơi với những mảnh giấy nhỏ và chiếc ống bơ cũ kỹ không ngờ lại thu hút cậu trong suốt một thời gian dài. Sáng kiến của bố đã khích lệ lòng ham học hỏi của Minh, giúp cậu tự tin hơn và không nản chí trước những bài toán hóc búa. Và rồi, chính trò chơi thời thơ ấu ấy đã nuôi trong cậu bé một chồi non của tình yêu toán học.

Bước vào lớp ba, Minh đã có thể giải rất nhanh những bài toán của các anh chị lớp năm. Cậu lại còn đòi bố mẹ dạy thêm những phép tính mới. Rất tự hào về khả năng vượt trội của Minh so với các bạn cùng lứa và rất muốn được truyền lại cho con vốn kiến thức phong phú của mình nhưng đồng thời, bố mẹ Minh cũng lại không muốn đứa con trai mảnh khảnh, yếu ớt phải cố gắng quá sức. Dù sao thì khi ấy, "Khoai Bi" vẫn

chỉ là một đứa trẻ, mà đứa trẻ con thì cần được chơi đùa. Thêm nữa, nếu dạy tiếp phần Đại số lúc đó thì chắc chắn cậu bé cũng sẽ tiếp thu được thôi, nhưng kỳ thi vào trường trung học sơ sở chuyên Toán lại chỉ được phép giải bằng phương pháp Số học... Suy đi tính lại mãi, cuối cùng, bố mẹ Minh quyết định tạm dừng lại ở "ngưỡng" này để cho con ôn luyện thêm. Thế là, suốt ba năm cuối bậc tiểu học, Minh vẫn học cùng các bạn ở trường bình thường và vẫn tiếp tục tự làm tất cả các bài khó nhất trong các đề thi học sinh giỏi Toán lớp 5 toàn quốc. Với tính kiên trì thừa hưởng từ mẹ và ý chí quyết tâm được rèn luyện qua trò chơi đố toán của bố, cậu bé Minh không bao giờ chịu lùi bước trước bất kỳ bài toán nào. Thậm chí, cậu còn cố tìm ra thật nhiều cách giải khác nhau cho cùng một đề toán.

Hè năm lớp 5, bố mẹ đồng ý cho Minh thi vào trường chuyên. Ngày báo điểm, bố đi từ sáng sớm. Dù đã nghe con kể lại chuyện làm bài thi nhưng bố Minh vẫn không khỏi hồi hộp. Nhưng có lẽ, người mong mỏi kết quả nhất chính là Minh. Cuối cùng thì bố cũng đã xuất hiện trước cửa. Những giọt mồ hôi chảy thành giọt trên khuôn mặt không che nổi nỗi vui mừng, niềm hạnh phúc lấp lánh trong đôi mắt. Ông báo tin Minh đã đỗ cả hai trường chuyên Toán Trần Phú và chuyên Toán Chu Văn An. Cả nhà ôm nhau cười, vui như chưa

bao giờ vui đến thế. Tối ấy, mẹ "mở tiệc" chiêu đãi ba bố con.

Minh quyết định theo học trường Chu Văn An. Những ngày đầu tiên đến lớp, được gặp bao bạn mới, Minh vui lắm. Bữa cơm nào cậu cũng có chuyện để kể cho bố mẹ nghe. Các bạn trong lớp ai học cũng giỏi, nhiều bạn lại còn vui tính nữa nên lớp lúc nào cũng đầy ắp tiếng cười.

Duy có một điều làm Minh hơi băn khoăn. Cậu để ý thấy dạo này bố hơi khác trước. Hồi "Khoai Bi" còn bé xíu, bố hay cười, hay pha trò hơn cơ. Vậy mà dạo này, bố bỗng trầm hẳn. Dường như bố đang lo lắng điều gì? Mấy lần Minh cứ định hỏi thẳng bố nhưng rồi lại thôi. Cậu bé nhủ thầm: "Mình biết rồi, mình sẽ cố gắng học thật giỏi. Nhất định mình phải làm cho bố cười thật nhiều mới được!".

Lòng nhủ như vậy, Minh quyết tâm lao vào học. Cậu tìm đến thầy Đặng Đức Trình, nhờ thầy chỉ giúp cách giải các bài tập trong báo *Toán học và tuổi trẻ*. Thầy Trình quý cậu học trò nhỏ lắm nên thường xuyên tận tình dạy bảo và khích lệ Minh. Thầy bày cho cậu cặn kẽ từ cách phát huy tư duy đến kỹ năng trình bày bài giải sao cho sáng sủa, rành mạch. Vậy là cùng một lúc, cậu bé Minh được tiếp thu kiến thức và lòng say mê toán học của ba người thầy tận tụy: Thầy Trình, bố và mẹ.

Không phụ công "người vun trồng", "cái cây non" Vũ Ngọc Minh liên tiếp "ra hoa kết quả". Thành công đầu tiên của cậu chính là giải Nhất Toán thành phố Hải Phòng năm lớp 7. Người hạnh phúc nhất khi biết tin ấy không phải là Minh mà là bố! Có lẽ, khi ấy ông không ngờ rằng, nụ cười tràn đầy hạnh phúc của mình đã đem lại cho đứa con một quyết định dứt khoát: "Bố ơi, nhất định con sẽ trở thành nhà toán học!".

Liên tiếp hai năm sau đó, Minh mang về một giải Nhì, một giải Nhất nữa trong kỳ thi học sinh giỏi Toán toàn thành phố. Các thầy, cô giáo trường Chu Văn An rất tự hào về cậu học trò giỏi giang. Bố mẹ Minh hẳn cũng vậy, nhưng cả hai người không nói thành lời. Mẹ lặng lẽ nấu cho Minh những món ăn cậu thích. Bố thì chẳng tiếc công đi lùng những cuốn sách hay cho con. Minh cảm thấy thật vững tin khi bên mình luôn có những lời động viên và sự chăm sóc ân cần của hai người thân yêu nhất trên đời.

Bước vào lớp 10, cậu bé Minh phải tạm biệt bố mẹ và em trai, tạm biệt những con đường quen thuộc của thành phố Cảng để lên Hà Nội học. Mặc dù rất thương con và muốn con ở bên cạnh để có thể chăm sóc hằng ngày nhưng chính bố mẹ là người đã động viên Minh thi vào lớp chuyên Toán - Tin của Trường Đại học Sư phạm Hà Nội. Bố mẹ Minh chỉ tâm niệm một điều rằng, lên đó học, con

mình sẽ có điều kiện để phát huy năng khiếu hơn, để ước mơ trở thành nhà Toán học của cậu bé năm nào có thể trở thành hiện thực. Vả lại, Hải Phòng và Hà Nội đâu có xa xôi gì... Trước ngày Minh nhập học, bố lên tận nơi, thuê cho cậu một căn phòng nhỏ trong khu tập thể của trường để cậu có chỗ nghỉ ngơi yên tĩnh sau giờ lên lớp. Sợ con chưa quen sống xa nhà, bố cố gắng sắp xếp mọi thứ cho thật ngăn nắp, tiện lợi. Tuần nào cũng vậy, dù mưa hay nắng, ông cũng lên Hà Nội xem con ăn ở, học hành ra sao. Thấy đường điện trong nhà trọ đã cũ, bố Minh tỉ mẩn bọc lại tất cả dây điện cho bảo đảm an toàn. Đôi lúc, thương bố mẹ cứ đi đi lại lại vất vả, Minh bảo: "Thôi, bố mẹ không phải lên liên tục như thế nữa đâu. Con sống ở đây quen rồi mà. Có việc gì con sẽ gọi điện về nhà". Mỗi lần như vậy, bố chỉ cười thật hiền. Minh biết bố mẹ lo cho mình nhiều lắm, bởi hồi ở nhà, Minh cũng hay ốm vặt, lại chả biết làm gì bao giờ.

Càng thương bố mẹ, Minh càng lao vào học và học. Suốt ba năm liền, lúc nào cậu cũng ở trong tốp dẫn đầu của lớp. Ba năm, ba lần thi học sinh giỏi Toán khối phổ thông chuyên Toán - Tin của Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, ba lần Vũ Ngọc Minh được trao giải Nhất. Những giải thưởng không hề làm Minh lóa mắt. Cậu bé vẫn luôn tâm niệm rằng mình phải cố gắng hơn, cố gắng nhiều hơn nữa kia.

Mỗi cuộc thi đều mang lại cho Minh những kinh nghiệm quý báu. Ví dụ như đợt thi học sinh giỏi Toán toàn quốc năm lớp 11. Lần ấy, sau quãng thời gian ôn luyện cùng các bạn, Minh cảm thấy vô cùng tự tin. Cậu ra "định mức" cho mình phải giật bằng được giải Nhất về làm quà cho bố mẹ. Bước vào phòng thi, Minh ung dung làm bài và rất vững tin vào kết quả. Không ngờ, khi công bố điểm, Minh mới biết mình chỉ là người đứng thứ ba. Thấy con buồn rầu, ủ ê mất mấy ngày trời, bố mẹ Minh thương lắm. Một hôm, đi học về, Minh đã thấy bố đang ngồi trong nhà đợi từ bao giờ. Nhìn bố, suýt nữa thì Minh bật khóc. Chỉ vì phương pháp trình bày kém hơn các bạn mà Minh đã để tuột mất món quà quý giá mà bố mẹ hằng trông đợi.

- Thôi, không sao con ạ, kết quả như vậy là cũng đáng mừng rồi. Thi là để thử thách, để rèn luyện mà. Đừng vội chán nản, hãy suy nghĩ để rút kinh nghiệm cho lần sau, con trai ạ!

Những lời của bố khiến Minh như trút được gánh nặng. Hai bố con cùng cười. Cậu lại vui vẻ vào những bài toán mới. Thế nhưng, từ sau lần thi ấy, Minh đã rút ra một phương châm cho riêng mình rằng: "Cố gắng hết sức mình, không nên ra định mức".

Không tự bằng lòng với những kiến thức thu được trong các giờ học trên lớp, Minh thường

xuyên tìm đến các thầy giáo giỏi trong và ngoài trường để hỏi thêm về những điều cậu còn chưa rõ. Đặc biệt, dù bận bịu đến mấy đi nữa, Minh vẫn không bao giờ quên một người bạn thân thiết từ thuở ấu thơ của mình - tờ báo *Toán học và tuổi trẻ*. Những bài toán đố gợi lại ký ức về trò chơi đố toán ngày nào khiến Minh càng thêm say mê với những con số. Và cũng chính trong tờ báo này, Minh đã tìm ra được cách khắc phục những nhược điểm trong phương pháp trình bày bài giải của mình. Bốn tấm bằng danh dự của báo *Toán học và tuổi trẻ* tặng cho Minh chính là lời ngợi khen và cổ vũ tinh thần ham học hỏi của cậu bé đất Cảng.

Tháng 7 năm 2001, Vũ Ngọc Minh cùng đội tuyển quốc gia lên đường sang Mỹ tham dự kỳ thi Olympic Toán quốc tế lần thứ 42. Rút kinh nghiệm những cuộc thi trước, lần này, mặc dù ôn luyện rất kỹ càng nhưng Minh quyết tâm không ra một "định mức" nào cả. Cậu lên đường với lời chúc, nói đúng hơn là lời dặn dò của bố mẹ: "Làm bài hết sức, cố gắng hết mình!". Thật không ai hiểu con bằng cha mẹ. Đôi lời dặn dò ấy tuy ngắn ngủi nhưng có sức mạnh phi thường. Nhờ có nó mà Minh luôn cảm thấy bình tĩnh, tự tin trong suốt thời gian làm bài. Những ngày tiếp theo, trong lúc ban giám khảo làm việc, Minh và các bạn được đi tham quan viện bảo tàng, đi xem cá

heo... Các thầy thì thót tim chờ đợi, còn các trò thì cứ hồn nhiên cười đùa. Ngày thông báo kết quả đã tới. Những tiếng cười sung sướng òa tung khi biết đoàn Việt Nam được nhận 1 Bằng khen, 4 Huy chương Bạc và đặc biệt 1 Huy chương Vàng. Và người đã đem thành tích lớn nhất về cho đoàn năm ấy chính là chàng trai nhỏ con: Vũ Ngọc Minh. Niềm hạnh phúc sáng bừng trên khuôn mặt cả thầy lẫn trò. Vậy là lần này, Minh đã "tìm" được đúng món quà mà bố mẹ mong đợi bấy lâu nay.

Ngày đội tuyển về nước, bố mẹ và em Hồng Anh cùng ra tận sân bay Nội Bài đón Minh. Cậu chạy ùa vào lòng bố mẹ, sung sướng đến nghẹn lời. Lâu lắm rồi Minh mới thấy bố cười tươi đến thế. Niềm hạnh phúc ngời trong đôi mắt ông, làm rạng rỡ cả khuôn mặt bấy lâu vắng bóng nụ cười. Một lần nữa, lời hứa quyết tâm mà Minh đã tự nhủ hàng ngàn lần từ thuở ấu thơ lại thôi thúc trong tim: "Bố ơi, nhất định con sẽ trở thành nhà Toán học!".

Trưa nay, Minh lại biết thêm một tin mới. Biết được tin này, chắc bố mẹ sẽ vui mừng và tự hào lắm đây. Minh vừa được bầu chọn là một trong 10 gương mặt trẻ tiêu biểu nhất năm 2001. Bạn bè thì xúm lại chúc mừng, thầy, cô giáo thì tặng cậu những lời khen. Thế còn bố mẹ, liệu bố mẹ sẽ nói gì đây nhỉ? Chà, Minh biết rồi, bố sẽ tặng Minh

một nụ cười, một nụ cười thật mãn nguyện. Thử hỏi, Minh còn trông đợi món quà gì quý giá hơn thế nữa?

Trời đã về chiều, Minh với tay bật đài. Biết con có thói quen nghe nhạc trong lúc học, nhất là khi không phải tập trung cao độ, bố đã mang hẳn một cái đài lên cho Minh. Bản nhạc này hay quá. Bất giác, Minh nhớ tới một người bạn cậu mới quen vài tuần nay, khi cả hai cùng là "nhân vật chính" trong bộ phim tài liệu của Đài Truyền hình Việt Nam. Đó là chị Quỳnh Trang. Chị Trang hơn Minh 1 tuổi, vậy mà chững chạc hơn Minh bao nhiêu. Tuy mới biết nhau ít hôm, nhưng hai chị em đã thân thiết lắm rồi. Minh tủm tỉm cười một mình và thầm nghĩ: "Không hiểu chị Trang sẽ nói gì khi biết rằng chị ấy là một trong hai người mà mình ngưỡng mộ nhất trên đời này nhỉ?". "Thần tượng" thứ nhất của Minh chính là anh Ngô Đắc Tuấn - người đã hai lần đoạt giải Nhất Toán toàn quốc và đồng thời cũng là "chủ sở hữu" của hai chiếc Huy chương Vàng trong kỳ thi Olympic Toán quốc tế năm 1995, 1996. Tuy mới chỉ được gặp gỡ và trò chuyện với anh Tuấn mỗi một lần thôi nhưng qua lời kể của các thầy và bằng chính cảm nhận của mình trong lần gặp gỡ ngắn ngủi ấy, Minh thấy anh Tuấn là người dễ gần, dễ hòa đồng và có nhiều điểm đáng để Minh học tập. Những lời khuyên của anh Tuấn quả thực đã giúp

Minh khá nhiều trong kỳ thi vừa rồi. Sau này, nếu có điều kiện nhất định Minh cũng sẽ sang Pháp du học như anh ấy. Nhưng mà, không biết anh Tuấn thế nào chứ Minh thì luôn luôn tự nhủ rằng, dù có học ở đâu đi nữa thì cuối cùng, Minh cũng sẽ trở về Việt Nam.

Thế còn chị Quỳnh Trang thì sao nhỉ? Quả thực trong số các anh chị cùng được nhận danh hiệu "Gương mặt trẻ tiêu biểu năm 2001" với Minh dịp này, Minh thấy chị Trang là người dễ gần, dễ mến nhất. Lần đầu tiên được giới thiệu làm quen với chị ấy, Minh đã nhớ ngay tới lời của thầy Hà Huy Khoái. Hình như thầy đã nói rằng: "Âm nhạc là văn hóa. Mặc dù không phải ai cũng có thể trở thành nhạc sĩ nhưng nhu cầu và khả năng cảm thụ âm nhạc thì ai cũng có. Một lúc nào đó, toán học cũng vậy". So với chị Trang, con đường dẫn tới thành công của Minh thuận lợi hơn rất nhiều. Minh có cha mẹ là người dìu dắt, chỉ bảo từ thuở ấu thơ, còn chị Trang thì phải bắt đầu một mình. Cây đàn áccoócđêông nặng thế, chơi chắc cũng mệt. Vậy mà không biết chị Trang đã bắt đầu với nó từ khi nào nhỉ? Những giọt mồ hôi mà chị ấy đã đổ xuống trong những giờ tập đàn hẳn phải nhiều hơn khi Minh làm toán. Bền lòng như chị ấy, thành công là xứng đáng.

Thỉnh thoảng, trong những lúc rảnh rỗi, Minh lại mang những "chiến công" của mình ra ngắm

nghía và nhớ lại những giây phút hồi hộp đã qua. Đây là Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ, đây là Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, đây là Bằng khen của Hội bảo vệ nụ cười P/S Việt Nam, đây là giải thưởng Toán học Lê Văn Thiêm mà Hội Toán học Việt Nam tặng cho Minh... Còn đây, tấm bằng khen mới nhất do Quỹ Hỗ trợ Tài năng trẻ Việt Nam trao tặng. Mỗi tấm bằng khen là một phần thưởng vô giá, nhưng đồng thời cũng là một "gánh" trách nhiệm đặt lên vai cậu. Sau mỗi vinh quang, Minh lại tự nhủ mình phải vượt lên nữa, phải phấn đấu nhiều hơn nữa.

Ngay từ nhỏ, Minh đã nghĩ rằng, phải thực sự trưởng thành thì mỗi người đều phải có đủ ba yếu tố: Đức - Trí - Dũng. Đối với cậu bé Minh vốn dĩ luôn "lẻo khà lẻo khẻo" thì chữ "Dũng" chính là chữ khó nhất. "Làm thế nào để có được một cơ thể khỏe mạnh đây?" - Minh đã suy nghĩ nghiêm túc về điều này và đi đến quyết định rằng, dù có bận đến mấy đi nữa thì cũng phải dành thời gian để tập thể dục và nghỉ ngơi giải trí. Một chiếc xà đơn tự tạo bằng thanh sắt bắc ngang phía trên cửa ra vào, một buổi học ghita cổ điển mỗi tuần, vài cuốn truyện nhỏ, dăm ba đĩa nhạc... đó là những gì Minh đã làm để biến suy nghĩ của mình thành hiện thực.

Ngoài kia, trời đã sâm sẩm tối. Minh trả cây

đàn ghita về chỗ của nó trên tường. Còn rất nhiều bài toán đang chờ Minh tối nay. Cậu bé "Khoai Bi" đang cùng bạn bè trong đội tuyển chuẩn bị "đem chuông đi đánh xứ người" lần nữa. Lần này, chắc hẳn sẽ khó khăn hơn bởi Minh phải chịu một áp lực nặng nề gấp bội những lần thi trước. Con đường để trở thành nhà toán học thật chẳng mấy dễ dàng. Thế nhưng, từ trong sâu thẳm trái tim mình, Vũ Ngọc Minh luôn tin và luôn tự nhủ rằng cậu sẽ cố gắng hết sức mình để nụ cười mãi tỏa sáng trên khuôn mặt người cha thân yêu của cậu.

Trần Nguyễn

NHÀ VẬT LÝ VIỆT NAM TƯƠNG LAI

BÙI LÊ NA

Thành tích nổi bật:

- Đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi Vật lý quốc gia lớp 12.

- Tháng 4-2001, đoạt Huy chương Vàng và giải thưởng đặc biệt về sáng tạo trong thực hành Olympic Vật lý châu Á lần thứ hai.

- Đoạt Huy chương Đồng kỳ thi Olympic Vật lý quốc tế lần thứ 32.

- Đoạt Huy chương Tuổi trẻ sáng tạo, được nhận học bổng của OdonVallet; Bằng khen của Bộ Giáo dục và Đào tạo; Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ.

*

*   *

Người nhỏ, chí lớn.

Sinh ra trong một gia đình giáo học, cả bố và mẹ đều là giảng viên đại học, Lê Na được thừa hưởng

một nền học vấn tương đối hoàn thiện: "Trứng rồng lại nở ra rồng". Song đặc điểm nổi bật nhất của "con rồng" bé nhỏ này là khả năng độc lập trong suy nghĩ, sáng tạo trong hành động, quyết đoán trong mọi việc, bất kể ở điều kiện tình huống nào.

Mẹ kể: "11 năm trước, cả nhà vẫn ở Xuân Hòa, Phúc Yên. Mẹ dạy ở Trường Kinh tế Tài chính, bố dạy kỹ thuật ở Đại học Quân sự, cả tuần mới về với ba mẹ con một lần. Khi Lê Na vừa đến tuổi đi học, bố mẹ bàn nhau, chuyển nhà về trung tâm thành phố - nơi ngàn năm văn hiến - có trường đại học đầu tiên ở Đông Dương là Văn Miếu Quốc Tử Giám để tạo điều kiện tối ưu cho hai chị em, đặc biệt là Lê Na.

Cánh chim đầu đàn có bay đúng hướng thì con cuối đàn mới biết đường để vỗ cánh bay theo... Thế là vừa tốt nghiệp... đại học chữ to xong, cả nhà liền sửa soạn, vay mượn tiền nong rồi bồng bế nhau đi, để lại sau lưng thị trấn, tuổi thơ và sáu năm kỷ niệm của "bé bé bông bông".

Sợ con chuyển từ "mương máng ao hồ" về "sông rộng, lòng sâu", sẽ đuối sức học, khó khăn, không theo kịp dòng chảy của các bạn cùng học nên mẹ không dám xin vào lớp chọn trường chuyên mà chỉ lặng lẽ xin cho em vào học lớp 2 của Trường phổ thông cơ sở Thái Thịnh cạnh nhà... Nào ngờ, vừa kịp hòa nhập với ngôi trường mới, đầu năm lớp 3, Na đã tạo ra một bước đột phá, khiến cô giáo ngỡ

ngàng về khả năng toán học đặc biệt của mình, để thử tài cô học trò "tỉnh lẻ" cô đưa cuốn "11 phương pháp giải Toán lớp 3" cho Na đem về làm thử, không ngờ Na giải được ngay, háo hức mê say như các bạn trai say mê trò chơi điện tử vậy. Nhờ thế vào năm học lớp 4, em đã có mặt trong đội tuyển thi học sinh giỏi toán của quận Đống Đa.

Thấy Na có chút thành công bước đầu, bố mẹ mừng lắm song vẫn nghĩ là Na chỉ tình cờ, may mắn thôi. Phận "nữ nhi", trước sau rồi cũng phải... thường tình (!) Học nữ công gia chánh, công, dung, ngôn, hạnh là đủ, chứ con đường toán học trước mắt - đầy chông gai, xa vời vợi, bản thân Na lại bé tí bé tẹo như "cái kẹo... mút dở" thế kia, kham sao nổi?

Ấy thế mà vừa vào học kỳ II của lớp 5, biết tin Trường Amstécđam chiêu sinh khóa mới, Na nằng nặc đòi mẹ cho thi, dù nhà xa, cha mẹ đều bận, bản thân Na chưa ra khỏi nhà một mình quá 2 cây số bao giờ, lấy ai làm "người cầm lái", ngày ngày có mặt trong "đội quân đưa rước chuyên nghiệp" đón đưa Na mỗi ngày 4 lần, hơn hai chục cây số cả đi lẫn về đây?

Như chú chim ra ràng chuyền cành tập bay, khẳng định sức rướn của mình, Na quyết không từ bỏ ý định, dù biết học gần nhà sẽ thuận tiện nhàn nhã hơn, song không có nghĩa là không cố được.

Sau hai tuần được bố đưa đến trường ôn luyện, kịp nhận biết đường đi lối về, Na đã vượt qua cửa ải đầu tiên như cá chép vượt vũ môn hóa rồng, đỗ ngay vào trường trong số những người đạt điểm cao. Từ đó ngày tiếp ngày, Na đạp xe qua các phố đông nghịt người qua lại đến trường học. Thoạt đầu bố mẹ lo thắt ruột gan, thương Na đi lại vất vả đã đành, cặp sách lại nặng hơn người, học bình thường đã vất lại theo lớp chọn, trường chuyên một ngày chỉ riêng "phát huy quyền được học" đã 16/24 tiếng, còn đâu quyền vui chơi giải trí của lứa tuổi trẻ thơ nữa... Gánh nặng, đường xa, vóc hạc mình hài, liệu Na có kham nổi không hay lại nửa chừng đứt gánh?

Ngược lại với nỗi băn khoăn lo lắng của bố mẹ, Na càng học càng thông, càng lộ rõ phẩm chất "con rồng cháu tiên" của mình. Mẹ ngớ người khi nghe thầy Việt thông báo: "Cháu có năng khiếu về vật lý, đặc biệt là phần thực hành, tư duy độc đáo, biện luận khúc chiết, cách làm lạ lắm". Từ đó mẹ mới thở phào nhẹ nhõm và thực sự tin vào khả năng nổi trội xuất thần của cô con gái mình.

Nhờ sự phát hiện kịp thời và được các thầy ra sức chăm lo từ ngày đầu tiên, mái Trường Amstécđam như mảnh đất màu mỡ giúp cho hạt giống quý trong Na nảy mầm thành cây xanh um, tươi tốt, đơm hoa, bói trái ngọt ngon, để rồi

sang lớp 9, cả tài năng toán học cũng như vật lý trong Na đều nổi trội, đến mức cô chủ nhiệm và thầy Đạt đều đưa Na vào danh sách đội tuyển của bộ môn mình để Na thi học sinh giỏi thành phố... Bố mẹ vui mừng đến ngẩn ngơ, chả biết khuyến khích động viên Na theo hướng nào vì tấm thảm trải dài dưới chân Na để bước vào vương quốc của toán hay lý khi đó đều kỳ diệu, lý thú, và bổ ích như nhau. Cuối cùng theo gợi ý của thầy Đạt, người đã có công biến những hạt giống tiềm ẩn trong Na thành chồi, thành nụ trong vườn ươm lý học: "Dù sao tư duy vật lý cũng rất cần sự bổ trợ của toán học, em nên phát huy thế mạnh của mình trong lĩnh vực này" Na quyết định chuyển hẳn sang mảnh vườn của thầy.

Vòng nguyệt quế vinh quang.

Điều thầy Việt khẳng định, vài năm sau đã trở thành hiện thực. Được thầy Đạt chú ý bồi dưỡng cộng thêm sự cố gắng nỗ lực của bản thân, suốt ba năm ở trường phổ thông trung học, năm nào Na cũng có mặt trong đội tuyển thi thành phố, toàn quốc và quốc tế, đặc biệt hai năm lớp 11 và 12.

Có năng lực và cả sự tự tin song Na cũng hiểu: "Trong khoa học, chỉ 1% là biệt tài, năng khiếu, 99% còn lại là mồ hôi, công sức". Vì vậy, ngoài chương trình học chính trên lớp, nghe thầy bảo có

cuốn sách nào hay là Na tìm mua bằng được. Mẹ kể: "Thời kỳ đầu biết bố mẹ còn nghèo, không đủ tiền mua một lúc cả bộ 7 tập - "Cơ sở lý thuyết về vật lý" - Na chỉ dám xin tiền mua từng quyển một, tổng cộng là bốn quyển. Ba quyển còn lại Na tranh thủ mượn của thầy, của bạn, biến kiến thức vật lý trong kho tàng nhân loại thành kiến thức thiết yếu, cơ bản trong đầu óc mình. Cả trong lĩnh vực thực hành cũng vậy, tránh "vết xe đổ" của một vài anh, chị khóa trước trong đội tuyển trường mình, khi thi lý thuyết thì giải quyết... ngon ơ, còn động đến thực hành là... ớ ra, "chịu móm". Tất cả các thí nghiệm thầy cô tiến hành trên lớp mà còn chưa sáng, chưa hiểu, Na chủ động mượn về nhà mày mò làm lại rồi suy xét, ghi chép, đúc kết cho đến khi cả công trình thí nghiệm hiện ra thành một đường viền rõ nét, sáng lên trong tâm trí mới thôi.

Quá trình nhận thức gắn liền với hứng thú. Niềm đam mê khát khao học hỏi cứ kéo Na đi, để rồi sau vài năm trụ lại, cả một lô những khái niệm, công thức, kiến thức rễ đắng trong đầu biến dần thành hoa thơm trái ngọt đọng lại trong tâm thức... Ngày ngày tung tăng trong khu vườn vật lý, tuy rộng dài ngút ngát nhưng Na không có cảm giác âm u choáng ngợp nữa mà đã có thể giơ tay hái chùm quả mọng cho mình, đó là kết quả của hai kỳ thi Olympic Vật lý của châu Á và quốc tế.

Lần đầu tiên ở châu Á, trong lĩnh vực vật lý, một nữ sinh Việt Nam đăng quang ngôi "hoa hậu", ngoài ra còn được giải thưởng đặc biệt về sáng tạo trong thực hành nữa. Cả cuộc thi gồm 13 nước trong khu vực Đông Nam Á với 82 thành viên mà chỉ có hai người Việt Nam là Lê Na và Bảo Trung làm trọn phần thực hành bằng phương pháp thực nghiệm riêng: Ngắn gọn, sắc sảo lại toát lên bản chất vật lý của vấn đề, khác hẳn với 80 bài thông thường khác. Vì vậy, tính chung điểm lý thuyết và thực hành, Na đứng thứ ba trong tổng số 7 huy chương Vàng, còn xét riêng về thực hành, chỉ mình Na ẵm giải đặc biệt.

Khi nghe có kết quả từ Đài Loan thông báo về, bố mẹ cũng như thầy cô ở nhà đều lặng đi vì sung sướng. Trước đó, qua thầy Đồn và các vị trong ban giám khảo nhận xét: "Đề thi năm nay khó - ngang tầm đề tài nghiên cứu sinh", khiến cho mọi người lo trũng mắt...

Ngày đầu thi lý thuyết, cả đoàn Việt Nam đều buồn, nhưng không nản vì còn đặt niềm tin vào cuộc thi thực hành ngày mai. Cuối cùng kết quả đã không phụ lòng mong đợi, khi trao giải sáng tạo đặc biệt cho Lê Na, Chủ tịch hội đồng người Đài Loan mỉm cười, nhận định: "Cô bé này sẽ trở thành nhà khoa học vật lý thực sự đây, một Mari Quyri thứ hai của chúng ta trong tương lai cũng nên...".

- Cảm giác của cháu thế nào sau khi "ẵm" một lúc cả hai giải thưởng. Một cao nhất, còn một lại đặc biệt nhất? - Đến thăm nhà Lê Na tôi hỏi.

- Tất nhiên là cháu vui rồi, - Lê Na bẽn lẽn - nhưng cháu nghĩ là mình... gặp may thôi, công lao chủ yếu thuộc về các thầy, đặc biệt là thầy Đồn.

- May ư? - Tôi ngạc nhiên - Đành rằng môi trường, đào tạo thuận lợi, các thầy nhiệt tình, hết lòng vì học sinh, nhưng yếu tố bản thân cũng quan trọng lắm chứ? Nếu không có năng lực, kiến thức, sự thận trọng, tự tin tuyệt đối thì các thầy có lĩnh thay giải được đâu?

- Vâng! - Na tâm sự - Nhưng các thầy vất vả lắm, suốt những ngày đưa bọn cháu đi thi, các thầy đều thức trắng... Nào dịch đề thi từ tiếng Anh sang tiếng Việt, nào đánh vi tính cho từng người, khi chúng cháu làm xong lại dịch ngược từ tiếng Việt sang tiếng Anh rồi thuyết trình giảng giải cả buổi, từ một đáp số, đến lời giải, nội dung... với các thành viên trong ban giám khảo để họ lĩnh hội... Còn trước đó, trong suốt quá trình luyện, nhiều tài liệu, sách vở, hay dụng cụ thí nghiệm nhà trường không có, các thầy phải bỏ tiền túi ra mua vì sợ hành trang kiến thức của chúng cháu vơi hụt so với các bạn quốc tế.

Nghe Na nói, tôi bần thần suy nghĩ, đúng là nhờ những chi tiết nhỏ phía các thầy mà tạo nên kỳ tích lớn trong lòng học sinh: Lòng biết ơn,

nghĩa thầy trò đã biến thành hành động cụ thể, thiết thực trong em.

- Lần đầu dự thi cháu có cảm thấy hoang mang trước bạn bè các nước không?

- Không ạ, cháu chỉ thấy vui thôi, vì đã được các thầy trang bị đầy đủ về kiến thức, cũng như tâm lý thi đấu rồi.

- Còn dự định sắp tới của cháu? - Tôi hỏi.

- Cháu vừa thi đấu loại vòng một lớp Cử nhân tài năng của Đại học Quốc gia, cả lớp 35 người thi, lấy bốn, đầu tháng 8 sẽ sang Nhật thi tiếp, nếu đỗ thì ở lại học.

- Chắc chắn là "Cá chép sẽ vượt qua được vũ môn để hóa rồng" thôi - Tôi khẳng định: - Chẳng phải cháu đã từng hai lần "hóa rồng" ở hai cửa vũ môn: Olympic Vật lý châu Á lần thứ 2, và Olympic Vật lý quốc tế lần thứ 32 đấy sao?

- Vâng, cháu sẽ cố gắng để không phụ lòng bố mẹ, thầy cô...

Một chi tiết làm tôi cảm động, ấy là trước lúc vượt "vũ môn" trong kỳ thi quốc tế, Lê Na bị sốt 40 độ, làm thầy Đồn và cô Yến cuống cuồng lo sợ... "Một con ngựa đau cả tàu bỏ cỏ" đằng này "ngựa nòi, hạt nhân" của đội tuyển bỗng dưng lăn ra ốm? Liệu số phận đội tuyển Việt Nam sẽ ra sao? "Đem chuông đi đánh xứ người", kỵ nhất là chuông rè, chuông hỏng... đằng này lại còn phải "tắt tiếng, lui quân"?

Bác sĩ người Thổ Nhĩ Kỳ yêu cầu Lê Na tắm nước lạnh cho hạ nhiệt... Vừa bực, vừa tủi, Lê Na liền hạ nhiệt bằng cách... khóc ầm lên... Sau một đêm li bì, mê mệt, vì tinh thần toàn Đoàn, cũng là danh dự quốc thể, Lê Na cố hết sức bình sinh, quyết làm rạng trang lịch sử hàng nghìn năm của dân tộc mình... Lúc nhìn thấy 5 bài giải của Na, cô Yến mới thở phào nhẹ nhõm. Phần thi lý thuyết tuy bị ảnh hưởng song kéo lại ngày hôm sau khi cơn sốt bị đẩy lùi, Na làm bài thực hành tốt hơn. Tuy vậy, thay vì nhận huy chương Vàng ở khu vực Đông Nam Á, lần này Na nhận về tấm Huy chương Đồng. Thật hú vía!

Ngôi nhà Na ở cùng bố mẹ cũng giản dị như mọi gia đình khác trong khu tập thể Láng Hạ (số 11 ngõ 426). Nếu không căn cứ vào các bằng khen, giấy chứng nhận giải thưởng của Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, Trung ương Đoàn Thanh niên... không ai nghĩ đó là ngôi nhà của một người đã từng giật giải quốc tế... Để tạo ra một sản phẩm hoàn hảo, ưu việt, mang tầm cỡ quốc gia này, bên cạnh công sức của các thầy cô trong đội tuyển trường Amstécđam, bố mẹ Lê Na đã đóng góp một phần đáng kể.

Thanh Thủy

PHÍA SAU NHỮNG THÀNH CÔNG

ĐẶNG NGỌC DƯƠNG

Thành tích nổi bật:

- Năm 2001, đoạt Huy chương Đồng kỳ thi Olympic Vật lý quốc tế.

- Năm 2002, đoạt Huy chương Vàng Olympic Vật lý quốc tế (đoạt giải Nhất tuyệt đối dành cho học sinh có số điểm cao nhất trong những học sinh đoạt Huy chương Vàng và giải Nhất cho bài thực nghiệm có số điểm cao nhất).

*

*   *

Tôi tìm gặp Dương trong căn phòng khách nhỏ của tòa soạn báo *Nhi đồng* khi em chuẩn bị dự lễ trao giải "10 gương mặt trẻ tiêu biểu năm 2002". Vừa bước vào phòng, hình ảnh đầu tiên mà tôi bắt gặp là một cậu bé có đôi kính cận, khuôn mặt hiền khô ngồi khiêm tốn ở góc phòng và không hiểu sao tôi cứ đinh ninh đấy là Dương - cậu bé vừa mang về cho Việt Nam 1 Huy chương Vàng Vật lý quốc

tế với số điểm cao nhất, mặc dù chưa hề có sự giới thiệu của Ban tổ chức. Cuối buổi nói chuyện với Dương, tôi có kể với em về cảm nhận ban đầu thú vị ấy, Dương cười và hỏi: "Chắc trông em ngố nhất phải không?". Tôi không trả lời câu hỏi ấy của Dương, nhưng từ trong sâu thẳm, tôi thầm nghĩ: "Nếu Việt Nam có nhiều những người *ngố* như em thì thật đáng tự hào".

... Theo lời kể của Dương, tôi trở về với những năm tháng tuổi thơ của em ở một huyện nghèo của tỉnh Bắc Giang, nơi em sinh ra và hiện nay mẹ và em trai vẫn đang ở đó. Dương bảo, em sinh ra vào đúng ngày lễ khai trường cách đây 19 năm (4-9-1984). Em còn hỏi tôi: "Có lẽ đó cũng là một cái duyên chị nhỉ?". Và thực sự nếu có, thì đó chính là cái duyên với học hành chăng? Từ nhỏ, Dương đã thiếu thốn tình cảm. Bố làm cán bộ phòng Khoa học của Trường Đại học An ninh nhân dân (nay là Học viện An ninh nhân dân) cách xa gia đình gần 60km, vì thế, tháng đôi lần ông mới có dịp ghé qua nhà. Mẹ Dương một mình tảo tần xoay xở, vừa bảo đảm vai trò của một giáo viên của trường, lại vừa giữ thiên chức của người cha và người mẹ trong gia đình. Biết bao khó khăn, vất vả dồn lên đôi vai của người phụ nữ trẻ. Thế rồi những ngày tháng khó khăn nhất cũng qua đi. 6 tuổi, Dương theo bạn bè đến trường làng. Đây cũng là thời gian mà mẹ

Dương sinh "em bé". Trở thành người anh cả trong gia đình, Dương bỗng trở nên "người lớn" hơn. Bố ở xa, mẹ thì bận bịu, Dương tự mình làm những công việc cá nhân, rồi còn giúp mẹ những việc lặt vặt trong nhà. Riêng việc học hành, Dương không bao giờ để mẹ phải nhắc nhở. Mới học lớp 1, nhưng cứ đúng 7 giờ, sau bữa cơm tối là Dương tự giác ngồi vào bàn học. Ngoài những bài học ở trường, thi thoảng mẹ Dương còn hướng dẫn con những phép toán đơn giản và chị luôn ngạc nhiên về đầu óc nhanh nhạy, thông minh hơn bạn bè cùng trang lứa với Dương.

Dương nói, em mong nhất là những dịp cuối tháng, bố về sẽ mang cho Dương những cuốn sách mà em mơ ước. Nhận từ tay bố những cuốn sách nhiều khi đã nhàu nát mà ông đã lần mò kiếm về từ những hàng sách cũ, Dương nâng niu như những vật báu. Rồi miệt mài, em giải bằng hết những bài tập trong đó. Bài nào khó quá, Dương mới nhờ đến sự giúp đỡ của bố, mẹ hay thầy, cô giáo. Bản tính nhút nhát, có phần lặng lẽ, Dương rất thích tự mày mò, nghiên cứu. Có phải vì thế mà ngay những ngày đầu tiên của năm học lớp 7, bộ môn Vật lý - một môn học hết sức mới mẻ đã thu hút em một cách mạnh mẽ như có ma lực đặc biệt. Thầy giáo Thụy - giáo viên dạy Vật lý của lớp 7A - Trường Phổ thông cơ sở Hiệp Hòa (Bắc Giang) là người đầu tiên đã

phát hiện ra năng khiếu vật lý đặc biệt của cậu bé Đặng Ngọc Dương. Bố mẹ Dương thấy con có chút ít năng khiếu lại ham học nên thường xuyên động viên, khuyến khích. Vậy là cùng với lòng say mê có bàn tay dìu dắt của bố, mẹ, thầy cô, Dương bước những bước chân đầu tiên vào một bộ môn khoa học với tất cả lòng háo hức và say mê. Đêm đêm, dưới ánh đèn, bên chiếc bàn nhỏ nơi góc phòng, một mình Dương loay hoay với những bài tập vật lý cơ, điện. Những lúc ấy, Dương dường như quên cả thời gian. Bố Dương kể, nhiều đêm sợ con học khuya ảnh hưởng đến sức khỏe, mẹ Dương phải tắt đèn bắt Dương đi ngủ. Chui vào giường rồi Dương vẫn còn lén đọc sách bằng ánh sáng lờ mờ của chiếc đèn ngủ và kết quả là mắt Dương bây giờ đã cận tới 4 điốp. Tuy say mê với môn học vật lý nhưng Dương vẫn giữ vững thành tích học tập các môn khác, đặc biệt là môn toán. Dương vẫn là một "cây toán" có tiếng của trường. Năm học lớp 8, Dương có tên trong danh sách cả hai đội tuyển Toán và Vật lý của trường để tham dự kỳ thi học sinh giỏi tỉnh Bắc Giang. Bố Dương còn tiết lộ với tôi, năm ấy cô giáo Chu Thị Hợp - giáo viên dạy môn văn của Dương còn tiếc mãi vì để tuột mất cậu học trò cưng. Đi thi hai môn, Dương giành giải cả hai: giải Nhất môn Toán và giải Ba môn Vật lý. Thành tích này thực sự chưa làm Dương hài lòng

nhưng dù sao nó đã phần nào nói lên sự cố gắng của em. Năm học lớp 9 là một năm có tính chất bước ngoặt đối với Dương. Vừa ôn thi học sinh giỏi, vừa lo thi tốt nghiệp, Dương thực sự lo lắng. Bố mẹ thì thương con nhưng chẳng biết làm thế nào, chỉ biết pha cho Dương một cốc sữa nóng khi học khuya, một chiếc khăn mặt ướt khi thấy con mệt mỏi... Chỉ thế thôi, nhưng Dương cảm thấy rất ấm lòng. Và năm học ấy, Dương cũng mang về cho trường một giải Nhì Toán và một giải Nhì Vật lý. Dương bảo, những thành tích nho nhỏ ấy là bậc thang dẫn Dương đến với những thành tích hôm nay. Sau kỳ thi tốt nghiệp, được sự động viên, khuyến khích của bố mẹ và cũng là mong muốn của em, Dương mạnh dạn nộp đơn thi cả hai khối chuyên Toán và chuyên Lý của Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội, nơi mà Dương đã nghe tiếng từ lâu. Năm 1999, Dương nhận được kết quả thi: đỗ cả hai khối Toán và Lý. Đây không phải là một điều bất ngờ nhưng thực sự là một niềm vui lớn đối với Dương và cả gia đình, các thầy, cô giáo của Trường phổ thông cơ sở Hiệp Hòa, Bắc Giang. Giờ đây, Dương lại đứng trước một sự lựa chọn vào lớp chuyên Toán hay chuyên Lý? Sau nhiều ngày suy nghĩ Dương quyết định sẽ theo học Lý, vốn là niềm say mê của em. Tháng 9 năm ấy, Dương khăn gói theo

bố ra Hà Nội để bắt đầu một cuộc sống mới, một môi trường học tập mới, và có lẽ giờ phút ấy em cũng không thể hình dung được từ đây "cá chép" có cơ hội "hóa rồng"...

Như đã hẹn trước, chiều chủ nhật tôi tìm đến nhà Dương. Tôi đưa tờ ghi địa chỉ nhà Dương cho một người bán hàng đầu ngõ của khu tập thể Học viện An ninh để hỏi thăm. Khi bác còn đang lưỡng lự, tôi hỏi:

- Nhà em Dương vừa đoạt Huy chương Vàng Vật lý quốc tế ấy ạ!

Bác "à" lên một tiếng rồi xởi lởi:

- Thế thì đây, đây... Thế mà không nói ngay.

Hóa ra ở cái ngõ nhỏ này, Dương đã trở nên nổi tiếng. Em trở thành tấm gương cho những ông bố, bà mẹ dạy dỗ con.

Theo tay của người bán hàng, tôi đến trước cửa nhà Dương, một ngôi nhà bình thường như tất cả những ngôi nhà khác, trong cái khu tập thể này. Một căn phòng bài trí đơn giản có phần hơi ngẫu hứng chứng tỏ thiếu bàn tay săn sóc của người phụ nữ. Sẽ không ai biết rằng ở ngôi nhà này vừa có một nhà vô địch Vật lý quốc tế nếu không được nhìn thấy chiếc Huy chương, những tấm Bằng khen, Giấy khen của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Thủ tướng Chính phủ, Trung ương Đoàn... treo đầy trên tường.

Tôi đến, Dương đang ngồi ôm đàn ghi ta gẩy

một bản nhạc quen thuộc của Trịnh Công Sơn. Trông Dương lúc này chẳng giống chút nào với Dương hôm tôi gặp ở tòa soạn báo *Nhi đồng*. Thấy tôi, Dương buông đàn. Tôi hỏi đùa:

- Nhà vô địch cũng "lãng tử " lắm nhỉ?

Dương cười, nụ cười hiền khô, trả lời:

- Lãng tử gì đâu chị, em mới làm quen với đàn từ hồi lên đây học, chơi cho vui thôi mà. Chị còn chưa được nghe em hát đấy, rồi còn kiêm luôn chức thủ môn cho đội bóng đá của khối nữa cơ. Hơi bị... đa tài đấy nhé, không phải là con mọt sách như mọi người hình dung đâu.

Nghĩ đến mục đích của buổi thăm này, tôi hỏi:

- Hôm trước, Dương mới kể cho chị nghe về quá trình học tập của em hồi trung học cơ sở. Thế còn phổ thông trung học? Con đường dẫn đến chiếc Huy chương Vàng chắc không ít chông gai?

Bằng một giọng nhỏ và trầm, Dương tiếp tục kể với tôi những năm tháng em theo học ở khối chuyên Lý của Đại học Khoa học Tự nhiên. Những ngày đầu chân ướt chân ráo về Hà Nội, từ "sông ngòi, đồng ruộng" về "biển cả bao la", mặc dù đã có chút ít thành tích nhưng Dương cũng không khỏi ngỡ ngàng. Lớp học của Dương là nơi hội tụ những gương mặt "tinh hoa" của các trường có tiếng của Hà Nội như Amxtécđam, Marie Curie, Nguyễn Trường Tộ... và các bạn đoạt giải cao của các tỉnh. Cậu học trò tỉnh lẻ ngay từ đầu

đã biết thân phận của mình. Không lao vào các trò chơi điện tử hấp dẫn như một số em mới lần đầu lên Hà Nội, Dương chỉ biết lao vào sách vở. Năm học lớp 10 là một năm học nặng nề khó khăn nhất đối với Dương. Mục tiêu đặt ra trước mắt là phải làm thế nào để theo kịp các bạn. Lại những ngày miệt mài trên lớp học, hết giờ lại vào thư viện rồi đêm đêm, một tấm lưng học trò lại cặm cụi bên bàn học. Dương nhớ lắm những buổi ban đầu ấy. Tài liệu thiếu thốn, Dương phải mượn thầy, mượn bạn. Mượn được cuốn nào thì quý như vàng, mày mò, nghiên cứu suốt đêm, nhiều khi quên cả ngủ. Rồi những ngày lê la trong những hàng sách cũ trên đường Láng. Điều kiện gia đình không cho phép, Dương chỉ dám tìm đến đây. Ông Đặng Ngọc Bình (bố Dương) kể, Dương thường kiếm về những cuốn tạp chí Vật lý tiếng Nga, nhờ bố dịch, rồi làm những bài tập trong đó. Học kỳ I năm lớp 10, Dương được xếp 9/91 học sinh của lớp. Đối với cậu bé Đặng Ngọc Dương, đó là một nỗi buồn lớn. Mặc dù bố mẹ luôn động viên, an ủi song Dương vẫn cảm thấy có lỗi với bố mẹ. Cậu cứ tự hỏi, tại sao các bạn ấy cũng học tập như mình mà lại học giỏi hơn mình? Bước sang đầu học kỳ II, Dương càng cố gắng nhiều hơn nữa. Do học hành quá sức, Dương gầy rộc hẳn đi. Mỗi lần có ai ở quê ra, mẹ Dương lại gửi cho khi thì chục trứng gà, khi thì lọ ruốc thịt, để Dương "ăn mà lấy sức học".

Cuối năm học ấy, Dương đã khẳng định được vị trí của mình, em vượt lên đứng trong “Top 3” của lớp. Thầy giáo Lê Thanh Hoạch, bằng con mắt tinh tường của người đã nhiều năm dạy học sinh giỏi đã nhận thấy một năng lực tư duy đặc biệt ở cậu học trò có phần nhút nhát ấy. Và từ đó, thầy chú ý nhiều hơn đến Dương. Hạt giống tốt đã được gieo trên mảnh đất màu mỡ, lại được tay người vun xới thường xuyên, chẳng mấy chốc mà đâm chồi nảy lộc. Lớp 11, Dương có tên trong đội tuyển thi Olympic Vật lý quốc tế tại Thổ Nhĩ Kỳ. Là em út nhất của đội tuyển, lại là người duy nhất chưa có tí “vốn liếng” gì trong tay, trong khi các anh chị khác đều đã từng một lần đi thi và đã có trong tay một huy chương “làm vốn”, Dương lo lắm. Thế nhưng, chính Dương không biết rằng em là niềm hy vọng lớn của thầy Hoạch, thầy Đồn, những “ông bầu” của đội tuyển. Biết bao đêm thức trắng bên bàn học cùng các bạn; ngày thì miệt mài trên phòng thí nghiệm, Dương bảo, nhiều lúc em cũng không biết mình ngủ vào lúc nào nữa. Bao nhiêu lo lắng, khấp khởi chờ ngày “ra trận”. Rồi cũng đã đến lúc phải lên đường. Trước khi đi, bố Dương còn cố giúi vào va ly cho con mấy gói mỳ, “sợ sang đó không hợp khẩu vị, ốm thì tội”. Nhìn gương mặt lo lắng của bố mẹ và niềm hy vọng ngời lên trong mắt các thầy, Dương tự nhủ với mình phải kiếm bằng được một cái huy chương cho bằng các

anh, các chị. Trước giờ thi, trống ngực Dương cứ đập thình thịch. Cả đêm qua, Dương không ngủ được. Các thầy thì ở cách ly, mọi liên lạc đều bị cắt. Xung quanh Dương, các anh chị và các bạn cũng hồi hộp không kém...

Có lẽ là vì lần đầu "đem chuông đi đánh xứ người", tâm lý không ổn định, cái máy tính mượn của thầy Đồn lại cứ trục trặc (chẳng biết lớ ngớ thế nào Dương lại quên cái máy tính - vật bất ly thân của mình), cộng vào đó là sự non yếu về khả năng thực nghiệm - vốn là điểm yếu chung của đội Việt Nam, năm ấy, Dương chỉ được Huy chương Đồng. Nhìn vẻ mặt buồn xo của Dương hôm ra đón con ở sân bay Nội Bài, bố mẹ Dương cứ động viên:

- Thôi, con ạ, lần đầu đi thi như thế là tốt rồi. Giải thưởng không phải là vấn đề quan trọng, quan trọng là con được mở mang đầu óc và học tập được nhiều điều.

Còn thầy Đồn cứ nhắc đi, nhắc lại: "Tôi thực sự có lỗi với anh chị và cháu". Dương thì cứ buồn mãi bởi kết quả ấy, nó chưa nói hết được thực lực của em. Tuy không nói ra nhưng Dương tự đặt cho mình một mục tiêu mới cho năm học 2001-2002 và lại bắt tay ngay vào một quá trình phấn đấu mới. Biết mình yếu về thực nghiệm, Dương không ngại khó khăn, vất vả để học thêm. Bản thân các thầy cũng nhận ra điểm yếu ấy. Điều kiện thực

nghiệm của trường chưa đủ, nhiều khi các thầy phải bỏ cả những đồng lương ít ỏi của mình ra để mua dụng cụ cho học sinh thực nghiệm. Dương biết tất cả, những điều đó và đã làm em xúc động biết bao trước tấm lòng của những người thầy. Toàn bộ số tiền thưởng cho chiếc Huy chương Đồng, sau nhiều ngày bàn bạc, bố mẹ Dương quyết định mua cho em chiếc máy vi tính để em có điều kiện cập nhật hơn với khoa học. Lòng quyết tâm "phục thù", tình yêu thương và quan tâm, dạy dỗ của thầy cô, cha mẹ là đôi cánh giúp Dương bay cao trên con đường khoa học.

Lớp 12, mặc dù kết quả thi quốc gia của Dương không cao và em không được tham gia kỳ thi trong giải ở châu Á nhưng thầy Đồn, thầy Hoạch vẫn kiên quyết ghi tên Dương vào danh sách 5 học sinh thi Olympic quốc tế năm 2002. Các thầy vẫn một mực tin tưởng vào cậu bé "hay thắc mắc" (lời thầy Bạch Thành Công, Phó Khoa Vật lý, Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội). Và lần này, Dương không phụ lại niềm tin của các thầy. Trong kỳ thi Olympic Vật lý quốc tế năm 2002 tổ chức từ ngày 21 đến ngày 30-7-2002 tại Bali, Inđônêxia, cậu bé Đặng Ngọc Dương đã mang về cho Việt Nam chiếc Huy chương Vàng duy nhất với số điểm cao nhất trong những người đoạt Huy chương Vàng (45,40/50). Đặc biệt, số điểm cao nhất cho bài

thực nghiệm (18,70/20) của Dương làm không ít người ngỡ ngàng kể cả các thầy - những người vốn đặt rất nhiều hy vọng ở Dương. Nhận được điện thoại chúc mừng của các thầy cô ở Bộ Giáo dục và Đào tạo, bố mẹ Dương nhìn nhau, mừng rơi nước mắt. Thế là, biết bao mồ hôi công sức của Dương, tình yêu thương của cha mẹ và sự dạy bảo tận tình của thầy cô đã thăng hoa, kết tinh thành vòng nguyệt quế chiến thắng cho Đặng Ngọc Dương.

Trong lời kể của Dương, tôi thấy em nhắc nhiều đến bố mẹ và đặc biệt là thầy Hoạch, thầy Đồn. Dương bảo: "Em có được thành tích hôm nay là nhờ công lớn của các thầy, chứ em có gì đâu". Tôi vẫn biết "không thầy đố mày làm nên" nhưng không thể phủ nhận rằng được sở hữu một chiếc Huy chương Vàng, vượt lên hơn 295 thí sinh đến từ 69 quốc gia; từ một cậu học sinh trường làng trở thành nhà vô địch thế giới không phải chuyện dễ dàng.

Mặc dù đã có được một "vốn liếng" kha khá trong tay nhưng với Dương đó mới chỉ là bước đầu. Trước mắt em còn cả một chặng đường dài, lại những ngày miệt mài trên giảng đường, lại những đêm thức trắng.

Khi được hỏi về mơ ước của mình, Dương trả lời:

- Em mong muốn được ở lại trường làm công tác giảng dạy và tiếp tục nghiên cứu, nhất là làm

được một cái gì đó có tính chất thực tiễn đóng góp cho đất nước.

- Khi đứng trên bục nhận giải "10 gương mặt trẻ tiêu biểu năm 2002" cảm giác của Dương như thế nào? Có giống cảm giác khi nhận Huy chương Vàng không? - Tôi hỏi.

Dương dè dặt:

- Nói chung là rất vui, chị ạ, nhưng cảm giác có khác nhau. Khi nhận Huy chương Vàng em thấy tự hào nhiều hơn vì nó mang tính "màu cờ sắc áo", còn khi nhận giải "10 gương mặt trẻ tiêu biểu" em thấy vui vì được đứng cạnh anh Phi, anh Minh... được đại diện cho hàng triệu thanh niên trên cả nước nhận Bằng khen của Trung ương Đoàn và của Thủ tướng Chính phủ.

Chia tay Dương, tôi vẫn nhớ mãi nụ cười và câu nói của em: "Em không bao giờ cho phép mình được tự bằng lòng...". Phải chăng đó chính là bí quyết thành công của em - nhà vô địch Vật lý quốc tế năm 2002 Đặng Ngọc Dương.

Đào Bình Minh

CHÀNG TRAI "VÀNG" CỦA NGÀNH TOÁN HỌC VIỆT NAM TƯƠNG LAI

NGUYỄN TRỌNG CẢNH

Thành tích nổi bật:

- Năm học 2002-2003, đoạt giải Ba kỳ thi học sinh giỏi Toán quốc gia.

- Tháng 7-2003, đoạt Huy chương Vàng kỳ thi Olympic Toán quốc tế tổ chức tại Nhật Bản.

*

* *

Sinh năm 1985 ở làng Vòng, một làng nổi tiếng về nghề làm cốm ở Hà Nội, từ lúc vừa chập chững biết đi, biết gọi bà, gọi bố, cũng là lúc cậu bé Cảnh được thưởng thức hương vị đặc biệt của loại cốm này do chính tay ông bà nội làm. Lên 4, lên 5, đang tuổi mê ngủ hơn mê ăn, mà sáng nào cũng chỉ tín nhiệm một mình Cảnh "mở hàng" cho bà. Vì vậy, cứ 4 giờ sáng là mẹ đánh thức Cảnh dậy, chạy ù ra ngõ, loanh quanh một vòng rồi lại chạy về nhà, sà vào mẹt cốm của bà bốc một nắm rõ to.

Lần nào cũng vậy, Cảnh tự nhủ: “Chỉ cần làm xong công việc trọng đại bà giao là phải vào làm một giấc ngủ dài, bù lại nỗi sợ, nỗi thiếu ngủ do giữa chừng bị đánh thức, bị bóng tối bủa vây, khi mặt trời còn chìm trong những đám mây đen xa lắc”... Song, thật kỳ lạ, hễ bập vào mùi vị của cốm toát ra từ những chiếc lá sen xanh là nỗi sợ hãi cùng cơn buồn ngủ biến mất... Cảnh ngồi cạnh bà, mở to đôi mắt háo hức nhìn bà gói từng nắm cốm vào trong chiếc lá sen đem đi chợ bán, loáng một cái là hết.

Cho đến bây giờ Cảnh vẫn không hiểu nổi vì sao những hạt cốm bà làm lại thơm ngon đến thế, vừa dẻo vừa săn, nhai quánh lại trong vòm họng và hương vị thì không sao quên được. Khi ông bà già, không còn làm cốm được nữa, cả năm mới được ăn vài lần vào mùa cốm do mẹ mua, dù là loại cốm đắt tiền nhất, Cảnh vẫn không sao tìm lại mùi vị của nắm cốm ngày xưa và cảm thấy hẫng hụt như mất đi một cái gì đó rất đỗi thiêng liêng trong quãng đời thơ bé của mình.

Khi Trường Phổ thông cơ sở Dịch Vọng nơi Cảnh học mở kỳ thi tuyển sinh vào lớp chuyên Toán của trường, Cảnh đã nộp đơn thi và được toại nguyện. Từ đó, như một sự tình cờ may mắn, Cảnh coi Toán học là hành trang kiến thức không thể thiếu trong cuộc đời mình, dù trong

dòng tộc, từ ông, bà, cha, mẹ không ai được đào tạo chuyên sâu về toán, Cảnh vẫn tin vào năng lực tiềm tàng của mình. Trong suốt quá trình học, các thầy vẫn bảo: “Khả năng của con người là vô hạn, vấn đề là ở chỗ mình có đủ tự tin để đào sâu, suy nghĩ, khai thác hết tiềm lực của mình hay không?”.

Trong quá trình học tập, Cảnh đã đạt được thành tích vô cùng khiêm tốn: giải Nhì Thành phố khi đang học ở trường phổ thông cơ sở Dịch Vọng, chuyển sang Trường Trung học phổ thông Lê Quý Đôn, được chọn vào đội tuyển và đoạt giải Khuyến khích Toán Thành phố...; lên trung học phổ thông, nhà ngay gần Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, cùng với bao nhiêu bạn bè cùng chí hướng, Cảnh làm đơn dự tuyển và trở thành học sinh khối chuyên Toán hệ trung học phổ thông của trường, rồi bắt đầu mon men đến các giải thưởng trong đội tuyển quốc gia, từ chỗ chỉ lọt vào đội tuyển lớp 11 đến khi đoạt giải Ba lớp 12, rồi vào đội 6 người đi thi Toán quốc tế và đỗ điểm tuyệt đối 42/42 - đối với Cảnh là cả một bước tiến dài, cũng là một sự khẳng định vô cùng ngoạn mục.

Tâm sự với tôi, Cảnh kể:

- Toán học có sự nghiệt ngã riêng của nó cô ạ, chỉ cần mình dừng lại một chút là có bạn vượt lên ngay rồi, hơn nhau chỉ 1/4 đến 1/2 điểm là kết quả đã một trời một vực. Giống như bất cứ bộ môn

khoa học nào, Toán học rất ghét sự gặp may và thiếu trung thực.

- Yếu tố nào đã giúp cháu đạt được kết quả tuyệt đối như vừa rồi? - Tôi hỏi.

Cảnh không ngần ngại, khẳng định:

- Tất nhiên là nhờ các thầy, cô rồi. Cháu có một môi trường cực kỳ thuận lợi là từ lớp 3 đến lớp 12 đều được đội ngũ các thầy, cô giáo quan tâm dạy dỗ. Ở bất cứ lớp nào, cháu và bạn bè trong lớp cũng được coi là đối tượng đặc biệt để thầy, cô đào tạo, chăm sóc, khám phá, bồi dưỡng năng khiếu. Hạt giống dù non nớt, nhưng gặp được điều kiện nắng, gió, môi trường và độ ẩm lý tưởng, cô bảo cớm nắng, còi cọc làm sao được?

- Đồng ý, nhưng đã bao giờ cháu gặp phải một bài toán khó, không giải được và coi Toán học như một áp lực đè nặng trên vai mình?

- Chuyện thường tình mà cô, lĩnh vực Toán học mênh mông lắm, bọn cháu chỉ là những người thám hiểm lần đầu trên mảnh đất đầy bí ẩn, khơi gợi ấy. Gặp phải những vấn đề hóc búa không giải nổi là chuyện bình thường, thậm chí có những bài, cháu và các bạn phải giải cả tháng, cả năm, cùng sự hướng dẫn giúp đỡ của các thầy mới ra được ấy chứ... Có điều, đã coi Toán học là hành trang kiến thức trong cuộc đời mình, là niềm vui, sự đam mê, hứng thú thì không bao giờ lại trở thành áp lực với mình cả.

- Gặp cháu, cô ngạc nhiên lắm, trông cháu chẳng có dáng dấp gì của một thần đồng Toán học cả, nghĩa là ngập đầu trong các công thức, các định nghĩa, khái niệm, phương trình đến mức ngơ ngác giữa đời thường?

- Đâu đến nỗi thế hả cô? Cháu không bao giờ coi giải thưởng, thành tích là áp lực cho việc phấn đấu của mình, ngược lại coi nó như một lực cản. Cháu học vì hứng thú, đam mê, vì những thứ mình lượm hái được trong kho tàng kiến thức nhân loại, thông qua sự giúp đỡ dẫn dắt của các thầy, còn giải thưởng chỉ là những bó hoa thắm trên chặng đường gai góc mình nhận được qua các kỳ thi vượt rào, vượt cấp để khẳng định mình giữa lòng bạn bè, người thân mà thôi!

- Chính vì thế cháu rất tự tin? Trước khi đi thi cháu có dám nghĩ tới kết quả tuyệt vời này không?

- Chẳng ai dám quả quyết trước kết quả của mình, nhất là sẽ đạt được điểm tối đa, kể cả những người đã từng có số điểm cao nhất trong kỳ thi quốc gia cũng không dám nghĩ tới điều đó, bởi chỉ nhầm một phép tính, sai một dấu phẩy, thừa một con số, hay bỏ qua một bài là đủ để... "ngậm ngùi" cả đời rồi, huống hồ một người chưa phải vượt trội trong đội tuyển quốc gia như cháu.

- Hay thật. Thế lý do nào khiến cháu ra quân trận đầu đại thắng như thế. Không phải tình cờ, gặp may như bước đầu đến với lớp chọn từ hồi lớp 3 chứ?

Không hề ngần ngại, Cảnh trả lời:

- Điều đầu tiên cháu phải cảm ơn các thầy đã giúp cháu rèn luyện được phương pháp tư duy để gặp bất kỳ dạng bài nào cũng có cách giải. Học để nhớ, để vận dụng, đào sâu, chứ không phải học thật nhiều, giải thật nhiều các dạng toán, khiến đầu óc rối tinh rối mù và... quên đâu cô ạ. Kỳ thi diễn ra làm hai buổi, mỗi buổi 4 tiếng rưỡi, gồm 3 đề ứng với 3 bài, mỗi bài theo đúng quy định: Giải được, giải đúng, cách giải khoa học, lập luận chính xác, sáng tạo, hợp lôgích sẽ được 7 điểm. Cháu thấy bài thi cũng chẳng có gì khác biệt so với những điều đã được lĩnh hội từ các thầy... Thế là chẳng còn thời gian để hồi hộp, phân vân nữa, bắt tay vào giải luôn, mặc thời gian trôi qua lúc nào, cả phòng thi, cả 500 đối thủ dự thi từ 85 quốc gia và các thầy, cô coi thi... Tất cả dường như không tồn tại, chỉ có tư duy toán học hiện rõ nét trong đầu và tiếng ngòi bút chạy rào rào trên giấy trắng...

Nhìn Cảnh khỏe khoắn trong chiếc áo phông in nổi của Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội, chiếc mũ cát két trên đầu, tôi thật sự xúc động. Vẻ đẹp của tuổi "bẻ gãy sừng trâu", của sự tự tin, của trí sáng tạo cứ ngời lên trong mắt, trong từng cử chỉ, nét mặt của cậu bé... Nếu coi "chiều cao của người đàn ông là từ vầng trán đến bầu trời" thì Cảnh quả là người có chiều cao lý tưởng, khi đã tự nâng mình lên một tầm

cao mới cho bản thân cũng là cho thế hệ trẻ Việt Nam như thế. Lần thứ hai, sau 44 kỳ thi Toán quốc tế, Việt Nam lại được sánh vai các cường quốc năm châu ở vị trí tương đối đặc biệt: Xếp thứ 4 trên tổng số 85 nước, chỉ sau Bungari, Trung Quốc và Mỹ. Nước chủ nhà vinh dự đăng cai kỳ thi lần này cũng chỉ được đứng thứ 9. Hy vọng đến năm 2007, khi Việt Nam là nước tổ chức cuộc thi, thành tích còn bật trội hơn nữa.

- Cháu cũng nghĩ thế - Cảnh thành thực bày tỏ - Vì đi đến đâu người Việt Nam mình cũng được xem là có tố chất rõ rệt trong lĩnh vực Toán học. Ngay từ bé, cháu đã được nghe tên tuổi các cô, chú như Phan Vũ Diễm Hằng, Lê Bá Khánh Trình. Đến năm 1999, đoàn Việt Nam lại giành được đứng thứ 3... Vì vậy, không có lý do gì để năm 2007, nước mình lại không sánh vai với các cường quốc mạnh như Trung Quốc và Mỹ.

- Cô hiểu - Tôi vui vẻ xác nhận - Nhưng để đạt được số điểm tuyệt đối: cả 6 bài đều đúng, không sai một dấy phẩy, một nét gạch xóa như vậy thì quả là kỳ diệu, quá sức tưởng tượng... Hay thiên tài là dấu hiệu về giới tính thứ hai của nam giới?

Cảnh cười:

- Cô lại trêu cháu rồi, trong số các bạn dự thi các môn Vật lý, Hóa học, Sinh học của Việt Nam... đâu có thiếu con gái, đặc biệt là bạn Cao Thị Phương Anh, thi hai năm liền vẫn đoạt Huy

chương Vàng, hay là em Lê Hùng Việt Bảo cũng vậy, mới học lớp 11 tưởng đi thi là để tập dượt, ai ngờ cũng đạt điểm tối đa: 42 điểm trên 6 bài thi... Cháu mới được Huy chương Vàng lần đầu, đâu đã phải ghê gớm gì. Thành tích phải lặp đi lặp lại nhiều lần mới có thể kết luận được cô ạ.

- Trong số 85 nước dự thi, có mấy người được điểm tuyệt đối như cháu?

- Dạ có ba. Hai người Việt Nam là Lê Hùng Việt Bảo, cháu và một bạn nữa người Trung Quốc.

- Có được kết quả như thế này, chắc bố mẹ cháu vui lắm?

- Vâng, tiếc là một bạn đã nhanh tay báo kết quả thi về nhà qua điện thoại cho gia đình và bố mẹ cháu biết rồi, cháu chỉ gọi điện thoại về để xác nhận kết quả của mình thôi - Cảnh cười, hàm răng trắng bóng khỏe mạnh.

13 ngày ở Nhật, đất nước mặt trời mọc đối với Cảnh là một kỷ niệm đẹp đẽ, huy hoàng, mãi mãi lưu lại trong ký ức.

Thi ngày hôm trước, hôm sau các thầy đã tiến hành chấm và công bố kết quả ngay khu vực thí sinh ở. Gần 500 con người thuộc 85 quốc gia với đủ chủng tộc, quốc tịch, màu da, sắc tóc khác nhau đều chen vai thích cánh xem điểm của mình. Ngày thứ nhất, thứ hai rồi thứ ba... cho đến khi biết được trọn vẹn cả 6 bài, chỉ toàn... “7, 7 và lại 7 nữa kìa”, mọi nỗi hồi hộp tan biến, thay vào

đó là niềm vui dâng trào, cả đoàn nhảy lên ôm choàng lấy nhau trong nỗi nghẹn ngào sung sướng... "vui nổ trời" và mừng đến... thót tim.

Ngày trao giải thưởng, đích thân Thái tử và Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo Nhật Bản đến dự, bắt tay thân mật rồi trao Bằng khen, Huy chương tới từng người. Ba tấm Huy chương Vàng cao quý nhất được trao cho ba gương mặt trẻ của Việt Nam và Trung Quốc, sau đó là 33 chiếc có điểm số từ 29 đến 41 của các quốc gia khác...

Sau cái bắt tay nồng nhiệt của Bộ trưởng, lời chúc mừng chân thành của Thái tử là hàng chục tràng pháo tay vang lên... cả hội trường rộng như chao nghiêng vì niềm vui sướng bất tận này. Thật không có phần thưởng nào cao quý, đích thực hơn đối với Bảo, Cảnh và toàn đoàn Việt Nam lúc đó.

Tạm biệt Cảnh, tôi hỏi:

- Sắp tới, cháu có dự định gì không? Đi nước ngoài học, hay chuyển đổi ngành nghề chẳng hạn?

Cảnh bối rối:

- Hiện tại, cháu không có ý định gì cả, vì ngôi trường mình học là quá chuẩn so với các trường đại học trên thế giới. Về máy móc, phương tiện có thể chưa bằng, nhưng sự tận tụy, nhiệt tình, và phương pháp giảng dạy của các thầy, cháu tin không thua kém bất cứ nơi nào. Nhờ được các thầy coi là đối tượng để đào tạo, là vườn ươm tài năng cho nước nhà nên cháu cũng như 17 bạn

trong lớp tự thấy không nhất thiết phải đi đâu. Thành thực, cháu chỉ mong có thể chia nhỏ mình hơn nữa để lĩnh hội được nhiều hơn. Với riêng lĩnh vực khoa học này, cháu có bao nhiêu điều phải học, phải biết, phải có thời gian để giải tỏa niềm đam mê, hứng thú và khát khao khám phá. Từ bộ môn giải tích, đại số, hình học, số học, tổ hợp... mỗi bộ môn đều có cái hay riêng của nó, vừa cụ thể vừa hình tượng... khiến cháu không thể dứt ra được, nên cháu cũng không nghĩ tới việc chuyển đổi ngành nghề.

Khi tôi kết thúc bài viết này cũng là lúc Cảnh được mời đến Quỹ Hỗ trợ Tài năng trẻ của Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh nhận Bằng khen, giải thưởng. Cuộc trao giải càng thêm phần ý nghĩa vì Chủ tịch nước Trần Đức Lương cũng đến dự và trao phần thưởng cho các tài năng trẻ. Trong số đó, Cảnh cùng Việt Bảo là hai gương mặt xứng đáng nhất...

Tôi tin rằng, với tài năng của mình Nguyễn Trọng Cảnh - người đoạt Huy chương Vàng Olympic tháng 7 năm 2003 tại Nhật Bản, sinh viên K7 hệ đào tạo Cử nhân tài năng Khoa Toán Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia sẽ còn tiếp tục vươn cao hơn nữa.

Trần Thanh Thủy

CHÀNG TRAI "VÀNG" VỚI TẤM LÒNG NHÂN ÁI

LÊ HÙNG VIỆT BẢO

Thành tích nổi bật:

- Là học sinh lớp 11 đoạt Huy chương Vàng với số điểm tuyệt đối môn Toán kỳ thi Olympic Toán quốc tế năm học 2003.

- Liên tục từ năm 2000 đến năm 2003 đoạt giải Nhất, Nhì trong các cuộc thi của Tạp chí Toán học và Tuổi trẻ.

*

*   *

Lê Hùng Việt Bảo là một trong những thí sinh xuất sắc của nước ta vượt qua gần 500 đối thủ của 85 nước trên thế giới đoạt Huy chương Vàng với số điểm tuyệt đối môn Toán trong kỳ thi Olympic Toán quốc tế năm 2003, được tổ chức ở Nhật Bản. Trong cuộc bầu chọn những Gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu năm 2003, Lê Hùng Việt Bảo vinh dự được bình chọn với số phiếu cao. Để có được

những thành công đó, Bảo đã phải nỗ lực, cố gắng từ những ngày còn bé thơ ở xứ người.

Năm 1991, khi mới lên 5 tuổi, Lê Hùng Việt Bảo theo bố mẹ sang Đức, ở xa quê hương, sống cùng với các bạn quốc tế, tưởng chừng như Lê Hùng Việt Bảo sẽ bị "lép vế" khi ngôn ngữ bất đồng, thế nhưng thật bất ngờ Việt Bảo học ngoại ngữ rất nhanh, trong thời gian ngắn đã giao tiếp thông thạo với các bạn nước ngoài. Đồng thời khi học ở trường Meserburg West, cậu bé Việt Nam này đã làm cho các bạn nhỏ quốc tế phải thán phục khi luôn dẫn đầu lớp. Trong các cuộc thi tài với bao bạn nước ngoài lớn hơn mình cả cái đầu Việt Bảo luôn bỏ xa họ để giành vị trí thứ nhất.

Việt Bảo kể rằng: Tuy ở xa quê hương nhưng Việt Bảo luôn được bố mẹ kể cho nghe về lịch sử chống ngoại xâm oai hùng của dân tộc, thế hệ cha anh đã đổ biết bao xương máu chiến đấu và chiến thắng các cường quốc hùng mạnh như: Phong kiến phương Bắc, đế quốc Pháp, Mỹ,... Rồi bố mẹ động viên Bảo cố gắng học tập. Ngày ngày, Bảo phải học hai buổi, một buổi học ở trường với bạn bè, thầy cô là người nước ngoài còn một buổi do chính mẹ của Bảo dạy các môn học theo sách giáo khoa của Việt Nam. Trong khi đó, các bạn nhỏ cùng trang lứa với Việt Bảo ở bên Đức lịch học nhẹ và luôn kết hợp với những trò chơi bổ ích cùng với việc học tập. Có lẽ do không cùng màu da

sắc tộc nên Việt Bảo luôn có ý nghĩ mình phải cố gắng để kịp và vượt các bạn nước ngoài. Vì vậy, Việt Bảo tự giác học chăm lắm, ngoài giờ học Việt Bảo còn nhờ bố mẹ mượn cho rất nhiều loại sách về đọc, Bảo đặc biệt yêu thích là sách toán và các truyện khoa học viễn tưởng, nhất là các truyện viết về những con khủng long thời cổ đại. Việt Bảo còn sáng tạo ra một số trò chơi liên quan đến loài khủng long, được các bạn nhỏ nước ngoài rất thích và các bạn đã gọi đùa Việt Bảo bằng cái tên rất lạ "Bảo Khủng Long".

Sau 5 năm học xong bậc tiểu học ở bên Đức, bố mẹ Việt Bảo hết nhiệm kỳ công tác, Việt Bảo trở về Việt Nam học tại Trường Trung học cơ sở Nguyễn Trường Tộ, Hà Nội. Sau một thời gian bắt nhịp học ở môi trường mới, Việt Bảo vươn lên dẫn đầu lớp. Các bạn trong lớp mỗi khi gặp bài toán khó là nghĩ ngay đến Việt Bảo. Do có phương pháp tư duy từng được học ở nước ngoài nên khi tiếp cận các bài toán khó Bảo rất bình tĩnh suy luận rồi tìm ra cách giải nhanh nhất. Đồng thời, em cũng thường hay kể cho các bạn nghe về nước Đức xa xôi đầy ắp những kỷ niệm thời thơ bé của mình và Bảo trở thành cầu nối cho các bạn nhỏ Việt Nam - Đức làm quen kết bạn với nhau. Liên tiếp trong 4 năm học ở phổ thông trung học cơ sở, Bảo luôn là gương mặt học sinh ưu tú của trường được chọn đi thi học sinh giỏi cấp quận và thành

phố. Năm nào đi thi em cũng giành được giải thưởng về cho trường. Có những năm Bảo được chọn đi thi học sinh giỏi cả hai môn học như Toán, Lý hoặc Toán, Tin học và em đã không phụ niềm tin mà thầy cô cùng bạn bè gửi gắm, "rinh" về cho trường những giải thưởng cao quý nhất. Với sức học nổi trội của mình Việt Bảo đã thi đỗ vào Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội. Năm học 2002 - 2003, Việt Bảo lại vinh dự đoạt giải Ba trong kỳ thi Toán toàn quốc (năm đó không có giải Nhất và giải Nhì).

Gặp Lê Hùng Việt Bảo tại nhà riêng ở khu tập thể Đại học Bách Khoa - Hà Nội, ấn tượng đầu tiên với chúng tôi là Bảo rất gầy, cao 1m72 nhưng chỉ nặng 42 kg. Phải chăng vì mải mê học tập mà Việt Bảo gầy như vậy? - Tôi hỏi.

- Dạ, em học cũng vừa thôi nhưng có lẽ do em vẫn giữ thói quen sinh hoạt giống ở bên Đức hồi bé mà ở Việt Nam không hợp lắm. Em có thể chỉ ăn khoai tây và bánh mỳ cả tháng trời mà không cần phải ăn cơm. Song cũng có nhiều hôm bố mẹ đi vắng, em ngồi lỳ trên mạng internet cả ngày, truy cập những địa chỉ toán học có nhiều bài tập mới, tìm cách giải mà chỉ gặm bánh mỳ và uống cốc nước lọc, vì vậy em không béo được (cười).

- Bí quyết nào để Việt Bảo luôn là người chiến thắng trong các cuộc thi tài?

- Em không có bí quyết gì đâu, đó là nhờ sự

giảng dạy tận tình của thầy cô và sự động viên giúp đỡ của bố mẹ và các bạn nên em bước vào phòng thi rất tự tin. Và cũng nhờ có thuận lợi hơn các bạn khác là bố mẹ em đều là giảng viên Trường Đại học Bách khoa, Hà Nội nên mỗi khi gặp bài tập nào khó em thường được sự chỉ bảo của bố mẹ ngay. Và do cũng được thầy, cô giáo cho mượn những đề thi của các kỳ thi trước đó nên em cũng quen với phương pháp giải các bài tập trong các kỳ thi, nhờ vậy khi đi thi em không bị run.

Bình tĩnh, tự tin là một trong những thế mạnh của Lê Hùng Việt Bảo bởi em đã được tôi luyện trong các kỳ thi tài suốt từ hồi còn học ở phổ thông trung học cơ sở. Thế nhưng, tôi biết Việt Bảo còn là một người đầy tình nhân ái, biết cảm thông và chia sẻ với những người có hoàn cảnh kém may mắn hơn mình. Khi đoạt Huy chương Vàng tại kỳ thi Olympic Toán quốc tế, có rất nhiều bạn đã viết thư làm quen với Bảo, và trong đó có những bạn học giỏi nhưng vì hoàn cảnh gia đình khó khăn đã có ý định nghỉ học để đi làm phụ giúp gia đình. Việt Bảo viết thư động viên các bạn đó cố gắng vượt qua khó khăn, tiếp tục đi học và trích một phần số tiền được tặng thưởng khi đoạt giải ở các kỳ thi trong nước và quốc tế để giúp đỡ các bạn đó, với mong muốn sẻ chia phần nào những khó khăn vất vả của những người bạn đó, để các bạn có thể tiếp tục được đi học như

mình. Đặc biệt, Việt Bảo rất giản dị. Khi được lĩnh tiền thưởng, Bảo không hề sắm sửa cho mình những bộ quần áo mới hay vật dụng gì khác mà đem gửi mẹ. Mỗi khi có đợt quyên góp tiền ủng hộ người nghèo hay đồng bào ở những vùng bị bão lụt, Việt Bảo xin phép bố mẹ trích phần riêng của mình có được để ủng hộ.

Có một điều khiến bạn bè trêu và gọi là Bảo "gàn" bởi em không hề thích đi xe máy. Việt Bảo tâm sự: "Em có một chiếc xe máy bố mẹ mua cho nhưng em thích xe đạp bởi vì em thấy đó là hình thức tập thể dục thường xuyên và hiệu quả giúp có sức khỏe tốt để học tập, vui chơi. Đi xe máy sẽ ảnh hưởng đến môi trường sống, làm cho không khí bị ô nhiễm. Mặt khác nếu đi xe máy thì phải tiêu thụ xăng, em đọc báo thấy mỗi năm Nhà nước phải bỏ ra hàng nghìn tỷ đồng để bù lỗ và trợ giá cho xăng dầu ở nước ta, em không đi xe máy thì Nhà nước sẽ đỡ một phần phải bù lỗ cho em, cho dù đó là số tiền rất nhỏ". Đó có lẽ là một trong những phẩm chất tốt đẹp rất đáng trân trọng của chàng trai "vàng" Lê Hùng Việt Bảo mà không phải ai cũng có được.

Lựa chọn hướng đi cho tương lai của mình Việt Bảo đã không chọn những ngành học đang được nhiều người đua nhau vào học như Ngoại thương, Tin học, Kinh tế... mà lại thêm một lần "gàn" nữa là chọn học khoa Toán của Trường Đại

học Quốc gia, Hà Nội với mong muốn sau này sẽ trở thành nhà khoa học chuyên nghiên cứu Toán học. Bảo tâm sự: "Ai cũng tưởng Toán học chỉ là những con số khô khan, nhưng càng đi sâu thì càng thấy sự kỳ diệu và hấp dẫn của Toán học. Đơn giản em chọn đi theo ngành Toán học vì sự đam mê và mong muốn với những vốn kiến thức của em sẽ phần nào góp phần vào sự phát triển của ngành Toán học nước ta". Tôi thầm chúc cho ước muốn tốt đẹp của Việt Bảo sẽ được chắp cánh bay xa và bay cao hơn nữa.

Diệp Hoa

“ĐỪNG BẮT EM PHẢI LỰA CHỌN...”

NGUYỄN KHÁNH ÁNH HOÀNG

Thành tích nổi bật:

- Năm 2003, đoạt giải Nhất cuộc thi Tin học không chuyên toàn quốc với phần mềm Em học toán. Đoạt giải Pha lê Yamaha (8 tuổi) và thi đậu vào Nhạc viện thành phố.

- Tháng 11-2003, tham dự giải thưởng APICTA được tổ chức ở Thái Lan và là thí sinh nhỏ tuổi nhất đoạt Cúp Vàng do Thủ tướng Thái Lan trao tặng.

- Đoạt giải thưởng như Tin học Cúp Vàng giải thưởng Công nghệ Thông tin truyền thông châu Á - Thái Bình Dương; giải Nhất bảng A Hội thi Tin học trẻ không chuyên toàn quốc lần thứ IX năm 2003 và nhiều giải thưởng khác về Tin học.

*

*   *

Tự tin, mạnh bạo và đầy thuyết phục - những cảm nhận đầu tiên ấy đã ngay lập tức xóa đi mối

nghi ngờ về những thành tích quá nổi trội của một tài năng trẻ mới vừa 12 tuổi: Nguyễn Khánh Ánh Hoàng. Cậu học sinh lớp $6A_1$ Trường Trung học sơ sở Ngô Tất Tố (Thành phố Hồ Chí Minh) - đã rất hồn nhiên cuốn người nghe vào câu chuyện của mình.

Từ trò chơi con trẻ.

Hồi còn rất nhỏ thì cái máy vi tính để bàn và xách tay của ba là thứ "đồ chơi" hấp dẫn cậu bé Hoàng hơn cả. Một thế giới sinh động xoay vần trong chiếc máy nhỏ xinh kia khiến óc tò mò của Hoàng bị "tấn công" dữ dội. Không ít lần cậu bé đã hí hoáy tháo tháo lắp lắp những bộ phận trong máy khiến ba phải hoảng hồn la mắng. Và để giảm bớt những "hậu quả" mà cậu con trai hiếu động có thể gây ra, bố Hoàng, một kỹ sư cơ khí, đã quyết định dạy vi tính cho cậu từ khi Hoàng mới học lớp 1.

Có sự hướng dẫn của "thầy giáo - ba", vi tính đã trở thành niềm say mê đặc biệt của Ánh Hoàng. Khi Hoàng học lớp 3, cậu có niềm vui lớn. Ba mẹ đã quyết định tặng cho em một máy vi tính riêng, vì em đã bắt đầu học lập trình. Hoàng hớn hở kể rằng: "Từ đó em muốn làm gì thì làm". Thứ "đồ chơi" đặc biệt cùng với niềm đam mê kỳ lạ đã dẫn Hoàng đến với những thành công đầu tiên trong lĩnh vực tin học.

Đến đĩa CD "Giáo khoa điện tử".

Những bài tập lập trình nho nhỏ trên chiếc máy vi tính "của riêng" đã dần được Hoàng gom lại thành một dự án với tên gọi: Chương trình phần mềm "Em học toán". Mang sản phẩm của mình đi thi, Hoàng đã đoạt luôn giải Ba bảng D, Hội thi tin học trẻ không chuyên Thành phố Hồ Chí Minh lần thứ IX năm 2003.

Chưa chịu dừng ở đó, Hoàng tiếp tục nâng cấp phần mềm này thành một phiên bản mới, hấp dẫn và sinh động hơn rất nhiều. Hoàng tiết lộ: "Em sử dụng trong CD *Em học toán* nhiều âm thanh và hình ảnh của phim hoạt hình. Làm vậy là phù hợp với tâm lý các bé lớp 1 lắm đó, con nít ai mà chả thích hoạt hình". Các bài toán thể hiện dưới dạng hình ảnh ấy, Hoàng đều tự tay soạn từ sách giáo khoa và lấy từ CD. Người được Hoàng tin tưởng cho thử nghiệm sản phẩm của mình trước tiên chính là cô em gái Nguyễn Khánh Ánh Hoàng Anh. Qua em mình, Hoàng có thể kiểm tra xem những gì các em ở lứa tuổi nhỏ thích và không thích, trên cơ sở đó, cậu mày mò sửa lại cho hoàn chỉnh. Hoàng vui vẻ cho biết sách giáo khoa điện tử với chương trình toán lớp 1 cải cách đó cậu coi như món quà tặng cho em gái của mình. Và chính tác phẩm được sửa chữa rất công phu ấy đã giúp Hoàng đoạt giải Nhì bảng D, Hội

thi Tin học trẻ không chuyên toàn quốc lần thứ IX năm học 2003.

Liên tục tìm tòi để hoàn thiện hơn nữa phần mềm của mình, Hoàng đã cho ra đời phiên bản cuối cùng của CD *Em học toán*. Cậu cho biết, ở phiên bản cuối này, việc đọc và sử dụng máy tính được cài đặt làm cho dễ dàng hơn rất nhiều. Các con số được Hoàng cẩn thận đưa luôn vào các button. Nhờ vậy những em học sinh lớp 1 chưa quen sử dụng bàn phím có thể nhấp chuột để lựa chọn con số. Chính nhờ những cải tiến ấy, phần mềm của cậu bé học sinh lớp 5 đã được Thành Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh phổ biến cho các phụ huynh và các trường tiểu học ứng dụng thực tế. CD *Em học toán* của Hoàng gồm ba phần: Toán học kỳ I (70 trang), toán học kỳ II (74 trang) và Giải trí với 6 trò chơi rèn luyện khả năng quan sát và tư duy của học sinh. Toàn bộ chương trình được viết bằng ngôn ngữ MS Visual Basic với giao diện tiếng Việt. Sự kết hợp giữa kiến thức với giải trí đã khiến phần mềm của Hoàng vừa xuất hiện đã tạo được sự lôi cuốn đặc biệt.

Cùng với việc đem sản phẩm của mình dự thi ở bản D (phần mềm sáng tạo) của các Hội thi tin học trẻ không chuyên thành phố và toàn quốc, Ánh Hoàng còn đoạt giải Nhất bảng A (dành cho lứa tuổi tiểu học) phần Lý thuyết và Thực hành của các hội thi này. Chính nhờ kết quả này mà

Hoàng đã được Trường Informatic Việt Nam trao học bổng để học hết chương trình B tin học. Khi kiểm tra trình độ, trường đã chuyển cho Hoàng học thẳng chương trình lập trình viên quốc tế với các sinh viên năm thứ ba. Vậy mà cuối khóa em đỗ luôn thủ khoa, nhận bằng MCP, net (lập trình theo công nghệ mới nhất) của Microsoft do chính Bill Gates ký.

"Em học toán" đoạt Cúp Vàng quốc tế.

Tháng 10 năm 2003, khi Nguyễn Khánh Ánh Hoàng đã bước sang học lớp 6, Thành Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh đã gửi phần mềm *Em học toán* của cậu sang dự thi tại cuộc thi công nghệ thông tin và truyền thông khu vực châu Á - Thái Bình Dương (APICTA) tổ chức tại Thái Lan.

"Đem chuông đi đánh xứ người" lần đầu tiên này quả thực là bỡ ngỡ và lạ lẫm với cậu bé Hoàng. Không giống như ở trong nước, các thí sinh lên trình bày trước hội đồng giám khảo trong hội trường, cuộc thi này lại có cách tổ chức khác hẳn. Các thí sinh phải giới thiệu sản phẩm phần mềm của mình cho giám khảo và dân chúng Thái Lan tại một... gian hàng trong hội chợ. Tính độc lập rất cao này tưởng chừng sẽ là một áp lực lớn đối với một cậu bé mới 12 tuổi, lại ở một nơi hoàn toàn xa lạ. Thêm nữa, Ánh Hoàng lại phải tranh tài với các anh chị hơn mình đến 6 lớp. Nhưng ở

vào thời điểm đó, chính sự tự tin, mạnh bạo và lối giải thích rõ ràng, thuyết phục đã giúp Hoàng hoàn toàn có thể chủ động. Em đã trình bày sản phẩm *Em học toán* dành cho học sinh lớp 1 của mình trong sự kinh ngạc của các giám khảo. Họ thốt lên: “Nhỏ như cậu bé này thì không thể làm phần mềm này được!”. Và các giám khảo đã đưa ra khiếu kiện, yêu cầu Hội đồng giám khảo kiểm tra lại. Nhưng họ đã dần bị chinh phục khi cậu bé lớp 6 này, bằng vốn tiếng Anh và kiến thức tin học đã giới thiệu đầy thuyết phục về sản phẩm sáng tạo của mình. Ánh Hoàng đã đoạt Cúp Vàng dành cho đối tượng học sinh phổ thông tại cuộc thi này. Khi trao Cúp Vàng cho Hoàng, Phó Thủ tướng Thái Lan đã tỏ ra rất ngạc nhiên và phải thốt lên: “Cháu bé quá, sao lại giỏi đến như vậy!”.

Tỏa sáng ở những bàn phím khác.

Ngoài bàn phím vi tính, Ánh Hoàng còn có sự đam mê ở một thể loại bàn phím hoàn toàn khác: phím đàn. Cậu bé đã thổ lộ rất hồn nhiên: “Cứ có phím là em khoái!”.

Từ khi mới 3 tuổi, Hoàng đã được hướng dẫn chơi đàn Organ và tỏ ra rất có năng khiếu. Năm 1996, khi mới 4 tuổi, Hoàng đã đoạt giải Phalê cuộc thi đàn Yamaha Organ Thành phố Hồ Chí Minh dành cho thí sinh nhỏ tuổi nhất. Sau đó từ năm 8 đến 10 tuổi Hoàng đã liên tục giành giải

thưởng tại cuộc thi này. Khi học lớp 1, Hoàng lại học thêm đàn pianô và tiếp tục gây kinh ngạc trước khả năng kỳ lạ của mình. Năm 8 tuổi, cậu đã đoạt giải Nhất ở một cuộc thi pianô tại Thành phố Hồ Chí Minh. Còn hiện giờ Hoàng vẫn đang theo học năm thứ hai Khoa Pianô tại Nhạc viện Thành phố Hồ Chí Minh. Ánh Hoàng tâm sự: "Em rất ngưỡng mộ Giáo sư, Tiến sĩ Đặng Đình Áng". Người mà theo Hoàng "tin học cũng giỏi, âm nhạc cũng siêu". Có lẽ Hoàng cũng đang mơ ước mình sẽ giống như con người tài năng ấy...

- Nếu phải lựa chọn giữa tin học và âm nhạc, Hoàng sẽ lựa chọn cái gì?

- Ồ, xin đừng bắt em phải lựa chọn!

Hoàng đã thốt lên như vậy vì với cậu, không có khái niệm cân nhắc giữa hai lĩnh vực mà Hoàng đều đam mê kỳ lạ. Hoàng bảo em không thấy có sự khác biệt gì giữa niềm say mê ấy, vì với em tin học chính là biến bàn phím vi tính thành phím đàn.

Những dự định phía trước.

Trong đầu óc của cậu bé Hoàng dường như không lúc nào dứt những ý tưởng mới lạ. Ngay khi *Em học toán* lớp 1 hoàn thành, cậu đã tiếp tục nghĩ tới phần mềm *Em học toán* lớp 2. Tiếp theo, dự định choán tâm trí Hoàng hơn cả chính là phần mềm *Em học nhạc*. Phần mềm này dành

riêng cho những ai đang học pianô. Nó bao gồm ba phần: Lý thuyết nhạc lý, Từ điển âm nhạc (Nhạc sĩ, danh nhân âm nhạc, thuật ngữ âm nhạc, nhạc cụ) và phần học pianô vỡ lòng. Phần này có thể thực hành ngay trên đàn organ cắm vào máy vi tính. Hoàng cho biết trong phần mềm này có thêm những đoạn phim hoạt hình 3D do chính cậu tự làm để minh họa cho thêm phần sống động.

Luôn năng động, sáng tạo và tràn đầy ý tưởng, khi 12 tuổi Hoàng đã có hướng đi rõ ràng cho mình: "Em sẽ là một lập trình viên vi tính" - Hoàng khẳng định. Nhưng cậu cũng tiếp tục ngay: "Và em sẽ học sáng tác lý luận chỉ huy, tức là sẽ vừa làm nhạc công, vừa làm nhạc trưởng". Tức là với cậu, con đường tương lai vẫn là sự kết hợp cả hai niềm đam mê không có lựa chọn của mình: Tin học và âm nhạc.

Phía sau thành công.

Việc Nguyễn Khánh Ánh Hoàng được bầu chọn là một trong 10 gương mặt trẻ tiêu biểu của năm 2003 không phải là điều đáng ngạc nhiên. Những gì em làm được, sự phấn đấu và đam mê của Hoàng thật xứng đáng với danh hiệu cao quý này.

Điều đáng nói là Hoàng tuy còn ít tuổi, song thông minh và rất tự tin, lại được sống trong cái

nôi của gia đình, là bước khởi đầu đưa em đến với thành công. Hoàng kể rằng trong nhà, ba không chỉ là ba, mà còn là người thầy tin cậy của em. Chính ba đã bồi đắp cho niềm đam mê tin học của em và dẫn dắt em đi tới những thành quả ban đầu. Đến bây giờ, ba vẫn tiếp tục dạy thêm Hoàng về đồ họa, và tháp tùng em đi tham dự các cuộc thi tài.

Còn cô em gái nhỏ mới học lớp 3 của Hoàng cũng không phải không có vai trò gì trong thành công của anh mình. Chẳng phải Hoàng đã luôn phải hỏi ý kiến em và nhờ em "thẩm định" độ hấp dẫn của sản phẩm phần mềm đầu tay đó sao?

Nhưng người Hoàng luôn nhắc đến với tình cảm mến yêu, trân trọng chính là mẹ của em, người chăm sóc, nâng đỡ tinh thần và dõi theo em trong mọi bước đi. Chị Nguyễn Thị Kim Ánh - mẹ Hoàng. Trong chương trình "Người đương thời" phát sóng trên VTV3 Đài Truyền hình Việt Nam ngay sau khi Hoàng được nhận danh hiệu "Gương mặt trẻ tiêu biểu năm 2003", Hoàng đã được hỏi về ảnh hưởng của gia đình đối với những kết quả đạt được của em. Và cậu bé ấy đã khiến cả trường quay bất ngờ khi phát biểu rất chững chạc và sâu sắc rằng: "Đằng sau thành công của người đàn ông luôn có bóng dáng của người phụ nữ. Người phụ nữ ấy chính là mẹ của em".

Có thể chị Kim Ánh cũng không khỏi bật cười

trước câu nói đầy chất "người lớn" của con trai, song chắc chắn chị sẽ rất xúc động trước sự thấu hiểu và cảm nhận của cậu con trai tài năng và hiếu thảo về những hy sinh âm thầm mà một người mẹ như chị đã dành cho con, cho cả gia đình.

Bởi vì xét cho cùng, trước khi tỏa sáng ngoài xã hội, mỗi con người, kể cả những tài năng, đều chẳng được ươm mầm từ tổ ấm gia đình đó sao?

Trúc Anh

CẬU BÉ “VÀNG” TOÁN QUỐC TẾ

NGUYỄN VIỆT HOÀNG

Thành tích nổi bật:

Đoạt Huy chương Vàng với số điểm tuyệt đối trong kỳ thi học sinh giỏi Toán Tiểu học quốc tế lần 2 được tổ chức tại Ấn Độ.

Là "Gương mặt trẻ tiêu biểu Việt Nam năm 2004”.

*

*   *

Khi kể về Nguyễn Việt Hoàng - cậu bé Vàng Toán học quốc tế - chị Hương (mẹ Hoàng) luôn nhắc đến sự kiện gần một tháng nằm trong lồng kính lúc mới sinh làm cả nhà được một phen hú vía. Nhưng Hoàng đã nhanh chóng xoá tan những lo âu của mọi người bằng cái nết hay ăn, chóng lớn và... toe toét suốt ngày với bất cứ ai.

Hoàng cứ thế lớn, bất chấp “tai nạn” nằm lồng kính đầu tiên trong đời. Chẳng mấy chốc rồi cũng đến ngày cu Hoàng lũn cũn đeo cặp sách bước chân vào lớp 1 với đôi mắt ướt nhòe khi ngoái lại

nhìn mẹ. Được học cùng trường và sau chị gái ba lớp, Hoàng nhanh chóng được các cô giáo tín nhiệm bầu là lớp trưởng. Nhờ công chị Quỳnh đó. Chả là chị Hương Quỳnh của Hoàng vừa học giỏi vừa hát hay, lại là lớp trưởng một lớp chuyên nên các cô cho rằng *nhà Hoàng có gien làm cán bộ.* Cu Hoàng nghiễm nhiên làm cán bộ lớp từ năm lớp 1.

Cần phải chăm chỉ và học giỏi để thi đua với chị, đấy là khẩu hiệu Hoàng tự đặt ra trong đầu, nhưng chị Quỳnh vẫn đọc được trong ánh mắt cậu em mỗi lần Hoàng được mẹ cho đi cùng đến chúc mừng chị Quỳnh nhận giải thưởng học sinh giỏi Văn của Thành phố. Chị Quỳnh được bố mẹ cho học tiếng Anh từ năm lớp 1 nên chị giỏi lắm. Không bỏ lỡ cơ hội, Hoàng đòi chị phải làm cô giáo tiếng Anh cho mình ngay từ khi cu cậu mới thành thạo phép tính cộng, trừ. Nhưng không phải chỉ đầu tư cho môn tiếng Anh, Hoàng còn say mê cả môn vẽ nữa. Vì thế, năm học lớp 2, trong cuộc thi "Nét vẽ xanh" cho bậc tiểu học do Thành phố Hồ Chí Minh tổ chức, Hoàng đã đoạt giải với bức vẽ chú bộ đội đang bồng súng đứng gác, canh giữ bầu trời bình yên cho các em thơ. Mà hình như hôm đó Hoàng đăng ký thi vẽ không phải vì vẽ giỏi đâu mà vì là lớp trưởng nên phải gương mẫu đấy.

Tiếng Anh được học tại nhà từ bé nên Hoàng rất giỏi, môn vẽ lại được giải của Thành phố... Tất cả những điều đó chưa đủ nếu muốn kể đến

những gì Hoàng đã đạt được ở bậc tiểu học. Bởi Hoàng còn tham gia kỳ thi viết chữ đẹp cấp Thành phố và những bài văn chữ đẹp ấy luôn được thầy, cô đọc mẫu trước lớp nữa. Hoàng có năng khiếu nhất ở môn văn tả cảnh. Chắc là vì mỗi kỳ nghỉ hè, hai chị em luôn được bố mẹ cho đi nghỉ mát hoặc về thăm quê nội, quê ngoại. Bố Hoàng kể rằng, trong năm học không bao giờ rủ được Hoàng đi chơi đâu kể cả những ngày nghỉ, nhưng đến hè dứt khoát hai chị em phải được nghỉ ngơi thư giãn để chuẩn bị cho một năm học mới bận rộn, vất vả. Cứ tưởng với nét chữ con trai mà lại ngay ngắn, đẹp đẽ, cộng những bài văn hay được đọc mẫu, Hoàng sẽ trở thành cây văn của trường trong các kỳ thi học sinh giỏi cấp quận, cấp thành phố... Nhưng không phải thế. Có một sự trùng hợp tình cờ đến thú vị mà Hoàng không bao giờ quên trong cuộc đời học trò của mình, đó là: Đúng ngày sinh nhật thứ 10 (24-6-2003), cô Dương, Hiệu trưởng Trường Tiểu học Hoàng Văn Thụ của Hoàng mang đến cho cả nhà một tin hấp dẫn: "Hoàng được chọn là 1 trong 4 học sinh của trường đi thi sát hạch trên Sở chọn đội tuyển thi Toán Tiểu học quốc tế". Lý do hơi bất ngờ nhưng cũng thật dễ hiểu: Hoàng cũng học giỏi toán, nhưng tiếng Anh của em lại xuất sắc nhất trong số những bạn học giỏi toán, mà thi quốc tế thì tiếng Anh đương nhiên là phải quan trọng rồi.

Hoàng dễ dàng vượt qua kỳ thi sát hạch để tự tin có tên trong danh sách 14 em của đoàn Việt Nam. Kỳ thi Toán Tiểu học quốc tế lần đầu tiên được tổ chức tại Thái Lan. Chị Quỳnh lại trở thành cô giáo bất đắc dĩ lần nữa để bổ trợ cho em những thuật ngữ toán học bằng tiếng Anh.

Thương cu cậu "lồng kính" cả tháng trời hồi mới sinh, mới 10 tuổi đã phải xa gia đình tham dự một kỳ thi cực kỳ quan trọng, bố quyết định xin phép Sở Giáo dục và Đào tạo thành phố để mẹ và chị Quỳnh "hộ tống" Hoàng sang Thái Lan. Ở bên đó, chị Quỳnh còn đóng luôn cả vai phiên dịch cho các em những lúc cần thiết. Chuyến ra quân đầu tiên ấy, đoàn Việt Nam trở về chỉ với một Huy chương Đồng đồng đội. Khi nhìn thấy các thầy, cô ở Sở và những người thân đi đón tại sân bay, cả đoàn bật khóc tức tưởi. "Được mọi người quan tâm mà các em lại chưa đạt được thành tích cao" - nghĩ thế nên cả đoàn thầm hứa: "Chúng em sẽ cố gắng thật nhiều trong lần thử sức tiếp theo".

Năm 2004, kỳ thi Toán Tiểu học quốc tế lần thứ 2 được tổ chức tại Ấn Độ, một lần nữa, Hoàng cùng 14 bạn được đại diện cho học sinh Việt Nam thi tài với 150 thí sinh các nước trên thế giới. Lần này, Hoàng cũng được mẹ "tháp tùng". Mẹ lo từng bữa ăn giấc ngủ cho cả đoàn. Với ý chí quyết tâm "phục thù" lần thất bại trước, và cũng để không phụ công rèn giũa của thầy, cô trong suốt năm

học, Hoàng đã bất ngờ vượt lên trên 150 thí sinh, hoàn thành xuất sắc 15/15 bài toán khó để xứng đáng giành Huy chương Vàng tuyệt đối. Với số điểm thủ khoa ấy, cùng khả năng nói tiếng Anh tương đối lưu loát, Hoàng đại diện cho Đoàn Việt Nam phát biểu bằng tiếng Anh trong Lễ bế mạc và trao giải thưởng. Lúc đó, Hoàng thầm cảm ơn chị Quỳnh - "cô giáo" tiếng Anh đầu tiên của Hoàng, người chị luôn hết lòng với tất cả những niềm say mê của cậu em. Chả thế mà khi đoàn Việt Nam về tới sân bay Tân Sơn Nhất, hai chị em đã ôm nhau khóc rất hồn nhiên. Nước mắt của ngày hội ngộ sau một chiến thắng huy hoàng và niềm tự hào bất tận không chỉ của riêng Hoàng mà của cả thế hệ trẻ Việt Nam.

Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh đã long trọng tổ chức Lễ tuyên dương thành tích xuất sắc của đoàn Việt Nam và trao cho các em những phần thưởng xứng đáng. Cũng tại buổi lễ này, Hoàng vận động các bạn trích từ tiền thưởng số tiền 40 triệu đồng trao cho bà Nguyễn Thị Bình để ủng hộ Quỹ "Vì người nghèo" và Quỹ "Nạn nhân chất độc màu da cam". Và Hoàng còn nhờ bố chuyển 2 triệu đồng tiền thưởng tặng cho Quỹ Khuyến học ở quê nội Hoàng nhân ngày giỗ Tổ.

Nhưng không phải chỉ biết vùi đầu vào sách như những con mọt sách, Hoàng còn rất ham mê

thể thao. Môn thể thao Hoàng tập hằng ngày là bơi lội và cầu lông, vì theo Hoàng, chơi thể thao để có sức khỏe tốt thì học mới hiệu quả. Ước mơ của Hoàng cũng thật giản dị: Mỗi ngày khám phá ra một bài toán hay với những cách giải thú vị để học thật giỏi, rồi thi đỗ đại học, rồi phục vụ quê hương, đất nước.

Chỉ trong 5 năm học mà "bộ sưu tập" của Hoàng đã có tới 3 Bằng khen của Ủy ban nhân dân quận Tân Bình; 2 Bằng khen của Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh; 2 Bằng khen của Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh; 1 Bằng khen của Bộ Giáo dục và Đào tạo; 1 Bằng khen của Trung ương Đoàn; 1 Bằng khen của Thủ tướng Ấn Độ (cho người đạt điểm thủ khoa); 1 Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam; Huy chương Toán học Nguyễn Đình Trung Song. Và một phần thưởng vô cùng xứng đáng dành cho Hoàng nhân dịp kỷ niệm 74 năm ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hoàng được bầu chọn là một trong 10 gương mặt trẻ tiêu biểu toàn quốc, Giải thưởng cao quý nhất của Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. Trong buổi lễ tôn vinh và trao thưởng tại Văn phòng Chính phủ, nụ cười tươi rói lại xuất hiện trên môi, khi Hoàng được Thủ tướng trao tặng Bằng khen và nói:

"Cậu bé, đẹp trai mà học giỏi ghê! Cháu cố gắng tiếp tục phát huy nhé".

Vâng, Hoàng còn rất nhỏ. Tương lai đang ở phía trước. Hoàng sẽ không dừng lại ở những gì mình đã có. Hoàng sẽ phải phấn đấu và cố gắng rất nhiều để học giỏi hơn nữa, để xứng đáng với những gì mà thầy cô, bạn bè và người thân dành cho Hoàng, xứng đáng với sự ghi nhận của xã hội, sự quan tâm của Đảng và Nhà nước thông qua những phần thưởng cao quý mà Hoàng được nhận.

Sau lễ tôn vinh đầy ý nghĩa đó, vinh dự tiếp theo lại đến với Hoàng, Hoàng được bầu là đại biểu của Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ toàn quốc năm 2005, là thành viên nhỏ tuổi nhất trong đoàn đại biểu Thành phố Hồ Chí Minh đi dự Hội nghị Thi đua yêu nước năm 2005.

Chúc mừng Hoàng và chờ đón những tin vui và sự thành đạt của em trong tương lai.

Hương Quỳnh

CHÀNG TRAI "VÀNG" TIN HỌC

LÂM XUÂN NHẬT

Thành tích nổi bật:

- Năm 2002, đoạt Huy chương Đồng kỳ thi Olympic Tin học quốc tế tại Hàn Quốc.

- Năm 2003, đoạt Huy chương Vàng khối thi Racing trong cuộc thi AGAME châu Á tại Ấn Độ.

Liên tục đoạt giải cao trong các kỳ thi học sinh giỏi quốc gia môn Tin học.

- Đạt danh hiệu "Sinh viên tiêu biểu Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh" năm 2002; "Sinh viên ba tốt" cấp Thành phố năm 2003; Thanh niên tiên tiến cấp Thành phố năm 2003 và cụm miền Đông Nam Bộ năm 2004; Bằng khen của Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh cho thành tích xuất sắc trong phong trào "Mùa hè xanh" năm 2004. Được nhận học bổng IDG dành cho sinh viên Việt Nam xuất sắc trong ngành Công nghệ Thông tin.

*

*   *

Nếu vinh dự là đại biểu Đại hội Thanh niên tiên tiến toàn quốc 2005, bạn sẽ được gặp gỡ và tiếp xúc với một chàng trai có gương mặt khôi ngô và nụ cười rạng rỡ. Đặc biệt, ở anh toát lên một phong cách tự tin, chững chạc so với tuổi 22 của mình. Chàng trai ấy là Lâm Xuân Nhật - Sinh viên Khoa Công nghệ Thông tin, Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh. Lâm Xuân Nhật được mệnh danh là chàng trai "Vàng" tin học mà có lẽ giới sinh viên Công nghệ Thông tin ít ai không biết đến.

Sinh ra trong một gia đình lao động bình thường, ba làm lao động phổ thông, mẹ là giáo viên, ngay từ nhỏ, Nhật đã có ý thức vươn lên trong học tập. Vượt lên những thiếu thốn về vật chất, Nhật đã tìm tòi và phát huy sở trường cũng như những đam mê sáng tạo của mình. Được sự quan tâm của ba mẹ, bù lại những khó khăn về vật chất, cậu bé Nhật đã lớn lên trong một gia đình mà cả bố và mẹ đều hết sức quan tâm đến con cái. Ngay từ những ngày đầu đến trường, mẹ vừa là người bạn học, lại vừa là cô giáo. Mẹ theo sát Nhật từng bước đi chập chững, chính mẹ là người đã phát hiện ra năng khiếu và sở thích của anh, giúp anh phát huy được khả năng của mình. Thế là, từ bước đi đầu tiên, mẹ đã tạo cho Nhật một nền tảng vững chắc. Nhật càng ngày càng tự tin trên con đường học vấn. Và rồi, khi không còn

đủ sức để theo các chương trình học của Nhật, mẹ lại là người động viên, chăm sóc anh, là động lực để anh tiếp tục vươn lên chiếm lĩnh những đỉnh cao mới, giành được nhiều thành tích vinh quang.

Quả là nhìn vào bảng thành tích học tập của Nhật không ai không ngỡ ngàng và thán phục. Một loạt các giải thưởng trong nước và quốc tế như đã chứng minh cho tài năng và trí tuệ của chàng trai có nụ cười rất tự tin và rạng rỡ này. Bạn bè của Nhật đều tôn anh chàng là "sát thủ của những cuộc thi". Trong suốt thời gian học phổ thông, bên cạnh những kiến thức văn hoá cơ bản, Nhật đã được dạy dỗ và rèn luyện nhiều kỹ năng và kiến thức giúp anh phát huy những năng khiếu của mình. Anh thường xuyên được tham dự các kỳ thi học sinh giỏi và liên tục giành các giải học sinh giỏi cấp quận, cấp thành phố và cấp quốc gia. Với những thành tích vang dội đó, Nhật thực sự trở thành một học sinh được đào tạo chuyên nghiệp có kiến thức, kỹ năng rất vững vàng và sâu sắc, với bề dày kinh nghiệm trong các kỳ thi.

Giải học sinh giỏi cấp quận là chiến công ban đầu và là dấu ấn đưa Lâm Xuân Nhật vào con đường được đào tạo chuyên sâu và phát huy năng khiếu của mình.

Sau danh hiệu học sinh giỏi cấp quận đầu tiên năm lớp 4 đó, Nhật được gọi tập trung vào Trường Trần Quốc Toản của quận. Từ đó, anh tiếp tục

giành được danh hiệu học sinh giỏi cấp thành phố năm lớp 5. Lên trung học cơ sở, Nhật tham gia rèn luyện trong lớp năng khiếu Toán và Vật lý. Tham gia đội tuyển Vật lý, anh lại mang về vinh dự cho Trường chuyên Trần Quốc Toản, đó là giành giải Nhất kỳ thi học sinh giỏi môn Vật lý toàn Thành phố.

Lên trung học phổ thông, bước vào lĩnh vực công nghệ thông tin, Nhật lại tiếp tục rèn luyện và phấn đấu. Với nền tảng Toán học vững vàng, sẵn có các kỹ năng cơ bản về Tin học, anh đã tiếp cận với lĩnh vực này một cách dễ dàng và nhanh chóng trở thành một học sinh chuyên tin học có hạng. Anh đã liên tục đoạt các giải Quốc gia môn Tin học năm lớp 11 và lớp 12. Đặc biệt, năm cuối cùng trung học phổ thông, anh đã vinh dự trở thành thành viên của đội tuyển quốc gia tham dự Olympic Tin học quốc tế tại Hàn Quốc. Gặt hái thành công từ cuộc thi này, Nhật đã được tuyển thẳng vào đại học, được đào tạo trong hệ Cử nhân tài năng của Đại học Quốc gia. Tại đây, anh đã có dịp phát huy khả năng về Tin học của mình. Môi trường mới là nơi lý tưởng để tài năng Tin học của Nhật được toả sáng. Liên tiếp trong ba năm đầu của đời sinh viên, Nhật đã tham gia cuộc thi Olympic Tin học Sinh viên Việt Nam và giành được những thành tích vẻ vang.

Vậy là, từ các giải cao trong những kỳ thi học

sinh giỏi tiểu học và trung học phổ thông, Nhật đã tiếp tục giành giải cao trong các kỳ thi Olympic, đem về vinh quang cho Tổ quốc. Năm 2002, anh đoạt Huy chương Đồng Olympic Tin học quốc tế tại Hàn Quốc... Năm 2003, đoạt giải Nhì khối thi lều chõng Olympic Tin học Sinh viên toàn quốc tại Cần Thơ; Huy chương Vàng khối thi Racing trong cuộc thi AGAME châu Á tại Ấn Độ năm 2003; giải Nhì khối thi lều chõng Olympic Tin học Sinh viên toàn quốc tại Hải Phòng năm 2004; Cúp Vàng Siêu cúp Olympic Tin học Sinh viên toàn quốc tại Thành phố Hồ Chí Minh năm 2005...

Học giỏi, có kỹ năng căn bản tốt về Toán học, ngôn ngữ lập trình, Lâm Xuân Nhật giành được những thành tích liên tiếp trong các cuộc thi trong nước và quốc tế. Nhật còn là một cán bộ Đoàn năng nổ, nhiệt tình, một thanh niên trí thức có khả năng lãnh đạo phong trào sinh viên. Anh liên tục tham gia các câu lạc bộ, các phong trào của Thành Đoàn, Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và Hội Sinh viên Việt Nam, Hội Tin học Việt Nam. Đặc biệt, năm 2004, Nhật đã tham gia đoàn tình nguyện "Mùa hè xanh". Lợi ích và ý nghĩa của "Mùa hè xanh" đã cho Nhật những bài học thật ý nghĩa, những kinh nghiệm quý báu và thấm thía. Trước đây, là người chuyên tâm học, anh chỉ tham gia các hoạt động phong trào bó hẹp trong phạm vi trường học và

thế giới của anh chỉ là trường và nhà, ít có dịp tiếp xúc với xã hội. Từ khi tham gia "Mùa hè xanh" được sống chung với người dân, cảm nhận được những vất vả trong cuộc sống khó khăn của họ, đọc được những suy tư của họ, và nhất là nhận được những tình cảm của họ dành cho những chiến sĩ "Mùa hè xanh", Nhật đã thực sự xúc động. Anh tâm sự: "... Tôi cảm thấy những việc mình làm, những công tác xã hội mình đã tham gia trong chiến dịch thật sự có ý nghĩa hơn bao giờ hết". Cảm nhận được sự khó khăn, vất vả của những người xung quanh đã khiến anh luôn có những băn khoăn làm sao giải quyết được công ăn việc làm để giảm bớt những khó khăn, vất vả cho bà con. Anh cảm thấy cuộc sống của mình có ý nghĩa hơn, ấm áp hơn. Sau "Mùa hè xanh" nhiều kỷ niệm đó, Nhật đã trưởng thành và bản lĩnh hơn rất nhiều. Anh cảm thấy quen thuộc hơn với những công việc mà trước đây mình e ngại. Đồng thời, bên cạnh trình độ chuyên môn, những kỹ năng xã hội của Nhật đã dần hoàn thiện.

Đang ở lứa tuổi mà tình yêu đã bắt đầu chớm nở, là một sinh viên có trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp, Nhật cũng có những phút giây xao động tâm hồn. Được hỏi về quan niệm về học và yêu trong học đường, anh cho biết: "Quan điểm của tôi là hãy để tình cảm phát triển một cách tự nhiên nhưng có định hướng". Nghĩa là tình yêu

phải có sự hài hoà giữa nhận thức và tình cảm. Khi nhận thức đã phát triển hợp lý, thì tình cảm sẽ được hình thành một cách trong sáng, nghiêm túc.

Với bề dày thành tích và những giải thưởng vinh quang của mình, Lâm Xuân Nhật vinh dự được cử là đại diện đi dự Festival tại Vênêxuêla năm 2005. Đến với Festival, Nhật mong muốn đem đến hình ảnh người thanh niên Việt Nam, người sinh viên Việt Nam, người đã sinh ra, lớn lên và trưởng thành như thế nào trong một môi trường xã hội chủ nghĩa, một đất nước có truyền thống anh hùng.

Xuân Thạo

CÔ SINH VIÊN ƯU TÚ VÀ NĂNG ĐỘNG XỨ HUẾ

NGUYỄN THÙY TRANG

- Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam.

- Ủy viên Ban Chấp hành Đoàn Đại học Huế.

- Chủ tịch Hội Sinh viên trường Đại học Nghệ thuật Huế.

*

* *

Nụ cười tươi tắn, ánh mắt rạng ngời, gương mặt xinh xắn, mái tóc dài xõa mềm bay bay trong gió chiều, giọng nói nhỏ nhẹ mang âm điệu đặc trưng xứ Huế,... Nguyễn Thùy Trang đã hút tôi vào câu chuyện về những hoạt động sôi nổi và hiệu quả của một thủ lĩnh trong công tác Đoàn - Hội, tấm gương xuất sắc, tiêu biểu trên giảng đường đại học.

Thùy Trang sinh ngày 30 tháng 9 năm 1985. Quê gốc ở xã Vĩnh Lâm, huyện Vĩnh Linh, tỉnh Quảng Trị nhưng Thùy Trang lại được sinh ra và

lớn lên trên xứ Huế trầm tư và thơ mộng. Ba má đều là cán bộ quản lý và giảng viên của các trường đại học tại Huế, Thùy Trang có một môi trường thật thuận lợi để học tập và phấn đấu. Nhưng điều đáng quý ở Trang là luôn có ý thức tự lập trong học tập và công tác, không bao giờ ỷ thế, dựa dẫm vào những "cây cao bóng cả" là ba má mình. Ba Trang là Giám đốc Đại học Huế, nhưng bạn bè chẳng bao giờ thấy Trang kể về điều này. Bạn bè biết đến Trang từ những biệt danh "Chuyên gia trang điểm... mũ bảo hiểm", "Thủ lĩnh Đoàn" và đặc biệt là chủ nhân của hàng loạt giải thưởng, giấy khen, bằng khen của Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam các năm 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008; bằng khen của Tỉnh Đoàn Thừa Thiên - Huế... Nhìn vào bảng kết quả học tập của Nguyễn Thùy Trang, tôi tin chắc chắn rằng bạn sinh viên nào cũng phải khao khát và ngưỡng mộ: "Kết quả học tập năm học 2004-2005: 9,13; năm học 2005-2006: 8,97; năm học 2006-2007: 9,27; kỳ I năm học 2007-2008: 9,30 và điểm rèn luyện đều là 0,9; 0,98; 0,99... Điều gì đã khiến cho cô sinh viên nhỏ nhắn, mảnh mai và xinh xắn ấy "gặt hái" được nhiều thành công đến vậy?

Thùy Trang nhỏ nhẹ tâm sự: "Từ nhỏ em đã say mê với hội họa. Em thích tự mình diễn tả

những điều em nhìn thấy, em cảm nhận được trong cuộc sống qua những bức vẽ...; em cũng rất thích tham gia các hoạt động của Đội, rồi lớn lên là các hoạt động của Đoàn và Hội. Qua các công tác Đoàn - Hội - Đội, em thấy mình trưởng thành hơn rất nhiều... Từ khi có phong trào đội mũ bảo hiểm, nhiều bạn còn ngại không muốn đội. Em nghĩ: Mình phải làm gì đó để các bạn "mê" đội mũ bảo hiểm... Thế là em bắt đầu trang trí cho mũ với những nét vẽ, những hoa văn mềm mại, hấp dẫn... Các bạn thích lắm. Mọi người đua nhau mang mũ bảo hiểm đến cho em trang trí và các bạn cũng "mê" luôn đội mũ bảo hiểm, đội mũ một cách tự giác, nghiêm túc chứ không phải miễn cưỡng, chống đối như hồi đầu nữa...".

Tôi được biết Thùy Trang là một trong ba sinh viên có thành tích học tập xuất sắc nhất của Trường Đại học Nghệ thuật Huế và cũng là một trong những đảng viên trẻ tuổi nhất của trường. Là sinh viên khoa Đồ họa Mỹ thuật ứng dụng, Trang luôn trăn trở và sáng tạo để ứng dụng đồ họa mỹ thuật thiết thực cho cuộc sống. Mà để ứng dụng hiệu quả thì môi trường tốt nhất bắt đầu từ gia đình, xã hội và nhất là các hoạt động Đoàn - Hội. Với Thùy Trang, học luôn đi đôi với hành. Ngay từ năm học đầu tiên (năm học 2004-2005), khi vừa bỡ ngỡ bước chân vào giảng đường đại học, Thùy Trang đã hăm hở theo các anh các chị

khóa trước tham gia hết đợt tình nguyện này đến đợt tình nguyện khác. Đến hè năm 2006, Trang đã tự tin đảm nhiệm vai trò chỉ huy hơn 50 sinh viên Trường Đại học Nghệ thuật Huế lên xã miền núi Hồng Hà, huyện A Lưới tham gia "*Chiến dịch mùa hè xanh*" do Hội Sinh viên Đại học Huế tổ chức. Thùy Trang và các thành viên trong Đội Thanh niên tình nguyện đã góp phần làm sáng đẹp làng bản miền núi ở xã Hồng Hà: Từ việc tắm rửa cho các em bé đến việc phát quang đường làng ngõ xóm, vận động bà con ăn ở vệ sinh và không chỉ ở sạch mà còn trồng hoa cho đẹp bản làng. Trang còn dạy các em bé làm quen với bột màu, bút vẽ... Trang thấy thương những em bé ở vùng sâu vùng xa này biết bao. Trang tự nhủ: "Mình phải sống đẹp hơn, có ích hơn để làm sao góp phần xoá đi những thiệt thòi, thiếu thốn của những em bé này".

Hăng say, năng nổ, nhiệt tình trong các hoạt động Đoàn - Hội, vừa học tốt lại vừa đảm nhiệm cùng một lúc nhiều "chức vụ" quan trọng: Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam, Ủy viên Ban Chấp hành Đoàn Đại học Huế, Chủ tịch Hội Sinh viên Đại học Nghệ thuật Huế, Thùy Trang còn là "bầu sô" của tất cả các chương trình ca nhạc - thời trang của Trường Đại học Nghệ thuật Huế. Cùng với các sinh viên của trường, Trang đã góp phần làm phong phú hơn

cho Lễ hội Festival các làng nghề truyền thống Huế năm 2007 bằng các hoạt động sôi nổi và đầy sáng tạo như: Lễ hội xích lô, ký họa, nghệ thuật sắp đặt...

Năm học 2007-2008, Nguyễn Thùy Trang đã là sinh viên năm thứ tư, việc học càng bận rộn hơn. Và bạn bè hầu như không thấy Trang có lúc nào rảnh rỗi. Hết giờ lên giảng đường lại thấy Trang tất bật với công tác Đoàn - Hội. Khi rảnh rỗi một chút thì lại trang trí mũ bảo hiểm cho bạn bè hoặc giúp má việc gia đình...

Vậy mà, nụ cười dường như không bao giờ tắt trên gương mặt xinh xắn ấy. Luôn học giỏi, luôn tìm hiểu, khám phá những điều mới lạ, cô sinh viên ưu tú và năng động này luôn biết cách tự làm phong phú cuộc sống của mình. Với cô, "Mỗi ngày luôn là một niềm vui mới, một thử thách mới...". Cô xứng đáng là Gương sáng sinh viên Việt Nam giai đoạn 2003-2008.

ThS. Nguyễn Hằng Thanh

VƯƠN LÊN TỪ GIAN KHÓ

NGUYỄN THỊ HUYỀN

Lớp trưởng K37E; Bí thư Chi đoàn K37E Âm nhạc Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương, Hà Nội.

*

*   *

Sinh ra và lớn lên trong một gia đình thuần nông vùng núi Tản, sông Đà, sinh viên Nguyễn Thị Huyền đã sớm có vẻ chững chạc, nghiêm trang, dù em mới tròn 22 tuổi.

Ngay từ tuổi ấu thơ, Huyền đã phải chứng kiến những vất vả, nhọc nhằn, lam lũ của cha mẹ. Từng lượm lúa, đụn khoai, từng ruộng bắp, vườn rau, cha mẹ sớm hôm chắt chiu để nuôi anh em Huyền ăn học. Có đận thiếu đói, mất mùa, cha mẹ chạy đôn chạy đáo vay tiền lo đóng học phí cho con. Huyền nhìn những giọt mồ hôi mặn chát lăn trên gương mặt khắc khổ của cha mà muốn òa khóc... Còn mẹ, cứ lặng lẽ chăm chút, nhường nhịn chồng con. Mẹ bảo: "Khổ mấy mẹ cũng chịu

được, chỉ cần hai anh em con chăm ngoan học hành...". Thương cha mẹ, anh em Huyền bảo nhau phải gắng học để không phụ công cha mẹ tần tảo sớm hôm. Cứ đi học về là hai anh em lại phân công nhau việc nhà, việc đồng để san sẻ cùng cha mẹ những nhọc nhằn.

Thế rồi cũng qua hết thời phổ thông. Anh trai Nguyễn Tất Linh của Huyền học về chuyên ngành điện tử và anh đã có thể giúp được cha mẹ phần nào. Cả nhà chắt chiu đầu tư cho Huyền học đại học. Khi cầm giấy báo trúng tuyển khoa Sư phạm Âm nhạc của trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương Hà Nội, Huyền và cả nhà mừng đến ứa nước mắt. Nhưng mừng rồi lại lo. Tiền học đại học, tiền ở trọ và vô số chi phí cho một cô sinh viên trên đất Hà thành với gia đình Huyền là cả một gánh nặng. Nhưng khát khao được cho con đến giảng đường đại học và trân trọng niềm mơ ước của con, cha mẹ Huyền, anh trai Huyền và cả Huyền nữa đều chung một quyết tâm: Không lùi bước, Huyền phải học tiếp đại học.

Ngày lưu luyến, bịn rịn chia tay cha mẹ và anh trai để nhập trường, Huyền đã gắng tỏ ra rắn rỏi biết bao: "Cha mẹ và anh không phải lo cho con đâu. Có nhiều bạn còn có hoàn cảnh khó khăn hơn nhà ta nhiều. Con sẽ quyết học thật tốt để không tụt hậu...".

Về trường, bao bỡ ngỡ, bao xa lạ và nhớ nhà

đến phát khóc, nhưng cô sinh viên Nguyễn Thị Huyền đã sớm ổn định cho riêng mình một thời khóa biểu chặt chẽ và khoa học. Ngoài giờ lên giảng đường là giờ tự học và đặc biệt là giờ đi làm gia sư. Lúc đầu, thương cha mẹ, Huyền bí mật đi làm gia sư để san sẻ bớt những khó khăn thiếu thốn của gia đình. Huyền không dám cho cha mẹ biết vì nghĩ thế nào cũng bị cha mẹ ngăn cản. Đất Hà thành náo nhiệt, sôi động thế, lại có biết bao cạm bẫy, thân gái một mình, lặn lội đi làm thêm như thế vừa nguy hiểm, vừa không bảo đảm sức khoẻ để học tập, làm sao cha mẹ yên tâm được. Huyền tự nhủ: "Mình phải học thật tốt, dù đi làm gia sư vất vả thì mục đích chính vẫn là học, phải phấn đấu có học bổng để vừa đỡ kinh phí cho cha mẹ, vừa làm cha mẹ rạng rỡ vì mình...".

Sau học kỳ I về thăm nhà, Huyền đứng lặng người khi nhìn thấy tóc cha đã điểm bạc, còn da mẹ thì càng thêm sạm lại. Trái tim Huyền nhói buốt. Huyền lao đến ôm chầm lấy mẹ mà khóc. Còn cha thì điềm tĩnh: "Cô sinh viên rõ là... lớn rồi còn khóc như đứa trẻ... Về thăm nhà thì phải vui chứ. Thế nào, tình hình học hành ra sao, báo cáo cho cha mẹ và anh nghe xem nào!". Thế là cô bé Huyền lại cười ngay được, cô hãnh diện khoe với bố mẹ và anh: "Điểm tổng kết học kỳ I này con được... được... 9,45 ạ. Còn kết quả rèn luyện được tối đa, tròn 10 ạ...". Anh Linh trố mắt: "Xạo, làm

gì mà điểm tổng kết đại học lại cao thế được. Hồi anh em mình học phổ thông cũng chỉ xấp xỉ được như thế". Huyền vui sướng: "Thế mà thật đấy anh ạ. Đây, anh xem phiếu điểm của em đi". Cả nhà òa lên trong niềm vui, bữa cơm chiều hôm đó, cô bé Huyền được cả nhà chiêu đãi một bữa tiệc "cây nhà lá vườn" thịnh soạn với gà đồi, rau sạch và cả cá từ ao nhà nữa.

Thế rồi liên tiếp các học kỳ tiếp theo, cô lớp trưởng, Bí thư Chi đoàn K37E Nguyễn Thị Huyền liên tiếp giật giải quán quân trong học tập: Học kỳ II, điểm tổng kết kết quả học tập của Huyền là 9,91 và học kỳ III là 9,96; còn kết quả rèn luyện bao giờ cũng đạt điểm tối đa 10. Huyền đã trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam và luôn đạt danh hiệu "Sinh viên ưu tú" của trường. Năm 2007, Huyền cũng giật giải "Bí thư chi đoàn giỏi".

Không chỉ học giỏi, Huyền còn là một cán bộ Đoàn nhiệt tình, năng nổ. Vừa học, vừa làm thêm thật vất vả nhưng Huyền luôn xung kích và có mặt trong tất cả các hoạt động văn hóa, thể dục, thể thao của trường. Công tác Đoàn - Hội cũng chiếm khá nhiều thời gian của Huyền, thế mà không hiểu sức mạnh nào đã khiến Huyền có thể "phân thân" như Anhi thần Lửa để hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ như vậy. Các bạn trong lớp Huyền còn bật mí: "Huyền là một người giàu tình

cảm, bạn ấy luôn gần gũi, chia sẻ và giúp đỡ các bạn có hoàn cảnh khó khăn. Bạn ấy là một trong số ít đảng viên trẻ nhất trường chúng em đấy ạ. Huyền đã được nhận giấy khen và bằng khen của trường về thành tích học tập và các hoạt động Đoàn - Hội... Chúng em tự hào về lớp trưởng của mình lắm...".

Khi được hỏi: "Điều gì đã khiến em vượt lên mọi khó khăn để đạt được những thành tích ấy?", Huyền chỉ cười bẽn lẽn: "Vì em thương cha mẹ, em muốn được cảm ơn cha mẹ bằng kết quả học tập và công tác của mình... Hơn nữa, tuổi trẻ chúng em bây giờ... cũng giống như các chị ngày xưa, dù trong hoàn cảnh nào cũng phải có ý chí, kiên cường tự rèn luyện, có ý chí vươn lên sẽ không làm mình tụt hậu hay thất bại chị ạ...". Tôi chia sẻ với Huyền những suy tư rất người lớn và tâm huyết ấy.

Chúc cho Huyền tiếp tục vững bước đi lên để chinh phục những đỉnh cao trong học tập, trong công tác. Chúc cho ước mơ: "Khi ra trường, tốt nghiệp với tấm bằng xuất sắc và xin được việc làm ngay để giúp đỡ cha mẹ, để cống hiến được nhiều cho xã hội" của Huyền sớm trở thành hiện thực.

ThS. Nguyễn Hằng Thanh

"HÃY CỐ GẮNG LÊN, PHẤN ĐẤU HẾT MÌNH ĐI"

ĐẶNG THỊ THẢO

Bí thư Chi đoàn K37D Mỹ thuật, Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật trung ương.

*

*   *

Đó chính là ước nguyện của bố lúc còn sống và cũng là tâm niệm của Thảo, là phương châm sống của Thảo, là khẩu hiệu hằng giờ, hằng ngày vang lên trong tâm trí Thảo, giục giã Thảo phấn đấu, vượt lên trước những khó khăn và thử thách của cuộc sống.

Đặng Thị Thảo sinh ngày 12 tháng 2 năm 1987, tại Tân Phúc, Ân Thi, Hưng Yên. Là con út trong một gia đình có bốn anh chị em, ai cũng ngỡ cô bé út này sẽ được cưng chiều lắm, nhưng sinh ra và lớn lên trong một gia đình thuần nông, bố mẹ quanh năm "đầu tắt mặt tối", "bán mặt cho đất, bán lưng cho trời", nhà lại đông anh em, nên út Thảo đâu có được cưng chiều. Thảo

nhớ như in những năm tháng tuổi thơ, những đận giáp hạt, cả nhà bữa đói, bữa no. Thảo được ưu tiên ăn cơm trắng không độn khoai, sắn. Lúc ấy bé Thảo thích lắm, hồn nhiên hưởng sự ưu đãi của cả nhà. Lớn dần lên, Thảo mới cảm nhận được sự chắt chiu, tảo tần của bố mẹ, càng thấy thương bố mẹ và không thể hồn nhiên được nữa. Nhất là khi chứng kiến chị gái và anh trai lần lượt phải bỏ học, ở nhà làm ruộng, đỡ đần cha mẹ và cái chính là để dồn kinh phí đầu tư cho cậu thứ ba và cô út học thì Thảo òa khóc và quyết chí: "Phải cố gắng, phải phấn đấu, không thể phụ công bố mẹ và anh chị...".

Nhưng cái nghèo, cái khó vẫn đeo đẳng, bám riết gia đình Thảo. Mẹ quyết định cùng anh chị lớn của Thảo đi làm ăn xa để có kinh phí trang trải cho cả nhà, nhất là cho hai con tiếp tục học lên. Mọi công việc đồng áng và việc nhà lại dồn hết lên đôi vai gầy của bố. Bố Thảo từng có những tháng năm tung hoành trên mọi nẻo chiến trường. Và di họa của chiến tranh, của những cơn sốt rét rừng vẫn ngày đêm hành hạ bố. Bố ốm liên miên, người lúc nào cũng xanh xao, gầy yếu. Thảo thương bố lắm. Những năm học phổ thông, khi mẹ và anh chị đi làm ăn xa, cứ đi học về là Thảo lại ào đến bên bố, giúp bố mọi việc. Thảo vẫn tâm sự với bố về ước mơ trở thành cô giáo của mình. Bố vui lắm, bố thường bảo Thảo: "Hãy cố gắng lên,

hãy phấn đấu hết mình đi con ạ. Ngày xưa bố mẹ không có điều kiện để ăn học nhiều, giờ đây các con phải khác bố mẹ". Nhưng nói rồi bố bỗng thở dài, Thảo biết bố đang chạnh lòng thương anh chị Thảo phải bỏ học sớm để đi làm. Cả nhà quyết tâm đầu tư cho anh thứ ba và Thảo phải học đến nơi đến chốn.

Thế rồi anh thứ ba cũng tốt nghiệp phổ thông rồi đi học nghề và trở thành công nhân có tay nghề cao. Cô út Thảo hăm hở ôn thi vào đại học. Cả nhà nín thở mong đợi kết quả kỳ thi đại học ấy mà không hề biết rằng bố đang âm thầm chịu đựng những cơn đau, bố đang giấu cả nhà cơn bạo bệnh vì không muốn làm ảnh hưởng đến tư tưởng, đến tâm lý ôn và thi đại học của Thảo và còn vì... nhà nghèo quá, bố mà đi viện thì lấy tiền đâu cho Thảo ôn và đi thi đại học.

Khi Thảo thi đại học xong được vài ngày, đang thảnh thơi và tự tin chờ kết quả thì... bố khuỵu xuống... rồi bố... mãi mãi... ra đi. Bố đã không thể chờ được đến ngày Thảo nhận giấy báo trúng tuyển đại học nữa rồi... Bố ơi!... Thảo gào lên nức nở bên linh cữu bố...

Ngày nhận giấy báo gọi vào đại học, Thảo lặng lẽ đặt tờ giấy ấy lên bàn thờ bố, nước mắt giàn giụa, Thảo thì thầm: "Bố ơi! Con đã... thực hiện được, ước mơ ngày nào... con tâm sự với bố rồi... Bố hãy yên nghỉ thanh thản nơi suối vàng... con

hứa... sẽ luôn cố gắng... luôn phấn đấu hết mình để bố mỉm cười nơi chín suối...”.

Ngày Thảo khoác ba lô lên trường nhập học, mẹ và các anh chị dặn dò, chuẩn bị cho Thảo đủ thứ: Từ quần áo, sách vở đến mấy cân gạo, ít lạc, vừng phòng xa khi đói. Có mấy trăm bạc, mẹ chắt chiu dồn được đưa hết cho Thảo, mẹ dặn đi dặn lại: “Con nhớ cất cho kỹ, kẻo mất thì khốn... cố tần tiện, cố gắng chăm học... mẹ và các anh chị sẽ gắng lo đủ cho con học...”. Thảo cầm những đồng tiền tần tảo, mặn chát mồ hôi của mẹ mà ứa nước mắt.

Năm học 2006-2007, Đặng Thị Thảo trở thành cô sinh viên năm thứ nhất và Bí thư Chi đoàn K37D Mỹ thuật, Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương và từ đó liên tục đạt danh hiệu: “Sinh viên xuất sắc”, “Bí thư chi đoàn giỏi”, “Sinh viên nghèo vượt khó” với hàng loạt giấy khen. Kết quả học tập và rèn luyện của Thảo luôn được các bạn trầm trồ, ngưỡng mộ. Kết quả học tập: Học kỳ I: 8,7; Học kỳ II: 9,15; Học kỳ III (nghĩa là kỳ I năm thứ hai): 9,45 và kết quả rèn luyện đều đạt xuất sắc.

Thảo không chỉ luôn tự nhủ mình làm theo lời dặn thiêng liêng của bố: “Hãy cố gắng lên, phấn đấu hết mình đi” trong học tập, rèn luyện mà trong mọi thử thách, mọi khó khăn của cuộc sống. Thảo luôn là cánh chim đầu đàn trong các hoạt

động Đoàn - Hội. Cô Bí thư Chi đoàn K37D ấy luôn là tấm gương mẫu mực trong học tập, trong lối sống, trong các hoạt động văn nghệ, thể thao của lớp, của trường. Cô cũng luôn là thủ lĩnh, là thanh niên tích cực của phong trào "Thanh niên tình nguyện". Thảo luôn mong ước được sống hết mình cho gia đình, cho xã hội. Mẹ và các anh chị của Thảo đã bớt phải lo chi phí cho cô vì Thảo đã phấn đấu có học bổng, lại đi làm thêm ngoài giờ học để có thể sống tốt và học tốt.

Cô sinh viên nghèo vượt khó ấy xứng đáng được bình chọn là "Gương sáng sinh viên" giai đoạn 2003 - 2008. Chúc cho Thảo tiếp tục tự tin, vững bước đi lên với phương châm sống thật đẹp của mình.

ThS. Nguyễn Hằng Thanh

EM CHƯA BAO GIỜ HÀI LÒNG VỚI THÀNH TÍCH CỦA EM

TRẦN THỊ THU TRANG

Ủy viên Ban Chấp hành Đoàn thành phố Hà Nội nhiệm kỳ XIII; Ủy viên Ban Chấp hành Đoàn Trường Đại học Sư phạm Thể dục thể thao Hà Nội.

*

*   *

Tại giải Vô địch Thể dục thể hình toàn quốc năm 2007 tổ chức tại thành phố Long Xuyên - An Giang, cô sinh viên Trần Thị Thu Trang của Trường Đại học Sư phạm Thể dục - Thể thao Hà Nội bước lên bục nhận giải Huy chương Đồng với vẻ mặt trầm tư...; cô thấy tiếc vì đã để lỡ một dịp có thể nhận giải cao hơn.

Thu Trang sinh ngày 9 tháng 8 năm 1985, tại Hà Nội nhưng quê gốc lại ở vùng đất học Hà Nam. Từ thời học phổ thông, Thu Trang đã sớm say mê và có năng khiếu vượt trội về thể thao. Nào cầu lông, bóng bàn, bóng chuyền, nào điền kinh, bóng rổ, đá cầu, cả bơi lội và quần vợt... thật lạ lùng,

món nào cô bé cũng biết, cũng hăng. Tuy nhiên, thể dục thể hình thì càng ngày Thu Trang càng đam mê. Có lẽ vì trong một môi trường đầy ắp không khí và thuật ngữ về thể dục thể thao của cả gia đình nên Trang sớm được tiếp thu. Cả ba mẹ Trang đều công tác tại Trường Đại học Sư phạm Thể dục thể thao Hà Nội nên Trang có điều kiện thuận lợi để phát triển năng khiếu của mình.

Cô sinh viên Trần Thị Thu Trang ngay từ năm học đầu tiên trong trường đại học đã được các bạn tín nhiệm bầu là Bí thư Chi đoàn rồi liên tiếp là Ủy viên Ban Chấp hành Đoàn trường và trở thành Ủy viên Ban Chấp hành thành Đoàn Hà Nội nhiệm kỳ XIII. Không phải ngẫu nhiên mà Thu Trang được tín nhiệm như vậy. Trong suốt các năm học, Thu Trang luôn có kết quả học tập đáng nể phục: Năm học đầu tiên, kết quả học tập của Trang đạt 8,9; năm thứ hai: 9,3; năm thứ ba: 9,2 và năm thứ tư là 9,55. Kết quả rèn luyện luôn đạt 9,15. Ba năm học liên tiếp Trang đạt giải Nhất Aerobic cấp trường. Năm 2005, Thu Trang đạt Huy chương Bạc Hội thi Nghiệp vụ Sư phạm toàn quốc. Năm 2006, Trang tham gia tập huấn lớp trọng tài Dance Sport quốc gia, được Liên đoàn Dance Sport châu Á khen thưởng vì thành tích nổi bật. Hiện nay Thu Trang là một trong 25 trọng tài quốc gia về bộ môn này. Năm 2007, Trang đoạt Huy chương Đồng nội dung Body

Fitness, giải vô địch thể dục thể thao toàn quốc... Và cô sinh viên đó còn có công trình nghiên cứu khoa học cấp trường, được Hội đồng Khoa học đánh giá xuất sắc.

Nhưng chừng ấy thành tích vẫn chưa đủ để khắc họa trọn vẹn một chân dung Trần Thị Thu Trang. Cô sinh viên học giỏi và đã gặt hái được khá nhiều Huy chương cùng các thành tích trong chuyên môn ấy còn là một cán bộ Đoàn nhiệt tình, sáng tạo và luôn có trách nhiệm cao. Trong các phong trào thi đua học tập, văn nghệ, các giải thi đấu của trường, của quốc gia Thu Trang không chỉ là cánh chim đầu đàn mà còn là một người bạn, một cổ động viên tích cực giúp đỡ các bạn trong đoàn cùng phấn đấu, cùng đoạt giải.

Với một sinh viên, một vận động viên như Trang, đằng sau mỗi thành tích là những ngày tháng rèn luyện âm thầm, nhọc nhằn và kiên trì trên sân tập. Bao mồ hôi đã thấm đẫm sân tập, cả những cú ngã đau như trời giáng vì lỡ đà, có lúc cô ngồi ôm chân khóc... nhưng rồi Trang lại mím môi luyện tập. Ba mẹ Trang thường động viên: "Mồ hôi đổ càng nhiều trên sân tập thì đích tới giải càng gần con ạ, hãy gắng lên...". Trang thấm thía điều đó và lặng lẽ nghiên cứu, vận dụng lý thuyết các thầy cô đã dạy vào từng động tác luyện tập hằng ngày. Những thành tích đã đạt được chưa bao giờ làm Trang hài lòng, bởi vì Trang hiểu

rằng: Với những sinh viên vừa tốt nghiệp đại học như Trang, cánh cửa cuộc sống vẫn đang rộng mở ở phía trước. Sự học là vô tận, vô cùng.

Năm học 2007-2008, Trần Thị Thu Trang - cô sinh viên xuất sắc, cô đảng viên trẻ với hàng loạt thành tích trong học tập, rèn luyện, trong công tác Đoàn, trong thi đấu quốc gia, quốc tế đã được giữ lại trường. Thu Trang sẽ tiếp tục học tập nâng cao trình độ nghiệp vụ để trở thành một giảng viên có chuyên môn cao. Và rồi đây, Thu Trang sẽ tiếp tục gặt hái các thành tích trên sân tập, trên sàn đấu - những thành tích chung của cô giáo - trọng tài Thu Trang và các thế hệ sinh viên của cô trong tương lai.

ThS. Nguyễn Hằng Thanh

MỘT SINH VIÊN GIỎI TOÀN DIỆN

ĐỖ THỊ KIM TIỀN

"Đỗ Thị Kim Tiền sinh ngày 17 tháng 12 năm 1986. Quê: xã Nghĩa Dũng, thành phố Quảng Ngãi, tỉnh Quảng Ngãi... Bố: Đỗ Đức Dũng, sinh năm 1946, nghề nông. Mẹ: Bùi Thị Lý, sinh năm 1948, nghề nông...". Đọc lướt qua mấy dòng đầu của "Lý lịch trích ngang" của cô sinh viên này, tôi hình dung một thiếu nữ nhu mì, e lệ, nhút nhát, xuất thân từ một gia đình thuần nông, cuộc sống chắc nhiều vất vả, lo toan và sự học cũng là một thử thách lớn lao với cô cùng cả gia đình. Cô sẽ sống ra sao, sẽ học tập thế nào giữa Thành phố Hồ Chí Minh náo nhiệt và không ít cạm bẫy ấy?

Thế rồi tôi bị hút ngay vào những dòng tiếp theo trong "Lý lịch trích ngang" của Kim Tiền. Những thành tích nối tiếp thành tích. Cô đâu có e lệ, nhút nhát. Cô là một sinh viên rắn rỏi, thông minh và đầy bản lĩnh. Cô cũng là một cán bộ Đoàn xông xáo và năng động. Bản thành tích học tập, nghiên cứu khoa học và hoạt động Đoàn của cô thật đáng khâm phục: "Sinh viên Trường Đại học Bách khoa

Thành phố Hồ Chí Minh. Khoa Cơ khí. Chuyên ngành đào tạo: Kỹ thuật Hệ thống công nghiệp, lớp CK04, LHT1. Hiện đang học năm thứ 5... Sinh viên đầu ngành Kỹ thuật Hệ thống công nghiệp 3 năm liên tiếp. Các chứng chỉ ngoại ngữ đã đạt: Chứng chỉ B quốc gia; chứng chỉ "Market Leader" tại Trung tâm ngoại ngữ Language Link. Tham gia nghiên cứu khoa học sinh viên, thực hiện đề tài "ứng dụng Lean Sevicing để cải tiến công việc hành chính cho bộ môn Kỹ thuật Hệ thống công nghiệp" được xếp loại giỏi. Đang tham gia đề tài: "ứng dụng Dịch vụ tinh gọn cho bộ môn Kỹ thuật Hệ thống công nghiệp" với mục tiêu xây dựng hệ thống dịch vụ tinh gọn cho bộ môn Kỹ thuật Hệ thống công nghiệp, nhằm giảm thiểu sự lãng phí và cải thiện hiệu quả việc làm. Đại diện nữ sinh viên Trường Đại học Bách khoa Thành phố Hồ Chí Minh tham dự Hội nghị Các nhà khoa học nữ tại Hà Nội năm 2007. Sinh viên giỏi toàn diện. Kết quả rèn luyện các năm đạt loại xuất sắc. Sinh viên 3 tốt cấp trường, cấp thành phố, cấp Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.

- Học bổng "Nhân tài Holcim" dành cho sinh viên nằm trong dự án "Nhân tài Holcim" năm 2007.

- Học bổng "Nữ kỹ sư tài năng Schlumberger, năm 2007".

- Học bổng Intel Products Vietnam dành cho sinh viên có thành tích xuất sắc năm 2008.

- Tham gia hỗ trợ các giảng viên trong bộ môn

thực hiện đề tài "Tối ưu hóa việc phân luồng giao thông tại Thành phố Hồ Chí Minh - Sở Khoa học Công nghệ Thành phố Hồ Chí Minh"...

Tôi thật sự kinh ngạc trước những thành tích xuất sắc ấy của Kim Tiền trong học tập và nghiên cứu khoa học. Nhưng cô sinh viên xuất thân từ gia đình thuần nông ấy, không chỉ xuất sắc trong học tập, cô còn là một cán bộ Đoàn đặc biệt năng nổ, nhiệt tình và xông xáo trong các phong trào hoạt động của Đoàn. Năm học 2005-2006, Kim Tiền tham gia tổ chức tập huấn cán bộ Đoàn cho gần 400 sinh viên Khoa Cơ khí và tổ chức tập huấn cán bộ Đoàn cho hơn 80 cán bộ Đoàn tại Chiến khu D Đồng Nai. Kim Tiền là Chỉ huy phó Khoa Cơ khí trong chiến dịch Mùa hè xanh năm 2006 tại Trà Vinh và tại Bến Tre năm 2007. Cả hai chiến dịch này, Chỉ huy phó Kim Tiền đều được nhận giấy khen của tỉnh Đoàn Bến Tre, của Ủy ban nhân dân huyện Cầu Kè, Trà Vinh vì thành tích xuất sắc trong hoạt động Mùa hè xanh.

Năm 2006-2007, cô Phó Bí thư Thường trực Đoàn Khoa Cơ khí được Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh khen thưởng vì đạt thành tích xuất sắc trong công tác Đoàn và phong trào sinh viên. Còn các giấy khen của Thành Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh, của Trường Đại học Bách khoa, của Khoa Cơ khí thì cô sinh viên này không nhớ hết, vì niềm vinh dự ấy đến với cô thật nhiều. Trong Đại hội đại biểu Đoàn Thanh

niên Cộng sản Hồ Chí Minh tại Thành phố Hồ Chí Minh nhiệm kỳ VIII, Kim Tiền vinh dự là đại biểu chính thức tham dự Đại hội.

Nhưng Đỗ Thị Kim Tiền còn làm cho tôi kinh ngạc hơn vì thành tích thể thao của mình. Thông thường, khi đã dành quá nhiều thời gian cho học tập, cho nghiên cứu khoa học, và cho cả công tác Đoàn nữa, thì thật khó có thời gian để luyện tập và đạt thành tích xuất sắc trong thể thao. Nhưng Kim Tiền thật sự là một tấm gương sinh viên giỏi toàn diện. Năm học 2006-2007, Kim Tiền là cầu thủ xuất sắc của đội... bóng đá nữ. Cô đã cùng đội bóng đá nữ Ngành Công nghệ Dệt may mở rộng giành chiến thắng vang dội: Giải Nhì (Huy chương Bạc). Kim Tiền còn lọt vào vòng tứ kết giải Cầu lông Khoa Cơ khí năm học 2007-2008 và đạt kỷ lục sinh viên môn "Nhất trụ kình thiên" với 20 phút 1 giây (2008)...

Thật kỳ lạ, chừng ấy thành tích, chừng ấy thời gian, chừng ấy công việc, sức mạnh nào đã giúp cho Kim Tiền phấn đấu không ngừng không nghỉ để trở thành một tấm gương sáng sinh viên giỏi toàn diện như vậy? Chỉ có thể lý giải bằng tinh thần vượt khó vươn lên, bằng nội lực và nghị lực phi thường, bằng niềm đam mê và tinh thần trách nhiệm cao của một cô sinh viên có cái tên ghi dấu mơ ước của cha mẹ cô một thời gian khó: Kim Tiền.

ThS. Nguyễn Hằng Thanh

CHÀNG SINH VIÊN KHOA ĐIỆN TỬ VIỄN THÔNG

NGUYỄN ĐỨC QUỐC TRUNG

Bí thư Đoàn Khoa Điện tử Viễn thông

Uỷ viên Ban Chấp hành Đoàn Trường Đại học Quốc tế, Thành phố Hồ Chí Minh.

*

* *

"Gương mặt khôi ngô, tuấn tú, nhưng đôi mắt có vẻ mơ mộng, trầm lặng... chàng thủ lĩnh của Đoàn Khoa Điện tử Viễn thông, Trường Đại học Quốc tế Thành phố Hồ Chí Minh đây ư?". Tôi cứ băn khoăn tự hỏi và hình dung về Nguyễn Đức Quốc Trung qua bức ảnh chân dung và một phần tư trang tư liệu khổ A4. Thật khó để viết về một gương sáng sinh viên qua mấy dòng tư liệu sơ sài này.

Tôi kiên trì liên hệ qua địa chỉ của khoa, của trường để tìm gặp Quốc Trung, nhưng lần nào cũng được nghe một giọng nói thiếu nữ nhỏ nhẹ, dễ thương: "Dạ... thưa chị, anh Quốc Trung đang tham gia chỉ đạo chiến dịch Mùa hè xanh tình

nguyện... phải hơn một tuần nữa anh ấy mới về ạ... Dạ... Di động... chắc ở đó không có sóng ạ...”. Hoặc: “Dạ... ảnh đang tham gia giải bóng đá sinh viên Khoa Điện tử Viễn thông... dạ... vâng ạ, trận đấu đang diễn ra rất sôi nổi ạ... Khi nào có giải, tụi em sẽ thông tin cho chị ngay ạ...”.

Thì ra, cái vẻ mơ mộng, trầm lặng ấy lại ẩn chứa một sự sôi động quyết liệt. Quốc Trung là mô típ của con người hành động, trực tiếp tham gia hoặc chỉ đạo các phong trào sinh viên một cách sôi nổi và hiệu quả.

Nguyễn Đức Quốc Trung sinh ngày 26 tháng 1 năm 1986, trong một gia đình công chức, quê gốc ở Thanh Hà, Hà Tĩnh. Nhưng do yêu cầu công tác, ba Nguyễn Đức Thu và mẹ Lê Thị Sâm của Trung đã gắn bó với quê hương Ninh Thuận - nơi có những tháp Chàm uy nghiêm và nền văn hóa Chăm đầy bản sắc. Ba Trung hiện đang công tác tại Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh, còn mẹ công tác ở Cục Thống kê tỉnh. Cô em gái Nguyễn Thị Minh Tâm cũng đã học lớp 12. Cả bốn thành viên trong gia đình Trung đều say mê học tập và có chí hướng phấn đấu. Noi gương ba mẹ, anh em Trung đều tự giác và rất ham học. Sau những tháng năm học phổ thông với thành tích xuất sắc, Nguyễn Đức Quốc Trung chững chạc bước vào giảng đường đại học - Khoa Điện tử Viễn thông, một khoa mà nhiều sinh viên mơ ước

nhưng không thi vào nổi. Thành tích học tập của Quốc Trung suốt 4 năm trên giảng đường đại học đều đạt trung bình là 8,26 và kết quả rèn luyện đều đạt xuất sắc. Quốc Trung đã được chọn lựa để tham gia đề tài nghiên cứu về xử lý ảnh của tổ chức VEFFA Grant.

Nhưng bên cạnh một Quốc Trung trầm lặng, ham học và say mê nghiên cứu còn là một Quốc Trung thủ lĩnh Đoàn Khoa Điện tử Viễn thông sôi nổi và nhiệt huyết với công tác Đoàn. Quốc Trung là thành viên "trụ cột" của đội vô địch giải bóng đá sinh viên Khoa Điện tử Viễn thông năm học 2007-2008.

Quốc Trung cũng là thành viên trong ban chỉ đạo đồng thời là chiến sĩ xuất sắc trong chiến dịch Mùa hè xanh liên tục các năm 2007-2008. Nhiệt huyết, đam mê, có tinh thần trách nhiệm cao trong mọi công tác được giao, sống giản dị, chân thành, học giỏi, đẹp trai, Quốc Trung trở thành thần tượng của các sinh viên trong trường và cũng trở thành niềm mơ ước thầm kín của không ít thiếu nữ.

Nguyễn Đức Quốc Trung đã hai năm liên tục đạt danh hiệu "Sinh viên 3 tốt" của Trường Đại học Quốc tế thuộc Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh. Năm 2007, Quốc Trung được nhận bằng khen của Chủ tịch Uỷ ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh cho sinh viên 3 tốt cấp thành

phố. Năm 2008, Quốc Trung được Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tặng Bằng khen vì thành tích tham gia tích cực và hoàn thành xuất sắc các hoạt động tình nguyện hè tại thành phố Hồ Chí Minh... Và đây nữa, hàng loạt giấy khen của Thành Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh, của Đoàn Trường Đại học Quốc tế tặng Quốc Trung vì thành tích xuất sắc trong hoạt động Đoàn và phong trào sinh viên, trong các chiến dịch Mùa hè xanh tình nguyện...

Xin chúc mừng Quốc Trung, chàng sinh viên lớp EED52, năm thứ 4 Khoa Điện tử Viễn thông - đồng chí Bí thư Đoàn Khoa Điện tử Viễn thông, Uỷ viên Ban Chấp hành Đoàn trường Đại học Quốc tế Thành phố Hồ Chí Minh đã có tên trong danh sách được đề nghị trao giải thưởng "Sao tháng Giêng, năm học 2008-2009". Chúc cho Quốc Trung mãi xứng đáng và tiếp tục phấn đấu, cống hiến nhiều hơn nữa cho công tác Đoàn và phong trào sinh viên.

ThS. Nguyễn Hằng Thanh

CÔ NỮ SINH TRUNG DU
MANG CHUÔNG ĐI ĐÁNH XỨ NGƯỜI

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG DUNG

Thành tích nổi bật:

- Lớp 5, đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi quốc gia.

- Lớp 11 (năm 2004) đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi quốc gia môn Vật lý lớp 12.

- Lớp 12 (năm 2005) đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi quốc gia môn Vật lý;

- Bằng khen kỳ thi Olympic Vật lý châu Á tại Inđônêxia;

- Năm 2005, đoạt Huy chương Vàng kỳ thi Olympic Vật lý quốc tế tại Tây Ban Nha.

- Được nhận Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ, của Bộ Giáo dục và Đào tạo về thành tích học tập.

- Năm 2004, được nhận Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ về thành tích cao trong phong

trào Thanh niên tình nguyện 5 năm liền (2000 - 2004).

*

* *

Trở về từ IPhO (International Physics Olympiad) - kỳ thi học sinh giỏi quốc tế môn Vật lý năm 2005 - với tấm Huy chương Vàng, cô học sinh Trường Trung học phổ thông Chuyên Vĩnh Phúc Nguyễn Thị Phương Dung trở thành mối quan tâm của nhiều người, đặc biệt là báo chí.

Quan tâm cũng phải thôi, bởi một cô học sinh tỉnh lẻ trước đó ít được mọi người biết đến đã giành ngôi vị cao nhất trong kỳ thi học sinh giỏi quốc tế môn Vật lý năm 2005 được tổ chức tại Tây Ban Nha. Giành được 45,6/50 điểm, Phương Dung đã xuất sắc vượt qua hơn 400 thí sinh của 74 đoàn tham dự giải để mang về cho Tổ quốc tấm Huy chương Vàng Vật lý quý giá. Càng xuất sắc và quý giá hơn bởi đây là tấm Huy chương Vàng duy nhất của đoàn Việt Nam và chính chủ nhân của nó - một cô bé miền trung du - là thí sinh nữ duy nhất trong kỳ thi này đoạt vương miện (một thí sinh nữ người Hà Lan chỉ đoạt Huy chương Đồng).

Tìm hiểu quá trình Phương Dung chuẩn bị cho kỳ thi này bắt đầu từ khi tham dự kỳ thi chọn vào đội tuyển quốc gia cho đến những ngày cô đem chuông đi đánh xứ người mới thấy hết được những khó khăn và thử thách không dễ vượt qua

Là một cô học trò tỉnh lẻ, mặc dù được học ở trường chuyên - nơi có điều kiện, thiết bị thuộc hàng tốt nhất tỉnh - nhưng khi lên Hà Nội tham dự kỳ thi chọn vào đội tuyển quốc gia môn Vật lý, Phương Dung đã rất lúng túng khi bước vào phòng thí nghiệm và làm quen với các dụng cụ thực nghiệm. Kết quả là điểm thực hành của cô không tốt. Tuy nhiên, cô vẫn được đặc cách có mặt trong đội tuyển quốc gia vì điểm thi lý thuyết khá cao. Sau đó, Phương Dung phải tập trung cao độ cho việc ôn thực hành trong phòng thí nghiệm

Ngày 3-7-2005, Nguyễn Thị Phương Dung cùng với ba bạn nam trong đội tuyển Vật lý quốc gia lên đường sang Tây Ban Nha để bước vào cuộc tranh tài về trí tuệ quốc tế.

Giờ đây, khi nhớ lại những ngày ở Tây Ban Nha - xứ sở của lễ hội đấu bò truyền thống - Phương Dung hồn nhiên kể: "Bọn em sang đó tất cả 10 ngày nhưng chỉ thi có 2 ngày thôi, mỗi ngày thi 5 tiếng, còn lại là được... đi chơi. Sang bên đó gặp phải nhiều trở ngại, ăn uống khó khăn vì không hợp khẩu vị, giờ giấc bất ổn do lệch múi giờ. Buổi tối đi ngủ thì mình lại thức, ban ngày lúc đi thi thì hai mắt cứ díp lại bởi khi đó ở mình là đêm mà... ".

Với điều kiện khó khăn, trở ngại như thế nhưng cô nữ sinh trung học ít khi phải xa nhà chứ

chưa nói đến ra nước ngoài vẫn nỗ lực vượt qua tất cả để chinh phục đỉnh núi cao nhất. Cái kết quả mà chính cô cũng không thể ngờ được. Vẫn cái điệu bộ nhí nhảnh cùng nụ cười tinh nghịch, Phương Dung kể: "... Lúc thầy của em giơ hai ngón tay như hình chữ V - biểu tượng của chiến thắng - để thông báo em chỉ nghĩ cùng lắm là hạng Nhì thôi. Ai ngờ... ".

Tối 13-7-2005, chiếc máy bay chở đoàn học sinh Việt Nam tham dự kỳ thi học sinh giỏi quốc tế môn Vật lý năm 2005 từ Tây Ban Nha về tới Hà Nội. Phương Dung không thể quên được khung cảnh nhà ga quốc tế Nội Bài tràn ngập hoa, những lời chúc mừng và ánh mắt rạng rỡ của gia đình, thầy cô và bè bạn Dung còn nhớ, hôm đó Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo Bành Tiến Long cùng Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Vĩnh Phúc Nguyễn Ngọc Phi dù bận rộn nhưng cũng đã có mặt để chúc mừng động viên cô và các bạn trong đội tuyển quốc gia.

Huy chương Vàng Vật lý năm 2005 - chiếc vương miện cao quý mà Phương Dung giành được trên đất Tây Ban Nha không phải là ngẫu nhiên và may mắn như cách nói khiêm tốn của cô mà thực sự đó là sự tích tụ của cả một quá trình phấn đấu học tập không biết mệt mỏi

Phương Dung sinh ra và lớn lên ở Vĩnh Phúc. Cha mẹ cô đều là giáo viên dạy Trung học phổ

thông trên mảnh đất quê hương mình. Ngay từ hồi học tiểu học, Phương Dung đã thể hiện được những tố chất của một học sinh có khả năng tiếp nhận và phát triển những kiến thức mà giáo viên truyền thụ. Lúc học tiểu học, ngoài bài tập trên lớp, mỗi ngày Dung đều được mẹ giao cho giải 5 bài toán từ dễ đến khó. Ngày nào cũng vậy, Dung chăm chỉ ôn luyện, gặp những bài toán khó em không chịu thua, tìm hết cách này cách khác giải bằng được mới thôi. Chính những giờ phút suy nghĩ sâu về các bài toán khó đã tạo cho Dung thói quen tư duy ngay từ bậc tiểu học. Kết quả là trong năm học lớp 5, cô học trò bé nhỏ này đã đoạt giải Nhì trong kỳ thi học sinh giỏi quốc gia bậc tiểu học và vinh dự được nhận Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo

Từ khi học chuyên lý tại Trường Trung học phổ thông Chuyên Vĩnh Phúc, Phương Dung đã xác định, phải cố gắng học cho thật tốt để khỏi phụ lòng mong đợi của bố, mẹ và thầy, cô giáo. Lúc đó, Dung chưa bao giờ nghĩ đến chuyện đi thi quốc gia, quốc tế. Khi được hỏi lý do Dung chọn và yêu thích môn vật lý, cô đã trả lời thật hồn nhiên, không hề lên gân hay đánh bóng mình: "Ban đầu em chỉ biết học thôi, đã chọn và thi trường chuyên rồi thì bắt buộc phải học... sau một thời gian thì mới thấy thích. Ngày học ở quê, không có điều kiện làm các bài tập thực hành nên khi lên thị xã thi thì em không hiểu,

bị lạc đề, bài làm được 1 điểm... ". Còn sau đó, vật lý đối với Dung "là một môn học lý thú, đi sâu tìm hiểu mới thấy hết cái hay, cái sâu sắc của môn học... ".

Trường Trung học phổ thông chuyên Vĩnh Phúc thực sự là cái nôi để Phương Dung cất cánh. Nơi đây, Phương Dung đã được sự dạy bảo tận tình của thầy cô, sự sẻ chia, giúp đỡ của bạn bè trong học tập, rèn luyện và cả trong cuộc sống hằng ngày. Và cô cũng đã nỗ lực hết mình để đáp lại những công sức và tình cảm của tất cả mọi người. Thầy giáo Nguyễn Đức Phi dạy Vật lý Trường Chuyên Vĩnh Phúc - người trực tiếp ôn luyện cho Dung từ khi cô vào đội tuyển thi quốc gia - đã nhận xét về cô học trò cưng bằng những lời chân tình: "Phương Dung là một học trò chăm chỉ, sống giản dị. Còn trong học tập, thi cử, điểm mạnh nhất của Dung là tâm lý làm bài rất tốt, trình bày bài làm cẩn thận, khoa học, rõ ràng...". Các bạn cùng lớp thì nhận xét: Dung hiền lành, ít nói, sẵn sàng giúp đỡ bạn bè và không "chảnh". Riêng Lớp trưởng lớp 12A3 Chuyên Lý của Dung thì nhận xét về cô bạn của mình theo cách nói của cái giới "nhất quỷ, nhì ma ": "Bạn ấy tóc hơi ngắn, người hơi béo, học cực siêu mà lại đóng kịch cũng rất tài. Bạn ấy đóng vai phù thủy thì không ai bằng đâu... ".

Từ mái trường ấy, cái nôi ấy, Phương Dung đã gặt hái được nhiều thành tích cho bản thân mình và cũng là để dành tặng mái trường yêu mến, nơi

có các thầy cô hết lòng vì học sinh thân yêu, nơi có những bạn bè thương yêu đùm bọc Sự cố gắng phấn đấu của Dung cùng sự hướng dẫn dạy bảo của thầy cô Trường Trung học phổ thông chuyên Vĩnh Phúc đã mang về cho cô, nhà trường và bố mẹ giải Nhì học sinh giỏi quốc gia môn Vật lý lớp 12. Năm đó Phương Dung mới chỉ là cô nữ sinh lớp 11. Năm lớp 12 (2005), một lần nữa cô lặp lại thành tích giải Nhì học sinh giỏi quốc gia môn Vật lý. Đặc biệt, trong năm học lớp 12, Phương Dung đã gặt hái được hai giải quốc tế, đó là Bằng khen kỳ thi Olympic Vật lý châu Á tổ chức tại Inđônêxia và Huy chương Vàng kỳ thi Olympic Vật lý quốc tế tổ chức tại Tây Ban Nha. Trong năm học này, niềm vui được nhân lên khi Phương Dung được Thủ tướng Chính phủ và Bộ Giáo dục và Đào tạo tặng Bằng khen vì những kết quả mà cô đạt được.

Nguyễn Thị Phương Dung đã được Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và Quỹ Hỗ trợ Tài năng trẻ Việt Nam bầu chọn là "Gương mặt trẻ tiêu biểu" năm 2005. Phương Dung là gương mặt nữ duy nhất trong số "10 gương mặt trẻ tiêu biểu" năm 2005.

Ngoài những thành tích nổi bật đó, trong suốt 12 năm học phổ thông, Phương Dung đều đạt danh hiệu học sinh giỏi toàn diện, đạt giải cao trong các kỳ thi học sinh giỏi cấp thị xã, cấp tỉnh,

được tặng nhiều giấy khen của Ủy ban nhân dân tỉnh, của Sở Giáo dục và Đào tạo.

Ngoài việc học tập, Phương Dung còn là một đoàn viên tích cực trong các hoạt động phong trào, đặc biệt là phong trào thanh niên tình nguyện. Năm 2004, Phương Dung đã được Thủ tướng Chính phủ tặng Bằng khen về thành tích cao trong phong trào thanh niên tình nguyện 5 năm 2000 - 2004.

Với những thành tích tuyệt vời đó, cổng trường đại học đã rộng mở với Dung. Mùa thu năm 2005, Dung được tuyển thẳng vào Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội và được học trong một môi trường rất tốt, đó là Lớp cử nhân tài năng, Khoa Vật lý. Tại đây, với điều kiện học tập lý tưởng nhưng ngược lại cũng có những yêu cầu rất khắt khe đã khiến Dung càng nỗ lực hơn. Cuối năm 2005, Phương Dung lại được chọn vào đội tuyển dự kỳ thi Olympic toàn quốc môn Vật lý và Dung cùng các bạn trong đội đã mang về giải Nhất tuyệt đối toàn đoàn

Căn gác trọ tầng 3 rộng 6m^2 nằm trong khu Nhân Chính, Thanh Xuân là thế giới riêng của Dung, nhưng thực ra công suất sử dụng nó không nhiều, bởi đi học cả ngày, trưa ăn cơm "bụi", tụ tập bạn bè học nhóm, thời gian còn lại trong ngày thì dành cho những hoạt động giải trí. Mọi người thường nghĩ rằng, sinh viên giỏi, thường xuyên

đạt các giải quốc gia và quốc tế, lại học lớp cử nhân tài năng thì không còn thời gian giải trí, vui chơi. Nhưng trái lại, đối với Dung, ngoài giờ học, cô vẫn dành thời gian cho các hoạt động của trường, của đoàn thể, vui chơi cùng bạn bè. Theo Dung, vui chơi, giải trí phù hợp sẽ hỗ trợ rất tốt cho học tập. Vì nếu, chỉ học thôi thì chỉ biết những kiến thức trong nhà trường mà không biết những kiến thức sống động ngoài xã hội

Cô sinh viên nhỏ nhắn, ăn mặc thật giản dị, tóc cắt ngắn, dễ thương này luôn được mọi người ở lớp, ở trường ngưỡng mộ về tài năng, quý mến về phẩm chất, lối sống. Như nhiều bạn đã nói, mặc dù học giỏi, là chủ sở hữu của nhiều tấm huy chương quốc gia và quốc tế nhưng Dung không hề "chảnh". Ngược lại, cô sống trong sáng, rất chan hòa, thường sẻ chia giúp đỡ bạn bè ở trường, ở lớp. Những đức tính đó đã được bố mẹ Dung rèn luyện, dạy bảo cô từ nhỏ. Ngay sau khi đoạt Huy chương Vàng kỳ thi Olympic Vật lý quốc tế năm 2005, nhiều tờ báo đã gọi Dung là "Cô bé vàng", rồi "Gương mặt vàng" với rất nhiều lời khen. Điều đó đúng nhưng nhiều khi cũng có tác dụng phụ bởi tâm lý người trẻ tuổi khi được khen nhiều thường hay tự mãn, kênh kiệu. Nhưng Dung thì khác, không hề ảo tưởng bởi cô biết rằng thi cử, ngoài các yếu tố về khả năng, trình độ, đôi khi còn là may mắn Dung không bao giờ tự hài lòng với

những gì đã đạt được, cô thú nhận là mình chưa giỏi ngoại ngữ. Khi nói về các bạn trong lớp, Dung cho biết: "Ở lớp em có nhiều bạn học rất giỏi, toàn diện. Em muốn đầu tư học tiếng Anh tốt hơn để sau này có cơ hội đi du học ".

Môi trường học tập tốt cùng với khả năng, sự nỗ lực của Phương Dung, chắc chắn trong một ngày không xa cô sẽ gặt hái được những kết quả tốt hơn nữa trong học tập. Và, cánh chim nhỏ miền trung du sẽ bay xa, bay cao như mơ ước của cô: "Em phải phấn đấu để đi học ở Pháp, Mỹ hay Anh - những quốc gia có nền vật lý phát triển - bằng cách kiếm các học bổng ".

Người viết bài này hy vọng rằng, trong tương lai, Nguyễn Thị Phương Dung sẽ được thỏa ước nguyện của mình; Phương Dung sẽ được học tập, rèn luyện tại các quốc gia có nền vật lý phát triển - nơi có những phòng thí nghiệm vật lý hàng đầu thế giới như: Bell Lads, Cvendish, Brookhaven, Masachusetts (Mỹ), CNRS (Pháp), CERN (Thụy Sĩ) Và, tại sao chúng ta lại không hy vọng trí tuệ Việt có thể bay cao hơn bằng các giải Nobel, bởi ở châu Á, nhiều nhà khoa học như Steven Chu (Trung Quốc), Koshiba (Nhật Bản), Chandrasekhar (Ấn Độ) đã từng đoạt giải Nobel vật lý.

Lam Châu

VƯỢT LÊN SỐ PHẬN

NGUYỄN MINH PHÚ

Thành tích nổi bật:

- Là một nạn nhân bị di chứng chất độc màu da cam (cụt hai tay), em đã hết sức cố gắng vượt qua số phận, vượt lên trong học tập để trở thành học sinh giỏi nhiều năm liền.

- Năm 2002, em được Thủ tướng Chính phủ tặng Kỷ niệm chương tuyên dương "Thiếu nhi có hoàn cảnh khó vươn lên học tốt". Năm 2005, em được tham dự Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ toàn quốc.

*

* *

Chiều hè đang đổ lửa chói chang trên những cành hoa phượng, trên sân trường, cánh đồng, lối ngõ. Bản giao hưởng mùa hè rộn rã được bầy ve cao hứng tấu suốt tháng ngày.

Nguyễn Minh Phú với gương mặt khôi ngô đang đỏ bừng vì nắng vẫn miệt mài phân loại vỏ

chai để ngày mai bán lấy tiền ủng hộ các bạn có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn. Bàn chân em khéo léo lựa từng vỏ chai tốt xếp vào một đống kế bên. Tôi sửng sốt thấy hai ống tay áo em buông thõng.

Thì ra, ngay từ khi mới lọt lòng mẹ (ngày 17-7-1993), di chứng của chất độc màu da cam đã cướp đi vĩnh viễn cả hai bàn tay của em.

Suốt một thời binh lửa, bố em đã tung hoành dọc ngang mọi nẻo chiến trường. Có những đêm bố cùng đồng đội hành quân qua những cánh rừng Trường Sơn trơ trụi, xơ xác vì hóa chất độc của Mỹ. Và những bữa cơm trưa nấu vội, những bi đông nước bố và đồng đội chuyền tay nhau ngày ấy, có ai ngờ được lấy từ những dòng suối chảy qua những vùng máy bay Mỹ đã rải thứ chất độc điôxin chết người. Di chứng chất độc của chiến tranh đã tàn phá âm ỉ, lâu dài. Phú đã từng chứng kiến những cơn đau dữ dội của bố. Bố đau trong cơ thể và đau cả tinh thần khi chứng kiến đứa con trai thân yêu của mình phải chịu những thiệt thòi vì di chứng chiến tranh.

Thương bố mẹ, ngay từ khi còn nhỏ, Phú đã có ý chí rèn luyện để quyết không trở thành gánh nặng của gia đình. Em kiên trì luyện tập đôi chân để có thể học tập và làm việc như các bạn, như mọi người.

Nhớ lần đầu tiên kẹp bút vào ngón chân để viết, Phú không thể nào quên được những giọt mồ

hôi đầm đìa trên mặt, những vết bầm tấy ở ngón chân và cả những tờ giấy bị ngòi bút đâm thủng lỗ chỗ với những nét loằng ngoằng chẳng thành chữ. Có lần ngón chân đau quá không kẹp nổi bút, Phú quẳng bút ngồi thừ ra và rơm rớm nước mắt.

Nhưng rồi sự chăm lo, khuyến khích ân cần của mẹ, ánh mắt cương nghị đầy hy vọng của bố, cùng sự động viên quan tâm giúp đỡ của thầy cô giáo và các bạn   tất cả đã tiếp thêm quyết tâm và nghị lực cho Phú.

Thế rồi những trang viết đầu tiên, những bài toán đầu tiên của Phú đã làm nức lòng cha mẹ, thầy cô, bạn bè. Các cô bác trong thôn, xã cũng vui cùng Phú.

Rồi lên lớp 1, lớp 2, Phú cứ đi từng bước vững chắc bằng đôi chân dẻo dai, khéo léo của mình. Kết quả học tập cứ khá dần lên. Các năm học, Phú đều đạt học sinh giỏi cấp trường. Đến lớp 3 và lớp 5, Phú còn đạt danh hiệu học sinh giỏi cấp huyện.

Thông minh, nhanh nhẹn và giàu nghị lực, cậu bé Nguyễn Minh Phú đã vượt lên số phận, rèn luyện và phấn đấu trở thành con ngoan, trò giỏi. Hơn ai hết, em hiểu và thấm thía điều này: "Không có hai bàn tay thì khó có thể làm việc để nuôi sống bản thân". Bởi vậy, em quyết tâm rèn luyện và đã thành công khi dùng đôi chân thay thế cho hai tay để em có thể tự tin học tập và lao động như tất cả bạn bè. Không chỉ học tập, Phú

còn hăng hái tham gia vào các phong trào hoạt động của trường. Em đã được bạn bè tín nhiệm bầu làm lớp trưởng nhiều năm và em cũng là thành viên tích cực trong đội cờ đỏ của nhà trường. Trong các hoạt động của Đội trên địa bàn dân cư, Nguyễn Minh Phú cũng luôn trong tốp dẫn đầu về kết quả thu nhặt thóc rơi, giấy loại, vỏ chai để bán lấy tiền ủng hộ các bạn có hoàn cảnh khó khăn, các bạn con thương binh, liệt sĩ.

Ở xã Thọ Thành, huyện Yên Thành, tỉnh Nghệ An, bà con cô bác thường hay lấy tấm gương của Nguyễn Minh Phú để răn dạy con cháu mình. Phú chăm ngoan học giỏi ở trường và ở nhà, Phú cũng không bao giờ để bố mẹ phải than phiền. Nhiều người tới thăm nhà Phú đã không khỏi ngạc nhiên khi thấy cậu bé không có hai tay mà vẫn quét dọn nhà cửa, vẫn đun bếp, nấu cơm, nhặt cỏ, chăm gà vịt. Có người thật thà thốt lên: "Con tôi lành lặn, đầy đủ cả hai chân hai tay mà nào có làm được nhiều việc như cháu Phú đâu. Suốt ngày nó chỉ mải mê đàn đúm với bạn đi chơi. Nghĩ mà buồn quá".

Phú thì không thể suốt ngày đi chơi như một số bạn. Thời gian biểu của Phú định rõ: Học trên lớp, học ở nhà, quét dọn nhà cửa, nấu cơm hoặc thu nhặt giấy vụn, học thêm Anh văn, Tin học, chơi thể thao   cứ giờ nào việc ấy, Phú thực hiện nghiêm túc và say sưa.

Năm 2005, Nguyễn Minh Phú đã là học sinh Lớp 7A Trường Trung học cơ sở Hồ Tông Thốc, Thọ Thành, Yên Thành, Nghệ An. Em vẫn không ngừng nỗ lực vượt khó vươn lên và duy trì kết quả học tập từ khá trở lên. Những lúc rảnh rỗi, Phú thường tham gia luyện tập thể dục, thể thao với những bộ môn em yêu thích như đá bóng, chơi cầu lông và cả đánh cờ. Chơi thể thao với Phú còn có mục đích: Đó là tự rèn luyện thể lực để có sức học thêm các môn Anh văn và Tin học, những môn sẽ tháo gỡ những khó khăn cho em trong tương lai.

Các khán giả truyền hình khi xem chương trình "Người đương thời" hẳn vẫn còn xúc động khi nhớ về hình ảnh một cậu bé khuyết tật với hai ống tay áo buông thõng mà đôi chân thì thoăn thoắt điều khiển bàn phím máy tính. Chúng ta có quyền hy vọng một lập trình viên Nguyễn Minh Phú trong tương lai.

Trong suốt cuộc hành trình nhọc nhằn mà tràn đầy niềm vui của mình, Phú bảo rằng mỗi khi em gặp khó khăn hay chán nản, không hiểu sao những câu thơ của Bác lại cứ sang sảng vang lên:

Không có việc gì khó
Chỉ sợ lòng không bền
Đào núi và lấp biển
Quyết chí ắt làm nên.

Những lúc ấy em lại thấy phấn chấn vô cùng và thầm cảm ơn Bác. Những câu thơ linh nghiệm

của Bác đã tiếp thêm sức mạnh cho Phú vươn lên.

Cha mẹ, thầy cô, bạn bè, các đoàn thể, các cấp chính quyền ở địa phương - nơi Phú sinh ra, lớn lên và học tập cũng luôn là nguồn động viên to lớn, là sự giúp sức thiết thực, cụ thể cho Phú phấn đấu và vươn tới. "Những thành tích mà em đạt được hôm nay, lẽ ra phải chia đều cho tất cả" - Phú rưng rưng nói với tôi như vậy.

Nguyễn Minh Phú đã liên tục được bình bầu là tấm gương điển hình của thiếu nhi có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, vươn lên để học tốt và em liên tục được tham dự các Hội nghị cấp huyện, cấp tỉnh, cấp trung ương. Năm 2002, em đã được Thủ tướng Chính phủ tặng Kỷ niệm chương tuyên dương "Thiếu nhi có hoàn cảnh khó vươn lên học tốt". Năm 2005, Nguyễn Minh Phú vinh dự được tham dự Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ toàn quốc và được báo *Thiếu niên Tiền phong* cấp học bổng mỗi tháng 300.000 đồng cho đến hết năm học lớp 12. Và một niềm vui lớn lại đến với Phú. Em được bình chọn là một trong mười “Gương mặt trẻ tiêu biểu" của tuổi trẻ Việt Nam năm 2005.

Nguyễn Minh Phú xứng đáng với những danh hiệu cao quý mà em đã được tặng. Chúc em tiếp tục vững bước trên con đường đi tới tương lai.

Th.S. Nguyễn Hằng Thanh

CHÀNG TRAI SAY MÊ CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

GIANG THIÊN PHÚ

Thành tích nổi bật:

- Nhiều lần đoạt giải thưởng của báo Thiếu niên Tiền phong: Rôbốt xây thành Cổ Loa; Xuồng máy điều khiển từ xa; Lập trang web sangtaotre.org.

- Ba lần đoạt giải cuộc thi Sáng tạo dành cho thiếu niên, nhi đồng toàn quốc do Quỹ VIFOTEC tổ chức: giải Nhất với "Máy vệ sinh trại gà"; giải Ba với mô hình "Kính hiển vi làm từ webcam".

- Huy chương Tuổi trẻ Sáng tạo.

- Giải thưởng WIPO (Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới).

*

* *

Giang Thiên Phú sinh ngày 4-10-1989 tại Cán Khê, Nguyên Khê, Đông Anh, Hà Nội. Hiện đang là sinh viên của Trường Đào tạo lập trình viên Quốc tế Aprotrain - Aptech.

Từ nhỏ, Giang Thiên Phú đã thể hiện sự thông minh của mình như: Tự làm đồ chơi, khi là chiếc tàu thuỷ, lúc là cánh diều hay chong chóng   Phú sinh ra và lớn lên trong gia đình không lấy gì khá giả cho lắm. Bố Phú công tác tại Nhà máy Xích líp Đông Anh, mẹ làm nghề nông, không ai làm trong lĩnh vực cơ khí, nhưng niềm đam mê sáng tạo của Phú cứ lớn dần theo năm tháng.

Lúc đầu, em tháo đồ đạc trong nhà để nghiên cứu rồi lắp lại như cũ. Phú tự mày mò, học hỏi, không ai giúp đỡ, không ai ủng hộ, tán thành. Vì thế em gặp nhiều khó khăn trong việc chế tạo máy móc. Nhưng khó khăn lớn nhất đối với Phú là sự "cấm đoán nghiệt ngã" của người cha khó tính, "Bố cứ thấy em làm gì là mắng, làm xong sản phẩm gì là đập".

Ngày ấy, vật chất chế tạo máy thiếu thốn mọi thứ, không bán sẵn. Khi cần, em phải đạp xe mấy chục cây số, mua sản phẩm về nhà tháo tung ra chỉ để lấy cái mình cần. Những lúc cần khoan lỗ nhôm, không có máy khoan, cậu bé hơn mười tuổi phải dùng tuốcnơvít để dùi lỗ. Đến giờ những vết chai tay ngày ấy vẫn còn.

Sự khám phá, niềm say mê sáng tạo của Phú theo suốt mấy năm học tiểu học, trung học cơ sở. Nó lớn dần cùng tuổi thơ của em. Khi bước vào trung học phổ thông, ước mơ sáng tạo của Phú càng trỗi dậy mạnh mẽ hơn.

Đang học ở trường trung học gần nhà, Phú nằng nặc xin bố mẹ chuyển lên học ở Sóc Sơn, một nơi được coi là vùng xa của Hà Nội, chỉ vì lý do không phải đi học thêm, từ đó có thêm nhiều thời gian cho những sáng tạo của mình. Phú nhớ lại lúc em bày tỏ nguyện vọng với bố mẹ, bố mẹ đều gạt phắt đi. Một phần vì trường đó quá xa, hàng ngày em phải dậy sớm đi xe buýt đến trường, điều kiện học tập không được như trường cũ. Song, dần dà bố mẹ cũng xuôi vì bố mẹ đều biết rằng em đã quyết tâm thì khó mà thay đổi.

Vì không ai ủng hộ, lại bị bố cấm đoán nên chuyện được hỗ trợ về tiền bạc với em rất khó khăn. Trừ những lúc xin mẹ được vài nghìn, em đã nghĩ ra cách kiếm thêm thu nhập bằng chính trí tuệ của mình: viết những mẩu truyện cười gửi đăng báo. Nhớ lại những ngày gian khó, những lúc sờ túi không có đủ tiền mua lọ keo 502, những lần lên xe buýt không còn tiền phải xin xỏ, những đêm ngủ gật ở sàn nhà không may lăn phải mỏ hàn, Phú không khỏi thấy buồn cười.

Phú còn nhớ như in những đêm bố bắt em phải tự tay đốt chính sản phẩm em mới làm ra, em thề trong ngọn lửa cháy rực: "Ta sẽ làm lại gấp mười như thế, to hơn, đẹp hơn như thế".

Khó khăn chồng chất khó khăn, nhưng Phú không chịu lùi bước, em vẫn say sưa nghiên cứu với những sáng tạo của mình. Trong khó khăn,

em không thấy sợ, mà cái em sợ nhất là trong đầu mình ngừng suy nghĩ, ngừng sáng tạo. Cuộc đời đã mỉm cười với em, đã cho em thấy những điều kỳ diệu. Đầu tiên là "Máy dọn vệ sinh trại gà" - ý tưởng được Quỹ Hỗ trợ sáng tạo kỹ thuật Việt Nam trao giải Nhất trong kỳ triển lãm sáng tạo dành cho thanh, thiếu niên, nhi đồng toàn quốc năm 2004-2005. Lúc đầu, Phú đưa ra sáng tạo này nhằm giúp mẹ giảm bớt gánh nặng từ việc dọn dẹp trại gà, sau đó, Phú liền đem đi đăng ký dự thi và thật bất ngờ đạt được giải thưởng.

Năm 17 tuổi, em lại đoạt giải Ba cuộc thi này lần 2 với "Máy bay chạy bằng động cơ đốt trong điều khiển từ xa". Nói về biệt danh "Cậu bé muốn bay" trên diễn đàn Trái tim Việt Nam Online, Phú bộc lộ: "Bay lên trời cao là ước mơ từ nhỏ của em. Chiếc máy bay đoạt giải Ba Vifotec năm vừa rồi càng khiến em nỗ lực nhiều hơn trong việc thực hiện ước mơ của mình". Phú trình bày: "Trong quá trình tìm hiểu về máy bay, em đã phát hiện ra nhiều thứ khác cũng rất thú vị. Công nghệ thông tin là một trong số đó. Nhưng em không từ bỏ ước mơ này đâu. Em chỉ muốn tìm ngành nào đó ổn định, khi có kinh phí sẽ tự nghiên cứu mày mò thêm".

Niềm say mê sáng tạo của Phú không chỉ dừng lại ở đó, mà còn tiến xa hơn nữa, chắp cánh cho những ước mơ của em vươn xa hơn nữa trong

tương lai. Năm 2007, Phú đoạt Huy chương Vàng sản phẩm "Kính hiển vi chế tạo từ Webcam" do Trung ương Đoàn tổ chức. Đây là sản phẩm phục vụ giảng dạy môn sinh học, nghiên cứu khoa học với giá thành rất thấp (300.000 đồng). Do hằng ngày phải học môn sinh học mình vẫn yêu thích, chỉ bằng bài giảng trên các trang sách khô khan với các phản ứng hoá học, Phú ước mơ phải làm được một điều gì đó góp phần làm cho giờ học thêm sinh động, sôi nổi   Và chỉ sau ba ngày, phát minh của Phú ra đời.

Kết nối "Kính hiển vi" của Giang Thiên Phú với máy tính, người sử dụng sẽ quan sát dễ dàng trên màn hình các vi sinh vật cực bé, có thể quay phim, chụp ảnh những hoạt động của chúng, quan sát được các hình ảnh cấu tạo vi mô, các phiên bản thực vật. Sản phẩm này được ứng dụng rộng rãi trong nghiên cứu, giảng dạy và được bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ tại Việt Nam.

Từ đó, rất nhiều quyết định và ý tưởng của Phú được bắt tay vào thực hiện, tạo nên một chuỗi các thành tích như Huy chương Tuổi trẻ Sáng tạo, giải thưởng WIPO của Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới   Tài năng của Giang Thiên Phú lưu truyền khắp mọi miền.

Thành tích mà Phú đạt được là nhờ lòng kiên trì, sự miệt mài phấn đấu không mệt mỏi, không bị hoàn cảnh làm ảnh hưởng đến sự nghiệp sáng

tạo của mình. Khi lọt vào tốp "10 gương mặt trẻ tiêu biểu" năm 2007, cha mẹ, họ hàng, bạn bè chúc mừng trong niềm vui khôn xiết. Em cũng không tránh khỏi nỗi xúc động khi những sáng tạo của mình thành công. Thành công nối tiếp thành công, tạo nguồn sức mạnh vô cùng to lớn để em theo học ngành công nghệ thông tin.

Niềm say mê nghiên cứu sáng tạo dường như đã ngấm sâu vào trong con người chàng trai trẻ Giang Thiên Phú. Cậu đã tạo cho gia đình, bạn bè sự bất ngờ lớn khi không học đại học mà xin vào học tại Trung tâm Đào tạo công nghệ thông tin APTECH. Phú tâm sự: "Em rất thích công nghệ thông tin", do đó chỉ có con đường này mới giúp em tiếp cận và thoả mãn ước mơ được sáng tạo. Theo Phú, bằng cấp đôi khi lại dẫn người ta vào lối mòn của suy nghĩ, đặc biệt là kiểu học tập theo lối ghi - chép một chiều như hiện nay sẽ làm cạn nguồn sáng tạo. Cuối cùng, bố mẹ cậu lại bị cậu thuyết phục bằng chính những thành tích sáng tạo của mình.

Thời gian học ở trường không nhiều song Phú lại cảm thấy rất thú vị vì có điều kiện tiếp xúc, học hỏi và phát triển những sáng tạo của mình. Phú cũng cho biết mình cùng nhóm bạn xây dựng một trang web có tên "Hành tinh xanh mãi" có ứng dụng công nghệ mới. Không có ý tưởng trong tham dự cuộc thi để giành giải thưởng, nhưng Phú tin tưởng rằng dự án mới mang tính cộng

đồng sẽ là tiếng nói góp phần bảo vệ môi trường sống quanh chúng ta. Đó là mong muốn giản dị, góp phần nhỏ công sức vào việc bảo vệ môi trường của chàng thanh niên trẻ tuổi.

Hơn nữa, sau thời gian học tập Phú đã làm quen với công nghệ thông tin. Em lập được một diễn đàn cho lớp với địa chỉ http://a11forum.forever.as/. Phú còn nuôi mơ ước thành lập lại Câu lạc bộ Sáng tạo trẻ, lập ra diễn đàn sáng tạo để những người đam mê sáng tạo như em trao đổi ý tưởng thông tin và kinh nghiệm cho nhau, một diễn đàn có kinh phí hẳn hoi để tồn tại lâu dài

Đây là ý chí vươn lên của tuổi trẻ, đầy lòng nhiệt huyết, tràn ngập sức sống. Xin chúc cho những dự định, những ý tưởng của Giang Thiên Phú ngày càng bay cao, bay xa hơn nữa trong tương lai.

Trần Lý

SAO MAI ĐẤT VIỆT

LÊ TRỌNG HIẾU

Thành tích nổi bật

Với sản phẩm "Cặp cứu sinh" - vừa đựng sách vở tới trường, vừa là chiếc cặp cứu sinh khi gặp tình huống nguy hiểm, lũ lụt..., bạn Hiếu đã đoạt Giải thưởng xuất sắc nhất trong cuộc Triển lãm Quốc tế dành cho các nhà sáng chế trẻ lần thứ năm tổ chức tại Đài Loan; giải Nhất cuộc thi Sáng tạo trẻ thanh, thiếu niên toàn quốc. Ý tưởng về chiếc cặp cứu sinh nảy ra khi Hiếu biết về những cái chết đau lòng của các bạn học sinh khi đi trên đò tới trường bị lật đò, các bạn học sinh vùng sông nước... với nguy cơ cao. Chỉ nghĩ đơn giản, người ta làm được cái phao, sao mình không thử sản xuất loại cặp phao để giúp các bạn khi gặp những tình huống nguy hiểm. Chỉ với 100g-200g xốp polyuretan có thể nâng được một người cân nặng đến 50kg nổi trên mặt nước mà không cần tác động của cơ thể. Vỏ cặp cũng được may bằng một loại vải chống

thấm. Với công trình này, Hiếu hy vọng có thể hạn chế phần nào những rủi ro cho các bạn học sinh vùng lũ và vùng sông nước thường xuyên phải đến trường trên những chuyến đò quá tải.

*

* *

Nhìn gương mặt trong sáng nụ cười hồn nhiên, dễ mến của cậu thanh niên 15 tuổi Lê Trọng Hiếu, ít có ai có thể tin được cậu lại có những sáng kiến, những sản phẩm thấm đẫm chất nhân văn như vậy. Với sản phẩm cặp phao cứu sinh, Lê Trọng Hiếu đã vinh dự được Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trao tặng giải thưởng cao quý "Gương mặt trẻ tiêu biểu toàn quốc năm 2008" và Hiếu cũng là người trẻ tuổi nhất trong số những gương mặt tiêu biểu được bình chọn.

Bắt đầu từ một nỗi đau

Lê Trọng Hiếu sinh ra trong một gia đình có truyền thống hiếu học ở huyện Kim Bảng, tỉnh Hà Nam. Từ nhỏ, Hiếu đã đam mê học tập. Suốt những năm học tại Trường Tiểu học Nhật Tân B, Hiếu luôn đạt được danh hiệu học sinh giỏi toàn diện. Trong 7 năm liền Hiếu được xếp học lực loại giỏi, duy nhất chỉ có năm lớp 8 là học sinh khá bởi môn Mỹ thuật không đạt điểm giỏi. Lê Trọng Hiếu thông minh và thích sáng tạo.

Cũng ngay từ nhỏ, Hiếu đã có những tư duy nổi trội hơn những bạn cùng trang lứa. Em luôn tự mày mò học tập mà không cần đến sự chỉ bảo của mẹ. Lên trung học cơ sở, chương trình học nhiều hơn, các bạn đua nhau đi tìm thầy cô để học thêm nhưng Hiếu chỉ học ở nhà. Chiếc máy vi tính mẹ mua đã là người bạn thân thiết của em, kết nối em với một thế giới đầy mới lạ để tìm tòi học hỏi và khám phá. Và từ đây những ý tưởng nghiên cứu khoa học đã dần hình thành trong Hiếu.

Một buổi tối tháng 10-2006, như thường lệ, cả nhà cùng ăn cơm và xem thời sự. Chương trình đưa tin con đò chở hơn 30 học sinh từ bản Chôm Lôm, xã Lạng Khê, huyện Con Cuông (Nghệ An) vượt sông Lam tới trường trung học cơ sở đã bị chìm lúc gần 7 giờ sáng. Chỉ có gần chục em thoát chết, 19 em khác (trong đó 15 học sinh nữ, 4 nam) bị nước cuốn trôi. Trong cơn mưa tầm tã ấy, hàng triệu người dân Việt Nam đã cùng nghẹn đắng nỗi đau khi chứng kiến cảnh người thân các em vật vã trong mưa để tìm thi thể con em mình. Mặc dù chưa một lần tận mắt chứng kiến sức tàn phá của nước lũ, chưa một lần trải nghiệm những tang thương mất mát mà hàng ngàn trẻ em vùng lũ phải chịu đựng, nhưng hình ảnh những người bạn trẻ cùng trang lứa bị nước lũ cuốn trôi trên đường đi học trong trận lũ lịch sử năm 2006 làm cậu bé 12 tuổi day dứt.

Đêm đó, Hiếu không tài nào ngủ được, đầu óc cậu cứ quẩn quanh suy nghĩ về tai nạn thương tâm đó. Nhà Hiếu vốn có một xưởng sản xuất áo phao, Hiếu tự nghĩ giá mà lúc đó, các bạn học sinh có áo phao thì đã không có con số thiệt mạng nhiều đến vậy. Lên mạng tìm hiểu thông tin về nguyên nhân của vụ đắm đò khiến cho Hiếu không khỏi giật mình và thương cảm với các bạn học sinh vùng sông nước. Em tự hứa với lòng mình sẽ làm một điều gì đó để giúp các bạn học sinh đến trường an toàn hơn.

Ý tưởng về chiếc cặp cứu sinh loé lên trong đầu em. Hiếu cứ tự hỏi: "Nhà mình làm được áo phao, tại sao lại không thể sản xuất loại cặp phao để giúp đỡ các bạn khi gặp những tình huống nguy hiểm?". Nghĩ là làm. Hiếu lao vào tìm tòi. Nhưng từ ý tưởng đến thực hiện hoá nó là một chặng đường khá dài, và cũng không ít lần Hiếu nếm mùi thất bại. Ý tưởng nhỏ của Lê Trọng Hiếu đã khơi gợi một kế hoạch lớn cho cả nhà thực hiện. Gia đình Hiếu đã có Công ty Trách nhiệm hữu hạn Nam Thăng Long chuyên sản xuất áo phao do mẹ Hiếu làm Giám đốc. Bố dượng cậu, ông Phạm Quang Huy, Giám đốc Công ty Trách nhiệm hữu hạn sản xuất vật liệu composite Nam Định lúc đó đang lặng đi với nỗi đau Chôm Lôm cũng đã bật đứng dậy: Đúng, chúng ta có thể làm được những chiếc cặp "2 trong 1", có thể vừa đựng

sách vở đi học, vừa làm chiếc phao cứu sinh khi các bạn ấy gặp sự cố khi qua sông, qua đò!

Ý tưởng nhỏ, kế hoạch lớn

Để triển khai dự án của Lê Trọng Hiếu, mẹ Hiếu đảm nhận tìm và mua vải bằng chất liệu không thấm nước, Hiếu và bố đi mua cặp mẫu về nghiên cứu như thế nào cho hợp lý.

Lần đầu tiên thử nghiệm cặp sách cứu sinh, Hiếu cùng mấy anh lớn mang cặp nhảy ùm xuống nước. Cả "nhà khoa học" lẫn bạn bè đều chìm nghỉm vì chưa tính toán được lượng xốp cần thiết. Hiếu tiếp tục ra dòng sông Đáy, đeo cặp và cho mình rơi xuống nước. Những thử nghiệm đầu tiên đã không thành công như mong đợi của Hiếu nhưng em vẫn không từ bỏ và cùng cha mẹ thiết kế lại từ đầu, chọn nguyên liệu may cặp sao cho phù hợp   Và rồi kết quả cũng được như mong đợi chiếc cặp đã đẩy người em nổi trên mặt nước bởi những miếng xốp như những chiếc phao con được bố trí một cách đồng đều trong chiếc cặp. Cha mẹ đứng trên bờ mừng cho em và cảm thấy tự hào hơn về con trai của mình. Lúc này khi chiếc cặp đã nổi được thì Hiếu và bố lại tính đến phương án làm sao phải để người đeo cặp không bị úp mặt xuống nước. Bản thân Hiếu cũng phải tự mình nhảy xuống ao để làm thí nghiệm.

Sau vài tháng nghiên cứu, chiếc cặp phao đầu tiên ra đời vào đầu năm 2007 nhưng chỉ là để giải phóng về mặt tư tưởng cho Hiếu cũng như những người trong nhà chứ chưa thể "trình làng" vì trông nó rất xấu. Và rồi hai bố con Hiếu lại tiếp tục nghiên cứu việc phân bổ xốp sao cho hợp lý để cặp trông bắt mắt mà vẫn có tác dụng như áo phao. Cuối cùng, đến lần cải tiến thứ sáu, cha con ông Huy cũng đã thành công với chiếc cặp 2 trong 1 hoàn hảo. Chỉ với 100-200g xốp polyuretan, chiếc cặp có thể nâng được một người cân nặng đến 50 kg nổi trên mặt nước mà không cần tác động của cơ thể. Vỏ cặp cũng được may bằng một loại vải chống thấm. Cặp được cài chặt bởi hai dây đai choàng vai và một dây đai ôm chặt vòng bụng. Chiếc cặp vừa tiện ích vừa hữu dụng nhưng chỉ nặng hơn chiếc cặp bình thường 1,6 lạng, mẫu mã và màu sắc hoàn toàn phù hợp với các em học sinh.

Bà Đinh Thị Song Nga, mẹ Hiếu cho biết: "Lúc bấy giờ cả miền Bắc chỉ có làng Kiêu Kỵ, Gia Lâm là may cặp, nhưng do vào thời kỳ cao điểm nên họ không nhận may cặp phao. Về sau, nhờ một người bạn trên Hà Nội làm may xuất khẩu đào tạo về công nghệ may cặp, "dự án" của cu cậu Hiếu mới thành công bước đầu".

Chiếc cặp có chức năng cứu hộ ở cả 2 phương diện: trên đường đi học qua sông, qua đò, lũ quét

và cả khi các cháu đi bơi, nếu xảy ra sự cố đều có thể sử dụng hiệu quả. Đối với trẻ em học sinh vùng sông nước, đây quả là một chiếc cặp kỳ diệu để các em có thể tự bảo vệ chính mình cũng như bảo vệ được bạn bè, người thân của mình. Với công trình này, Hiếu hy vọng có thể hạn chế phần nào những rủi ro cho các bạn học sinh vùng lũ và vùng sông nước thường xuyên phải đến trường trên những chuyến đò quá tải.

Những con số giật mình

Trung bình cả nước có khoảng 10 trẻ em bị chết đuối/ngày, bình quân một tỉnh có 7-25 trẻ em chết đuối/năm; với những tỉnh nhiều sông, hồ, ao nước thì có đến 80 trẻ em chết đuối/năm. Và theo thống kê mới nhất của Cục Y tế dự phòng (Bộ Y tế), tỷ lệ chết đuối ở trẻ em Việt Nam là 22,6%, chỉ sau tai nạn giao thông (chiếm 26,7%). Chết đuối là tỷ lệ chết lớn nhất ở trẻ em dưới 15 tuổi (chiếm gần 70%), trong số này trẻ em 5-9 tuổi chiếm 50%. So với thế giới, tỷ lệ trẻ em Việt Nam bị chết đuối cao gấp 10 lần.

Thực tế cho thấy các bạn học sinh rất ngại mang thêm áo phao khi đi học, cặp phao cứu sinh sẽ giúp các bạn nổi dễ dàng trên mặt nước khi bị đắm đò, lật đò

Khác với chiếc cặp thông thường, bên trong cặp phao cứu sinh được trang bị hai tấm xốp làm từ

vật liệu polyuretan như một vật tạo sức nặng. Ở hai quai đeo vai cũng được trang bị hai tấm xốp vừa làm tăng khả năng nổi của cặp, vừa làm giảm tải trọng của chiếc cặp tỳ lên vai các bạn học sinh khi đi học. Nhờ có kết cấu này, khi bị rơi xuống nước, vật tạo sức nâng khiến cho chiếc cặp có tác dụng như một chiếc phao để đỡ cơ thể của học sinh nổi lên trên mặt nước trong khi chờ cứu hộ khiến cho khả năng sống sót của các em cao hơn. Ngoài ra, cặp sách cứu sinh còn được làm bằng các màu sắc sặc sỡ như vàng, cam, đỏ, xanh nõn chuối, trên quai đen còn có tấm phản quang, điều này giúp chiếc cặp dễ nhận biết trong môi trường sông nước, có tác dụng hỗ trợ tìm kiếm cứu nạn khi có tai nạn xảy ra.

Chinh phục bè bạn

Tháng 4-2008, Trường Trung học cơ sở Nhật Tân đã phát động hưởng ứng cuộc thi: "Sáng tạo thanh, thiếu niên, nhi đồng toàn quốc". Ý tưởng cặp phao cứu sinh của Nguyễn Trọng Hiếu đã được nhà trường chọn đi dự thi cấp tỉnh. Theo thầy giáo Chương Văn Tĩnh, Hiệu trưởng nhà trường, "Sở dĩ nhà trường chọn Dự án của Hiếu vì nó có khả năng ứng dụng trong thực tế cao, hơn thế nữa lại phù hợp và gần gũi với các em học sinh, xét về lợi ích xã hội nó còn có tính nhân văn rất lớn, đó là cứu người".

Cặp phao cứu sinh của Lê Trọng Hiếu lại vượt qua sản phẩm của các bạn trong tỉnh để đi dự thi toàn quốc, dù cho ý nghĩa thực tiễn của những ý tưởng khác cũng đã được Ban tổ chức đánh giá cao như: Bóng đèn tiết kiệm điện, phần mềm chấm điểm tin học, sản phẩm đồ chơi từ những vật liệu phế thải

Ban Giám hiệu trường Trung học cơ sở Nhật Tân, gia đình, những người thân và Lê Trọng Hiếu lại nhận thêm bất ngờ nữa đó là cặp phao cứu sinh vượt qua cơ cấu 75 giải thưởng để giành giải Nhất toàn quốc. Những đối thủ bị "Cặp phao" vượt mặt là: Máy tách ngô tự động; Dàn phun sương dinh dưỡng phục vụ tưới rau và cây trồng; Máy báo động tôm ngạt khí

Tiếp đó, cặp phao cứu sinh của Hiếu tiếp tục giành giải thưởng xuất sắc tại triển lãm quốc tế dành cho các nhà sáng chế trẻ được tổ chức tại Đài Loan với hơn 100 sản phẩm của 13 nước tham gia. Ban tổ chức cho biết, rất nhiều báo chí Đài Loan đã đưa tin về chiếc cặp sách cứu sinh trong đợt triển lãm. Đài truyền hình Đài Bắc đã ba lần phỏng vấn Hiếu. Vì đây là mô hình được Ban tổ chức, giới báo chí, truyền hình Đài Loan và các nước tham dự chú ý bởi tính nhân văn cao, phù hợp với các khu vực có điều kiện tự nhiên nhiều sông ngòi, thiên tai bão lũ giống Việt Nam như Trung Quốc, Đài Loan, Inđônêxia, Philíppin   Điều này chứng tỏ trẻ em

chết đuối không chỉ là vấn đề của Việt Nam mà của rất nhiều nước trên thế giới. Nhưng với Hiếu, điều quan trọng nhất là ý tưởng của em đã biến thành hiện thực để giúp các bạn học sinh bớt đi những rủi ro trên đường đến trường.

Nhân lên những tấm lòng

Sau 2 năm mày mò, sản phẩm hoàn thiện. Trong thời gian đó, không phải là không có những lúc đắng cay. Kỹ sư Phạm Quang Huy cho biết, nếu không gặp trở ngại, lẽ ra sản phẩm này đã có thể ra đời sớm hơn.

Nhưng thương trường vốn khốc liệt, không bỏ qua cho bất cứ ai, kể cả cha con ông, vốn chỉ mong có được một sản phẩm mang tính nhân đạo dành cho trẻ em nghèo.

Sản phẩm cặp sách cứu sinh cũng đã từng bị đánh cắp ý tưởng, khiến cha con ông phải mất thời gian để giành lại bản quyền của mình. Vì vậy, mãi đến Trung thu 2008, mới là cơ hội đầu tiên mà bố con ông Huy tung sản phẩm này ra thị trường, sau khi có sự tài trợ của các nhà hảo tâm, như một món quà dành tặng cho trẻ em nghèo vùng sông nước.

Quỹ Bảo trợ trẻ em Việt Nam đã tích cực vận động các tổ chức, cá nhân trong nước và quốc tế ủng hộ giúp đỡ trẻ em 5.199 cặp phao cứu sinh đầu tiên, với tổng trị giá hơn 783 triệu đồng đã

được sản xuất với sự tài trợ của Tổng Công ty Viễn thông quân đội Viettel và Ngân hàng Liên Việt để tặng cho học sinh nghèo vùng sông nước.

Cũng dịp Trung thu này, gia đình ông Huy đã rất hạnh phúc khi cặp phao cứu sinh, ý tưởng của Lê Trọng Hiếu, được trao giải Nhất cuộc thi sáng tạo của thanh, thiếu niên toàn quốc do Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tổ chức. Hạnh phúc hơn cả là sản phẩm này đã được đặt hàng sản xuất để trao tặng trẻ em nghèo vùng sông nước.

Trong buổi trao tặng cặp cứu sinh đầu tiên cho trẻ em nghèo, bà Nguyễn Thị Bình, nguyên Phó Chủ tịch nước, xúc động nắm tay kỹ sư Phạm Quang Huy cảm ơn sự sáng tạo của cha con ông đối với cộng đồng - một sáng tạo xuất phát từ tình cảm và trách nhiệm. Bà đã kêu gọi xã hội hãy ủng hộ việc trang bị cặp sách cứu sinh cho học sinh vùng sông nước, bảo đảm rằng tất cả mọi học sinh ở đó đều được trang bị chiếc cặp hữu dụng này.

Theo bà Bình, chúng ta trang bị cho các em hàng nghìn chiếc cặp cứu sinh, nhưng chỉ cần hàng chục em được cứu sống từ bàn tay thuỷ thần đã là niềm hạnh phúc lớn. Như để cộng hưởng ý nghĩa của cặp sách cứu sinh, Bộ trưởng Bộ Lao động - Thương binh và xã hội Nguyễn Thị Kim Ngân cũng cho biết, Bộ và Quỹ Bảo trợ xã hội sẽ

kêu gọi các doanh nghiệp, cá nhân, tổ chức trong và ngoài nước ủng hộ để trang bị cặp sách cứu sinh cho học sinh vùng sông nước.

"Doanh nghiệp và xã hội cùng gắng sức làm cho các em, nếu còn thiếu, Bộ sẽ báo cáo Chính phủ về chiếc cặp này, xin hỗ trợ của Chính phủ, để không một em học sinh nào ở vùng sông nước không được trang bị cặp sách này", bà Ngân nói.

Hiện nay, sản phẩm đã được đăng ký quyền sở hữu trí tuệ, đã được cấp bằng giải pháp hữu ích. Cục Đường sông Việt Nam cũng cam kết sẽ hỗ trợ doanh nghiệp của ông Phạm Quang Huy để sản xuất nhiều cặp phao cứu sinh, trang bị cho trẻ nhỏ vùng sông nước. Hiện mỗi tháng doanh nghiệp của kỹ sư Huy có thể sản xuất khoảng 5.000 chiếc. Giá thành mỗi chiếc cặp là 120.000 - 140.000 đồng.

Sản phẩm này cũng đã được trưng bày tại Triển lãm Vật liệu khoa học công nghệ ASEAN. Kỹ sư Huy kỳ vọng sẽ đưa sản phẩm này ra khu vực Đông Nam Á, vì đây là vùng có tỷ lệ trẻ em chết đuối rất lớn.

Ngay sau khi nghe tin sản phẩm của Hiếu đoạt giải xuất sắc quốc tế, Ủy ban nhân dân thành phố Hạ Long (Quảng Ninh), đặt mua 600 chiếc sản xuất theo mô hình sản phẩm đoạt giải của Hiếu. Trước đó, với việc đoạt giải Nhất quốc gia, một số tổ chức cũng đã đến đặt hàng và nhận sản xuất.

Xưởng Công nghiệp Nhật Tân (Kim Bảng, Hà Nam), thuộc Công ty sản xuất vật liệu composite, đưa vào sản xuất đại trà ngay sau đó. Tổng Công ty Viễn thông Quân đội (Viettel) đặt 4.000 chiếc, Ngân hàng Thương mại cổ phần Liên Việt đặt 1.200 chiếc, Cục Đường sông Việt Nam đặt 3.000 chiếc.

Ông Phạm Quang Huy cho biết, chiếc cặp này có giá trị khoảng 120 đến 130 nghìn đồng, cao hơn chiếc cặp sách thông thường một ít, do không thể sản xuất bằng những vật liệu rẻ tiền vì sẽ không phát huy được chức năng của một chiếc phao khi học sinh gặp nạn. Ông Huy cũng cho rằng, giá một chiếc phao cứu sinh thông thường từ 140 đến 150 nghìn đồng, loại tốt có thể lên đến 500 nghìn đồng. Còn một chiếc cặp tốt học sinh cũng phải mua với giá 100 nghìn đồng. Một học sinh vừa mang phao, vừa mang cặp phải chi phí ít nhất 240 nghìn đồng. Với sản phẩm cặp sách cứu sinh hai trong một, các em có thể tiết kiệm được khá nhiều tiền.

Ông Chu Văn Quyến, Phó Giám đốc Quỹ VIFOTEC Việt Nam cho rằng, cặp sách cứu sinh được dùng cho học sinh nghèo sống ở những vùng sông nước, nên việc hạ giá thành sản phẩm để tất cả các em học sinh thuộc đối tượng này đều có thể sở hữu một chiếc cặp cứu sinh đang là vấn đề được đặt ra. Việc giá thành chiếc cặp phao cứu sinh còn cao, theo ông Quyến là do sản phẩm chưa được sản xuất hàng loạt. Nếu nhiều doanh

nghiệp và cả xã hội cùng chung sức để đưa sản phẩm ra sản xuất đại trà, hạ giá thành chiếc cặp xuống còn khoảng 30 đến 40 nghìn đồng, thì lúc đó những người nghèo mới đủ tiền mua cặp.

Đúng như nhận xét của đại diện Ngân hàng Liên Việt, cặp phao cứu sinh không chỉ là sản phẩm "hai trong một" (vừa là cặp, vừa là phao), mà phải là sản phẩm "ba trong một" (thêm tình yêu thương đùm bọc). Có như vậy, chúng ta mới đưa được sáng chế độc đáo của em Hiếu đến với những học sinh đang tuổi đến trường như em nhưng đang phải đối mặt với nguy cơ tử thần trong mùa lũ.

Và những ước mơ...

Mới 15 tuổi, Lê Trọng Hiếu vẫn còn là một cậu bé ham chơi, ngại tiếp xúc với người ngoài. Nhưng ít ai biết đằng sau đôi mắt trong veo và gương mặt bầu bĩnh ấy ẩn chứa những suy nghĩ rất người lớn. Mẹ Hiếu kể ngay từ nhỏ cậu bé đã tỏ ra hiểu chuyện nhưng kín đáo và ít khi thổ lộ hết những suy nghĩ của mình. Nhạy cảm và sống nội tâm, Hiếu thông cảm và chia sẻ với mẹ những trắc trở trong cuộc đời, gọi người chồng thứ hai của mẹ bằng tiếng "bố" thân thương khi cảm nhận được tình yêu mà ông dành cho ba mẹ con. Bố Huy cũng là người giúp đỡ Hiếu rất nhiều trong việc hoàn thiện chiếc cặp sách cứu sinh.

Nói về dự định cho tương lai, Lê Trọng Hiếu cho biết: "Em đang nghĩ đến việc cải tiến chiếc cặp đó để có thể đựng được nhiều đồ hơn và hơn thế nữa là dùng cả cho các thầy, cô giáo tại vùng lũ vì gần đây em đã nghe tin có những thầy, cô thiệt mạng do lũ cuốn".

Không chỉ dừng lại ở cặp phao cứu sinh, Lê Trọng Hiếu đang tiếp tục nghiên cứu và đã thành công bước đầu về dự án nhà vệ sinh tiện ích bằng vật liệu composite với tính năng không dùng nước, sử dụng hoá chất để có thể tạo ra phân vi sinh, phù hợp với diện tích chật chội mà vẫn đảm bảo vệ sinh môi trường. Ngoài ra, hố xí làm bằng vật liệu composite sẽ có được các tính năng như nhẹ, kín, dễ vận chuyển và giá thành tương đối rẻ. Chỉ mới 15 tuổi, Lê Trọng Hiếu đầy ắp trong đầu những dự định tốt đẹp.

Chúng tôi tin rằng với những thành tích đã đạt được Hiếu sẽ còn những bước tiến xa hơn nữa. Ngày càng cháy bỏng lòng nhiệt huyết, khát vọng vươn lên với những ước mơ của tuổi trẻ để có thêm nhiều những ý tưởng nhân văn cống hiến cho đồng bào, đặc biệt là những nơi mà người dân còn gặp nhiều khó khăn, mãi xứng đáng là một ngôi Sao Mai trên mảnh đất hình chữ S.

Ngọc Lan

THÀNH CÔNG NHỜ TỰ HỌC

NGUYỄN PHÚC HƯNG

Thành tích nổi bật:

- Đoạt Huy chương Vàng Hội thi tay nghề ASEAN lần thứ bảy tại Malaixia ngành thiết kế web.

- Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ.

- Đoạt giải Nhất Hội thi tay nghề Bộ Công thương năm 2008.

- Đoạt giải Nhất Hội thi tay nghề quốc gia 2008.

- Bằng khen của Bộ Công thương, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội.

- Được chọn cử tham gia Hội thi tay nghề thế giới năm 2009.

*

*   *

Ấn tượng đầu tiên khi gặp Nguyễn Phúc Hưng, đó là một chàng sinh viên nhanh nhẹn, hoà đồng và sôi nổi. Sinh năm 1987 tại ấp Cây Chàm, xã Thạnh Phước, huyện Tân Uyên, tỉnh Bình Dương, ngay từ khi còn nhỏ Hưng đã là một cậu bé hiếu

động, thông minh. Vì thế khi bước chân vào giảng đường đại học, không mấy khó khăn, Hưng đã mau chóng được bạn bè và thầy cô công nhận là một gương mặt xuất sắc trong học tập.

Những năm học phổ thông, Hưng luôn là một học sinh giỏi của trường. Riêng năm học lớp 12, cậu được trường chọn vào danh sách dự thi vòng loại môn toán cấp tỉnh. Sau khi tốt nghiệp phổ thông, cậu dự thi vào ngành Cơ khí của Trường Đại học Công nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh. Sau đó, Hưng xin chuyển sang ngành Công nghệ Thông tin của trường này.

Trong những năm học đại học, Hưng luôn là người nổi trội trong lớp và nhiều lần được nhà trường tuyển chọn vào danh sách đi tham dự một số cuộc thi trong và ngoài nước. Và thành tích mà Hưng đạt được qua những cuộc thi đó thật đáng tự hào. Bảng vàng được Phúc Hưng khắc lên bởi màu mực chiến thắng có ba nốt son chói lọi mà ai nhìn vào cũng không khỏi trầm trồ thán phục.

Thành công và cũng là chiến thắng lớn đầu tiên của Hưng là vào tháng 4 năm 2008, Hưng tham dự và đoạt giải Nhất trong Hội thi tay nghề cấp bộ do Bộ Công thương tổ chức.

Nốt son thứ hai là vào tháng 7 năm 2008, Hưng tham dự Hội thi tay nghề cấp quốc gia. Ở hội thi này, Hưng tiếp tục giành giải Nhất. Giải

Nhất này đã giúp Hưng tiến gần hơn với thành công tiếp theo của mình.

Thành công nối tiếp thành công, sau khi giành giải Nhất ở hội thi tay nghề cấp quốc gia, Hưng được lọt vào danh sách đi tham dự Hội thi tay nghề ASEAN lần thứ bảy được tổ chức tại Malaixia. Không phụ sự kỳ vọng của thầy cô, gia đình và bạn bè, Hưng lại một lần nữa ghi danh với tấm Huy chương Vàng ngành thiết kế trang web (Web design)

Tuy là lần đầu tiên tham dự một Hội thi lớn mang tầm khu vực nhưng Hưng đã rất tự tin thể hiện được mình là một "Tay nghề vàng Việt Nam". Đề thi dành cho nghề thiết kế trang web là viết một website về một tổ chức của các kỹ sư, và đó còn là nơi để các kỹ sư trao đổi thông tin, bạn trẻ vào học hỏi kỹ năng, cập nhật tin tức   Trong vòng 18 tiếng (3 ngày) các thí sinh sẽ phải hoàn thành 4 module. Với sự thông minh, nhanh nhạy, thận trọng, quyết tâm cùng sự hiểu biết sâu sắc về chuyên môn, Hưng đã hoàn thành bài dự thi của mình một cách nhẹ nhàng. Sản phẩm Website của Hưng có ba màu chủ đạo: đen, cam và xanh, logo là chữ BOE (Board of engineers) với ý tưởng chữ O mang biểu tượng quả địa cầu. Hưng được 582/600 điểm, giành Huy chương Vàng cùng với 1 thí sinh Inđônêxia.

Với những giải thưởng đó, Hưng đã vinh dự

được nhận Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ; Bằng khen của Bộ Công thương, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội. Ngoài ra, trong năm 2009 này, Hưng còn được chọn làm thí sinh đại diện cho sinh viên Việt Nam tham dự Hội thi tay nghề thế giới vào tháng 9-2009 tại Canađa.

Nằm trong danh sách "10 gương mặt trẻ tiêu biểu" năm 2008, Nguyễn Phúc Hưng là một trong những gương mặt tương đối trẻ tuổi, Phúc Hưng xứng đáng là người đại diện cho lớp trẻ thanh niên Việt Nam, là doanh nhân ưu tú trong lĩnh vực sản xuất kinh doanh. Và cũng giống như những gương mặt tiêu biểu khác, Hưng được đánh giá là người dám nghĩ, dám làm, dám xông pha và có nhiều đóng góp thiết thực trong năm qua.

Cùng các đàn anh, đàn chị như: Hoàng Quế, Đinh Văn Ngọc, Nguyễn Thanh Tùng, Trần Mai Thúy Hồng, Hưng đã nhận được lời nhắn nhủ và động viên của Phó Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Thiện Nhân gửi đến trong lễ trao giải thưởng "Gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu năm 2008" diễn ra vào chiều 23-3 tại Văn phòng Chính phủ: "Hãy giữ cho mình nhiệt huyết của thanh niên".

Sau buổi lễ vinh danh 10 gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu nhất trong năm 2008, tôi đã tìm gặp Phúc Hưng và trò chuyện cùng "tay nghề vàng Việt Nam" này. Chia sẻ với tôi, Hưng nói:

"Em không thể nào quên ngày được khoác trên mình lá cờ Tổ quốc để nhận Huy chương trước bạn bè các nước. Đó là ngày hạnh phúc nhất trong đời em vì kỳ thi tay nghề cấp khu vực là một đấu trường lớn với những đối thủ tầm cỡ về lĩnh vực công nghệ thông tin trong khu vực như Malaixia, Xingapo ".

Theo Nguyễn Phúc Hưng, "nước ta chưa nổi bật bằng các nước Xingapo, Inđônêxia, Thái Lan. Đặc biệt, năm nay, lần đầu tiên có sự tham gia của Xingapo - một quốc gia rất mạnh về thiết kế. Nhưng em cũng có nhiều thuận lợi vì ở Việt Nam được tập luyện rất kỹ, chuẩn bị chu đáo. Khi vào phòng thi, em cũng rất bình tĩnh và quyết tâm, làm hết và làm thật cẩn thận tất cả yêu cầu của bài thi".

Tâm sự về những bí quyết trong học tập và nghiên cứu của mình, cậu nhỏ nhẹ: "Bí quyết của em chính là thành công nhờ tự học. Học giỏi công nghệ thông tin không chỉ là lên lớp nghe thầy, cô giảng và làm hết các bài tập được bắt buộc là đủ; mà nó còn đòi hỏi người học phải có sự đam mê và tinh thần tự học là chính. Bởi lẽ đây là một lĩnh vực luôn luôn thay đổi. Do đó, nếu chúng ta không biết tự thu thập thông tin và thụ động trong việc tiếp cận thì sẽ không thể học tốt được".

Tìm hiểu về quá trình học tập của Hưng, tôi càng thêm mến phục tài năng và sự ham học hỏi

của cậu. Xuất thân trong một gia đình có ba anh chị em, kinh tế không mấy khá giả nên Hưng tiếp cận máy tính khá muộn và hết sức tình cờ. Hưng chỉ chính thức tiếp xúc với máy tính khi người anh của cậu đang học Công nghệ Thông tin ở Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh mua máy tính và sách vở về nhà học thì Hưng ngồi gần "học lén". Những lúc anh không sử dụng máy, Hưng mày mò và "vọc", tự học. Khi lên đại học cho dù trong lớp và khoa, Hưng luôn là người nổi trội so với bạn bè về chuyên ngành máy tính nhưng cậu không bao giờ bằng lòng với chính mình. Cố gắng, phấn đấu vươn lên từ lâu đã trở thành phương châm học tập của Hưng.

Để nâng cao trình độ, kiến thức về chuyên ngành máy tính, hằng ngày, ngoài việc học các môn chính ở trường, Hưng còn dành khoảng thời gian rảnh rỗi để lên mạng, vào thư viện hoặc ra các hiệu sách cũ tìm kiếm những thông tin, sách vở liên quan đến máy tính để đem về và tự học. Ngoài ra, để phục vụ tốt cho việc học vi tính, Hưng còn dành thời gian để học ngoại ngữ nhằm hỗ trợ cho việc dịch những trang web và tài liệu nước ngoài liên quan đến lĩnh vực máy tính.

Đánh giá về quá trình tiếp cận và sự thành công trong lĩnh vực công nghệ thông tin của Hưng, Thạc sĩ Lê Ngọc Sơn, Phó Chủ nhiệm bộ môn Quản lý tri thức, Khoa Công nghệ Thông tin, Trường Đại học

Công nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh, chuyên gia thiết kế web người trực tiếp hướng dẫn Hưng, chia sẻ: "Hưng là một người chịu khó mày mò và có niềm đam mê, cùng tinh thần tự học cao. Đây là một sinh viên khá nhanh nhạy, luôn tạo được cho bản thân một tinh thần thoải mái nên rất dễ thành công trong mọi việc".

Không giống như người bạn của mình, nếu như Chu Tiến Dũng thành công nhờ niềm đam mê thì Nguyễn Phúc Hưng lại thành công nhờ sự lựa chọn nghề. Sự lựa chọn đó được thể hiện ở việc năm đầu tiên Hưng thi vào ngành Cơ khí của Trường Đại học Công nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh nhưng không đỗ, được sự động viên của bạn bè và anh trai đang học ngành Công nghệ Thông tin, Hưng đã theo học ngành của anh. Càng học Hưng càng thấy mình có khả năng về tin học và đặc biệt là trong lĩnh vực thiết kế trang web.

"Hưng là thí sinh thông minh, chịu khó và không phụ lòng tin của thầy cô, em đã đứng trên bục cao nhất để nhận Huy chương Vàng", Thạc sĩ Lê Ngọc Sơn nói.

Sự khâm phục Nguyễn Phúc Hưng càng lớn khi tôi có dịp lắng nghe ý kiến của ông Bùi Đình Tiến, Trưởng Khoa Quốc tế Trường Đại học Công nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh, chuyên viên huấn luyện môn Công nghệ Thông tin, cho biết: "Khi hay tin có Xingapo tham dự, chúng tôi rất lo

vì nước này vốn rất mạnh về công nghệ thông tin. Nhưng khi vào thi, so sánh lực lượng chung thì 2 thí sinh của trường rất nổi trội. Và thật tuyệt vời là sinh viên Nguyễn Phúc Hưng của chúng tôi lại đạt được một kết quả vượt xa so với kỳ vọng. Đó chính là món quà vô giá mà Hưng đem về cho nhà trường, cho Tổ quốc. Chúng tôi thật sự rất tự hào về em".

Không chỉ ông Bùi Đình Tiến có suy nghĩ như vậy. Tên tuổi của Hưng thường xuyên được thầy cô và bạn bè, gia đình, hàng xóm và các phương tiện thông tin đại chúng nhắc đến nhiều lần như một tấm gương sáng ngời phản chiếu ánh sáng tài năng của một trí tuệ vượt trội.

Nhiều ý kiến cũng cho rằng:

"Trước đây chúng ta cũng từng đi thi tay nghề ASEAN nhưng đề thi ngắn, thời gian làm bài chỉ ba ngày, luật thi cũng đơn giản. Nhưng ở Hội thi tay nghề ASEAN lần thứ bảy này thì khối lượng công việc và kiến thức rất lớn, đề thi khó, thời gian làm bài ít, luật thi và chấm bài đều khắt khe trong khi toàn bộ công việc phải tự mình độc lập tác chiến. Vì vậy, để đạt được thành tích cao trong Hội thi đòi hỏi thí sinh phải chú trọng rèn cho mình một kỹ năng làm việc khoa học, có thói quen tự xây dựng kế hoạch làm việc, kiểm soát thời gian, tiến độ công việc cũng như kỹ năng tự kiểm soát các vấn đề rủi ro có thể xảy ra và xử lý nó"

Và dường như Nguyễn Phúc Hưng đã hội tụ được tất cả những yếu tố đó nên bài thi của Hưng đã sớm vượt xa các bài thi khác để giành vinh quang về cho Tổ quốc bởi chính bàn tay và trí tuệ của mình.

Nói về những khó khăn mà các thí sinh tham gia các hội thi phải vượt qua là rất nhiều. Tuy nhiên, một yếu tố quan trọng nhất bắt buộc các thí sinh phải vượt qua để tiến tới những giải thưởng đó là kiến thức, kinh nghiệm và kỹ năng làm bài. Đây là những cuộc thi mang tầm cỡ khu vực của tay nghề chuyên nghiệp nên ngay trong quá trình chấm thi, Ban giám khảo đòi hỏi độ hoàn hảo của bài thi rất cao. Nếu bài thi của thí sinh nào chưa hoàn hảo, Ban giám khảo sẽ loại bài thi đó ngay từ đầu.

Để giành được Huy chương Vàng trong Hội thi tay nghề ASEAN, Nguyễn Phúc Hưng hẳn đã phải nỗ lực rất nhiều và phải chịu một áp lực rất lớn về tâm lý. Yếu tố tâm lý đó một phần là vấn đề áp lực giành được giải hay không. Điều đó ảnh hưởng không nhỏ tới tâm lý thi đấu.

Nhưng phần lớn yếu tố tâm lý của họ bị chi phối bởi lòng tin vào năng lực của mình thường rất lớn. Hầu hết, các thí sinh khi đứng trước các đối thủ mạnh như Xingapo, Inđônêxia, Thái Lan thì đều hoang mang. Vì vậy, họ không mấy dễ dàng đặt ra mục tiêu phấn đấu cho bản thân

khi mang trong mình sự tự ti ấy. Một điểm yếu khá đặc trưng nữa của thí sinh Việt Nam là hơi nặng "máu ăn thua". Phẩm chất này có mặt tốt giúp các thí sinh hăng hái, quyết tâm cao khi vào cuộc nhưng lại có mặt hạn chế, nếu làm bài tốt thì không sao, hễ vấp váp một chút là dễ sụp đổ tinh thần và phải mất khá nhiều thời gian các em mới khởi động lại được.

Nhưng với Hưng thì khác, Hưng đã tạo ra được cho mình một tâm lý khá vững, cậu luôn có lòng tin vào những cố gắng của mình. Có lẽ lòng tin ấy chính là nguyên nhân đưa Hưng đến với những thành công lớn lao. Hưng từng tâm đắc với câu nói:

"Ai ơi! Chớ nghĩ mình hèn
Nước kia dù đục lắng phèn cũng trong"

Khi được hỏi về những động lực và cơ sở để giành được chiến thắng trong các cuộc thi phần lớn là do đâu thì Hưng chỉ khiêm tốn: "Những thành tích mà em cũng như đoàn Việt Nam đã mang về trong các Hội thi tay nghề cấp khu vực và thế giới, phần lớn là nhờ sự quan tâm, chỉ đạo của Đảng và Nhà nước về chủ trương, chính sách và nguồn lực kinh tế, các cơ sở đào tạo, các thầy, cô giáo đã hết sức nỗ lực trong việc rèn luyện trong quá trình học tập nhất là về kỹ năng và tác phong công nghiệp hướng tới mục tiêu chung công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước cho từng

thí sinh. Có được giải thưởng cao quý này em cũng muốn gửi lời cảm ơn đến các tổ chức, các thầy, cô giáo, gia đình và bạn bè đã tạo điều kiện cho em được học tập và tham gia Hội thi để em có cơ hội được phát huy khả năng của mình".

Không chỉ khiêm nhường trong học tập mà trong cuộc sống hằng ngày Hưng cũng rất giản dị. Trong giao tiếp Hưng luôn được bạn bè đánh giá là một người hoà đồng, thân thiện và sôi nổi. Chàng sinh viên với dáng người dong dỏng và hơi "gầy" này đã chiếm được cảm tình của mọi người xung quanh không chỉ bằng tài năng mà còn bằng chính sự chân thành trong phong cách sống của mình. Bất kỳ ai tiếp xúc với Hưng đều không thể phủ nhận một điều rằng Hưng rất dễ gần bởi nụ cười luôn thường trực trên môi. Rất chăm chỉ học hành, Hưng biết cách tiết kiệm thời gian và ưu tiên cho việc học của mình mọi lúc, mọi nơi nhưng không giống như những "mọt sách" khác, cậu vẫn tham gia đầy đủ các hoạt động Đoàn - Đội và thể dục thể thao do Đoàn trường và lớp tổ chức.

Do biết kết hợp thời gian một cách tối ưu cho việc học tập và các hoạt động khác nên Hưng luôn hoàn thành tốt các yêu cầu trong công việc học tập cũng như trong các hoạt động khác.

Nguyễn Phúc Hưng không chỉ hoàn thành nhiệm vụ cá nhân mà cậu còn được bạn bè cảm thấy yêu mến bởi sự tận tình giúp đỡ người khác,

đặc biệt là các bạn cùng lớp trong công việc học tập. Hưng là một trong số những người thành công ở tuổi đời rất trẻ nhưng không mắc phải "Hội chứng sao". Cậu vẫn rất chan hoà với mọi người, sẵn sàng giúp đỡ các bạn học kém hơn mình để cùng nhau tiến bộ. Không giống như một số người có tính ích kỷ, lúc nào cũng chỉ sợ người khác vượt lên hơn mình, với Hưng, giúp đỡ người khác là niềm vui của cậu, người khác thành công nhờ sự giúp đỡ của mình lại càng đáng quý, đáng trân trọng hơn.

Gia đình Hưng, ba mẹ Hưng chắc chắn rất hạnh phúc vì đã sinh ra được người con ưu tú như Hưng. Những gì mà cậu đạt được không những đã làm rạng danh cho gia đình, cho nhà trường mà còn rạng danh cho đất nước.

Ngọc Lan

TRÍ TUỆ "VÀNG"

HOÀNG ĐỨC Ý

Thành tích nổi bật:

- Đoạt giải Ba kỳ thi học sinh giỏi Toán quốc gia.

- Huy chương Vàng Olympic Toán quốc tế (đứng thứ nhất trong Đoàn Việt Nam và thứ 24/49 Huy chương Vàng toàn thế giới).

- Giải thưởng Hoa Trạng Nguyên.

- Giải thưởng Toán học Lê Văn Thiêm.

*

* *

Nhân dịp kỷ niệm 78 năm Ngày thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (26-3-1931 - 26-3-2009), Trung ương Đoàn đã tổ chức Lễ trao giải thưởng cho 10 gương mặt Việt Nam tiêu biểu năm 2008. Đây là những gương mặt trẻ xuất sắc ở các lĩnh vực học tập, nghiên cứu khoa học, sản xuất, kinh doanh, an ninh - quốc phòng, thể thao, công tác Đoàn, do Hội đồng bình chọn quốc gia gồm Trung ương Đoàn và Quỹ Hỗ trợ Tài năng trẻ Việt Nam bầu chọn.

Một gương mặt khá "quen thuộc" trong buổi lễ trao giải thưởng, vinh danh nhân tài năm 2008 là Hoàng Đức Ý, sinh viên năm thứ nhất Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội.

Trong số 10 gương mặt trẻ tiêu biểu Việt Nam năm 2008, tỉnh Thanh Hoá có em Hoàng Đức Ý, nguyên học sinh lớp 12, chuyên Toán của Trường Trung học phổ thông chuyên Lam Sơn. Suốt 12 năm học từ năm lớp 1 đến lớp 12, Ý đều đạt học sinh giỏi. Bên cạnh đó, Ý còn đạt được nhiều giải thưởng của Tạp chí Toán học tuổi thơ lớp 6, 7, 8. Các giải Nhất, giải Nhì môn toán, vật lý, giải môn toán qua máy tính Casio cấp Thành phố. Nhiều giải trên Tạp chí *Toán học tuổi trẻ* Ngoài ra, em còn dành thời gian tham gia công tác Đoàn, được bầu là đoàn viên ưu tú ba năm liền của Trường Trung học phổ thông chuyên Lam Sơn.

Là học sinh xuất sắc của trường, năm học 2007-2008, em Hoàng Đức Ý đã đoạt Huy chương Vàng tại kỳ thi Olympic Toán quốc tế được tổ chức ở Tây Ban Nha (Báo *Thanh Hoá* đã có bài giới thiệu). Ngoài ra, Ý còn đoạt giải thưởng Hoa Trạng nguyên, giải thưởng Toán học Lê Văn Thiêm - Giải thưởng danh giá nhất của Hội Toán học Việt Nam (mang tên Giáo sư - Tiến sĩ khoa học Lê Văn Thiêm - người sáng lập ra Hội Toán học Việt Nam) dành cho cá nhân đạt thành tích xuất sắc về lĩnh vực học tập.

Tại lễ trao giải, Hoàng Đức Ý chia sẻ: "Đối với cá nhân tôi, tuổi trẻ có hai nhiệm vụ, trước hết là cố gắng học tập, sau đó là cống hiến cho xã hội, cho những người xung quanh".

Còn ngồi trên ghế nhà trường nhưng Hoàng Đức Ý đã trở thành tấm gương sáng cho bao bạn trẻ với thành tích xuất sắc trên lĩnh vực học tập.

Đây là lần đầu tiên một tỉnh nghèo như Thanh Hoá có 2 học sinh giành 2 huy chương trong kỳ thi Olympic Toán quốc tế. Với 34/45 điểm, Hoàng Đức Ý là thí sinh có điểm cao nhất đoàn Việt Nam và xếp thứ 29 trên toàn thế giới.

Đức Ý có thân hình nhỏ bé, nhưng tôi nhận thấy trong đôi mắt em chứa đựng sự tinh anh khác lạ, lòng vị tha và sự khiêm tốn. Trước khi sang nước bạn tham dự kỳ thi IMO 49, ba của Ý đã chuẩn bị hơn 50 chiếc vòng bằng ốc biển cho em mang sang làm quà tặng các bạn. Ông Hoàng Văn Mai (ba của Ý) nào biết được đó lại là món quà được nhiều người yêu thích nhất. Ý kể rằng, bạn bè quốc tế thích những chiếc vòng đó lắm, tiếc là em không thể mang nhiều hơn. Trong 2 ngày thi, Ý đã làm việc hết mình. Ở ngày thi đầu tiên, Ý cảm thấy mệt mỏi một chút, đầu óc ong ong, em đã nằm ngủ thiếp đi đến 20 phút. Thế nhưng khi chợt giật mình tỉnh dậy, em nghĩ về sự kỳ vọng của những người thân, sự mong đợi của nhà trường ở quê hương là em lại cố gắng động viên

mình phải vượt qua. Đức Ý đã bỏ, không làm bài thi số 5, song em lại làm bài thi khó số 6. Kết quả, Ý đạt 34/42 điểm, giành 1 trong 47 tấm Huy chương Vàng do Ban tổ chức trao.

Gia đình là nền tảng.

Gia đình Đức Ý sống trong căn nhà cấp 4 nằm nép mình ở cuối một ngõ sâu bên cạnh sông Cầu Hạc thuộc Thành phố Thanh Hoá. Ba Ý trước làm nghề xây dựng nhưng nay đã nghỉ hưu. Người đàn ông 58 tuổi này đã rơm rớm nước mắt khi nói về cậu con trai út của mình. Ông Mai cho biết, thời khắc Ý cất tiếng khóc chào đời, có một người bác họ buột miệng nói rằng "thằng này sinh trùng 4 chữ canh, năm canh, tháng canh, ngày canh và giờ canh, sau này sẽ khá lắm đây!". Điều đó giờ đã được kiểm nghiệm, nhưng theo ông Mai thì điều quan trọng hơn chính là sự chăm bẵm của ba mẹ, yếu tố quyết định giúp Ý có được thành công như ngày hôm nay.

Do mưu sinh nên ông bà Mai không có thời gian chăm sóc 2 anh, chị của Ý. Rút kinh nghiệm, ông Mai lam lũ kiếm việc làm thêm, vợ chạy chợ rau cháo qua ngày nhưng kiên quyết phải kèm cặp con nên người. Hàng đêm, khi Ý ngồi vào bàn học là ông Mai cũng cùng "ngồi học" với con. Được cái Ý chăm ngoan và có ý thức tự lập từ nhỏ nên khi bước vào Trung học cơ sở, ông bà Mai chỉ ngồi

"giám sát" từ xa. Bà Dung kể trong nước mắt: "Điều kiện kinh tế gia đình khó khăn, nên việc đóng tiền học cho cháu thường xuyên bị chậm so với quy định. Mỗi sáng, tôi đưa cháu đến trường trên chiếc xe đạp gỉ sét. Có lần tôi hỏi: Con có thẹn với bạn bè không? Cháu trả lời rằng, nếu con học hành kém các bạn thì con mới cảm thấy hổ thẹn. Còn chiếc xe đạp chỉ là phương tiện thôi mà mẹ. Tôi ngờ đâu, chiếc xe cũ kỹ đó đã chở đầy những ước mơ mà giờ đây cháu đang dần biến thành hiện thực".

Đam mê - chìa khoá thành công.

Tuy hoàn cảnh gia đình khó khăn. Lúc còn nhỏ, Ý thường theo mẹ ra chợ bán hàng. Cuộc sống thiếu thốn đã giúp em ý thức được phải đậu vào trường chuyên Lam Sơn gần nhà để học cho bố mẹ đỡ khổ. Thành tích có được cũng là món quà vô giá Ý dành tặng bố mẹ.

Khi nói về những học trò xuất sắc của mình, Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo Thanh Hoá, Lê Xuân Đồng tâm sự: "Đi thăm hoàn cảnh của từng em thủ khoa, mới thấy cuộc sống của các em thực sự khó khăn. Để đạt được thành tích này, các em đã có một nghị lực và tinh thần tự học rất lớn". Hoàng Đức Ý có những dòng tâm sự từ đáy lòng: "Trong con chỉ có một khát khao được học và học thật giỏi. Nhìn ba lam lũ kiếm việc làm thêm, nhìn

mẹ tất tả ngược xuôi rau cháo nuôi mấy chị em con, con biết món quà duy nhất con có thể tặng ba mẹ là thành tích học tập". Thầy Chủ nhiệm Trịnh Văn Hoa lý giải: "Các em thành công vì đam mê và biết phát huy nội lực của mình". Theo thầy Hoa, Hoàng Đức Ý và những học sinh của mình luôn xác định rõ học ra học, chơi ra chơi. Và các em biết tìm phương pháp học tập hiệu quả nhất.

Nói về kỷ niệm tuổi thơ của mình Hoàng Đức Ý đã có những dòng nhật ký:

Những kỷ niệm về "chiếc xe đạp cũ".

"Suốt những năm tháng ấu thơ, mẹ chở con đi trên chiếc xe đạp gỉ sét, cũ kỹ. Có lần mẹ hỏi con có xấu hổ với bạn bè về mẹ, về chiếc xe xấu xí của mẹ không? Con đã úp mặt vào lưng mẹ mà thủ thỉ, con chỉ xấu hổ nếu học hành thua kém bạn bè. Con biết ba mẹ nghèo lắm nên việc con được tới trường, được mẹ hằng ngày đưa đón đi về, với con niềm hạnh phúc ấy lớn vô cùng.

Con chưa bao giờ xấu hổ vì ba, vì mẹ, vì cái xe già nua, cọt kẹt của nhà mình. Trong con chỉ có một khát khao được học và phải học thật giỏi. Nhìn ba lam lũ kiếm việc làm thêm, nhìn mẹ tất tả ngược xuôi rau cháo nuôi mấy chị em con, con biết món quà duy nhất con có thể tặng ba mẹ là thành tích học tập.

Con còn bé nhỏ quá. Bàn tay non nớt chỉ mới

tập cầm bút. Cái đầu chỉ chữ với số. Nhưng trái tim đầy ắp hình ảnh ba "ngồi học" cùng con, là hình ảnh mẹ gò lưng miệt mài chở con tới lớp. Trước khi bước vào phòng thi, con thực sự thấy sức khoẻ mình không ổn. Để rồi con đã ngủ thiếp đi trong phòng 20 phút. Những vòng ốc của cha, nụ cười của mẹ, ánh mắt của thầy, giọng nói cười của bạn bè dịu dàng lướt qua giấc mơ con, đánh thức con dậy. Và điều thần kỳ đã tới...".

Cảm xúc về mẹ.

"Mẹ có con mà không biết. Cuộc sống chật vật, cơ cực quá nên mẹ không quan tâm đến những biến đổi của cơ thể mình. Khi biết thì con đã 14 tháng tuổi. Một bên là công việc để lo miếng cơm manh áo trang trải cho các anh chị của con, cho gia đình nhỏ bé bên sông Cầu Hạc luôn run rẩy trước đói nghèo từng giờ từng phút, một bên là sự sống của con - một sinh linh yếu ớt, vô tội chỉ ít ngày nữa cất tiếng khóc chào đời, buộc mẹ phải lựa chọn.

Mẹ đã từng đau đớn với ý nghĩ phải bỏ con, mẹ đã từng dằn vặt với quyết tâm để con không phải sinh ra, không phải chịu khổ như các anh chị của con. Nhưng rồi mẹ không đủ can đảm để chối từ con, chối từ giọt máu của ba mẹ.

Mẹ không đủ dũng cảm để chịu đựng nỗi đau huỷ hoại mầm sống của chính mình. Và con chào

đời trong hạnh phúc vô biên của người mẹ dám vượt lên nỗi sợ, dám đối mặt với cái khổ, dám nhìn thẳng vào mọi trở ngại cuộc đời; trong nước mắt đã khô trên má mẹ, trong nụ cười ầng ậc nước mắt của cha.

Con yêu, con sinh ra từ những đau đớn không thành lời. Có lẽ thế nên ngay từ ấu thơ, con trai mẹ tuy bé nhỏ nhưng tâm hồn thì đã cứng cáp lắm rồi. Mẹ cảm nhận được niềm vui rộn rã trong lồng ngực con mỗi khi áp mặt vào lưng mẹ để mẹ chở tới trường trên chiếc xe kẽo kẹt! Trái tim và trực giác người mẹ không dối lừa mẹ một điều: ở con trai mẹ đang chứa một lòng dũng cảm lạ kỳ. Có lẽ số phận ngay từ đầu đã tạo cho con sự kiên cường ấy, tinh thần chiến đấu ấy!".

Những tâm sự này của mẹ cũng chính là "bảo bối" với sức mạnh vạn năng Ý đã mang theo mình khi rời Việt Nam sang nước bạn "chiến chinh". Để khi trở về, "bảo bối vô hình" đã biến thành chiếc Huy chương Vàng trên cổ được Ý hạnh phúc chìa ra cho bạn bè mỗi người "hôn một cái" thật kêu!

Món quà của cha.

"Con trai! Trước ngày con lên đường, ba muốn tặng con một món quà. Món quà làm từ chính sản vật quê mình con nhé! Món quà cha tặng con vừa có biển xanh ngắt, vừa có cát trắng muốt, lại có cả sóng vỗ rì rào. Món quà ấy sẽ theo cu Ý bé

bỏng của ba vào phòng thi. Khi con gặp khó khăn, hãy áp nó thật chặt vào trái tim mình hoặc siết chặt trong lòng bàn tay... con sẽ nghe thấy tiếng mẹ, tiếng ba thì thầm bên cạnh. Con có thể mệt quá, ngủ thiếp đi nhưng món quà của ba sẽ đánh thức con dậy, tiếp cho con sức mạnh cầm bút để phủ đầy chữ số, lời giải trên những trang giấy trắng.

Món quà của ba sẽ theo con truyền đến tay bạn bè, sẽ kiêu hãnh nằm trên cổ các bạn đến từ các nước Mỹ, nước Nga... Con hãy cho họ cách ngắm nhìn quê hương mình từ món quà của ba nhé! Hãy giúp bạn bè nghe tiếng sóng, cảm nhận được cái mơn man mát lịm đi của những bờ cát trắng chạy dài, hay dòng nước ngọt ngào của những trái dừa quê hương từ quà tặng của ba. Con trai đã đoán được món quà ba tặng con chưa? 50 vòng ốc nhé! Những con ốc đẹp nhất, to nhất của miền biển Sầm Sơn. Nhớ nhé con yêu, những vòng ốc giản dị nhưng đầy ắp hình ảnh quê hương của con trên xứ người cách biệt, xa xôi! Hãy mạnh dạn trong chuyến đi này. Ba tin con sẽ về với hạnh phúc trên môi, vòng ốc ba tặng sẽ làm lên cổ tích thần kỳ - vòng ốc "vàng" con nhé!"

Trước khi Ý xuất quân, ba Mai đã lặn lội từ Thanh Hoá lên để tặng cậu út cưng nhà mình món quà giản dị mà kỳ lạ kia. Thay cho món quà là lời muốn nói, biết bao ước nguyện, cầu mong.

Và món quà Ý đem về để tặng ba Mai cũng thật đặc biệt. Cũng là món quà ba mơ ước nhất - Huy chương Vàng cho con.

Ý cười rất tươi khi bị "đòi" "Nhật ký lên đường" "Thì những dòng này thay cho Nhật ký nhé!" ừ, những dòng nhật ký không giống ai. Cũng giống như một chàng trai không thể lẫn trong đám đông với dáng người nhỏ bé nhưng đôi mắt thì sáng ấm lạ thường, vầng trán cao và trái tim khắc thật sâu câu chuyện Mẹ - Ba và chiếc xe đạp cũ. Chàng trai ấy là Hoàng Đức Ý - Huy chương Vàng Olympic Toán học quốc tế năm 2008.

Thúy Ninh

VŨ MINH CHÂU - VIÊN NGỌC SÁNG CỦA TUỔI TRẺ THỦ ĐÔ

VŨ MINH CHÂU

Thành tích nổi bật:

- Hai năm liên tiếp đoạt Huy chương Vàng kỳ thi Olympic Hóa học quốc tế (lần thứ 40 và 41).

- Là một trong 10 gương mặt trẻ Thủ đô tiêu biểu.

*

* *

Nhìn vẻ ngoài rụt rè, ít nói cùng với phong cách trò chuyện cởi mở, chân thành, không mấy ai có thể hình dung cô bé 19 tuổi trước mặt tôi là Vũ Minh Châu, cô gái "vàng" của bộ môn Hoá học, người liên tiếp "ẵm" 2 chiếc Huy chương Vàng Olympic Hoá học quốc tế (lần thứ 40 và 41). Không giống với nhiều bạn 9X đồng trang lứa, lần gặp đầu tiên Châu để lại cho tôi ấn tượng về một cô bé giản dị và khiêm nhường khó tả. Trước khi gặp Châu tôi vẫn cứ đinh ninh em còn là một cô nữ sinh lớp 12 mà quên mất Châu đã bước chân

vào cánh cổng trường đại học. So với Châu của hơn nửa năm trước đây, cô bé đã có vẻ chín chắn, trưởng thành hơn khá nhiều. Tuy nhiên, giọng nói trong trẻo ấm cúng không hề già đi, nét ngây thơ hồn nhiên của một cô bé 19 tuổi vẫn hiện rõ trong từng cử chỉ, điệu bộ, pha lẫn vào đó là nét gì duyên dáng, đằm thắm của người thiếu nữ. Châu tiếp chuyện tôi bằng ánh mắt biết nói và sự rạng rỡ của niềm hân hoan như còn nguyên mới.

Minh Châu của những thành công.

Vũ Minh Châu sinh ngày 26 tháng 7 năm 1991, sinh viên lớp K54 Hóa, Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội, cũng là người trẻ tuổi nhất và là 9X duy nhất trong 15 gương mặt được đề cử giải thưởng Gương mặt trẻ tiêu biểu toàn quốc năm 2009. Say mê hoá học từ nhỏ, Minh Châu coi nhà khoa học Marie Curie là thần tượng lớn vì "bà là người rất giỏi về hóa học cũng là một người mẹ, người vợ đáng kính". Châu đến với bộ môn hóa với một lý do hết sức dễ thương. Em được học một thầy giáo nổi tiếng trong trường với phong cách dạy thân thiện, cởi mở, cách truyền đạt dễ hiểu và thu hút đã thực sự lôi cuốn niềm đam mê hóa trong em. Châu hớn hở khoe: "Cũng chính cách dạy của thầy mà hầu hết các bạn lớp em khi đó chăm chỉ học môn hóa và yêu môn hóa hơn". Ngay từ hồi đó, thầy giáo đã tới

tận nhà nói chuyện với bố mẹ Châu về định hướng tương lai cho em. Môn hóa học đã thu hút Châu bởi những phương trình hóa học lý thú. Châu rất thích các giờ thí nghiệm. Những sự biến đổi, phản ứng của hóa chất giống như một trò chơi mê hoặc. Có khi không phải làm bài tập, Minh Châu vẫn nghịch ngợm với những phản ứng này. Theo em, thật thú vị khi cuộc sống là một chuỗi những "phản ứng hoá học". Khả năng học hóa của em cũng được bộc lộ từ nhỏ. Châu giành giải Nhất cuộc thi học sinh giỏi môn Hóa thành phố Hà Nội năm 2006. Thông minh nhưng còn rất cần mẫn, Châu dành phần lớn thời gian với việc đọc sách. Em quan niệm đọc sách để không chỉ củng cố kiến thức mà còn ngày một nâng cao tầm hiểu biết của mình hơn. Em cũng là một trong những thành viên tích cực của các diễn đàn Hóa và mạng internet là phương tiện không thể thiếu cho công việc tìm kiếm tài liệu của em. Khi được hỏi về phương pháp học tập của mình, cô bé tâm sự: "Em thường viết đi viết lại nhiều lần những công thức hóa học đến khi thuộc hẳn và làm nhiều bài tập dùng công thức đó để nó ăn sâu vào đầu. Lần sau khi gặp lại công thức đó là em có thể nghĩ ngay đến những gì mình đã được học và làm. Một ngày Châu dành từ 3 đến 4 tiếng cho hóa học, còn vào thời gian ôn thi thì cả ngày dành cho nó. Em muốn khẳng định triết lý "cần cù bù thông minh"

nhưng không đến nỗi ăn hóa ngủ hóa như mọt sách. Thực ra cô học trò này rất thông minh vì chỉ cần tập trung là em có thể nghiền vài chục bài hóa trong vòng mấy giờ. Với sự cố gắng như thế thì một bảng điểm cao "ngất ngưởng" với Châu là hoàn toàn dễ hiểu. Điểm tổng kết học tập của em áng chừng trong ba năm Trung học phổ thông lên tới hơn 9,5.

Được hỏi lại về những kỷ niệm và cảm xúc sau hai đợt thi Olympic quốc tế, Minh Châu tiếp chuyện tôi với vẻ mặt hồi hộp, hạnh phúc như còn nguyên mới. Em kể năm 17 tuổi, lần đầu tiên đi Hunggary tham dự một kỳ thi thật quan trọng: Kỳ thi Olympic Hóa học quốc tế - IChO và em đã giành Huy chương Vàng. Và một năm sau, năm 2009, tại kỳ thi IChO ở Anh, cũng chỉ có Minh Châu là nữ thí sinh duy nhất bước lên bục nhận Huy chương Vàng. Châu tâm sự: ngày trước áp lực của Huy chương Vàng lớp 11 đã khiến cho Châu mang tâm lý hết sức căng thẳng. Em đã từng tính đến chuyện dừng lại và không thi tiếp. Vượt qua người khác đã khó, vượt qua chính bản thân mình càng khó hơn. Nhưng rồi Châu vẫn quyết định vào đội tuyển. Bằng niềm tin, ý chí và nghị lực, cuối cùng cô bé đó đã vượt qua chính nỗi sợ hãi của bản thân, vượt qua chính mình. Châu chia sẻ: "Hôm nhận Huy chương Vàng Olympic Hoá học quốc tế, mình bất ngờ vì không nghĩ sẽ

giành giải mà còn là Huy chương Vàng nữa chứ. Lúc nhận Huy chương Vàng, người ta đọc tên Việt Nam, mình cảm thấy tự hào vô cùng". Kết quả 77,5/100 điểm cũng làm Châu khá hài lòng vì thấy mình thực sự may mắn. Cảm giác thật khó tả trong lòng Châu khi em là bạn nữ duy nhất trong đoàn Việt Nam cũng là bạn nữ duy nhất trong số 28 thí sinh bước lên bục vinh quang nhận tấm Huy chương Vàng. Tấm Huy chương Vàng của năm sau quý giá hơn rất nhiều vì nó mang lại cho Châu những trải nghiệm sống. Mặc dù là nữ sinh duy nhất đoạt Huy chương Vàng nhưng có vẻ Châu vẫn chưa thực sự bằng lòng với kết quả mà mình đã đạt được. Châu luyến tiếc kể lại: "Trong ngày đầu tiên làm bài thi Thực hành, do chủ quan nên em đã không đọc phần chỉ dẫn của đề. Đề thực hành có 3 bài, Ban tổ chức phát trước cho bọn em 2 bài làm trong 3 tiếng, sau đó học sinh được ra ngoài và chuẩn bị dụng cụ cho bài 3 (được làm trong 2 tiếng). Vì bỏ qua phần chỉ dẫn nên em cứ nghĩ em có cả 5 tiếng để làm bài 1 và 2. Sau 3 tiếng, Ban tổ chức yêu cầu dừng lại, lúc đó em vẫn chưa hiểu là chuyện gì đã xảy ra. Thế là em phải nộp bài làm của bài 1 và 2 gần như là giấy trắng! Lúc ra ngoài em run lắm, vì 2 bài thực hành đó chiếm 25% tổng số điểm! Đứng gần em trong phòng thi là một bạn người Thái Lan, thấy em luống cuống lúc cuối giờ nên đã ra hỏi han,

anh ấy an ủi em rất nhiều và khuyên em không nên tự trách bản thân mình, mà hãy bình tĩnh hoàn thành nốt 3 bài còn lại Đây có thể là kỷ niệm đáng nhớ nhất đối với em trong kỳ IChO 40. Sau cuộc nói chuyện với người bạn Thái Lan (anh này năm ngoái và năm nay đều được Huy chương Bạc trong cuộc thi IChO), em mới thực sự nhận ra ý nghĩa của kỳ thi: Không chỉ là một kỳ thi trí tuệ đơn thuần, IChO còn là nơi gắn kết tình bạn của học sinh trên thế giới. Vì vậy, mặc dù làm bài thực hành không tốt lắm, nhưng em vẫn nghỉ ngơi, đi chơi vui vẻ trong ngày nghỉ và rất yên tâm làm bài Lý thuyết ". Dù sao đi nữa, kết quả mà Châu đạt được vẫn xứng đáng với những gì các thầy cô đã chuẩn bị cho em, xứng đáng với sự cố gắng và nỗ lực không ngừng của cô bé tuổi nhỏ chí lớn này.

Thời gian sang Anh chuẩn bị cho kỳ thi cũng mang lại cho "cô em út của đoàn" này nhiều kỷ niệm đẹp khó quên. Châu đã có một sinh nhật đặc biệt vào đúng ngày lễ trao giải. Và đáng nhớ hơn khi chính một thành viên ban tổ chức đã giúp em tổ chức sinh nhật cùng hai người bạn cùng ngày sinh khác. "Nhờ cô ấy mà em đã có một sinh nhật thật đáng nhớ", Châu không giấu được niềm hân hoan khi nhớ lại sinh nhật hôm 26-7-2009. Mặc dù phải đối diện với những khó khăn về hoàn cảnh, sinh hoạt đảo lộn, thời tiết

khô lạnh hoàn toàn khác biệt song cô bé Minh Châu vẫn vui vẻ khi nhớ lại những tháng ngày bên Anh, theo chân đoàn đến thăm Cầu Tháp, Tháp Big Ben cùng nhiều danh thắng tuyệt đẹp khác của xứ sở sương mù. Châu thực sự ấn tượng với kiểu kiến trúc cổ kính và vẻ đẹp trầm mặc bí ẩn của nơi đây.

Minh Châu của đời thường.

Trở lại với cuộc sống đời thường sau thành công lớn, Minh Châu vẫn là một cô bé giản dị, cởi mở và thân thiện. Châu tự nhận, hồi nhỏ mình là một người khá nhút nhát, cẩn thận, hiền và ít nói. Song đó là chuyện của trước kia vì hồi nhỏ em ít giao lưu hay nói một mình trước đám đông. Nhưng khi tiếp xúc với Châu, tôi lại thấy em là người rất cởi mở. Châu tâm sự, có lẽ em trở nên mạnh bạo hơn nhờ tham gia sinh hoạt tại câu lạc bộ Hoa Trạng Nguyên. Tại đây em đã thử thuyết trình trước đám đông, tiếp xúc với rất nhiều tấm gương học tốt, thông minh, năng động, và dần dà không còn thấy mình hay ngại ngùng, dè dặt như trước nữa. Cô trò nhỏ của khối Chuyên Toán, Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội thích thú khi tham gia các hoạt động tình nguyện. Em chia sẻ sự cảm thông và muốn làm điều gì đó khi thường xuyên đến thăm trẻ em khuyết tật tại các trung tâm. Sống vui vẻ và quan tâm đến

người khác, giản dị, cởi mở là lối sống của Châu. Em thường tự tay làm những món quà xinh xắn như tấm thiệp hay bỏ thời gian và cầu kỳ thêu tặng bạn một chiếc khăn tay. "Mỗi lần hoàn thành một món quà em thấy lòng mình vui khó tả". Cũng giống nhiều bạn trẻ khác khi gặp một bài tập khó hay khi gặp khó khăn trong cuộc sống, cô gái 9X này thường tìm sự thư giãn bằng trò chơi điện tử hay rủ bạn bè đi ăn uống. Nhiều người sẽ hình dung một người học giỏi như Minh Châu thì thời gian biểu lúc nào cũng kín mít lịch học và học. Nhưng sự thực thì không hẳn như vậy. Châu thừa nhận tuy mình là dân 9X thật nhưng chắc chắn không phải tiêu biểu cho 9X. Ngoài học, em vẫn còn rất nhiều những sở thích và mối quan tâm khác. Em cười: "Nếu lúc nào cũng học như người ta nghĩ thì em đã hoá... điên mất rồi!". Để giảm stress mỗi khi học hành căng thẳng em hay xem tivi, nhất là xem hoạt hình. Cô bé yêu thích bộ phim hoạt hình "Akazukin Chacha". Nếu không thì cũng có thể cùng mẹ đi chợ, nấu nướng những món ăn cả gia đình yêu thích và làm mấy việc lặt vặt trong nhà. Tất nhiên, Châu không có nhiều thời gian rảnh rỗi để giải trí, vui chơi như các bạn đồng trang lứa, em chia sẻ: "Nhiều khi, thấy bạn bè cùng lứa tổ chức đi chơi, trong khi mình và các bạn trong đội tuyển phải học khá vất vả, em cũng thèm lắm, cũng

muốn "hưởng thụ" cuộc sống, nhưng mà em nhớ mãi câu nói của một thầy giáo, thầy nói rằng tuổi trẻ là thời gian đẹp nhất và nên dành nó để cống hiến cho cuộc đời, cho nên em vẫn đặt mục tiêu học tập thật giỏi lên đầu”. Một điều quan trọng nữa với Châu giúp em có được những thành công như ngày hôm nay là gia đình và người thân. Châu rất tiếc khi xung quanh mình nhiều bạn 9X dù rất năng nổ trong xã hội nhưng lại thiếu thời gian dành cho gia đình. Châu luôn chắt chiu khoảng thời gian ít ỏi của mình để chăm sóc bố mẹ và người thân. Với em, họ là sự động viên tinh thần lớn lao và là những người quan trọng em cần cả khi buồn lẫn khi hạnh phúc, sung sướng nhất. Khi biết mình đoạt Huy chương Vàng Olympic Hoá học quốc tế, Châu đã nghĩ ngay đến gia đình, đến niềm vui của bố mẹ và những người thân yêu khác, em chỉ muốn về nhà ngay để khoe với bố mẹ và anh trai.

*

* *

Minh Châu cũng là người rất hăng hái tham gia các hoạt động xã hội. Em chia sẻ: “Mọi người có thể nghĩ mình là một cô nàng mọt sách, nhưng sự thật không phải như thế. Mình đã từng tham gia vào nhiều chương trình tình nguyện, ấn tượng nhất là khi trở thành thành viên đội múa cho chương trình Hoa Trạng Nguyên. Mình thích các

môn học xã hội, thích tụ tập với bạn bè và thích cả những suy tư chiêm nghiệm về cuộc sống Có lần, Châu được tham dự vào một buổi lễ tuyên dương. Chương trình diễn ra ở một sân khấu ngoài trời rất hoành tráng nhưng lồng lộng gió rét vào tháng 12. Những cô bé chừng 3 - 4 tuổi mặc áo 2 dây đứng co ro sau bài biểu diễn dài. Mấy cô bé đã sụt sùi vì nước mũi chảy. Mình được tuyên dương mà cảm thấy cầm lòng không đặng. Lẽ nào chỉ vì sự ồn ào của một chương trình mà những cô bé này sẽ phải chịu rét sao? Mình chuẩn bị đi đến gần thì thấy một chị phụ trách từ đâu chạy tới. Chị quát nạt cả đội rằng: Đã bảo phải nhún mạnh sao các bé không ai chịu nhún? Mình nhớ rằng bố mình nói ngày mình 3, 4 tuổi thường vào viện cả tháng khi bị viêm phế quản. Rồi con bé nhút nhát trong mình bỗng đâu biến mất. Mình đến trước mặt chị phụ trách và nói rành rọt rằng: "Này chị ơi, người lớn cũng không nhún nhảy được chứ đừng nói trẻ con ăn mặc phong phanh trong giá rét thế này". Thật may là sau đó các cô bé đã được mặc thêm áo ấm ". Có lẽ cũng dễ hiểu thôi vì Châu rất sợ lạnh. Mùa đông, cô bé thường phải mặc những chiếc áo phao dày cộm, nhìn như gấu trúc. Châu còn nhớ, có lần đi học, ngất trên lớp khiến cô giáo và các bạn sợ xanh mặt, phải đưa xuống phòng y tế của trường sơ cứu cũng chỉ vì lạnh. Là con ngoan, trò giỏi, nhưng Châu cũng

luôn cố gắng điều tiết hài hòa giữa lời khuyên của người lớn và những ý kiến, suy nghĩ của bản thân để sống có ý nghĩa hơn. 12 năm liền là học sinh giỏi, cô gái 9X Vũ Minh Châu quan niệm phải luôn phấn đấu để chủ động trong cuộc sống, không thích adua theo người khác. "Cuộc sống là của mình, nếu bắt chước người khác thì còn gì là cuộc sống?". Châu đã sống và làm đúng những gì mình quan niệm. Thành công đến với em không phải chỉ nhờ có sự may mắn mà quan trọng là phải có ý chí, niềm tin và nghị lực. Có thể là thần tượng trong mắt rất nhiều người nhưng Minh Châu vẫn chưa thực sự hài lòng với bản thân mình. Châu tự nhận mình rất hay bị phân tâm. Hay như khi không làm được bài thi thực hành lần thi Olympic, Châu cũng đã từng nghĩ mình sẽ phải bỏ thi mất nếu không có người bạn Thái Lan tốt bụng đến an ủi. Nhận ra khuyết điểm của mình đã tốt, phấn đấu để khắc phục, sửa chữa khuyết điểm đó càng tốt hơn. Minh Châu có lẽ vẫn đang cố gắng để hoàn thiện mình như thế. Một cô bé không chỉ khiến người ta ngỡ ngàng khâm phục trước tài năng trí tuệ mà còn cảm mến trước lối sống khiêm nhường, giản dị và đầy ý chí.

Minh Châu và những ước mơ.

Khi được hỏi về những ước mơ của mình, Châu đã bật cười như một đứa trẻ. Tôi cũng thực sự

thấy thú vị khi Châu tâm sự, hồi nhỏ em đã từng ước mơ được trở thành một đầu bếp giỏi. Thần tượng của Châu không chỉ là người bố rất thoải mái, rất hiền, một chân dung lý tưởng để em lấy đó làm hình mẫu chọn bạn đời cho mình sau này mà còn cả mẹ em, một bà mẹ yêu chồng, thương con và rất giỏi nội trợ. Chính mẹ đã xây đắp cho Châu ước mơ từ thời thơ ấu. Nhưng đó chỉ là ước mơ thời bé, hiện tại, em mong ước trở thành một nhà khoa học kiêm giảng viên đại học. Dự định của em là học tiếng Anh, thi Toefl, Sat và chuẩn bị Apply đi du học. Châu chia sẻ: "Em mơ một suất học bổng du học. Chắc chắn gia đình em không thể giúp em du học tự túc. Vì vậy, Huy chương Vàng này cũng là cơ hội cho em tìm được học bổng du học Em thích sang Xingapo học cho gần nhà ". Có lẽ vì vậy mà lịch học của Châu kín mít những giờ học tiếng Anh. Châu nói: Nếu được hình dung, Châu sẽ nghĩ về một tương lai gần, 5 năm nữa chẳng hạn, Châu sẽ tốt nghiệp đại học và tiếp tục theo đuổi ngành Hóa học yêu thích. Kết thúc câu chuyện với cô bé, tôi hỏi: "Châu có hạnh phúc không khi mọi người cho em là một viên ngọc sáng, đúng như cái tên bố mẹ đã đặt cho em?". Châu chỉ mỉm cười đáp rằng: "Trước đây, khi em chưa có những may mắn và thành công như ngày hôm nay thì em vẫn luôn tin rằng, em vẫn là viên ngọc sáng của tình thương yêu và

niềm tự hào trong mắt bố mẹ em, chị à! Với em thế đã là hạnh phúc...”.

Hạnh phúc đôi khi giản đơn và bình dị đến không ngờ như vậy. Nhìn ánh mắt tươi vui lấp lánh của Châu khi nói chuyện với em, đủ biết cô bé đang hạnh phúc như thế nào. Hóa học có thể cho Châu những Huy chương Vàng của sự thành công còn những bài học của cuộc sống mới cho Châu những tấm huy chương để trưởng thành. Chúc cho cô bé 19 tuổi sẽ sớm thực hiện được những ước mơ của mình và luôn thành công trên con đường mà em đã chọn, chúc cho viên Minh Châu kia càng ngày càng toả sáng!

Lệ Thu

ÁNH SÁNG CỦA NIỀM TIN

ĐÀO THU HƯƠNG

Khuôn mặt trắng trẻo, giọng nói nhỏ nhẹ và nụ cười hiền hậu luôn hiện trên môi là cảm nhận đầu tiên khi gặp Đào Thu Hương - Một học sinh khiếm thị nhưng đã nỗ lực vươn lên vượt qua hoàn cảnh để trở thành một học sinh giỏi xuất sắc, được nhiều tổ chức và cá nhân trao học bổng, được tuyển thẳng vào Đại học Sư phạm Hà Nội. Cô sinh viên khiếm thị Đào Thu Hương hiện đã ra trường và đang là phiên/biên dịch viên của tổ chức Samaritan's Purse - Việt Nam, hội viên Hội Người mù quận Đống Đa.

*

*   *

Nỗi đau của số phận:

"Em sinh ra không được may mắn, không được cuộc đời ban tặng cho cửa sổ tâm hồn như bao bạn bè cùng trang lứa khác. Nhưng ngay từ nhỏ em vẫn luôn phấn đấu để vươn lên trong học tập và

cuộc sống" - Đó là câu mở đầu bản thành tích cá nhân của em.

Đào Thu Hương sinh trưởng trong một gia đình viên chức bình thường ở số nhà 6, ngách 1, ngõ Thiên Hùng, Khâm Thiên, Hà Nội. Bố Hương trước đây là sinh viên Khoa Hóa (Trường Đại học Sư phạm Hà Nội). Sau một thời gian đi dạy, bố Hương chuyển sang làm kỹ sư và hiện đang công tác tại Trung tâm thí nghiệm điện. Mẹ Hương công tác tại phòng An ninh kinh tế, Sở Công an Hà Nội, hiện nay đã nghỉ hưu. Thu Hương còn có cô em gái. Cả gia đình không ai bị bệnh về mắt nhưng khi Hương ra đời thì mọi chuyện lại khác. Khi em được 4 tháng tuổi, thấy con luôn khóc ngằn ngặt, chị Hạnh, mẹ Hương rất lo lắng đã đưa Hương đi khám và phát hiện bệnh ở mắt đã làm Hương đau nhức. Bác sĩ đành phải báo cho chị cái tin chẳng lành: "Sớm muộn cháu cũng bị khiếm thị". Như một tiếng sét ngang tai, chị đưa con đi khắp nơi tìm cách chạy chữa nhưng vô vọng, thị lực của em chỉ còn khoảng 2/10. Sáu tuổi, Hương đã phải mổ mắt trong nỗi lo lắng xen chút hy vọng cuối cùng của cha mẹ. Sau cuộc phẫu thuật ở Viện Mắt Trung ương, tia hy vọng mong manh cuối cùng đã tắt lịm. Với Hương, tất cả chỉ còn là một khoảng không gian nhờ nhờ, xám xịt

"Giàu hai con mắt, khó hai bàn tay", câu nói xưa của các cụ để lại thật xót xa trong hoàn cảnh

của Hương. "Mẹ ơi, tại sao con lại bị bệnh về mắt?", "Tại sao con lại không được nhìn thấy ánh sáng mặt trời như các bạn khác?". Câu hỏi của em chỉ được trả lời bằng tiếng khóc nấc nghẹn của người mẹ.

Hành trình đi tìm ánh sáng tri thức

Đến năm 6 tuổi, Thu Hương được đi học như các bạn khác vì lúc đó thị lực của em vẫn còn một chút. Nhưng mắt em cứ kém dần, đến năm 10 tuổi, Thu Hương phải chuyển sang học ở trường dành cho học sinh khiếm thị Nguyễn Đình Chiểu. Trong quá trình học tập ở đây, Thu Hương luôn dẫn đầu lớp với điểm tổng kết 9,0. Sau khi học hết lớp 9, Thu Hương xin vào trường Phổ thông dân lập Lương Thế Vinh của Giáo sư Văn Như Cương. Thầy Hiệu trưởng xem bản thành tích học tập của em nhưng đã không khỏi ái ngại khi hỏi: "Nếu được nhận vào học, em sẽ trả bài bằng cách nào?", "Thưa thầy, em sẽ trả bài bằng miệng với những môn khoa học tự nhiên và trả bài bằng máy tính với những môn xã hội". Sau câu trả lời đầy tự tin ấy, Hương sẽ không bao giờ quên ơn thầy Hiệu trưởng, người đã cho em cơ hội thắp sáng ước mơ của mình. Và em đã không phụ lòng tin yêu của các thầy cô, tiếp tục giữ vững thành tích của mình. Với thành tích tốt trong học tập, năm lớp 5, lớp 9, lớp 10,

Hương đã ba lần được Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội tuyên dương là học sinh giỏi Thủ đô, đặc biệt năm lớp 9, em được chọn là một trong 20 học sinh tiêu biểu của Thủ đô Hà Nội.

Tháng 3-2006, sau khi được Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội xét miễn thi tốt nghiệp trung học phổ thông với bằng loại Giỏi, Bộ Giáo dục và Đào tạo ký quyết định tuyển thẳng em vào đại học. Vì tình yêu nghề sư phạm, Thu Hương đã quyết định chọn trường Đại học Sư phạm Hà Nội để làm nơi thực hiện tiếp ước mơ của mình. Thầy Hiệu trưởng của trường - Đinh Quang Báo - đã không ngần ngại khi tiếp nhận em. Vậy là cánh cửa trường Đại học đã rộng mở để đón em bước vào cuộc hành trình vượt bóng tối đi tìm ánh sáng tri thức. Ít ai biết rằng đằng sau thành tích học tập ấy là sự nỗ lực phấn đấu vươn lên của một số phận phải chịu nhiều bất hạnh thiệt thòi.

Hương tâm sự: "Dù đôi mắt tôi không còn thấy ánh sáng mặt trời nhưng tôi vẫn còn khối óc và lòng quyết tâm. Tôi thích triết lý sống trong tác phẩm *Đời thừa* của Nam Cao nhưng tôi sẽ không cam chịu sống thừa, không cam chịu sống trong bóng tối".

May mắn, bố mẹ Hương luôn hiểu và động viên em trong hành trình vượt bóng tối để tìm ánh sáng. Dù hoàn cảnh gia đình còn khó khăn nhưng bố mẹ Hương luôn dành tất cả mọi điều kiện tốt

nhất cho con học tập. Gia đình Hương sẵn sàng trả mọi chi phí để em có phòng thi riêng, giám thị và hội đồng chấm thi riêng.

Kết thúc năm đại học đầu tiên, cô sinh viên khiếm thị duy nhất của lớp đạt điểm tổng kết 8,5 - cao nhất lớp. Cũng từ đó, Hương luôn đứng trong danh sách khen thưởng của trường, của khoa và của khu nội trú. Cô trở thành tấm gương sáng cho toàn trường noi theo. Tốt nghiệp đại học, Hương trở thành thủ khoa, khoa tiếng Anh Trường Đại học Sư phạm Hà Nội với tổng số điểm cao nhất 8,75. Đó cũng là thành công đến từ sự nỗ lực phi thường với khối óc và lòng quyết tâm của những người không chịu khuất phục trước số phận như Hương. Câu chuyện về một cô gái với sức học phi thường đã trở thành câu chuyện về nghị lực sống mạnh mẽ được truyền tai nhau trong suốt giới sinh viên Hà Nội.

Một MC duyên dáng.

Ngoài giờ học, Hương còn nhiệt tình tham gia các hoạt động đoàn thể, tích cực trong các hoạt động Đoàn, Đội, tham gia các phong trào văn nghệ do nhà trường, Đoàn Thanh niên và Hội Người mù quận Đống Đa tổ chức. Rất nhiều người không thể quên được cô MC duyên dáng của Trường Nguyễn Đình Chiểu thường xuyên tham gia dẫn các chương trình văn nghệ của trường để

quyên góp tiền giúp đỡ người khiếm thị. Hương còn là MC cho các chương trình song ngữ Anh - Việt, các buổi hòa nhạc từ thiện được nhiều khách quốc tế tham dự. Nỗ lực phi thường của em đã được ghi nhận. Hương đã được Thành Hội Người mù Hà Nội, Thành ủy Hà Nội nhiều lần tuyên dương "Người tốt việc tốt". Không chỉ học giỏi, Hương còn chơi đàn Organ và vẽ tranh rất giỏi. Những bức tranh Hương vẽ được mang đi triển lãm ở nước ngoài. Đó là những bức tranh được em tái hiện bằng những câu chuyện cổ tích có hậu. Bức tranh em thích nhất là Tấm Cám, đoạt giải Đặc biệt trong cuộc thi "Thế giới quanh em" do Trung ương Đoàn tổ chức năm 2011.

Đào Thu Hương vinh dự được Thành Hội Người mù Hà Nội cử tham gia hội thảo về bình đẳng giới và sự phát triển cho người khuyết tật tại Băng Cốc. Hai tuần ở Thái Lan, cô sinh viên khiếm thị trong tà áo dài tha thướt đã để lại nhiều ấn tượng sâu sắc trong lòng bạn bè quốc tế.

Với khả năng tiếng Anh lưu loát và nghị lực vượt lên số phận của mình, ngay từ khi chưa ra trường, Thu Hương đã được tổ chức phi chính phủ Samaritan's Purse nhận làm biên dịch và phiên dịch viên. Tháng 8-2010, cô là đại diện duy nhất của Việt Nam tham dự khóa học về "Những khó khăn chung của người khuyết tật và trẻ em thế giới" tổ chức tại Seoul, Hàn Quốc.

"Người anh hùng thầm lặng" - Đó là danh hiệu của tập đoàn phần mềm hàng đầu thế giới Microsoft vinh danh và tặng cho Đào Thu Hương. Em còn được tôn vinh là một trong "10 gương mặt trẻ tiêu biểu Việt Nam" năm 2010, một giải thưởng cao quý do Trung ương Đoàn bình chọn trong lễ trao giải ngày 26-3-2010.

Số phận nghiệt ngã đã lấy đi ánh sáng đôi mắt của Đào Thu Hương nhưng bằng ý chí và nghị lực, Hương đã vẽ nên một thứ ánh sáng kỳ diệu: Đó là ánh sáng của tri thức - nguồn sáng giúp em tự tin và vững vàng bước vào tương lai. Chúc cho sự thành công và hạnh phúc luôn mỉm cười với em trên con đường mà em đã chọn.

Hải Lê

CHĂM HỌC, SÁNG TẠO PHI THƯỜNG

HỒ THỊ HIẾU HIỀN

Hoàn cảnh của gia đình Hồ Thị Hiếu Hiền quả là khó khăn, bố đi bộ đội, công tác xa, mẹ giáo viên hợp đồng, thường đau yếu luôn. Nhà cửa không có, gia đình Hiếu Hiền quanh năm đi thuê nhà ở trọ. Những lần chuyển chỗ trọ là những lần cực kỳ vất vả. Việc ấy ảnh hưởng rất lớn đến đời sống gia đình và cả việc học hành của Hiếu Hiền. Những lần chuyển nhà trọ, mẹ Hiền méo mặt vì tiền thuê nhà, Hiền thì điểm học bị sụt. Nhưng biết làm thế nào. Nhiều bạn học ở trọ như Hiền phải bỏ học. Các bạn phải đi bán vé số, đi ve chai, đi rửa bát thuê, làm những việc linh tinh để kiếm sống.

Có một cái may còn lại, làm nghề giáo nên mẹ Hiếu Hiền dù đói khổ đến đâu vẫn cho Hiếu Hiền tới lớp.

Hoàn cảnh gia đình như Hồ Thị Hiếu Hiền ở đất nước ta bây giờ không thiếu. Nhưng hoàn cảnh ấy mà vẫn vượt lên được để học tập giỏi,

sáng tạo giỏi là một sự phi thường. Và trong sự đói nghèo, túng bấn như vậy, Hiếu Hiền mới thấy được đi học là hạnh phúc lớn nhất của con người.

Thông minh, học giỏi, tiếng tăm của cô bé Hồ Thị Hiếu Hiền không chỉ ở trong trường, trong lớp mà đã vang xa, ra tầm quốc tế khi Hiền đoạt giải Nhất viết thư UPU lần thứ 39, giải Đặc biệt phim Quốc tế dành cho trẻ em châu Á do Ủy ban làm phim Quốc tế dành cho trẻ em châu Á tổ chức tại Nhật Bản.

Để tham gia cuộc thi viết thư quốc tế UPU về đề tài HIV/AIDS, Hồ Thị Hiếu Hiền đã làm những cuộc điều tra nhỏ từ việc trắc nghiệm đối với cha, mẹ, bà, em, bác công nhân về hiểu biết của họ đối với căn bệnh thế kỷ.

Bức thư đoạt giải quốc tế của Hiếu Hiền viết gửi đạo diễn nổi tiếng của Trung Quốc, Trương Nghệ Mưu bày tỏ mong muốn ông hãy có tác phẩm điện ảnh thật hay về chủ đề HIV/AIDS. Qua bộ phim đó, mọi người hiểu rõ hơn về sự nguy hiểm của AIDS để có cách phòng tránh hiệu quả cũng như thức tỉnh những người còn thờ ơ với căn bệnh thế kỷ này. Bức thư sau đó được dịch sang hai thứ tiếng Anh, tiếng Pháp để tham dự cuộc thi quốc tế.

Nội dung bức thư (trích):

Đà Nẵng, ngày 20 tháng 11 năm 2009

Đạo diễn Trương Nghệ Mưu kính mến!

Khi gửi lá thư này, cháu mong từng ngày thư đến được tay ông.

Rồi cháu lại lo lắng khi nhìn thấy địa chỉ lạ hoắc. Người gửi: Hồ Thị Hiếu Hiền, Việt Nam. Không biết ông có giở thư ra đọc hay không? Ông ơi! Cháu mong ông bớt chút thời giờ vàng ngọc để lắng nghe tâm sự của cháu biết đâu ông sẽ thấy trong đó một điều gì lớn lao hơn tình cảm của người hâm mộ dành cho thần tượng...

Ở ngoài đời, nếu không được giới thiệu là chủ nhân của giải Nhất quốc gia cuộc thi viết thư quốc tế UPU lần thứ 39, ít ai nghĩ rằng cô nữ sinh này lại chỉ vừa kết thúc năm học đầu tiên của bậc trung học cơ sở. Hồ Thị Hiếu Hiền dường như lớn hơn nhiều so với tuổi 12 của mình bởi sự chững chạc từ cử chỉ tới lời nói. Hiền có gương mặt thông minh, trong sáng, lối nói chuyện mạch lạc, đâu ra đấy.

Vượt qua hơn 1,2 triệu bức thư tham dự cuộc thi viết thư quốc tế UPU lần thứ 39 - Việt Nam 2010, bức thư được gửi đến đạo diễn Trương Nghệ Mưu của em Hồ Thị Hiếu Hiền đã giành giải Nhất toàn quốc với số điểm mà theo các thành viên ban giám khảo là hoàn toàn thuyết phục.

Hiếu Hiền cho biết, em chọn đạo diễn Trương Nghệ Mưu là thể hiện mong muốn, khát vọng của em làm sao có thể nâng cao nhận thức, hành động của cộng đồng phòng, chống căn thế kỷ HIV/AIDS. Một suy nghĩ rất người lớn này đã được em trình bày trong lá thư đầy mạch lạc, giọng văn trong sáng, thuyết phục.

Chia sẻ về ý tưởng cũng như mục đích khi viết lá thư gửi đạo diễn đầy tự tin là vậy song khi được hỏi về mình, Hiếu Hiền lại rất khiêm tốn. Em cho biết, em là con một trong gia đình bố làm trong quân đội và mẹ là cô giáo. Chỉ có vậy thôi. Và những thông tin về em, một cô học trò đặc biệt lại được chúng tôi khai thác từ cô giáo dạy Văn và cũng là cô chủ nhiệm của Hiếu Hiền, cô giáo Phạm Thị Phong.

Theo cô giáo, Hiếu Hiền mấy năm trước, dù chỉ mới học lớp 6 nhưng rất chững chạc trong tác phong cũng như trong cuộc sống. Một học sinh gương mẫu trong nhiều lĩnh vực. Học lớp 6 - một lớp điểm đầu khối của Trường Trung học cơ sở Tây Sơn, Đà Nẵng, Hiếu Hiền có thành tích học tập rất đáng nể. Kỳ thi học kỳ II lớp 6 Hiếu Hiền đạt được 10 điểm 10 cho các môn học. Tổng kết chung năm học lớp 6 Hiếu Hiền đạt 9,7 trong đó riêng môn Văn là 9,6.

Đạt thành tích cao trong học tập, nhưng Hiếu Hiền không chỉ biết học mà còn rất ham tìm hiểu các kiến thức từ cuộc sống từ những bộ phim, những cuốn sách hay. Bằng chứng rõ ràng nhất đó là dù còn nhỏ tuổi song em đã là một "fan" hâm mộ đạo diễn người Trung Quốc nổi tiếng thế giới Trương Nghệ Mưu.

Em cho biết, rất hâm mộ đạo diễn Trương Nghệ Mưu qua các bộ phim nổi tiếng như *Cao*

lương đỏ, Cúc đậu, Đèn lồng đỏ treo cao Đây là những bộ phim đã đi vào lòng hàng triệu người trên trái đất. Và em còn khâm phục hơn khi ông đã đạo diễn thành công chương trình khai mạc Olympic Bắc Kinh năm 2008.

Chính vì vậy, em mong muốn được gửi một lá thư tới đạo diễn Trương Nghệ Mưu để ông có thể giúp em làm được một tác phẩm điện ảnh về căn bệnh thế kỷ HIV/AIDS. Thông điệp lớn nhất mà Hiếu Hiền muốn gửi gắm qua bức thư này đó là, mọi người có thể nhìn lại mình xem đã có những hành động đúng hay chưa và cũng qua đây có ý thức phòng, chống căn bệnh HIV/AIDS tốt hơn. Một sự mong muốn đầy nhân văn được xuất phát từ một cô bé 12 tuổi Hồ Thị Hiếu Hiền khiến người đối diện với em không khỏi cảm phục.

Hiện giờ, bức thư của em đang được Ban Tổ chức cuộc thi tại Việt Nam dịch sang tiếng Pháp tham dự cuộc thi cấp quốc tế. Cầm bản photo bài thi của Hiếu Hiền trong tay, từng câu từng chữ, từng lời văn hồn nhiên, vừa sáng tạo, bố cục rất chặt chẽ được thể hiện qua nét chữ đẹp, tròn đều tăm tắp của em khiến người đọc khó có thể quên được.

Chia sẻ kinh nghiệm làm sao để có thể đạt giải cao cuộc thi viết thư quốc tế UPU, Hiếu Hiền cho hay, trước khi viết và gửi bức thư đi em cũng không đặt hy vọng cao sẽ giành được giải

thưởng mà chỉ suy nghĩ một cách đơn giản là thử tìm một cách nào đó dù chỉ là mong manh để đạo diễn Trương Nghệ Mưu có thể sẻ chia một chút với em về ước muốn làm bộ phim về đề tài HIV/AIDS. Vậy là bức thư đã được viết với ý tưởng sáng tạo đó.

Theo Hiếu Hiền, để viết được một bức thư xúc động thì phải đi từ thực tế, các bạn học sinh hãy viết thư kể những câu chuyện chân thực từ đời sống, viết ra những suy nghĩ, cảm xúc sâu sắc, thầm kín và chân thành nhất của mình. Em hy vọng cuộc thi viết thư quốc tế năm sau sẽ có nhiều bức thư hay, nhiều bạn học sinh giành được giải cao.

Trước Hiếu Hiền, cuộc thi viết thư quốc tế UPU lần thứ 38, giải Nhất cuộc thi ở phạm vi quốc gia và giải Nhì quốc tế là của em Nguyễn Đắc Xuân Thảo, một học sinh lớp 7/10 cũng đến từ Đà Nẵng. Với những gì Hiếu Hiền chia sẻ thông qua lá thư của em gửi đạo diễn Trương Nghệ Mưu, chúng ta có thể tin tưởng và hy vọng bài dự thi quốc tế của Hồ Thị Hiếu Hiền sẽ giành giải cao quốc tế. Đây là niềm hy vọng rất chính đáng và có cơ sở bởi xuất phát từ nỗ lực, say mê của chính các em khi viết mỗi lá thư tham gia cuộc thi.

Bức thư gửi đến người đạo diễn nổi tiếng thế giới đã mang lại giải Nhất cho Hiếu Hiền - cô học

trò nổi tiếng ở Trường Trung học cơ sở Tây Sơn từ khi mới bước chân vào trường vì thành tích học tập xuất sắc toàn diện của mình.

"Là lớp trưởng lớp 6/9. Điểm học tập trung bình môn 9,6, không có môn nào dưới 9,0. Dẫn đầu khối học sinh lớp 6 và luôn đạt giải Nhất, Nhì trong các cuộc thi chọn học sinh giỏi Văn, Toán, Tiếng Việt ở nhà trường", "Cô bé lớp trưởng điềm đạm, luôn xử lý chín chắn và rất thông minh những tình huống xảy ra trong lớp học, là một em học sinh mà cả thầy cô và bạn bè đều tin tưởng. Trước khi vào học Trường Trung học cơ sở Tây Sơn, em từng là một liên đội trưởng xuất sắc ở bậc tiểu học".

Đó là vài nét về "lý lịch trích ngang" của Hiếu Hiền từ nhận xét của cô giáo bộ môn Văn và cô chủ nhiệm.

Nhưng có lẽ điều gây ấn tượng với chúng tôi về Hiếu Hiền trước khi gặp cô học trò nhỏ này chính là nét chữ rất đẹp, những nét đều tăm tắp, chạy liền nhau trên trang thư tạo thiện cảm ngay với người đọc. Đến khi gặp Hiếu Hiền, chúng tôi càng thêm thiện cảm về một cô học trò nhỏ nhưng rất cá tính.

Chia sẻ thêm về bí quyết để có được thành tích học tập xuất sắc toàn diện tất cả các môn, đặc biệt là môn Tập làm văn, Hiếu Hiền nở nụ cười hồn nhiên: "Em không chỉ cố gắng chăm học mà còn chăm... chơi, chẳng hạn như xem phim. Những

quyển sách, những bộ phim vừa để giải trí vừa cho mình thêm nhiều những cảm nhận, những kiến thức rất thú vị. Bố em là bộ đội nên hay đi công tác xa. Mẹ em là giáo viên. Bố mẹ dạy em tự lập trong việc học, sắp xếp giờ học, giờ chơi hợp lý. Em không có bí quyết đặc biệt để học giỏi môn Văn nhưng em rất thích đọc sách. Có lẽ nhờ đó mà em diễn đạt được trôi chảy các ý trong bài tập làm văn".

Trò chuyện với chúng tôi, cô Phạm Thị Phong - tổ trưởng bộ môn Văn Trường Trung học cơ sở Tây Sơn, đánh giá: "Một bức thư mà khi đọc những dòng đầu tiên thì rất bình thường, không ấn tượng lắm ngoài nét chữ rất đẹp. Nhưng càng đọc càng cảm thấy rất cuốn hút vì lối dẫn dắt của bức thư và những ý nghĩ vừa hồn nhiên, vừa sáng tạo, bố cục rất chặt chẽ. Đặc biệt là cái kết sâu lắng khiến người đọc không thể không suy nghĩ".

Gương mặt thông minh, lối trò chuyện trong sáng nhưng hết sức chững chạc, Hiếu Hiền thuyết phục chúng tôi về khả năng hiểu biết của em về căn bệnh thế kỷ. Em chia sẻ: "Qua những giờ học ngoại khóa ở trường và tìm hiểu thêm trên mạng internet, em có được hệ thống kiến thức về căn bệnh thế kỷ AIDS và đã lồng ghép trong bức thư gửi đến đạo diễn Trương Nghệ Mưu, một người mà em rất hâm mộ. Ai cũng biết căn bệnh thế kỷ AIDS nhưng dường như không phải ai cũng hiểu

rõ những kiến thức về bệnh cũng như cách bảo vệ mình trước căn bệnh một cách đúng đắn. Em đã thử đi thực tế, hỏi han nhiều người để nhận thấy điều đó. Em tin vào sức mạnh của phim ảnh chất lượng có thể dễ dàng chuyển tải những thông điệp về căn bệnh thế kỷ đến với mọi người, đi vào đời sống. Em viết thư cho một đạo diễn ở châu Á cũng vì châu Á là châu lục có nhiều bệnh nhân mắc nhiễm HIV nhất thế giới".

Con đường học tập, lao động sáng tạo của Hồ Thị Hiếu Hiền còn rất dài. Với sự nỗ lực phi thường, em sẽ còn đạt những thành tích cao hơn. Mọi người, thế hệ trẻ hy vọng và tin tưởng ở em!

Huỳnh Văn

TÀI NĂNG KHÔNG ĐỢI TUỔI

HOÀNG PHẠM TRÀ MI

Thành tích nổi bật

- Năm 2005, 2006, 2007: Đoạt giải Nhất cuộc thi Olimpic Toán, quận Đông Nam Thành phố Mátxcơva.

- Năm 2006: đoạt giải Nhất cuộc thi Tài năng trẻ Thành phố Mátxcơva.

- Năm 2007: giải Nhất Olimpic tiếng Nga quận Đông Nam Thành phố Mátxcơva.

- Năm 2008: Giải Ba cuộc thi Toán Thành phố Mátxcơva mở rộng do Khoa Toán Trường Đại học Lômônôxốp - Viện Toán học - Nga tổ chức.

- Đoạt giải Nhì cuộc thi Pianô toàn Liên bang Nga.

- Năm 2010: đoạt Huy chương Vàng Liên hoan Pianô châu Á tại Choênan (Hàn Quốc).

- Đoạt giải Nhất cuộc thi Pianô quốc tế F. Chopin tại Xingapo.

*

*   *

Tháng 8-2011, một tài năng trẻ pianô của Việt Nam đã xuất sắc giành một giải Nhất và một giải Nhì tại 2 cuộc thi pianô quốc tế ở ngay tại "Kinh đô âm nhạc cổ điển" của thế giới.

Hoàng Phạm Trà Mi sinh năm 1977 tại Mátxcơva (Cộng hòa Liên bang Nga). Ba tuổi, bố mẹ cho Trà Mi đi học múa hát. Em làm quen với pianô từ năm lên 4 tuổi. Một người quen của gia đình em chuyển nhà không mang theo cây đàn piano nên tặng nó lại cho cô bé. Lúc đó, cây đàn đối với em chỉ như một thứ đồ chơi. Em đùa nghịch với nó   Nhưng sau 1 năm, một thầy giáo dạy pianô nhận thấy ở em tố chất đặc biệt và một năng khiếu trời cho ở bộ môn này nên đã tận tình chỉ bảo và hướng em trở thành một nghệ sĩ chuyên nghiệp. Em may mắn được theo học cô giáo Liubốp Pavlôva từng là Giáo sư tại Nhạc viện Quốc gia Traicốpxky.

Còn nhớ ngày nhập học, đích thân cô hiệu trưởng kiểm tra trình độ của Mi và xếp em vào lớp của Trưởng khoa Pianô. Một cô giáo có tiếng là khó tính trong việc lựa chọn học sinh để hướng dẫn, truyền đạt kinh nghiệm. Với Mi, cô giáo tuy nghiêm khắc nhưng tình cảm và tốt bụng. Ngoài hai buổi lên lớp bắt buộc, Mi được ưu ái muốn học bao lâu tùy thích. Hết giờ học, cô thường mời cô học trò nhỏ người Việt tới nhà cô chơi để chia sẻ kinh nghiệm khi tham gia biểu diễn các cuộc thi âm nhạc. Vì thế, sau này khi tham dự các cuộc thi

trên các sân khấu lớn Mi thường giữ được tâm trạng thoải mái không bị áp lực tâm lý.

Chính tại môi trường âm nhạc này, tài năng âm nhạc của em thực sự được nảy nở. Chưa bao giờ Trà Mi cảm thấy say mê và thật sự cuốn hút với âm nhạc như vậy.

Không ít lần gặp bài khó, Mi thường kiên trì ngồi lì bên cây đàn ôn luyện cho thành thạo mới thôi. Những lúc ấy, Mi luôn có sự động viên, giúp đỡ của cô giáo người Nga. Chính cô là người đã định hướng và luôn khuyến khích Mi đi theo con đường mà em đã lựa chọn.

Với mỗi bài tập mới, Mi được cô truyền đạt về chuyên môn và giảng giải về ý nghĩa nhân văn trong tác phẩm. Để hiểu sâu sắc vấn đề, Mi phải đọc lại lịch sử âm nhạc của thể loại đó và tìm hiểu sâu hơn về tác giả để có cảm nhận đúng. Mi tâm sự: "Khi chơi nhạc mình phải hóa thân thành nhân vật trong bài để hiểu từng nốt nhạc".

Mi rất hài lòng về con đường mà mình đã lựa chọn. Tiếp xúc với âm nhạc từ sớm, âm nhạc đã giúp em trưởng thành và hiểu hơn về cuộc sống.

Sau hơn 10 năm ở Nga, 12 tuổi em theo gia đình về Việt Nam và học văn hóa tại trường của Đại sứ quán Nga, học đàn ở Học viện Âm nhạc quốc gia. Sáng học văn hóa, chiều tối chơi đàn, thời gian học tập của em gần như kín mít, những lúc rảnh rỗi em thường đọc sách hoặc vẽ tranh.

Còn nhớ trong một cuộc thi âm nhạc ở Áo - một trong những kinh đô của âm nhạc cổ điển. Khi em biểu diễn xong bản nhạc, ban giám khảo đã không tin bản nhạc vừa nghe là do một người Việt biểu diễn bởi cách thức biểu diễn của em, âm nhạc của em thật là thành thục mang dáng dấp phong cách châu Âu   Em nói với họ rằng em sinh ra và lớn lên ở Nga nhưng là người Việt.

Tại cuộc thi Pianô quốc tế lần thứ nhất mang tên nhà soạn nhạc vĩ đại F. Chopin do Hiệp hội Chopin (Xingapo), Viện Hàn lâm Nhật Nanyang và Đại sứ quán Ba Lan tại Xingapo tổ chức tại Xingapo từ ngày 1 đến ngày 5-12-2010, cô gái đến từ Việt Nam Phạm Hoàng Trà Mi đã giành giải Nhất. Đây là cuộc thi quốc tế lớn, giám khảo là những nghệ sĩ, Giáo sư tên tuổi từ các quốc gia Úc, Malaixia, Hồng Kông, Ba Lan   Tham dự có 145 thí sinh của 15 quốc gia được chia làm 5 bảng theo lứa tuổi. Đoàn Việt Nam có 7 thí sinh tham dự tại các bảng A, B, C, D do tiến sĩ Tạ Quang Đông dẫn đầu. Trong cuộc thi các thí sinh phải qua 2 vòng dự tuyển: Vòng 1 gửi DVD, vòng 2 trình bày một chương trình tự chọn các tác phẩm khó của chopin trong thời gian từ 12 đến 15 phút. Đây là một cuộc thi có tầm cỡ trong khu vực về chất lượng. Kết quả đoàn Việt Nam có thí sinh Hoàng Phạm Trà Mi 13 tuổi, học sinh trung cấp 1 (Hệ 11 năm) của Học viện Âm nhạc quốc

gia Việt Nam đã đoạt giải Nhất bảng C. Hoàng Phạm Trà Mi đã vượt qua 29 thí sinh để giành giải cao nhất của bảng.

Vào tháng 7-2010, Hoàng Phạm Trà Mi cũng đã đoạt Huy chương Vàng Liên hoan Âm nhạc châu Á tổ chức tại Choênan (Hàn Quốc).

Là gương mặt trẻ nhất trong số "10 gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu" năm 2011, có lẽ ít ai biết rằng Hoàng Phạm Trà Mi hoàn toàn không phải con nhà nòi. Đằng sau sự thành công của em có sự đóng góp lớn lao của người mẹ đáng kính một mình đưa em qua nhiều sóng gió của cuộc đời. Bên cạnh sự đam mê nghệ thuật, sự nghiêm túc trong công việc còn là sự nỗ lực không biết mệt mỏi của em và người mẹ. Đối với Trà Mi, mẹ không chỉ có công sinh thành dưỡng dục mà còn là người bạn tâm giao, một người thầy lớn.

Mẹ đã ở bên em trong từng bước đi, chứng kiến thành công, thất bại của em trên con đường âm nhạc. Hoàng Phạm Trà Mi vô cùng biết ơn mẹ vì điều đó.

Âm nhạc mang đến cho con người những cảm xúc tinh tế tuyệt vời. Đó là điều mà Hoàng Phạm Trà Mi đã cảm nhận được từ âm nhạc để rồi từ đó, em lại cống hiến cho người nghe những cảm xúc mà em đã trải nghiệm.

Những bản nhạc nhẹ tuyệt vời của các nhạc sĩ tài hoa dưới ngón tay lướt nhẹ của em, người nghe

như trôi trên miền cảm xúc. Cái đẹp, cái hướng thiện cứ tỏa sáng lấp lánh. Người nghe như chìm đắm trong cảm xúc thánh thiện để rồi thấy lòng mình trong sáng hơn, yêu đời hơn... Đó chính là điều mà Hoàng Phạm Trà Mi đã làm được. Hy vọng rằng những ước mơ của em trong tương lai sẽ trở thành hiện thực và em sẽ tiếp tục mang lá cờ Tổ quốc tung bay chiến thắng tại nhiều cuộc thi quốc tế hơn nữa. Em thật vinh dự nhận được giải thưởng cao quý dành cho thế hệ trẻ Việt Nam: Giải thưởng "Gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu" xuất sắc nhất của năm 2011 do Trung ương Đoàn trao tặng.

Hải Lê

"CẬU BÉ VÀNG" PHỐ NÚI

NGUYỄN PHI LONG

Thành tích nổi bật:

- Lớp 11, đoạt giải Nhất kỳ thi học sinh giỏi môn Vật lý cấp tỉnh.

- Lớp 11, đoạt giải Nhất kỳ thi học sinh giỏi môn Vật lý toàn quốc.

- Tháng 5 năm 2012, đoạt Huy chương Bạc kỳ thi Olympic môn Vật lý châu Á tổ chức tại Ấn Độ.

- Tháng 7 năm 2012, đoạt Huy chương Vàng kỳ thi Olympic môn Vật lý quốc tế tổ chức tại Cộng hòa Estônia.

- Đoạt Huy chương Bạc tại cuộc thi Vật lý dành cho học sinh Trung học phổ thông toàn thế giới (WoPhO).

*

* *

Là gương mặt trẻ tuổi nhất trong số "10 gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu" năm 2012, "Cậu bé Vàng" Nguyễn Phi Long - người con của núi rừng Tây Bắc một lần nữa đã chứng minh cho mọi

người thấy: "ở bất cứ đâu, trong hoàn cảnh nào nếu biết cố gắng, nỗ lực thì con người ta đều có thể gặt hái những thành công".

Đam mê và khám phá.

Sinh năm 1995 trong một gia đình mà cả bố và mẹ đều là những giáo viên bộ môn Vật lý tại Trường Trung học phổ thông Chuyên Sơn La, có lẽ vì thế mà cái máu vật lý đã chảy trong huyết quản của cậu bé này từ ngày nhỏ. Thường xuyên được tiếp xúc với các kiến thức vật lý, các thí nghiệm, các định luật vật lý qua các bài giảng của bố mẹ với các anh chị học sinh đi trước, và niềm đam mê, thích thú môn học này đã "nhập" vào cậu bé Long lúc nào chẳng hay. Ngày đó, không ít lần bố mẹ bắt gặp Long chăm chú theo dõi các bài giảng về vật lý, rồi học vẹt và đọc như cháo chảy các định luật, định lý, hay có lần Long còn lấy trộm cả kính lúp của mẹ để làm thí nghiệm hứng ánh nắng mặt trời để đốt giấy. Một chút tinh nghịch, một chút tò mò và một óc quan sát nhạy bén, tất cả những điều đó đã mang lại cho Long niềm đam mê đối với môn Vật lý.

Từ hồi học tiểu học, Long đã "nghiền xong" cuốn Vật lý đại chúng dày hơn 500 trang. Đây quả là chuyện lạ với một cậu bé còn măng sữa như vậy. Một thế giới diệu kỳ với vô vàn những hiện tượng, những màu sắc của cuộc sống và vật

lý đã lôi cuốn Long vào, rồi những cuốn sách kiểu như Chuyện kể về những nhà Vật lý thế giới với vô vàn những mẩu chuyện thú vị về bước đường thành công của những tiền nhân đi trước trở thành tiền đề để hun đúc nên lòng đam mê với bộ môn Vật lý của Long. Long cho biết: "Riêng về môn Vật lý, điều khiến em say mê là nó giúp cho em có thể tìm hiểu và giải thích các vấn đề tự nhiên trong cuộc sống xung quanh chúng ta. Ngoài ra, thành tích của các anh chị trong đội tuyển học sinh giỏi môn Vật lý của bố mẹ cũng làm em có quyết tâm học môn Vật lý". Có thể nói, đến với Vật lý chính là mở ra một bầu trời tri thức mới cho Long, từ đó, những đam mê và khám phá mới mẻ đã tạo nên niềm hứng khởi với môn học này.

Học tốt môn Toán và giành được không ít các giải thưởng ở bộ môn này, nhưng những thành tích đặc biệt tạo nên thương hiệu Cậu bé Vàng của Long lại chính ở môn Vật lý. Và không ít người tỏ ra ngạc nhiên khi Long chọn học chuyên Toán khi thi đậu vào Trường Trung học phổ thông Chuyên Sơn La. Cả Toán học và Vật lý đều có những sự ràng buộc, liên quan nhất định, bổ sung cho nhau rất nhiều. Toán được coi là công cụ thiết yếu để học vật lý, muốn học vật lý tốt phải có kỹ năng tính toán tốt, và trước sự tư vấn của gia đình, Long đã chọn học chuyên toán, để nuôi

dưỡng những giấc mơ về vật lý. Long tâm sự: "Em rất tâm đắc với câu nói của Albert Einstein: "Tôi học Toán để học Vật lý cho tốt". Vật lý là môn học mà em đam mê, yêu thích từ nhỏ, vật lý cho em hiểu được những vấn đề của tự nhiên. Còn toán là công cụ giúp em học tốt hơn ở môn Vật lý. Cả hai môn học đều rèn cho người học phong cách tư duy khoa học".

Học ở đâu cũng có thể thành tài.

Nghe kể chuyện về Long, phần lớn mọi người đều đi từ cảm giác ngạc nhiên đến kính phục. Sau khi tốt nghiệp Trung học cơ sở, Long thi đỗ cùng lúc hai trường là Chuyên Trung học phổ thông Sơn La và Trung học phổ thông Chuyên Đại học Khoa học tự nhiên (Đại học Quốc gia Hà Nội). Nếu theo lẽ thường thì Long đã xuống Hà Nội theo học, tuy nhiên Long đã chọn Trường Trung học phổ thông Chuyên Sơn La với suy nghĩ học ở đâu cũng có thể thành tài, miễn là mình chịu khó và "không phải cứ ở quê thì môi trường học không bằng Hà Nội". Quyết định này của Long cũng nhận được sự ủng hộ của bố mẹ. Cô giáo Trần La Giang, mẹ của Long cũng là giáo viên Trường Trung học phổ thông Chuyên tỉnh Sơn La cho biết: "Tôi nghĩ, ngay ở Sơn La, Long cũng hoàn toàn có môi trường tốt để vươn tới thành công".

Một kinh nghiệm quý báu mà Long chia sẻ với các bạn để có thể học tốt bộ môn Vật lý, đó là: "Những kiến thức vật lý mà em có được, ngoài việc tích lũy trong các giờ học chính khóa, chăm chỉ nghe giảng, làm bài ở nhà, học ôn đội tuyển còn là sự đam mê nghiên cứu tài liệu và những lần ngồi nghe bố hay mẹ giảng dạy. Em muốn chia sẻ thêm một điều quan trọng là: Mọi người hãy cố gắng tạo hứng thú đối với môn học, khi đã có được niềm đam mê thì việc tiếp thu các kiến thức sẽ diễn ra một cách thuận lợi, nhanh chóng hơn".

Bắt đầu từ năm lên lớp 11, Long tham gia nhiều hơn vào các kỳ thi học sinh giỏi của bộ môn Vật lý. Lớp 11, Long đi thi học sinh giỏi cấp Tỉnh và cấp Quốc gia và giành giải Nhất, được chọn vào đội tuyển tham dự Olympic Vật lý châu Á năm 2012 tại Ấn Độ (tháng 5-2012). Ngay trong lần đầu thi quốc tế này Long đã đoạt chiếc Huy chương Bạc. Sau đó 2 tháng, Long lại gây bất ngờ với chiếc Huy chương Vàng kỳ thi Olympic Vật lý quốc tế tổ chức tại Cộng hòa Estônia. Cái tên Ngô Phi Long chính thức được biết đến nhiều hơn và danh hiệu "Cậu bé Vàng" cũng gắn với em từ đó.

Mang vinh danh về cho Tổ quốc.

Một trong những cuộc thi khẳng định tên tuổi của Phi Long đó là Cuộc thi Vật lý dành cho học sinh Trung học phổ thông toàn thế giới (WoPhO),

Cuộc thi mà giờ đây, khi nhắc đến, rất nhiều người, đặc biệt là các thầy, cô đã từng bồi dưỡng cho Phi Long vẫn không khỏi bất ngờ và tự hào về cậu bé Vàng của mình.

Được khởi xướng từ năm 2011, đây là năm thứ hai cuộc thi được tổ chức tại Inđônêxia. WoPhO gồm có ba vòng. Vòng 1 là vòng tuyển lựa, tạo cơ hội cho đông đảo học sinh tham gia cuộc thi thông qua internet. Các bài toán ở vòng này khuyến khích học sinh học vật lý đỉnh cao và nâng cao hiểu biết về vật lý. Vòng 1 được tiến hành với 10 bài lý thuyết, không có bài thí nghiệm. Đề bài viết bằng tiếng Anh và tiếng nước đăng cai. Vòng tiếp theo là vòng thảo luận. Đây là dịp để mọi người tham gia thảo luận về lời giải của các bài trong vòng trước. Các thảo luận cũng được thể hiện bằng tiếng Anh. Vòng chung kết có sự tham dự của những học sinh từng đoạt Huy chương Vàng APhO (Olympic Vật lý châu Á - Thái Bình Dương) và IphO (Olympic Vật lý quốc tế) và cả những sinh viên năm thứ nhất được tuyển chọn kỹ gồm 72 người đến từ 16 quốc gia. 38/72 học sinh tham dự là những người đã giành Huy chương Vàng hoặc Bạc của các kỳ thi Olympic Vật lý châu lục - APhO và Olympic Vật lý quốc tế - IphO. Số học sinh còn lại gồm những người đã vượt qua vòng loại và các tân sinh viên từ các trường đại học hàng đầu, những

người đã được Hội đồng quản trị quốc tế uy tín của WoPhO 2nd đặc biệt mời tham gia. Các đề thi (gồm 3 bài lý thuyết và hai bài thí nghiệm) được trình bày bằng tiếng Anh, Nga, Trung Quốc và tiếng nước đăng cai. Ban tổ chức WoPhO 2nd cũng đã khẳng định: mức độ khó khăn của cuộc thi là rất cao, ngang tầm với trình độ kiến thức mà các nghiên cứu sinh sau đại học cần có.

Để chuẩn bị cho cuộc thi này, ngoài những kiến thức chuyên sâu về vật lý, Long đã phải dày công rèn luyện cho mình vốn tiếng Anh thật "nhuyễn" để có thể đáp ứng được các yêu cầu của cuộc thi. Long đã dành hàng tháng trời nghiên cứu các bài thi của năm trước để học cách diễn giải và sử dụng ngôn ngữ với hiệu quả cao nhất cũng như cách tiếp cận với các đề bài. Và kết quả là Long đã giành Huy chương Bạc của cuộc thi, trở thành một trong hai người Việt Nam đầu tiên (cùng với Đinh Ngọc Hải (Trung học phổ thông Chuyên Biên Hòa, Hà Nam) đoạt giải ở một kỳ thi danh tiếng bậc nhất này.

Trở về sau Lễ trao giải thưởng "10 gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu" năm 2012, Long chia sẻ: "Em rất xúc động và tự hào, em vẫn quyết tâm học tập để đạt được thành tích cao hơn, góp một phần công sức nhỏ bé của mình để xây dựng quê hương đất nước". Hiện Long vẫn đang theo học tại Trường Trung học phổ thông Chuyên Sơn La, và

hằng ngày, Long vẫn đến trường với hành trang là niềm đam mê vật lý, niềm hứng thú với môn Toán học. Long thật sự đang chuẩn bị cho mình những bước vững chắc nhất để trở thành một nhà Vật lý hoặc một kỹ sư giỏi. Và chắc hẳn trên hành trình đó, Long sẽ còn tiếp tục bổ sung vào bộ sưu tập của mình những tấm huy chương, điều đó càng đáng quý hơn không chỉ cho em, cho mái trường mà em đang học tập, nó còn là sự ghi nhận rõ ràng nhất sự đóng góp đáng tự hào của em làm rạng rỡ thêm cho ngành giáo dục nước nhà.

Đức Thành

CÔ THỦ KHOA TÀI NĂNG

TẠ THỊ BÍCH NGỌC

Thành tích nổi bật:

- Đoạt giải Nhất Nghiên cứu khoa học của Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn và giải Nhì cấp bộ với đề tài "Cấu trúc thông tin của Thông báo tuyển dụng bên báo viết"; Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo; Bằng khen của Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh.

- Đoạt giải Nhất hùng biện cuộc thi Olympic các môn khoa học Mác - Lênin và Tư tưởng Hồ Chí Minh năm 2005.

- Đoạt giải Nhì cuộc thi Nữ sinh Thanh lịch Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn năm 2005.

*

*   *

Bích Ngọc sinh ra và lớn lên trong một gia đình làm nghệ thuật. Bố là đạo diễn sân khấu của Nhà

hát Tuồng Việt Nam. Mẹ và anh trai của Ngọc cũng công tác tại đây. Tuy nhiên khi lớn lên, Ngọc không đi theo nghề truyền thống của gia đình mà lại chọn cho mình một con đường riêng. Ngọc chọn học ngành Khoa học quản lý của Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn (Đại học Quốc gia Hà Nội).

Quả thực, đây là một lựa chọn đúng đắn của cô gái quê gốc Hưng Yên này. Vào học ngành Khoa học Quản lý, Bích Ngọc đã phát huy được hết những khả năng vốn có của mình và nhận được những thành công vô cùng rực rỡ. Với những thành tích đặc biệt xuất sắc của mình nên dù đã ra trường nhưng Bích Ngọc vẫn được Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn (Đại học Quốc gia Hà Nội) chọn là sinh viên tiêu biểu để gửi danh sách lên Hội Sinh viên Việt Nam tham gia vào cuộc bình chọn Gương sáng sinh viên giai đoạn 2003-2008. Và trong cuộc bình chọn này, Ngọc đã trở thành 1 trong 80 bạn sinh viên có thành tích học tập và công tác Đoàn - Hội xuất sắc được vinh danh, đại diện cho hơn một triệu sinh viên trong cả nước.

Bích Ngọc đến với ngành Khoa học Quản lý với một lý do thật giản đơn. Cô thích ngành này chỉ vì hai chữ quản lý của tên ngành học, bởi từ khi đi học cô luôn được làm quản lý lớp. Được vào ngành học đúng với niềm đam mê, Ngọc luôn

luôn cố gắng để thể hiện mình. Cô được các bạn tín nhiệm bầu giữ nhiệm vụ quản lý lớp. Điều này làm Ngọc rất vui và càng làm cô thấy phải có trách nhiệm hơn với công việc của lớp và với việc học của chính mình.

Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn là trường có danh tiếng trong cả nước trong việc đào tạo các ngành khoa học xã hội về xã hội của Việt Nam. Các sinh viên của trường đều có trình độ học vấn vào loại tốt mới có thể trụ lại được. Trong một rừng hoa như thế, Bích Ngọc vẫn nổi bật lên như là một bông hoa đẹp nhất. Với một ý thức học tập nghiêm túc, niềm hăng say và phương pháp học tập rất khoa học và hợp lý, thành tích học tập của Ngọc trong các năm học tại Khoa Khoa học Quản lý thật làm nhiều người phải thán phục. Trong cả bốn năm học điểm trung bình học tập của Ngọc đạt được là 8.6. Ngọc đã ra trường năm 2008 với tấm bằng đỏ trên tay và danh hiệu thủ khoa của Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn. Bích Ngọc còn được vinh danh cùng thủ khoa của các trường đại học khác trong cả nước tại Văn Miếu - Quốc Tử Giám.

Khi được hỏi về phương pháp học tập như thế nào để có được kết quả học tập cao như vậy, Ngọc tâm sự: "Trên lớp, trong quá trình lắng nghe bài giảng của các thầy cô, ngoài nội dung bài học, em rất quan tâm tới phương pháp tiếp cận mà các

thầy cô sử dụng để xây dựng bài giảng cũng như những quan điểm khoa học được thể hiện trong nội dung bài giảng đó. Từ đây, em tìm đọc thêm các tài liệu (internet, thư viện, các cửa hàng sách (đặc biệt là sách cũ và sách hạ giá) và cùng trao đổi với các bạn trong lớp, các anh chị khóa trên. Vấn đề nào muốn tìm hiểu sâu hơn, em tìm đến các thầy cô. Các thầy cô giáo của em đều rất nhiệt tình với sinh viên, khuyến khích tranh luận bình đẳng và sẵn sàng có những chỉ dẫn rất hữu ích.

Ngoài việc học tập tốt trên lớp, Ngọc còn rất ham mê nghiên cứu khoa học. Cô luôn coi việc nghiên cứu khoa học là việc phải làm của mỗi bạn sinh viên khi còn đang ngồi trên ghế nhà trường. Và Ngọc luôn hăng hái với công việc nghiên cứu của mình. Năm 2006, đề tài "*Cấu trúc thông tin của thông báo tuyển dụng trên báo viết*" của Ngọc đã đạt giải Nhất nghiên cứu khoa học của Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn và đạt giải Nhì cấp bộ. Chính nhờ thành công trong việc nghiên cứu đề tài trên mà Ngọc đã được nhận Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bằng khen của Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. Khi được hỏi cảm xúc khi được nhận những giải thưởng cao quý trên, Bích Ngọc tâm sự: "Em vui không thể tả nổi, dù rất mong muốn nhưng kết quả đó vẫn thực sự làm em bất ngờ". Phần thưởng đó là xứng đáng với những

gì mà Ngọc đã phải lần mò, phải tìm tòi và phải mất ngủ biết bao đêm để suy nghĩ. Nó đã không phụ công Ngọc đã bỏ công khệ nệ ôm chồng báo quảng cáo chen chân lên xe bus hay mầy mò tự học phần mềm thống kê SPSS...

Dù rất bận rộn với công việc học tập và nghiên cứu khoa học nhưng Ngọc vẫn tích cực tham gia vào các chương trình, phong trào mà Đoàn - Hội phát động. Trong phong trào Đoàn, cô cũng được mọi người tín nhiệm khi được bầu làm Bí thư liên chi đoàn Khoa Khoa học Quản lý. Ở phong trào, chương trình nào, cô cũng là một trong những hạt nhân tiêu biểu. Ngọc thường xuyên tham gia các chương trình tình nguyện. Năm 2005, dù mới là sinh viên năm thứ hai nhưng Ngọc đã là thành viên chính trong đoàn tình nguyện về Trung tâm Điều dưỡng Thương binh Thuận Thành (Bắc Ninh) để sơn lại xe cho các thương binh nặng điều trị tại đây.

Ngoài ra, Ngọc còn tham dự các cuộc thi khác do trường và Đoàn trường tổ chức và ở cuộc thi nào cô cũng giành những giải thưởng cao.

Bao nhiêu giải thưởng mà Ngọc nhận được là bấy nhiêu sự cố gắng không biết mệt mỏi của cô. Ngọc tâm sự muốn làm tốt mọi việc cần phải có một kế hoạch hợp lý cho từng công việc để việc này không làm ảnh hưởng đến thời gian của công việc khác.

Hiện nay, Ngọc đã ra trường và với thành tích học tập cũng như nghiên cứu khoa học xuất sắc của mình, cô đã được trường giữ lại làm giảng viên. Tôi tin rằng Bích Ngọc sẽ làm tốt công tác giảng dạy như những việc mà cô đã từng làm, học tập và hoạt động Đoàn tốt. Và tôi cũng tin sẽ có nhiều lớp sinh viên trưởng thành nhờ sự dìu dắt, chỉ bảo của cô.

Tạ Phong

“CÂY” HÓA SỐ 1 TRƯỜNG “AMS”

VŨ ĐÌNH NAM

Thành tích nổi bật:

- Lớp 9, đoạt giải Nhì thành phố Hà Nội môn Hoá học.

- Lớp 11, đoạt giải Nhất Olympic Hóa Trường Trung học phổ thông Chuyên Hà Nội - Amsterdam.

- Đoạt giải Nhì thành phố Hà Nội môn Hóa học.

- Đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi quốc gia môn Hoá học.

- Tham dự kỳ thi chọn đội tuyển quốc gia thi Olympic quốc tế năm 2009 môn Hoá học.

*

*   *

5 phút cuối giải xong một bài Hóa 3 điểm

Vũ Đình Nam là thí sinh duy nhất của Trường Trung học phổ thông Chuyên Hà Nội - Amsterdam (Ams) được tham dự kỳ thi chọn đội tuyển quốc gia thi Olympic quốc tế năm 2009 môn

Hóa học. Khi đó, Nam đang học lớp 11 Hóa của Trường Ams. Để có mặt ở vòng thi này, em đã vượt qua hàng trăm “đối thủ” và lọt vào tốp 28 thí sinh xuất sắc nhất.

Nam cho biết: “Em thực sự cảm thấy mình may mắn. Em nhận thấy may mắn là yếu tố của mọi sự thành công”.

Nam nhớ nhất lần thi Hoá quốc gia, trong 5 phút cuối, em đã giải xong một bài hoá 3 điểm. Đôi lúc, “em thấy mình có những bước đột phá ngoạn mục về môn Hóa học”.

Thế mạnh của Nam là phần Hóa vô cơ, nên trong các kỳ thi Hoá, Nam làm phần Hoá vô cơ khá tốt. Đợt thi vòng 2 (gồm 28 người), “phần Hoá vô cơ em làm xong hết, còn phần Hoá hữu cơ vẫn còn một chút”. Song Nam vẫn hy vọng mình được lọt vào tốp 4 thí sinh tham dự kỳ thi Olympic quốc tế.

Để chuẩn bị cho kỳ thi vòng loại quốc tế, không đi học thêm Hoá ở ngoài, em phải tự mình ôn tập nhiều. Đôi lúc cảm thấy căng thẳng và mệt mỏi, nhưng Nam cố gắng hết sức để giành được kết quả cao nhất, đem lại vinh quang cho trường, cho thành phố.

Trước các kỳ thi, Nam thường tự tạo cho mình tâm lý thoải mái. Chính vì thế, Nam thổ lộ là em chưa bao giờ bị “run” khi đi thi cả. Sau mỗi kỳ thi, em thấy mình có thêm nhiều kiến thức và đúc rút được những kinh nghiệm quý báu.

Nguồn động viên tinh thần lớn nhất của Nam đó chính là thầy cô và bố mẹ em. Không đòi hỏi bố mẹ phải treo giải, bởi Nam thấy bố mẹ đã cho em một cuộc sống đầy đủ về cả vật chất lẫn tinh thần. Em chỉ tự nhủ mình phải cố gắng hết sức để không phụ sự trông mong của bố mẹ.

Thích đánh cờ để thư giãn

Thi đầu vào Trung học phổ thông, Nam đỗ cả ba trường: Trung học phổ thông chuyên Hà Nội - Amsterdam, khối Trung học phổ thông Chuyên của Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội và khối Trung học phổ thông Chuyên của Đại học Sư phạm Hà Nội nhưng Nam vẫn quyết định chọn Trường Hà Nội - Amsterdam vì với em "đây là môi trường tốt, ở đây em có thể phát huy hết thế mạnh của mình".

Từ hồi học lớp 9, Hoá học đã là niềm đam mê của Nam. Em và những cậu bạn cùng lớp thi nhau giải đề Hoá năm trước cô giáo giao cho. Nam còn nói đùa: "Hồi đó giải bài tập nhiều quá bây giờ có phần "bội thực" hay sao ấy ạ" (cười).

Lý do Nam yêu thích môn Hoá là do em tìm được sự thú vị trong sự biến đổi chất, sự thay đổi trạng thái, màu sắc của chất nhất là khi làm thực hành. Thêm nữa, em thích học những môn học thiên về tư duy như Toán, Lý.

Sau các kỳ thi, Nam rút ra được "bí quyết" để học tốt môn Hoá là đọc sách thật nhiều và chăm

chỉ giải các bài tập. Vì thế, em luôn giành được kết quả tốt trong các kỳ thi về Hoá học.

Em chia sẻ: "Số em toàn giải Nhì thôi, mặc dù em đã rất cố gắng nhưng không "nhất" được ". Lớp 9 Nam đoạt giải Nhì Thành phố; lớp 11 đoạt giải Nhì Thành phố, giải Nhì quốc gia tất cả đều là Hoá học vì em có "duyên nợ" với môn Hóa. Chỉ có một giải "không Nhì" đó là giải Nhất Olympic Hoá học của Trường mà em giành được.

Ngoài giờ học căng thẳng, không giống như nhiều bạn bè cùng trang lứa chọn thể thao để thư giãn, Nam lại thích đánh cờ với cậu em trai. Em chơi được cả cờ vua lẫn cờ tướng. Khi được hỏi lý do tại sao thích chơi cờ, em hồn nhiên: "Chơi thể thao phải vận động nhiều, em cảm thấy mệt! Em thích chơi cờ, thích những trò thiên về tư duy hơn ".

Bên cạnh đánh cờ, Nam còn hay lên mạng truy cập internet. Em hăng say tham gia các diễn đàn hoá học trên mạng, bởi ở đó Nam cảm thấy cậu được chia sẻ những kiến thức về Hoá học qua những diễn đàn này.

Không chỉ thông minh, học hành chăm chỉ, Nam còn là một người con hiếu thảo "thỉnh thoảng em làm việc nhà giúp mẹ như nấu cơm, quét nhà hay giặt quần áo. Vừa giúp được mẹ, lại vừa giải trí hữu hiệu ", Nam vui vẻ nói.

Hy vọng rằng Nam sẽ luôn giữ được sự hồn nhiên và đạt nhiều thành công trong tương lai.

Thu Hà

GIRL SỐ 1 TRƯỜNG AMS VÀ NHỮNG ĐIỀU ĐÁNG GHEN TỊ

LÊ THANH THỦY

Thành tích nổi bật:

- Học Chuyên Anh 1 Trường Hà Nội - Amsterdam.

- Đoạt giải Ba kỳ thi Olympic tiếng Anh Hanoi - Amsterdam lớp 6, 7.

- Đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi Olympic tiếng Anh Hanoi - Amsterdam lớp 8.

- Đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi tiếng Anh Thành phố lớp 9.

- Đoạt giải Nhất cuộc thi "Chào Australia" năm 2009.

- Đoạt giải Nhì kỳ thi học sinh giỏi tiếng Anh Thành phố lớp 11.

- Đoạt giải Nhất cuộc thi Sáng tạo trẻ Việt Nam năm 2010.

- Đoạt giải Nhất quốc gia môn tiếng Anh năm 2011.

*

* *

1. Người-mà-ai-cũng-biết.

Với thầy cô và cả các Amser, Thanh Thủy (lớp 11 Anh) là người-mà-ai-cũng-biết. Bởi: Bạn ấy đạt quá nhiều thành tích ở các môn, luôn được thầy cô nhắc đến như tấm gương sáng.

2. Bảy môn có điểm tổng kết 10 phẩy.

Học 10 môn mà đến 7 môn điểm tổng kết của Thủy đạt 10 phẩy. Thành tích học tập này của Thủy khiến bạn bè nể phục và thầy cô ấn tượng lắm.

"Suốt thời gian giảng dạy, cô chưa gặp học sinh thứ hai như Thủy. Các học sinh khác có thể giỏi môn nọ, môn kia, nhưng với Thủy thì là tất cả. Bạn ấy thông minh, ngoan và rất hòa đồng", cô Thiên Nga - Giáo viên Chủ nhiệm lớp nhận xét về Thanh Thủy.

3. Đọc tiểu thuyết bằng tiếng Anh.

Cho đến giờ, khi hỏi về người học giỏi tiếng Anh nhất trường thì từ các Amser đến thầy cô đều chỉ đưa một đáp án, đó chính là Thanh Thủy.

Quả thực, "ngắm" qua bảng thành tích tiếng Anh của Thủy, bảo đảm các bạn sẽ "hoa hết cả mắt" luôn. Suốt từ Trung học cơ sở đến giờ, Thanh Thủy liên tiếp rinh giải Nhất, Nhì các cuộc thi Olympic của Trường và thi Thành phố. Ấn tượng nhất là năm 2009, Thủy vượt qua hàng loạt thí sinh cả nước, vượt ba vòng thử thách IQ, tài năng, hùng biện bằng tiếng Anh và rinh giải Nhất cuộc

thi Chào Ôxtrâylia, "ẵm" luôn phần thưởng là chuyến ngao du bên Ôxtrâylia suốt 5 tuần.

Điều Thủy khoái nhất với vốn ngoại ngữ của mình là có thể đọc tiểu thuyết, sách khoa học bằng ngôn ngữ nguyên tác. "Nhiều khi tác phẩm dịch chưa sát ý tác giả, nếu đọc nó bằng nguyên tác, mình sẽ có được những cảm xúc chân thực đúng như điều tác giả muốn truyền tải", Thủy hào hứng chia sẻ.

Những tác phẩm nổi tiếng như: *Túp lều bác Tôm* (Uncle Tom's cabin) của Harriet Beecher Stowe, *Jane Eyre* của Charlotte Bronte đều được cô bạn "kinh qua" bằng ngôn ngữ gốc. Việc đọc sách bằng tiếng Anh cũng là cách để Thủy "tích" từ vựng và trau dồi kỹ năng hành văn bằng ngôn ngữ nước khác đấy.

4. Cô giáo phải học theo.

"Thủy lúc nào cũng cho thấy sự hứng thú của mình với việc học. Bạn ấy luôn là người xung phong đưa các ý kiến ở giờ thảo luận tiếng Anh. Cô học được nhiều từ thái độ học tập của Thủy. Sự hăng say của bạn ấy khiến cô cũng phải phấn đấu để có được những bài giảng hay hơn nữa", cô Thủy - Giáo viên môn tiếng Anh chia sẻ.

5. Nữ cán bộ xuất sắc.

Không chỉ được đánh giá cao về thành tích học

tập, Thanh Thủy còn được nhiều người ngợi ca là "có phẩm chất lãnh đạo": Lớp trưởng lớp 11 Anh 1, thành viên Ban tổ chức cuộc thi Ngày hội anh tài - giải thi lớn nhất Trường Ams.

"Thủy luôn làm hoàn thành tốt công việc được giao kể cả khi không có cô giáo ở bên. Các bạn trong lớp rất nghe lời Thủy. Vì thế, cô luôn an tâm giao việc cho bạn lớp trưởng của mình", cô Thiên Nga - giáo viên Chủ nhiệm lớp 11 Anh 1 tự hào nói.

6. Tài lẻ đầy mình.

Không chỉ đạt thành tích cao từ các cuộc thi tiếng Anh, cô bạn này còn giành khá nhiều giải thưởng từ những sân chơi ở lĩnh vực khác. Dẫn chứng là danh hiệu quán quân cuộc thi Sáng tạo trẻ Việt Nam năm 2010.

Đây là cuộc thi liên quan nhiều đến Vật lý do Bộ Khoa học và Công nghệ tổ chức. Thanh Thủy đã đem đến cuộc thi hai mô hình học cụ cho phòng thí nghiệm Vật lý của học sinh (mô hình tái hiện định luật liên quan đến lực và công) và mô hình tưới cây tiết kiệm nước. Ý tưởng sáng tạo và khả năng ứng dụng cao của những mô hình này đã thuyết phục Ban giám khảo trao giải thưởng cao nhất cho cô học trò lớp 11 Trường Ams.

Khoái chụp ảnh và biết nhiều Amser cũng có chung sở thích này, Thủy đã cùng người bạn lập

Câu lạc bộ nhiếp ảnh của trường để tạo sân chơi chung cho các tín đồ nhiếp ảnh. Hôm 20-11, một triển lãm ảnh tri ân thầy cô đã được nhóm này tổ chức. Các bạn ấy đã "chộp" được khá nhiều khoảnh khắc thú vị, đáng yêu của thầy cô khiến cả học sinh và các thầy cô trong trường cũng phải cười thích thú.

Những thành tích trên đã đưa Thủy lên vị trí số 1 trong các teen của ngôi trường danh tiếng nhất Hà Nội. Chúc em luôn giữ vững được ngôi vị quán quân trong tất cả các lĩnh vực và chặng đường học tập sau này.

Mạnh Quân

MỤC LỤC

Chịu trách nhiệm xuất bản
TS. NGUYỄN DUY HÙNG
Chịu trách nhiệm nội dung
ĐOÀN MINH TUẤN

Biên tập nội dung: ThS. NGUYỄN MINH
ThS. TRƯƠNG DIỆP BÍCH
ThS. LÊ MINH HIỀN
Trình bày bìa: THÚY LIỄU
Chế bản vi tính: NGUYỄN THU THẢO
Sửa bản in: PHÒNG BIÊN TẬP KỸ THUẬT
Đọc sách mẫu: DIỆP BÍCH

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT - 12/86 phố Duy Tân, Cầu Giấy, Hà Nội
ĐT: 080.49221, Fax: 080.49222, Email: suthat@nxbctqg.vn, Website: www.nxbctqg.vn

TÌM ĐỌC

Nguyễn Đắc Hưng (Sưu tầm, biên soạn)
- NHÂN TÀI VỚI TƯƠNG LAI ĐẤT NƯỚC

TS. Lê Minh Nghĩa
- GƯƠNG SÁNG LÀM THEO LỜI BÁC

Nhiệm Ngạn Thân
- PHÁT HIỆN VÀ SỬ DỤNG NHÂN TÀI

ISBN:978-604-57-0466-0
